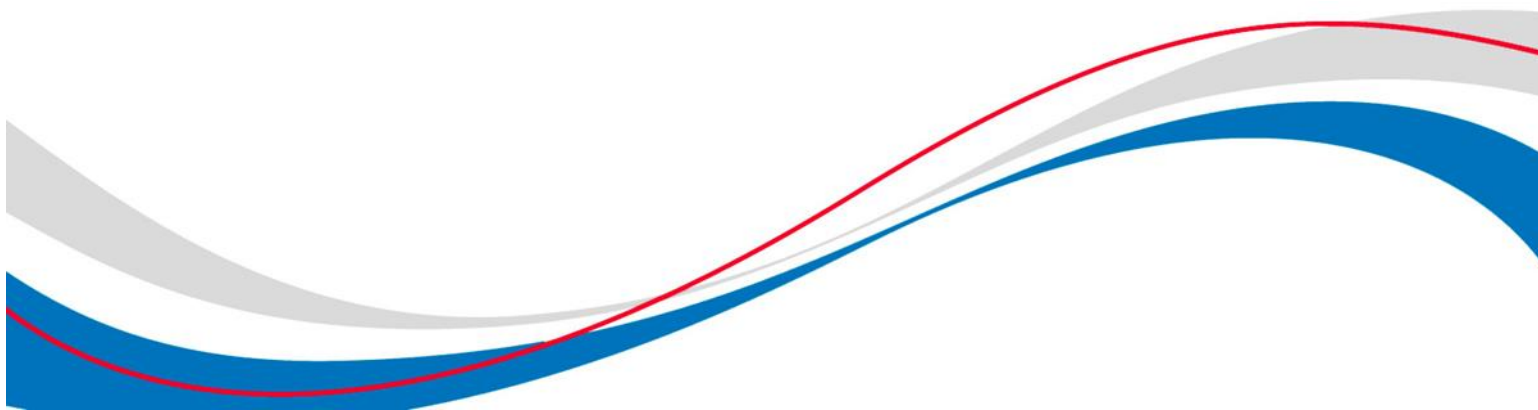

lisalmen kaupungin tilinpäätös vuodelta 2014

KH 30.3.2015

Sisällysluettelo

1	Tilinpäätöksen sisältö.....	5
2	Toimintakertomus.....	7
2.1	Kaupungin hallinto vuonna 2014.....	9
2.2	Yleinen taloudellinen tilanne	10
2.3	Oman talousalueen kehitys.....	14
2.4	Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys	16
2.5	Kunnan henkilöstö.....	21
2.6	Arvio merkittävimmistä riskeistä.....	22
2.7	Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	29
2.8	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus (sis.vesilaitos)	31
2.8.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen (1 000 €, sis. vesilaitos)	31
2.8.2	Toiminnan rahoitus	33
2.9	Rahoitusasema ja sen muutokset (sis. vesilaitos)	36
2.10	Kokonaistulot ja –menot (ei sis. vesilaitosta)	39
2.11	Iisalmi-konsernin toiminta ja talous	39
2.12	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	47
2.13	Tilikauden tuloksen käsittely	51
2.13.1	Tilikauden tuloksen käsittely	51
3	Talousarvion toteutuminen.....	52
3.1	Iisalmen Vesi –liikelaitoksen tavoitteiden toteutuminen.....	52
3.2	Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutuminen	53
3.3	Käyttötalouden toteutuminen	53
3.4	Investointiosan toteutumisvertailu	130
3.5	Tuloslaskelman toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta)	134
3.6	Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta).....	136
3.7	Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	137
3.8	Käyttötalouden ta:n ja ta-muutosten toteutumisvertailun yhdistelmä.....	139
4	Tuloslaskelma	142
5	Rahoituslaskelma.....	143
6	Tase (eliminoitu sis. vesilaitos)	144
7	Konsernituloslaskelma	146
8	Konsernitase	147
9	Konsernin rahoituslaskelma.....	149
10	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	151
10.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	151
10.1.1	Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät	151
10.2	Tuloslaskelman liitetiedot.....	153
10.2.1	Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina	153
10.2.2	Verotulojen erittely	153
10.2.3	Valtionosuuksien erittely	153
10.2.4	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta v. 2012 – 2016 (kaup. + vesil.)	153
10.2.5	Pakollisten varausten muutokset	154
10.2.6	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja –tappiot	154
10.2.7	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	154
10.3	Tasetta koskevat liitetiedot.....	155
10.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	155
10.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	158

10.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	159
10.4.1	Leasingvastuut	159
10.4.2	Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	159
10.4.3	Muut vastuusitoumukset	160
10.4.4	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	160
10.4.5	Arvonlisäveron palautusvastuu	160
10.5	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	160
10.5.1	Henkilöstön lukumäärä	160
10.5.2	Henkilöstökulut	160
10.6	Kehittämisen- ja investoinirahasto vuonna 2014	160
10.7	Tilintarkastajan palkkiot	161
10.8	Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat	162
10.9	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	166
10.9.1	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	166
10.9.2	Konsernituloslaskelman liitetiedot	167
10.9.3	Konsernitaseen liitetiedot	167
	Iisalmen Vesi -liikelaitos	171
1	Tilinpäätöksen sisältö	172
2	Toimintakertomus	173
2.1	Katsaus vuoteen 2014	173
2.2	Toiminnan ja talouden kehitys	174
2.3	Vesilaitostoiminnan riskit	180
2.4	Selonteko sisäisen valvonnan järjestelmästä	182
2.5	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	183
2.5.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	183
2.5.2	Toiminnan rahoitus	184
2.6	Rahoitusasema ja sen muutokset	185
2.7	Kokonaistulot ja -menot	187
2.8	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	187
3	Talousarvion toteutuminen	188
3.1	Käyttötalouden toteutumisvertailu	188
3.2	Investointien toteutumisvertailu	188
3.3	Tuloslaskelman toteutumisvertailu	190
3.4	Rahoituslaskelman toteutumisvertailu	192
4	Tuloslaskelma	193
5	Rahoituslaskelma	194
6	Tase	195
7	Tilinpäätöksen liitetiedot	197
7.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	197
7.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	197
7.2.1	Toimintatuotot	197
7.2.2	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	198
7.2.3	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta vuosina 2013–2017	199
7.3	Tasetta koskevat liitetiedot	200
7.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	200
7.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	201
7.4	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	201
7.4.1	Henkilöstön lukumäärä 31.12.	201
7.4.2	Henkilöstökulujen erittely	201
7.5	Liitetietojen erittelyt	202
7.5.1	Erityy suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta	202

7.5.2	Arvonlisäveron palautusvastuu	202
8	Organisaatio	203
	Käytetyt kirjanpitokirjat 2014.....	204

1 Tilinpäätöksen sisältö

Kuntalain 68 §:n ja 68a §:n mukaan kunnan ja kuntayhtymän on sisällytettävä tilinpäätökseensä tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma, niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Lisäksi kunnan, jolla on määräämisvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös.

Kuntalain 67 §:n perusteella kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan kuntalain ja soveltuvin osin kirjanpitolain säännöksiä. Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan jaosto. Sen antamat ohjeet kuuluvat kirjanpitolain (1336/97) 3 §:n edellyttämän hyvän kirjanpitotavan lähteisiin kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä.

Kuntalain mukaan kunnan tilinpäätös on laadittava tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja se on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Kunnan tilinpäätös ja siihen sisältyvät asiakirjat ovat julkisia sen jälkeen, kun kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja ovat allekirjoittaneet tilinpäätöksen (JulKL 6 § 2. k.). Julkisia ovat tuloslaskelman, rahoituslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen lisäksi myös tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja (JulKL 24 §).

Tasekirja ja muu tilinpäätösaineisto muodostavat seuraavan kokonaisuuden:

Tasekirja:

Toimintakertomus
Tuloslaskelma
Rahoituslaskelma
Tase
Konsernitilinpäätös
Liitetiedot
Eriytetyt tilinpäätökset
Tilinpäätöksen allekirjoitus
Tilinpäätösmerkintä
Luettelot ja selvitykset

Muut tilinpäätösasiakirjat:

Tase-erittelyt
Liitetietojen erittelyt
Kunnan liikelaitosten
erillistilinpäätökset
Tilikartta
Kirjaussuunnitelma
Menetelmäkuvaus

Talousarvion toteutumisvertailu esitetään toimintakertomuksessa.

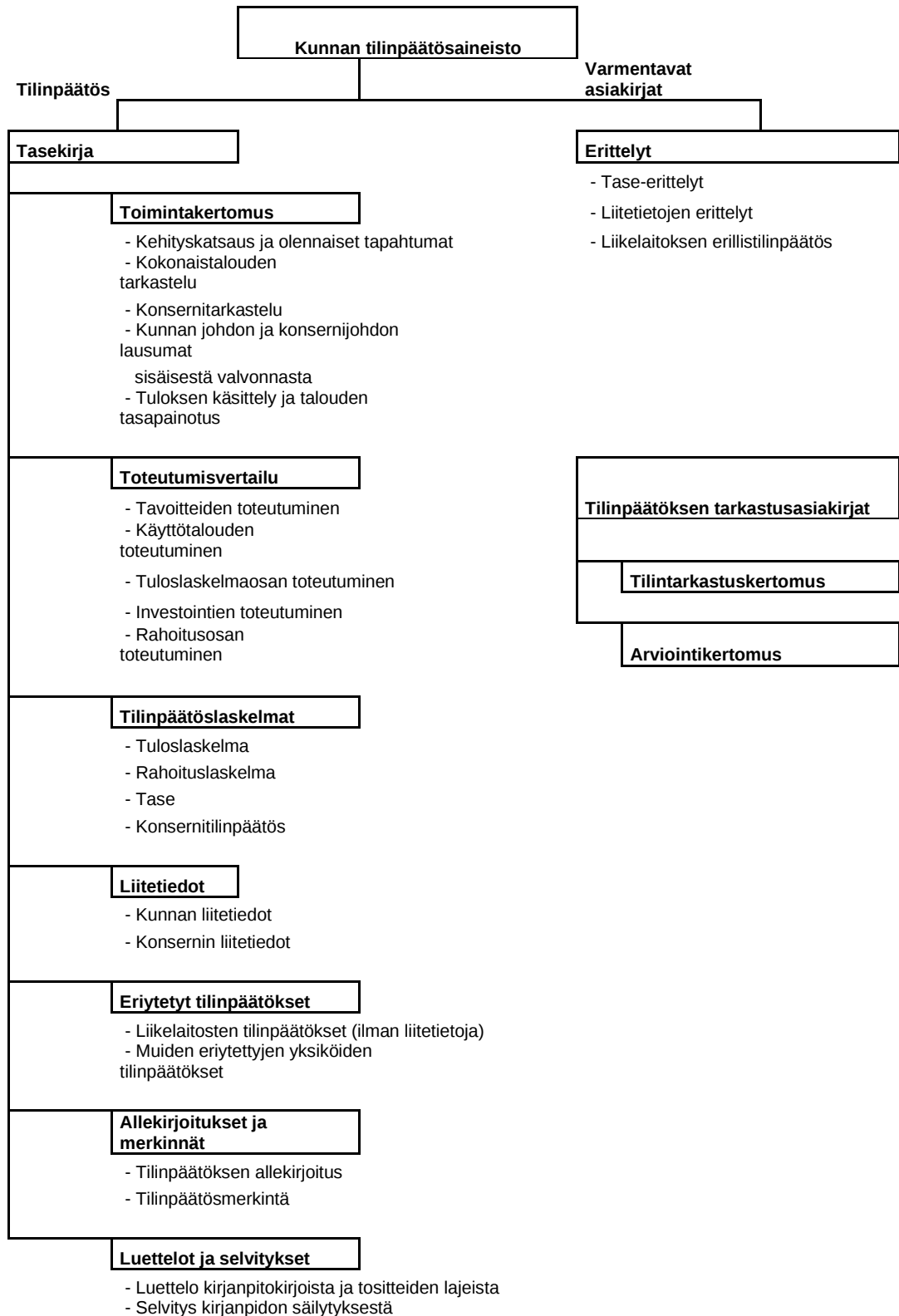
Liitetiedoissa esitetään kunnan ja kuntakonsernin liitetiedot.

Toimintakertomus on osa kunnan tilinpäätöstä. Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista kunnan talouteen ja konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa. Toimintakertomukseen sisällytettävän kunnan johdon selonteko kunnan sisäisen valvonnan tilasta ja olennaisimmista kehitystarpeista. Konsernijohtoon tulee tehdä vastaava selonteko konsernin osalta.

Kuntalain 69 §:n mukaan mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä kunnassa on selvittää valtuuston hyväksymien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyväksytään kuntalain 65 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa. Talousarvion toteutumisvertailu on siten olennainen osa toimintakertomusta.

Henkilöstöhallinto on laatinut henkilöstötilinpäätöksen, josta on laadittu erillinen asiakirja. Henkilöstötilinpäätös tuodaan omana asianaan kaupunginhallituksen ja valtuuston käsiteltäväksi.

2 Toimintakertomus

Kaupunginjohtajan katsaus

Iisalmen kaupungin vuoden 2014 tilinpäätös on ylijäämäinen noin 2,9 milj. euroa. Tilinpäätös on selkeästi parempi kuin talousarviossa ja osavuositarkastuksen yhteydessä syksyllä 2014 arvioitiin. Hallittu menokehitys ja positiivinen verokehitys nostivat kaupungin tilinpäätöksen kohtalaiseksi hyväksi. Kaupungin vuosikate 9 milj. euroa on 2,2 milj. euroa parempi kuin vuotta aiemmin. Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän lakisääteisestä yhtiöittämisestä johtuen kaupungille kertyi satunnaisia tuottoja 4,7 milj. euroa. Kokonaisuutena tuloslaskelman tunnusluvut pysyivät vakaina. Kaupungin lainamäärä pieneni 0,4 milj. eurolla ja asukaskohtainen velka oli viime vuoden lopussa 1 910 euroa.

Kaupungin oman toiminnan osalta viime vuosi oli toiminnallisesti ja taloudellisesti hyvä. Toimintamenot kasvoivat maltillisesti 0,7 prosenttia ja henkilöstökulut pysyivät edellisen vuoden tasolla. Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon verrattuna olivat lomituspalvelujen tuottojen lasku 1,3 milj. euroa ja valtionosuuksien toteutuminen 1,2 milj. euroa pienempinä. Sosiaali- ja terveystoimen sektorilla toimintamenot ylittyivät 1,1 milj. eurolla alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Toimintamenojen ylityksestä suurin osa muodostui Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille maksettavan vaativan erikoissairaanhoidon kustannusten kasvusta. Kokonaisuutena palvelutarpeet pystyttiin täyttämään ja palvelut tuotettiin ja järjestettiin hyvällä tasolla.

Merkittävimpiä investointeja olivat päiväkotit Simpuksen valmistuminen ja Soinlahden teollisuusalueen infran valmistuminen. Päiväkotit Simpuksen rakentamiseen saatiin jälkikäteistä valtionosuutta 0,58 milj. euroa. Soinlahden yrityspuistoalueella on jo toimivien yritysten lisäksi kapasiteettia vastaanottaa merkittävä määrä uusia yrityksiä. Kaupungin kokonaisinvestointimäärä oli viime vuonna 11,5 milj. euroa ja iso osa investoinneista suuntautui kaupungin elinvoimaa tukeviin toimiin.

Työttömien määrä jatkoi tasaista kasvua koko maakunnan alueella. Kaupungin työvoimasta oli joulukuussa 2014 työttömänä 17%, mikä tarkoittaa 1761 iisalmelaista työttömää. Viime vuoden työttömyysasteen keskiarvo oli 13,8% ja työttömyys pysyi edellisvuoden tasolla. Valtion siirtäessä vastuuta työllisyyden hoidosta yhä enemmän kuntakentälle on kaupungin kehitettävä työllisyyden hoidon ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden hoidon toimintamalleja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kokonaisuutena työllisyyden edistämiseksi avainasemassa ovat yritykset, mutta kaupungin on parannettava elinkeinopolitiikan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta.

Iisalmen väkilukukehitys oli vuosina 2012-2013 lievällä kasvu-uralla, mutta viime vuonna väkimäärä väheni 61 henkilöllä. Kaupungin asukasluku oli viime vuoden lopussa 22 110 asukasta. Myönteistä väestökehityksessä on, että syntyvyyden taso on pysynyt edellisvuosien 230-240 syntyneen lapsen tasolla. Kokonaisuutena Ylä-Savon seutukunta menetti viime vuonna 490 asukasta ja seutukunnan väestömäärä oli vuoden lopussa 56 302.

Seutukunnan elinkeinopolitiikan yhteistyössä tapahtui viime vuonna merkittäviä muutoksia. Keitele ja Pielavesi suuntasivat kehittämis- ja elinkeinoyhteistyössä Sisä-Savon suuntaan. Ylä-Savon Kehitys Oy:n toiminta päätettiin kuntien päätöksillä ajaa hallitusti alas. Samassa yhteydessä päätettiin seudullinen hankeyhteistyö järjestellä uudelleen YSAO:n toiminnan alle seudun viiden kunnan yhteisellä toimielimellä.

Kaupungin palvelutuotannossa suurin muutos oli elinvoimayksikön toiminnan käynnistäminen. Kaupungin elinkeinopolitiikan vahvistamisella tavoitellaan nykyisen monipuolisen yrityspohjan turvaamista sekä aktiivista uusien yritysten saamista alueelle ja työpaikkaomavaraisuuden lisäämistä. Kaupungin organisaatiouudistuksen valmistelu käynnistettiin valtuustositoumuksen mukaisesti syksyllä ja valtuustoryhmät muotoilivat yhteistyössä uudistuksen raameja.

Kaupungin kehittämisen perustan muodostavat osaava väestöpohja, kilpailukykyinen yrityskanta, korkealaatuiset kuntapalvelut ja vakaa talous. Vuoden 2014 positiivisen tuloksen avittamina meillä on hyvät lähtökohdat jatkaa päämäärätietoista kehittämistyötä. Yleinen taloustilanne pitää sisällään epävarmuustekijöitä. Valtion kuntapolitiikan keskeiset hankkeet kuntarakenne- ja sote-uudistus eivät edenneet odotetusti. Kuntatalouden sopeutus on tulevina vuosina edelleen osa valtiontalouden rakennepaketia ja kestävyysvajeen paikkausta. Epävarmassa talousnäkymässä meidän on keskityttävä oman toiminnan tehostamiseen ja työllistymismahdollisuuksien lisäämiseen. Kaupungin käyttötalouden pitäminen vakaana edellyttää menokuria sekä tuottavuutta parantavien toimien toteuttamista.

Kiitos kaupungin henkilöstölle hyvin tehdystä työstä ja päätöksentekijöille hyvistä päätöksistä Iisalmen parhaaksi vuonna 2014!

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'J' followed by a horizontal line and a small flourish.

Jarmo Ronkainen
kaupunginjohtaja

2.1 Kaupungin hallinto vuonna 2014

Kaupunginvaltuusto: 43 valtuutettua
pj. Pirjo Rytönen
I vpj. Jouni Toppinen
II vpj. Anne Roponen

Kaupunginvaltuuston paikkajakauma:

Keskusta	16
Kokoomus	8
Vasemmistoliitto	6
SDP	5
Perussuomalaiset	4
Kristillisdemokraatit	2
Vihreät	2

Kaupunginhallitus: 11 jäsentä
pj. Antti Sarvela
I vpj. Iivo Polvi
II vpj. Kauko Korolainen

Kaupunginjohtaja: Jarmo Ronkainen

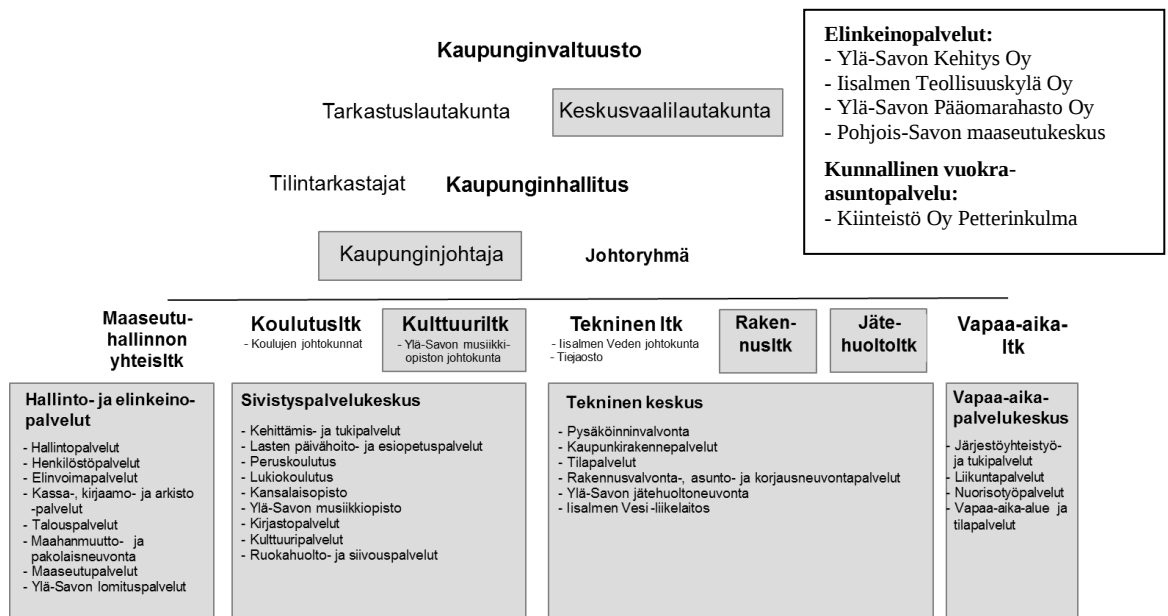
Palvelukeskukset / johtajat:

Hallinto- ja elinkeinopalvelut / Esa Laukkanen
Sivistyspalvelukeskus / Kirsi-Tiina Ikonen
Tekninen keskus / Juhani Räisänen
Vapaa-aikapalvelukeskus / Pekka Partanen

Tilivelvolliset toimielimet sekä viran- ja toimenhaltijat on määritelty kaupunginvaltuuston päätöksessä 21.6.2010 § 47.

Kaupungin organisaatio vuonna 2014

IISALMEN KAUPUNGIN ORGANISAATIO 2014

2.2 Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen (Talvi 2014) mukaan vuoden 2014 BKT:n vuosikasvun ennustetaan olevan 0,1 %. Vuoden 2015 kasvuksi ennustetaan 0,9 % ja kasvu muuttuu laajapohjaisemmaksi. Viennin kasvu jää edelleen maailmankaupan kasvua heikommaksi. Vuoden 2016 talouskasvuksi ennustetaan 1,3 %.

Työmarkkinoiden tilanteen ennustetaan heikkenevän edelleen ja työttömyysasteen nousevan 8,6 %:iin. Työttömyyden rakenne on muuttunut aiempaa vaikeammaksi. Vuoteen 2013 verrattuna pitkäaikais- ja rakennetyöttömien lukumäärä on kasvanut voimakkaasti ja kasvu jatkuu edelleen myös ensi vuonna.

Julkinen talous on vuonna 2014 alijäämäinen jo kuudetta vuotta peräkkäin. Alijäämä pienenee vuonna 2015 sopeutustoimien ja talouden hienoisen elpymisen ansiosta. Alijäämä on kuitenkin edelleen tuntuva ja julkisyhteisöjen velka on ylittämässä 60 prosentin rajan.

Kuluttajahintojen keskimääräiseksi vuosimuutokseksi eli inflaatioksi muodostuu 1,1 %. Rahoitusmarkkinoilla näkyvät inflaatio-odotukset ovat erittäin alhaiset, mikä tarjoaa keskuspankeille mahdollisuuden epätavallisen rahapolitiikan jatkamiseen. Sekä lyhyet että pitkät korot pysyvät koko ennustejakson ajan euroalueella kriisimaita lukuun ottamatta poikkeuksellisen matalina. Kotimaiset riskit liittyvät edelleen reaalityönteiden kehitykseen. Julkisen talouden tilanteen paranemisen välttämätön ehto on suotuista reaalityönteiden kehitys, mikä edellyttää merkittäviä rakenteellisia uudistuksia.

Keskeiset ennusteluvut

	2013* mrd. euro a	2011	2012*	2013*	2014**	2015**	2016**
		määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	201	2,6	-1,5	-1,2	0,1	0,9	1,3
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	78	6,0	1,3	-3,2	0,0	2,6	4,0
Kokonaistarjonta	280	3,5	-0,7	-1,8	0,1	1,4	2,0
Tavaroiden ja palvelujen vienti	76	2,0	1,2	-2,3	1,7	3,3	4,2
kulutus	161	2,0	0,3	0,0	0,1	0,3	0,7
yksityinen	111	2,9	0,1	-0,7	0,0	0,3	0,8
Julkinen	50	-0,1	0,7	1,5	0,3	0,2	0,6
investoinnit	43	4,1	-2,5	-4,8	-4,4	0,9	3,2
yksityiset	34	3,8	-3,3	-6,8	-5,3	1,0	3,9
Julkiset	8	5,4	1,6	4,4	-0,8	0,5	0,4
Kokonaiskysyntä	281	3,4	-0,7	-1,4	-0,3	1,4	2,0
<u>kotimainen kysyntä</u>	<u>204</u>	<u>4,0</u>	<u>-1,4</u>	<u>-1,1</u>	<u>-1,1</u>	<u>0,6</u>	<u>1,2</u>

Lähde: VM:n taloudellinen katsaus (Talvi 2014)

Muut keskeiset ennusteluvut

	2011	2012*	2013*	2014**	2015**	2016**
Palvelut, määrän muutos, %	2,8	0,5	-1,1	0,7	1,3	1,8
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-0,6	-8,4	-2,0	-0,9	1,6	2,2
Työn tuottavuus, muutos, %	1,0	-2,1	0,6	0,6	0,8	1,3
Työlliset, muutos, %	1,1	0,4	-1,1	-0,4	0,1	0,3
Työllisyysaste, %	68,6	69,0	68,5	68,4	68,6	68,9
Työttömyysaste, %	7,8	7,7	8,2	8,6	8,8	8,6
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	3,4	2,8	1,5	1,1	0,8	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	2,7	3,2	2,1	1,4	1,2	1,5
Vaihtotase, mrd. euroa	-3,5	-3,9	-2,9	-3,2	-2,7	-2,7
Vaihtotase, % BKT:sta	-1,8	-1,9	-1,4	-1,6	-1,3	-1,2
Lyhyet korot (euribor 3kk), %	1,4	0,6	0,2	0,3	0,1	0,2
Pitkät korot (valtion obligaatit, 10v), %	3,0	1,9	1,9	1,5	0,8	1,2
Julkisyhteisöjen menot, % BKT:sta	54,4	56,3	57,8	58,5	58,5	58,1
Veroaste, % BKT:sta	42,1	42,9	44,0	44,5	44,7	44,7
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:sta	-1,0	-2,1	-2,4	-2,7	-2,6	-2,1
Valtion rahoitusjäämä, % BKT:sta	-3,2	-3,7	-3,5	-3,2	-2,5	-2,3
Julkisyhteisöjen bruttovelka, % BKT:sta ¹⁾	48,5	53,0	56,0	58,9	61,1	62,3
Valtionvelka, % BKT:sta	40,5	42,2	44,6	46,6	48,0	48,7

Lähde: VM:n taloudellinen katsaus (Talvi 2014)

Kuntatalouden kehitys vuonna 2014

Kuntaliiton mukaan (Kuntaliiton tiedote 11.2.2015) heikko talouskehitys ja kasvava työttömyys ovat hidastaneet kuntien verotulojen kasvua sekä lisänneet menoja. Vaikka peräti 156 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2014, kunnallisverotulot kasvoivat vain 1,3 %. Kiinteistö- ja yhteisöverot kasvoivat yli 10 %. Kiinteistöverouudistus selittää ison osan kiinteistöverojen kasvusta.

Maltillinen palkkaratkaisu, kuntien toimintojen tehostaminen ja ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen vaikuttivat siihen, että toimintamenot kasvoivat erittäin maltillisesti, alle puoli prosenttia.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen tehtiin vuonna 2014 noin 360 miljoonan euron lisäleikkaus. Tällä vaalikaudella tehtyjen valtionosuusleikkausten yhteismäärä oli viime vuonna 1,2 mrd euroa.

Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,86 miljardia euroa. EU-direktiivistä johtuneen liikelaitosten yhtiöittämisen osuus tästä oli arviolta 1,4 mrd euroa, mikä on kirjanpidollista tuottoa eikä vaikuta kuntien rahoitusasemaan.

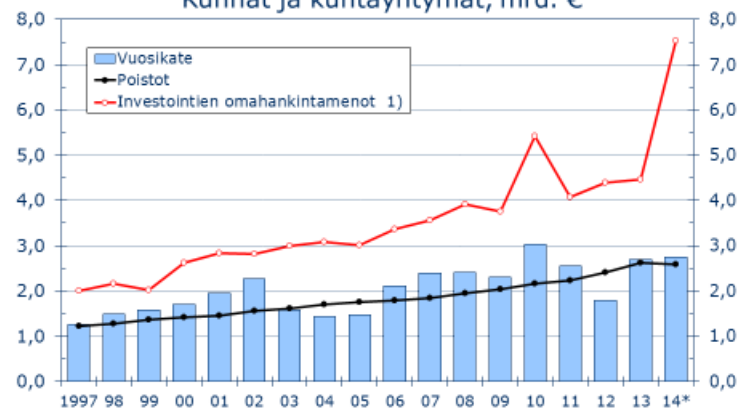
Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli 2,74 miljardia euroa, jossa oli kasvua 2 % edellisvuodesta. Vuosikate oli negatiivinen 14 kunnassa, kun edellisvuonna näitä kuntia oli 28. Vuosikate jäi poistoja pienemmäksi 133 kunnassa. Valtionosuusleikkauksista ja heikosta verotulokehityksestä johtuen kuntien tulorahoitus ei riittänyt kattamaan investointeja, mikä selittää lähes kokonaan kuntien velkaantumisen kasvun. Käyttötalousmenojen katteeksi velkaa ei juuri oteta.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi edelleen 7 %. Kunnilla on nyt lainaa 2733 euroa jokaista asukasta kohti. Kuntakokoluokittain asukaskohtainen velka jakaantuu tasaisesti.

Kuntien toimintamenot kasvavat edelleen tasaisesti ikärakenteen muutoksen lisätessä palvelutarvetta sekä uusien tehtävien myötä. Kuntien tulorahoitus ei riitä kattamaan investointeja ja velkaantuminen jatkuu voimakkaana. Kunnallisveroon kohdistuu suuret korotuspaineet ja kuntien keskinäiset erot uhkaavat kasvaa entisestään. Kuntien ja kuntayhtymien bruttoinvestoinnit olivat poikkeuksellisen suuret, noin 7,7 miljardia euroa. Kunnallisten liikelaitosten yhtiöittämisestä johtuva osakkeiden ja osuuksien hankinta selittää tästä noin 2,5 mrd euroa. Investoinnit rakennuksiin, koneisiin ja verkostoihin laskivat edellisestä vuodesta 2 %, mutta ovat yhä korkealla tasolla. Valtion toimet kuntien tehtävien ja velvoitteiden keventämiseksi eivät vastaa rakennepoliittisen ohjelman tavoitteita, vaan ne ovat jäämässä alle kolmannekseen tavoitellusta yhdestä miljardista eurosta. Sen

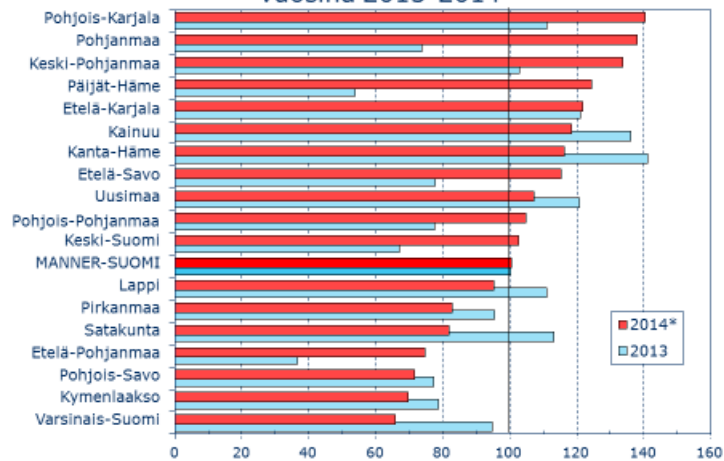
sijaan kunnat ylittävät niille asetetun yhden miljardin euron sopeutustavoitteen. Kuntien on edelleen tehostettava toimintaansa. Myös rakenteellisia uudistuksia tarvitaan.

Kuntasektorin vuosikate, poistot sekä investoinnit Kunnat ja kuntayhtymät, mrd. €

Kuntaliitto Kommunförbundet 11.2.2015 Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2014 tilinpäätösarvioiden mukaan

Kuntien vuosikate %:a poistoista maakunnittain vuosina 2013-2014

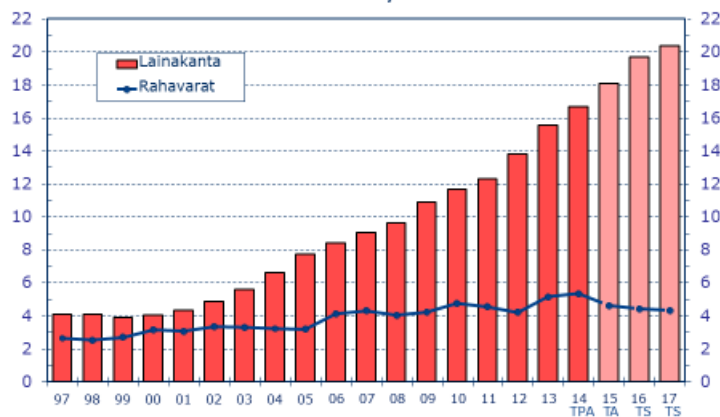

Kuntaliitto Kommunförbundet

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2014 tilinpäätösarvioiden mukaan.

11.2.2015 Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma

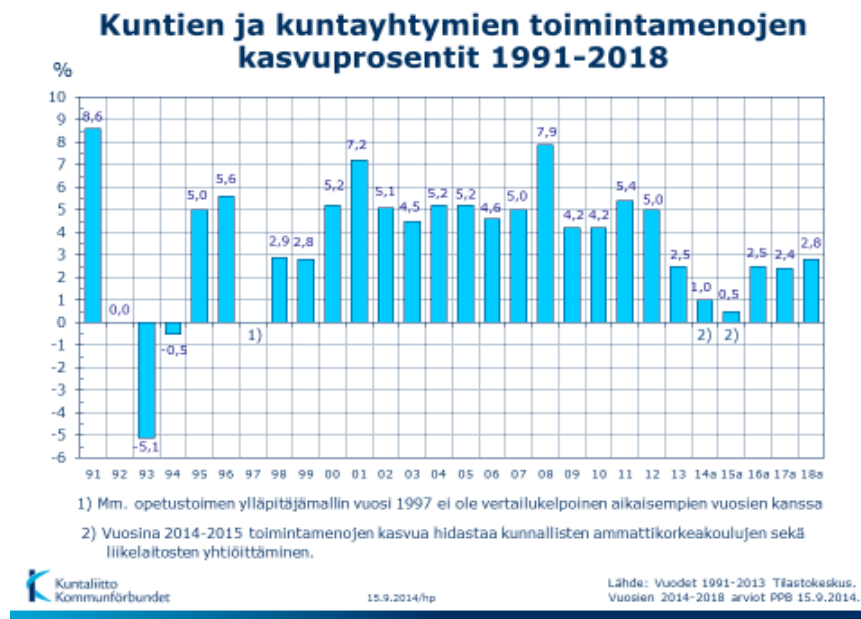
Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1997-2017, mrd. €

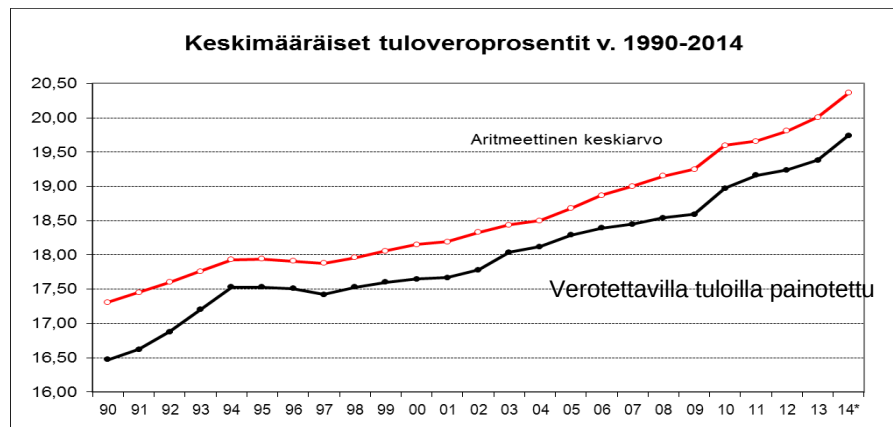
Lähde: Tilastokeskus / Kuntaliitto.

Kuntaliitto Kommunförbundet

11.2.2015 Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma

Vuoden 2014 keskimääräinen tuloveroprosentti kohosi edellisvuoden 19,38 %:sta 19,74 %:iin. Tuloveroprosenttia nosti 156 kuntaa ja alensi 0 kuntaa. Tuloveroprosentin suuruus vaihteli 16,50 ja 22,50 prosentin välillä.

2.3 Oman talousalueen kehitys

Väestönkasvun vuosi 2014 oli Pohjois-Savolle neljäs peräkkäinen kasvun vuosi, vaikka koko maakunnan kasvu hiipui kahdeksaan henkeen. Pohjois-Savon edelleenkin positiivinen väestökasvu perustuu Kuopion runsaaseen muuttovoittoon. Vain Kuopion seudun väestökehitys on ollut viime vuotta parempaa, muissa kunnissa väestömäärä on vähentynyt ikärakenteesta johtuvan kuolleisuuden ja muuttotappion vuoksi. Ylä-Savossa väestömäärä väheni -490 (vuosi sitten -446), Koillis-Savossa -224 (-174), Sisä-Savossa -174 (-133) ja Varkauden seudulla -402 (-337). Suurin osa väestöstä sijoittuu ikäluokkaan työikäiset eli 15-64 -vuotiaat. Iisalmen väestön ikärakenne noudattelee Pohjois-Savon ikärakennetta. Noin 20 % väestöstä on yli 65-vuotiaita. Iäkkäämmän väestön osuus kasvaa Iisalmissa nopeammin suhteessa muihin ikäryhmiin.

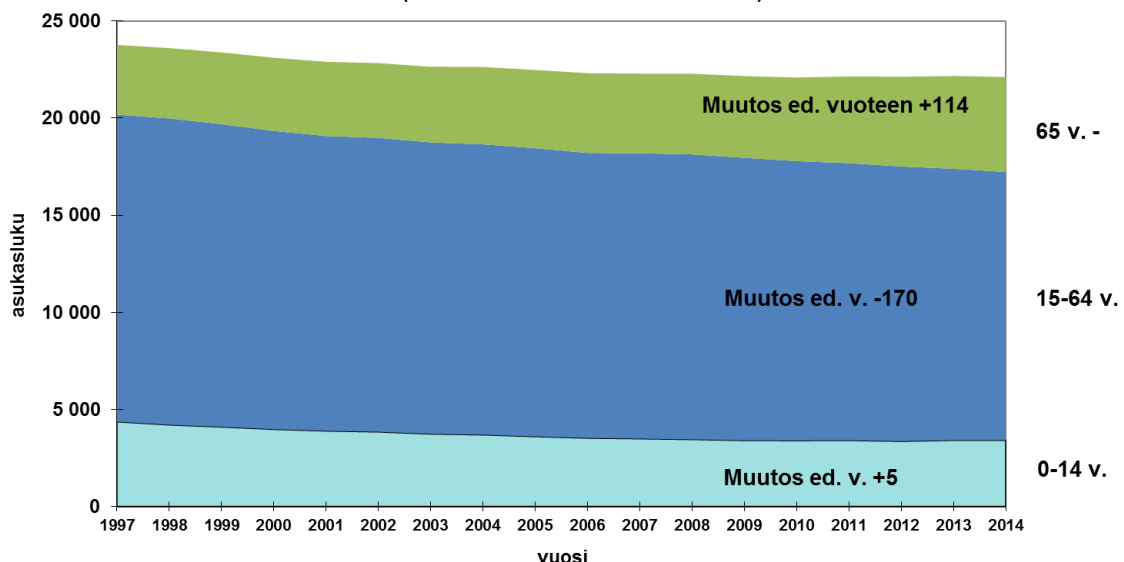
Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston vuoden 2013 tietojen mukaan taloudellinen huoltosuhde nousi koko maassa edellisestä vuodesta 3,8 %. Vuonna 2013 sataa työssäkäyvää kohden oli 137 ei-työssäkäyvää henkilöä. Iisalmissa vastaava luku oli 154 ei-työssäkäyvää henkilöä ja huoltosuhde nousi 4,1 %. Ajanjaksolla 1987-2012 huoltosuhde on ollut korkeimmillaan lamavuonna 1993 (172) ja matalimmillaan vuonna 1989, jolloin jokaista sataa työssäkäyvää kohden oli 112 ei-työssäkäyvää. Taloudellisen huoltosuhteen laskua pidetään positiivisena ja tavoiteltavana ilmiönä ja nousua negatiivisena. Taloudelliseen huoltosuhteeseen vaikuttavat taloudellisten suhdanteiden ja työllisyyskehityksen vaihtelujen lisäksi muun muassa syntyvyys, väestön ikääntyminen ja muutto-liike.

Alueen työttömyys on selvässä kasvussa ja kehitys jatkunee samanlaisena lähitulevaisuudessa. Pohjois-Savon työttömyysaste oli 12,7 %. Iisalmen työttömyysaste oli 13,8 % ja koko maan 12,4 %. Pohjois-Savon alueen työpaikat sijoittuvat pääosin palveluihin. Palvelualojen työpaikkojen osuus kaikista työpaikoista on yli 70 %. Iisalmen työpaikoista noin 68 % on palveluissa, 25 % jalostuksessa ja alkutuotannossa noin 6 %.

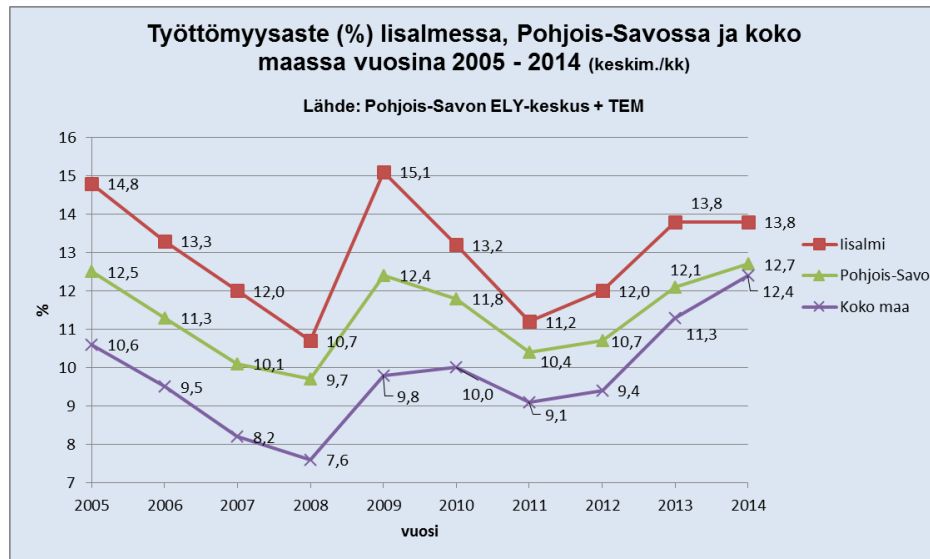
Vuonna 2014 talouden nousu niin Pohjois-Savossa kuin koko maassa on ollut hidasta. Euroopan taantuma on syönyt kasvua. Liikevaihdon ja palkkasumman osalta Pohjois-Savon kehitys alkuvuonna oli koko maan tasolla. Viennissä pohjoissavolaiset yritykset menestyivät koko maata paremmin. Maakunnan liikevaihdon vetureina olivat alkuvuonna Varkauden (+6 %) ja Ylä-Savon seutu (+3 %). Kuopion seudun liikevaihto laski -2,1 %. Liikevaihto heikkeni Kuopiossa ensimmäisen kerran sitten alkuvuoden 2009. Sisä-Savo säilytti hyvin asemansa (+1,2), kun edellisvuonna oli voimakasta kasvua. Koillis-Savossa liikevaihto heikkeni -1,3 %.

Keskeisiä Pohjois-Savon ja Ylä-Savon seutukunnan kehitystä kuvaavia tekijöitä (Lähde: Pohjois-Savon liitto, Tilastokeskus)

Iisalmen kaupungin väestökehitys ikäryhmittäin v. 1997 - 2014 (kokonaismuutos ed. vuoteen -51)

(Lähde: Tilastokeskus/ Väestön ennakkollinen ikärakenne 31.12.2014)

(Lähde: Pohjois-Savon liitto)

Asukkaiden lukumäärät vuosina 2012–2014 (vuoden 2014 tiedot ennakkotietoja)

Alue	2012	2013	2014
Iisalmi	22 135	22 171	22 158
Ylä-Savo	57 238	56 792	56 733
Pohjois-Savo	248 233	248 430	248 389

Väestön ikärakenne 31.12.2013 (%)

Alue	0–14 v	15–64 v	65 v –
Iisalmi	15,4	63,0	21,5
Ylä-Savo	15,2	60,7	24,1
Pohjois-Savo	15,3	63,2	21,5

Taloudellinen huoltosuhde vuosina 2011–2013

Taloudellinen huoltosuhde *)	2011	2012	2013
Iisalmi	1,43	1,48	1,54
Pohjois-Savo	1,48	1,49	1,53
Koko maa	1,29	1,32	1,37

*) Taloudellinen huoltosuhde ilmoittaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti.

Keskimääräinen työttömyysprosentti / kk vuosina 2012–2014

Alue	2012	2013	2014
Iisalmi	12,0	13,8	13,8
Ylä-Savo	11,8	12,1	13,5
Pohjois-Savo	10,7	12,1	12,7
Koko maa	9,4	11,3	12,4

Työpaikat elinkeinoittain 31.12.2012 (%)

Alue	Alkutuotanto	Jalostus	Palvelut
Iisalmi	5,8	24,5	69,8
Ylä-Savo	15,9	23,9	60,2
Pohjois-Savo	7,3	20,8	71,9

2.4 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

Kaupungin v. 2014 tilinpäätös, joka sisältää vesilaitoksen, on ylijäämäinen 2 986 670,26 €, tilikauden tulos 7 160 863,08 € ja vuosikate 9,0 milj. € (409 €/ asukas). Vuosikate kattaa poistot 137-prosenttisesti. Vuoden 2013 tilinpäätöksessä ylijäämä oli 0,99 milj. €, tilikauden tulos 0,5 milj. € ja vuosikate 6,8 milj. €.

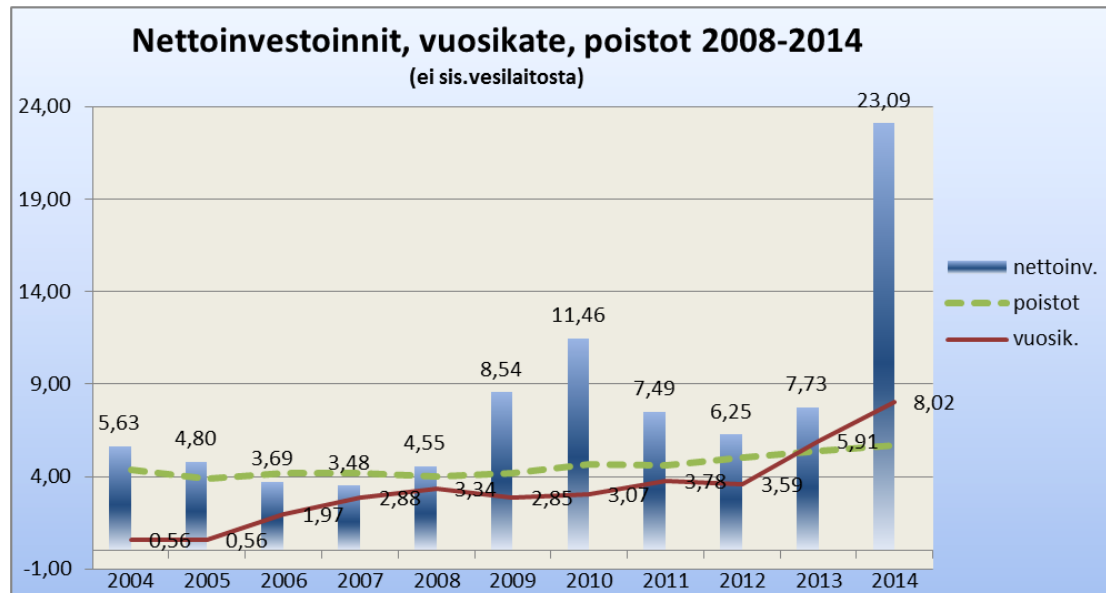
Vesilaitos pois lukien eli pelkkä kaupunki huomioiden, ylijäämä on 2,8 milj. €, tilikauden tulos 7,0 milj. € ja vuosikate 8,0 milj. €. Vuoden 2014 varsinaisessa talousarviossa ylijäämäksi oli arvioitu muodostuvan 796 230 €, tilikauden tulokseksi 0,4 milj. € ja vuosikatteen 6,5 milj. €. Merkittävät poikkeamat talousarvioon johtuvat Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän liikelaitostamisesta.

Vuoden 2014 tilinpäätöksen mukaiset toimintatuotot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,9 milj. € eli -3,0 %. Merkittävin muutos on lomituspalvelujen tuottojen laskussa 1,3 milj. €. Toimintakulut olivat 142,2 milj. €, jossa lisäystä edellisvuoteen 1,0 milj. € eli vain 0,7 %. Toimintakuluista henkilökulut olivat 45,1 milj. € (45,1 milj. € v. 2013), palvelujen ostot 85,5 milj. € (84,7 milj. €), jossa kasvua 0,9 %.

Maksuosuudet Ylä-Savon SOTE ky:lle olivat vuoden 2014 tilinpäätöksen mukaan 71,7 milj. euroa (alkuperäinen talousarvio 70,6 milj. euroa, muutettu TA 72,4 M€, TP 2013 70,1 M€).

Toimintakate oli -113,1 milj. €, kun se edellisvuonna oli -111,2 milj. €. Toimintakate heikkeni 1,9 milj. € eli 1,7 %.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 6,6 milj. € (6,2 milj. € v. 2013). Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän liikelaitostamisen yhteydessä syntyi satunnaisia tuottoja 4,7 M€. Poistoeron muutos oli -0,5 milj. € ja rahastojen muutos -3,7 milj. €. Satunnaisten tuottojen aiheuttamasta kertaluonteisesta poikkeuksellisen suuresta tuloksesta on siirretty Investointi- ja kehittämisrahastoon 4,55 M€ ja Opintorahastoon 0,15 M€.

Investoinnit (brutto) olivat 26,0 milj. €, josta kaupungin investoinnit 24,2 milj. €, josta Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän järjestelyjen osuus 16,1 M€ ja vesilaitoksen investoinnit 1,8 milj. €. Investointien rahoitusosuudet olivat 1,1 milj. € (vesilaitoksen osuus 3 135 €) ja pysyvien vastaavien luovutustulot 11,7 milj. € (Savonia 11,4 M€).

Merkittävimmät investointikohteet vuonna 2014 olivat:

- Päiväkotikoti Simpuokka 0,6 milj. €
- Soinlahden teollisuusalue 2,0 milj. €
- Louhenkatu 0,3 milj. €
- Meijerikatu 1 0,6 milj. €
- Hernejärven koulu 0,6 milj. €

Maan hankintaan käytettiin 148,6 t€.

Uutta lainaa (sis. vesilaitos) otettiin 5,3 milj. € ja vanhoja maksettiin pois 5,7 milj. €. Lainamäärä v. 2014 lopussa oli 42,2 milj. € eli 1 910 €/asukas, josta kaupungin osuus 38,3 milj. € eli 1 735 €/asukas.

Keskeisten tuotto- ja kuluerien muutokset v. 2013 – 2014 (ei sisällä vesilaitosta)

Keskeisten kuluerien muutokset, (ei sis. vesilaitosta)	TP 2013 1000 €	TP 2014 1000 €	Muutos 1000 €	Muutos %
Toimintatuotot	36 036	35 128	-908	-2,52 %
Verotulot	73 141	77 417	4 276	5,85 %
Valtionosuudet	43 666	42 830	-836	-1,92 %
Henkilöstökulut	44 438	44 445	7	0,02 %
Palvelujen ostot	87 600	88 752	1 152	1,31 %
Poistot	5 404	5 692	288	5,33 %
Vuosikate	5 907	8 020	2 113	35,77 %

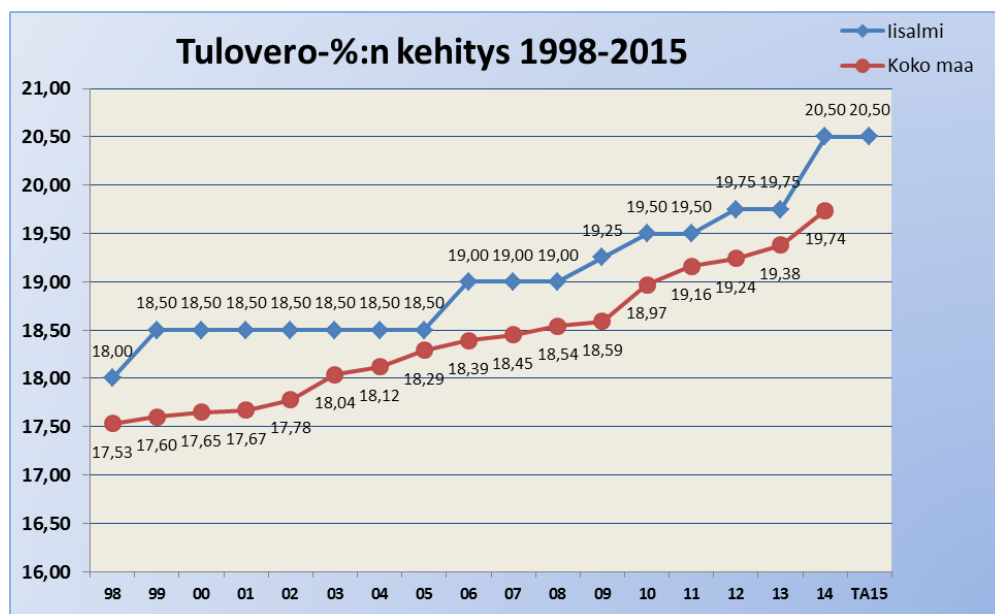
Verotuloja kertyi 77,4 milj. euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 5,9 %. Kunnallisveroa kertyi 65,7 milj. euroa, jossa lisäystä edellisvuoteen 2,4 milj. euroa eli 3,8 %. Yhteisövero kertyi 6,0 milj. euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 1,3 milj. euroa eli 26,7 %. Kiinteistöveroa kertyi 5,7 milj. euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 0,6 milj. euroa eli 11,25 %.

Tuloveroprosentin suuruus 20,50 % (v. 2013 19,75 %). Vuoden 2014 efektiivinen veroaste ennakkotiedon mukaan on 14,73 % (v. 2013 14,25 %).

Talousarviossa verotuloja oli arvioitu kertyväksi 75,8 milj. €, joten alkuperäinen arvio ylittyi 1,6 miljoonalla eurolla. Tulovero toteutui 100,57 %:sti, kiinteistövero 102,87 %:sti ja yhteisövero 122,16 %:sti alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Verotulokertymät vuosina 2013– 2014 (milj. €):

Verokertymä	TP 2013 M€	TA2014 M€	Muut. TA2014 M€	TP2014 M€
Kunnallisvero	63,2	65,3	65,7	65,7
Kiinteistövero	5,1	5,6	5,8	5,7
Yhteisövero	4,8	4,9	5,9	6,0
Yhteensä	73,1	75,8	77,5	77,4

Valtionosuuksia kertyi 42,8 milj. €, jossa laskua edellisvuoteen 0,8 milj. € eli -1,9 %. Alkuperäisessä talousarviossa valtionosuuksia oli arvioitu kertyväksi 44,0 milj. €. Lopullisten valtionosuuspäätösten

ja tilinpäätösennusteen jälkeen tehtyjen TA-muutosten jälkeen arvio oli 42,7 milj. €, joka vielä ylittyi 0,1 milj. € opetustoimen valtionosuuden ennakoitua pienemmän palautuksen vuoksi.

Valtionosuuksien jakaantuminen vuonna 2014 (milj. €):

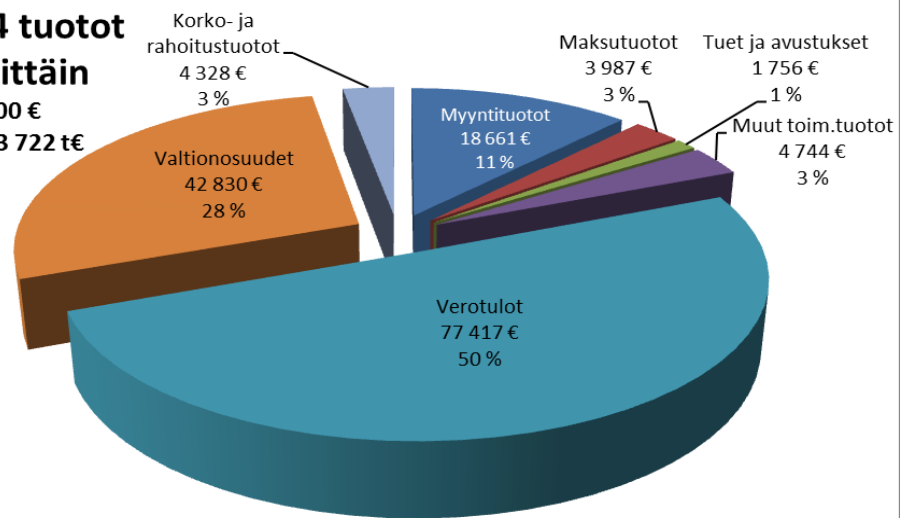
Valtionosuus	TP 2013 M€	TA2014 M€	milj. €
Peruspalvelujen vo.	41,7	40,5	40,5
Verotulotasaus	5,2	5,6	5,6
Järjestelmämuutoksen taseaus	-0,1	-0,1	-0,1
Opetus- ja kulttuuritoimen vo.	-3,1	-3,3	-3,2
Yhteensä	43,7	42,7	42,8

Korkotuottoja kertyi 0,05 milj. € ja muita rahoitustuottoja 4,3 milj. €. Korkokuluja maksettiin 0,3 milj. €. Muita rahoituskuluja maksettiin 0,4 milj. €.

Toimintatuottoja kertyi 35,1 milj. €, jossa laskua -0,9 milj. € eli -2,5 %.

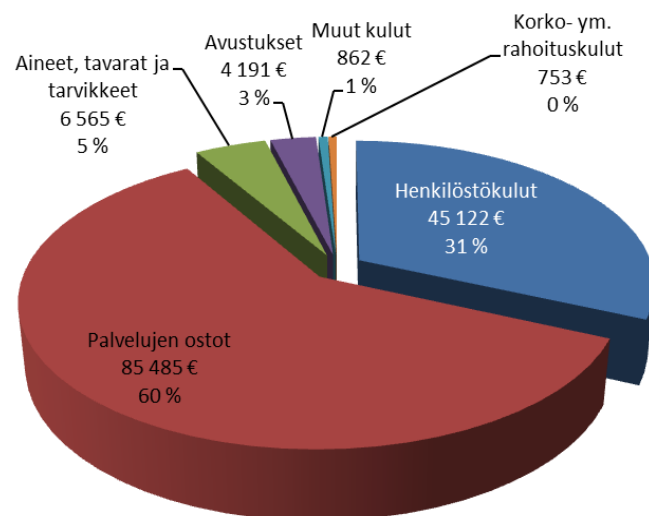
TP 2014 tuotot ryhmittäin

1 000 €
yht. 153 722 t€

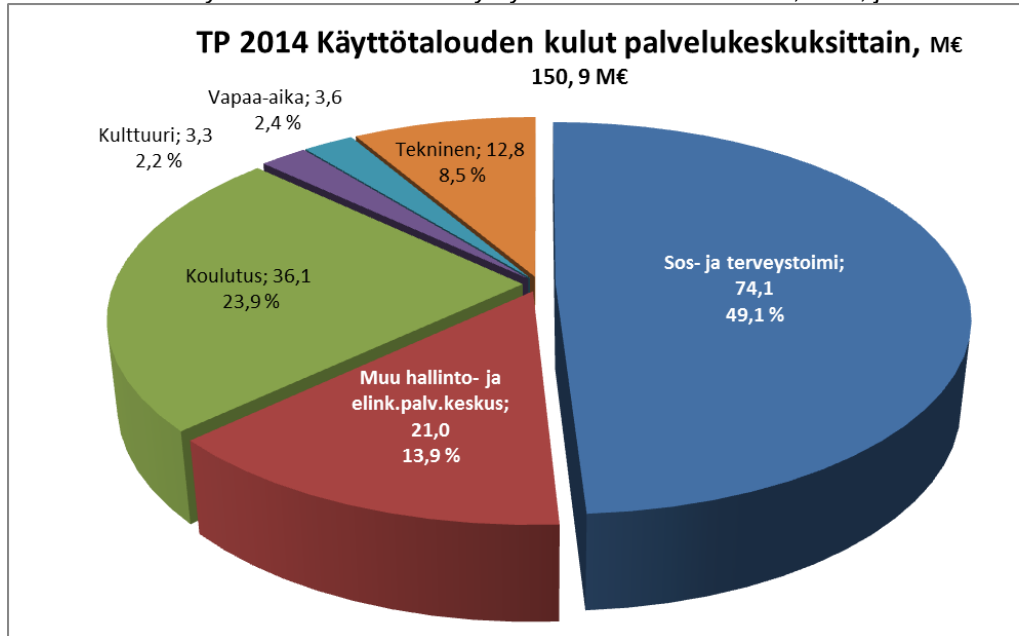
TP 2014 kulut ryhmittäin

1 000 €
yht. 142 978 t€

Talousarvion (kaupunki) toimintakulujen toteuma oli 98,2 % ja toimintatuottojen toteuma oli 99,5 %. Investointimenojen toteuma pois lukien Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän yhtiöittämisestä johtuvat kirjaukset oli 91,4 % ja investointitulojen toteuma 246,5 %. Investointimenot toteutuivat lähes ennakoitusti, tuotoissa ennakoitua paremmin toteutui Päiväkoti Simpukan rakentamiseen (0,5 M€) ja Meijerinkatu 1 peruskorjaukseen (0,1 M€) saadut avustukset.

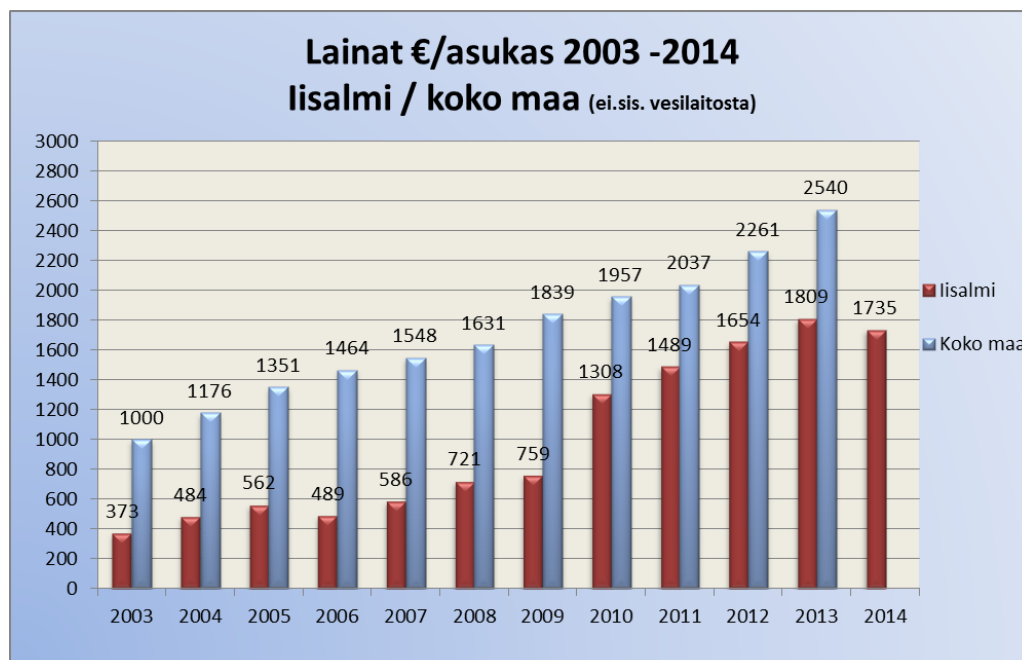
Kattamattomia lisämäärärahoja valtuusto hyväksyi talousarviovuoden aikana 1,6 milj. euroa, Suurin lisämääräraha myönnettiin SOTE-kuntayhtymän maksusuuteen 1,8 M€, josta toteutui 1,1 M€.

Vuoden 2014 taseen loppusumma (sis. vesilaitos) on 144,6 milj. € (v. 2013 138,7 milj. €).

Vuoden 2014 keskeisiä tapahtumia olivat:

- päiväkoti Simpukan valmistuminen
- investoinnit Soinlahden teollisuusalueeseen
- elinvoimayksikön toiminnan käynnistäminen
- kaupungin organisaatiouudistuksen valmistelun käynnistäminen
- seudullisen hankeyhteistyön uudelleenjärjestelyt YSAO:n toiminnan alle

Iisalmen Vesi -liikelaitos

Vesilaitoksesta on muodostettu kaupunginvaltuuston päätöksellä vuoden 2009 alusta lukien kuntalain mukainen kunnallinen liikelaitos.

Iisalmen Veden vuoden 2014 keskeisiä lukuja:

- Toimintatuotot 5,0 milj. euroa (puhdas vesi 2,4 milj. euroa, jätevesi 2,6 milj. euroa)
- Ylijäämä 194 769 euroa (puhdas vesi 49 899 euroa, jätevesi 144 870 euroa)
- Tuloutus kaupungille 631 000 euroa

Vuoden 2014 vesimaksut (sis. alv):

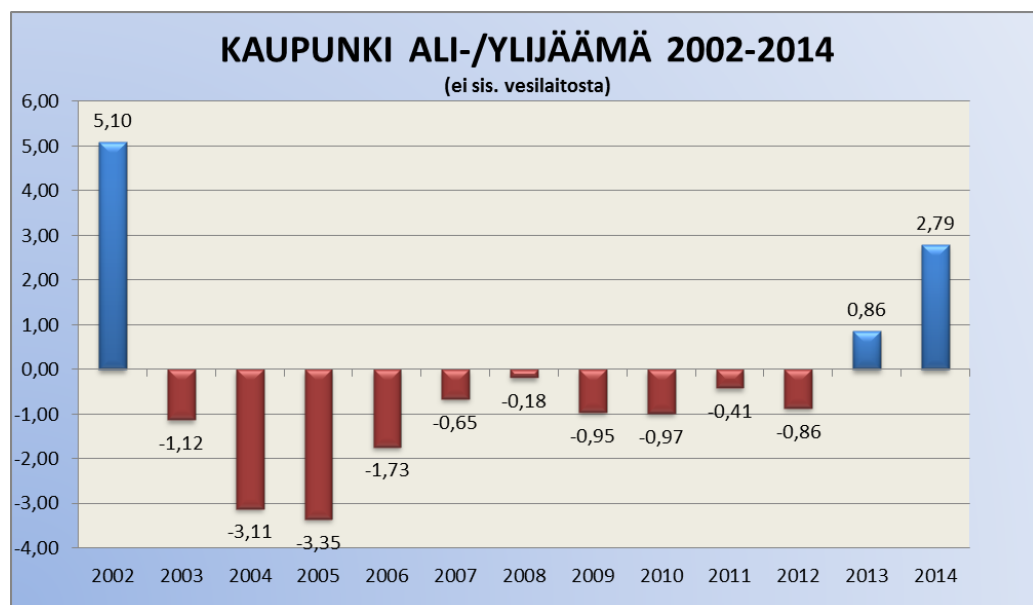
- puhdasvesimaksu 1,51 € / m³
- jätevesimaksu 1,98 € / m³

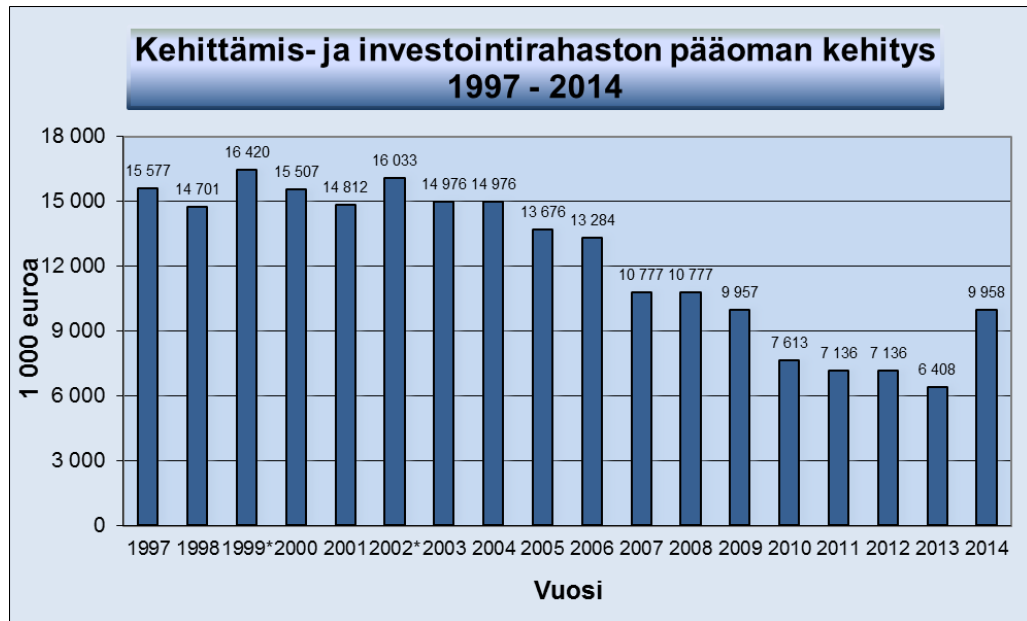
Ylä-Savon Vesi Oy huolehtii vedenhankinnasta ja –tuotannosta. Iisalmen Vesi huolehtii vedenjakelusta, jäteveden puhdistuksesta ja viemäriverkostotoiminnoista sekä kuluttajapalvelusta ja -laskutuksesta.

Iisalmen Veden varsinaiset nettoinvestoinnit olivat 2,4 milj. euroa.

Iisalmen kaupungin vuosien 2012–2014 tilinpäätösten keskeiset tunnusluvut

Tunnusluku	2012	2013	2014
Tuloveroprosentti	19,75	19,75	20,50
Toimintakate (milj. €)	-111,3	-113,8	-115,8
Verotulot (milj. €)	69,1	73,1	77,4
Valtionosuudet (milj. €)	43,5	43,7	42,8
Vuosikate (milj. €)	3,6	5,9	8,0
Vuosikate €/asukas	162	266	380
Investoinnit netto (milj. €)	6,2	7,7	11,5
Lainojen muutos (milj.€, sis.vesi)	3,7	4,0	-0,4
Lainat € / asukas (sis. vesi)	1 747	1 924	1 910
* ei sisällä vesilaitosta ellei toisin mainita			

Siirto rahastoon (alkupääoma) 17 295 353 € tilikaudella 1997.

Savon Voiman osakkeiden myyntivoitot, 2,5 milj. € vuonna 1999 ja 1,2 milj. € vuonna 2002.

Tilikauden alijäämän kattaminen: v. 2007 1,7 milj. €

v. 2010 1,1 milj. €

v. 2011 0,5 milj. €

Vuonna 2014 rahastoa käytetty 500 000 € Soinlahden investointeihin ja 500 000 € Päiväkoti Simpukan rakentamiseen. Vuonna 2014 rahastoa kartutettu 4 550 000 € Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän yhtiöittämisestä kertyneistä tuotoista.

2.5 Kunnan henkilöstö

Vuoden 2014 lopussa vakinaista henkilökuntaa Iisalmen kaupungin palveluksessa oli 832 henkilöä. Kaupungin vakinaisen henkilökunnan keski-ikä on 48,1 vuotta. Koko henkilökunnan keski-ikä oli vuoden lopussa 45,5 vuotta.

Henkilöstön lukumäärä (Populus) 31.12.2014

Palvelukeskus	Vakinaiset	Sijaiset	Määrä- aikaiset	Oppisop. suhteiset	Työllis- tetyt	Yhteensä	Yhteensä (ei. sis. työllistettyjä)
Hallintopalvelu- keskus	232 (244)	23 (26)	86 (87)	0 (0)	0 (1)	341 (358)	341 (357)
Sivistyspalvelu- keskus	478 (475)	35 (41)	70 (60)	0 (0)	4 (13)	587 (590)	583 (577)
Vapaa-aika- palvelukeskus	32 (32)	4 (3)	6 (12)	0 (0)	6 (4)	48 (51)	42 (47)
Tekninen keskus	75 (77)	4 (1)	1 (2)	0 (0)	1 (4)	81 (84)	80 (80)
Vesilaitos	15 (15)	0 (0)	1 (1)	0 (0)	0 (1)	16 (17)	16 (16)
Yhteensä	832 (844)	66 (71)	164 (162)	0 (0)	11 (23)	1100 (1100)	1062 (1077)

*) Suluissa tilanne 31.12. 2013

Vuoden 2014 tilinpäätöksen mukaan maksetut palkat ja palkkiot olivat 32 532 923 euroa sekä eläkkeet ja muut henkilöstösivukulut 12 609 787 euroa eli yhteensä 45 142 710 euroa. Vastaava summa vuonna 2013 oli 45 134 789 euroa, joten henkilöstömenojen kasvu oli 7 921 €. Menot siis pysyivät lähes edellisvuoden tasolla, kasvun ollessa vain 0,02 %. Henkilöstöhallinto on laatinut erillisen henkilöstökertomuksen ja se tuodaan omana asianaan kaupunginhallituksen ja valtuuston käsittelyyn.

2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä

Iisalmen kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa 2014 kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista. Ohjeet koskevat kaikkia kaupunkikonsernin toimielimiä ja toimintaa, joista kaupunki vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Kaupunginhallituksen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen tulee talousarvion laadinnan yhteydessä arvioida ja tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä ja arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Vuoden 2014 riskien arviointi ja raportointi on tehty vanhan ohjeistuksen ja menettelytapojen mukaisesti. Vuoden 2015 talousarvion laadinnan yhteydessä riskienhallinnan arvioinnin ja raportoinnin käytäntöä on uudistettu ja vuoden 2015 aikana tehdään kokonaisvaltainen riskienhallintasuunnitelma ja samassa yhteydessä yhtenäistetään raportointia.

Henkilöstöriskit

Henkilöstöriskien arvioinnilla pyritään turvaamaan riittävät henkilöstöresurssit pitkällä aikavälillä. Henkilöstöriskit jakaantuvat viiteen osa-alueeseen ja niihin on varauduttu seuraavasti:

- 1) Henkilöstön työkykyyn ja sen ylläpitämiseen liittyvät riskit sekä riskien kannalta merkittävät tunnusluvut (sairauspoissaolot ja niiden kustannukset)
 - Sairauspoissaolopäiviä vuonna 2014 kertyi 15 512 kpl, kun niitä edellisenä vuonna oli 16 781 kpl. Muihin henkilöstöryhmiin verrattuna maatalouslomitustyössä sattuu paljon sairauslomia aiheuttavia tapaturmia. Koska maatalouslomittajat ovat nyt kaupungin yksi suurimmista henkilöstöryhmistä, on maatalouslomittajien ja muiden henkilöstöryhmien sairauspoissaolot syytä raportoida erikseen. Vuonna 2014 lomittajien sairauspoissaolot olivat 23,9 pv/henkilötyövuosi ja muiden henkilöstöryhmien 12,8 pv/htv.
 - Vuonna 2014 maksetut sairasajan palkat olivat 880 000 € (vuonna 2013 845 000 €). Sairasloman ja äitiysloman sijaisuuksiin on käytetty 555 000 € (vuonna 2013 472 000 €).
 - Työsuojelua toteutetaan työn vaarojen selvittämällä ja arvioinnilla, neuvonnalla, tarkastamalla, suorittamalla työpaikkakäyntejä sekä järjestämällä koulutusta.
 - Työterveyshuolto -painopistettä on ohjattu enemmän ennaltaehkäisevän toiminnan puolelle.
 - Laajennetun terveystarkastuksen käytäntö aloitettu vuonna 2007 ja vuoteen 2011 mennessä oli kutsun tarkastukseen saanut koko henkilökunta. Vuonna 2012 alkaen laajennetut terveystarkastukset ovat jatkuneet seurantakäyntien merkeissä. Terveystarkastuksessa jokainen saa todellisen kuvan sen hetkisestä toimintakyvystään ja omaa toimintakykyä vastaavat liikuntasuositukset.
 - Aktiivisen tuen –toimintamalli työkyvyn heiketessä ja sen tukena poissaoloihin liittyvä hälytysjärjestelmä.
 - Päihdeohjelma päihteiden käytön ennaltaehkäisemiseksi ja päihderiskien vähentämiseksi.
 - Tyky-toimintaan varattu määräraha kohdennetaan vuosittain erilaisiin henkilökunnan toimintakykyä tukeviin toimiin. Pääpainona on henkilöstön liikunnan tukeminen erilaisissa muodoissa ja työhyvinvoinnin edistäminen mm. työnohjauksen ja kulttuuri-harrastusten tukemisen keinoin.
 - Henkilöstön työkykyyn ja hyvinvointiin pyritään vaikuttamaan jatkossa vuonna 2015 käyttöön otettavalla kaupungin ikäohjelmalla. Terveiden edistäminen on ohjelman yksi painopistealue toimenpiteineen.
- 2) Henkilöstön eläköitymiseen liittyvät riskit
 - Henkilöstöä eläköityy koko ajan, kun suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle. Tilalle tarvitaan uutta nuorta motivoitunutta henkilöstöä. Eri sukupolvien välisen yhteistyön ongelmiin ja kehittämiseen haettiin vastauksia vuosien 2013 - 2014 aikana eri työryhmissä ikäohjelman valmistelutyön aikana. Valmistelutyöhön osallistui työryhmiä eri palvelukeskuksista.
 - Ikäohjelmalla ja sen toimenpideohjelmalla pyritään jatkossa varautumaan henkilöstön ikääntymiseen ja eri-ikäisten työntekijöiden työn sujumiseen liittyviin riskeihin parantamalla henkilöstön työviihtyvyyttä eri ikäkausina.
 - Eläköitymisprosessien hoitamiseen on haettu uusia toimintatapoja osana ikäohjelmatyötä. Eläköitymiset hoidetaan jatkossa hallitusti kaikille yhteistä sovittua toimintatapaa noudattaen.
- 3) Henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit

- Nuoret ikäluokat arvostavat työelämässä eri asioita kuin vanhemmat sukupolvet.
 - Ikäohjelmaan otettiin mukaan joukko toimenpiteitä, joiden avulla pyritään vaikuttamaan myös työnantajakuvaan ja työelämän laadun parantamiseen. Toimenpiteiden toivotaan lisäävän koulutetun ja nuoren henkilöstön kiinnostusta hakeutua kaupungin virkoihin ja tehtäviin. Rekrytointikanavia on lisätty ja rekrytoitavan henkilöstön osaamiseen ja soveltuvuuteen kiinnitetään yhä enemmän huomiota. Etenkin johtotehtävissä soveltuvuustestit on koettu tärkeiksi. Uudet virka- ja työehtosopimukset mahdollistavat rekrytointilisän käytön, mutta jatkossa myös vaativien johto- ja asiantuntijatehtävien tehtäväkohtaista palkkausta tulee ehkä arvioida uudelleen
- 4) Henkilöstön osaamiseen liittyvät riskit
- Eläköitymisen aiheuttaman osaamispoistuman korvaaminen
 - Riskit pyritään minimoimaan vuonna 2014 valmistuneen osaamisen kehittämisen suunnitelman ja vuosittain tehtävien koulutussuunnitelmien sekä suunnitelmallisen perehdyttämisen avulla.
 - Henkilöstön omaehtoista kouluttautumista ja työnantajan paikallisesti järjestämää koulutusta tuetaan henkilöstöhallinnon keskitetystä koulutusrahasta.
 - osaamiseen johtaminen on otettu tärkeäksi osaksi johtamista ja osaamisen kehittämiseen tarkoitetut resurssit pyritään jakamaan tasapuolisesti henkilöstön kesken osaamisvajeet tarkasti huomioiden
 - kehityskeskustelut käydään säännöllisesti
- 5) Henkilöstön hyvinvointiin liittyvät riskit
- Erilaiset kriisit, kasvava työpaine ja yleinen tyytymättömyys työpaikoilla voivat aiheuttaa työuupumusta ja erilaisia muita ongelmia työpaikoilla. Tämän seurauksena työn tuloksellisuus heikkenee ja henkilöstö voi huonosti. Aktiivisen tuen -toimintamallilla pyritään puuttumaan epäkohtiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Henkilöstön tilaa seurataan joka toinen vuosi tehtävällä henkilöstökyselyllä ja tulosten perusteella tehdään tarvittavat kehittämistoimenpiteet. Myös yhteistyö työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa on tärkeää tilanteiden selvittämiseksi.
 - Työyhteisöjen kehittämiseksi on haettu ja haetaan uusia malleja perinteisten luentotyypisten koulutusten rinnalle. Esimiesten kouluttamisessa on otettu käyttöön esimiesvalmennukset, johon kuuluu palautteen kerääminen ja henkilökohtaisen kehityssuunnitelman tekeminen.
 - Ikäohjelmaan sisältyy myös työyhteisöjen kehittämiseen tähtäävä monipuolinen toimenpidekokonaisuus
 - Esimiehiä on koulutettu epäasiallisen kohtelun tunnistamisessa ja asiasta on ohjeistettu henkilöstöä

Talousriskit

Kaupungin takaukset

Takausten kokonaismäärä 31.12.2014 oli 32,7 milj. euroa, joista takauksia Kiinteistö Oy Petterinkulmalle 19,5 milj. euroa ja Iisalmen Teollisuuskylä Oy:lle 5,7 milj. euroa. Tytäryhtiöiltä ei vastavakuutta pääsääntöisesti ole vaadittu, muilta on pääsääntöisesti edellytetty takaukselle vastavakuus. Luottotappioita ei takauksista v. 2014 syntynyt.

Kaupungin lainat

Kokonaislainamäärä (sis. vesilaitos) 31.12.2014 oli 42,2 milj. euroa eli 1 910 €/ asukas. Kaupungin lainoista vaihtuvakorkoisia on 42,2 milj. euroa, josta koronvaihtosopimuksella suojattuja on 10,7 milj. euroa. Yhden prosenttiyksikön nousu korkotasossa merkitsee 0,4 M€ lisäystä korkokustannuksissa. Kaupungin lainojen keskikorko vuoden 2014 lopussa oli 0,69 %.

Sijoitukset 31.12.2014

Pysyvien vastaavien sijoituksiin v. 2014 sisältyy osakkeita ja osuuksia 28,9 milj. euroa. Merkittävimmät osuudet ovat kuntayhtymäosuudet 16,1 milj. euroa ja tytäryhtiöosakkeet 3,9 milj. euroa. Antolainoja taseeseen sisältyy 2,3 milj. euroa.

Vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereihin sisältyy sijoituksia 14,5 milj. euroa. Sijoitukset ovat pääasiassa kaupungin kehittämis- ja investointirahaston pääomia. Kaupunginvaltuusto vahvisti kesäkuussa 2014 sijoittamisen periaatteet ja sijoitussuunnitelman, jossa on otettu kantaa tuottotavoitteiden lisäksi sijoitusten riskitasoon. Kaupungin sijoitusvarallisuus on salkunhoitajan hoidossa täyden valtakirjan varainhoitosopimuksella ja sijoitussalkunhoitajana toimi Pohjolan Varainhoito Oy. Sijoitusallokaatio 31.12.2014 oli seuraava: korkosijoitukset 67,7 %, osakkeet 27,5 %, muut sijoitukset 4,8 %.

Omaisuus- ja vastuuriskit

Kaupungin kiinteä omaisuus ja ajoneuvot ovat pääosin vakuutettu vahinkojen varalta. Vakuutusten omavastuu vaihtelee pääosin 4 000 € – 15 000 € välillä. Irtain omaisuus on pääosin vakuuttamatta. Vastuuvahinkoja varten kaupungilla on vakuutusturva. Henkilöstön lakisääteisessä tapaturma-vakuutuksessa on 100 000 euron omavastuu. Lisäksi kaupungilla on vapaaehtoinen ryhmätapaturmavakuutus, joka kattaa mm. päivähoitolasten ja koulujen oppilaille tapahtuneet tapaturmat. Kaupungin vakuutusturvan riittävyttä arvioitiin uudelleen vuonna 2014 ja henkilö- ja omaisuusvakuutukset kilpailutettiin vuoden 2014 loppupuolella. Kilpailuttamisen myötä saavutettiin noin 50 000 euron säästöt vakuutusmaksuissa ja lisäksi vakuutusturva paranee. Oleellisin muutos on irtaimiston sisällyttäminen vakuutusturvan piiriin. Uudet vakuutukset astuvat voimaan vuoden 2015 alussa.

Vakuutusturvaa täydentää vahinkorahasto, jolla katetaan kaupungin omavastuulla olevat vahingot sekä tasataan lakisääteisten tapaturmavakuutusmaksuista aiheutuvia vuosittaisia heilahteluja. Vahinkorahaston pääoma vuoden 2014 lopussa oli 3,3 milj. euroa. Vahinkorahaston kattavuutta riskienhallinnan näkökulmasta arvioidaan kokonaisvaltaisen riskienhallintasuunnitelman yhteydessä vuoden 2015 aikana.

Toimintakulujen kasvu

Viimeisten kahden vuoden aikana toimintakulujen kasvu on ollut kohtuullista. Vuoden 2013 toimintakulut kasvoivat 1,1 %, vuonna 2014 kasvun jäädessä 0,7 %:iin. Keskeisimpiä syitä tähän ovat olleet kuntasektorin henkilöstön maltillinen palkkaratkaisu ja historiallisen matala korkotaso. Lisäksi vaimea kotimainen talouskehitys on heijastanut hintatasoon ja hintapaineet raaka-ainemarkkinoilla ovat jääneet vähäisiksi.

Investoinnit

Kaupungin investoinnit ovat olleet viime vuosina korkealla tasolla verrattuna kaupungin poistoihin ja vuosikatteeseen. Tilinpäätöksen 2014 mukaan (sis. vesilaitoksen) investoinnit olivat 26,0 milj. euroa. Tästä summasta 16,1 M€ johtuu Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän liikelaitostamisesta johtuvista kirjauksista. Kaupungin oman toiminnan investoinnit ovat siten 9,9 M€. Poistot ovat 6,6 milj. euroa ja vuosikate 9,0 milj. euroa. Vuosikate kattoi poistot 137 %:sti Investointitaso on syytä pitää maltillisena, sillä jatkuva korkea investointien määrä johtaa velkaantumiseen ja lisää korkoriskiä.

Talouden yli-/alijäämä ja tulopohjaan liittyvät riskit

Kaupungin taseen ylijäämä tilanteessa 31.12.2014 on 3,4 milj. euroa. Kaksi viimeistä tilinpäätöstä ovat olleet ylijäämäisiä, mutta edelliset kymmenen tilinpäätöstä vuodesta 2003 lukien ovat olleet alijäämäisiä. Taloutta on tasapainotettu mm. menoja karsimalla, rahastopääomilla ja veroperusteita tarkistamalla. Kaupunginvaltuusto teki vuoden 2013 lopussa valtuustososopimuksen, jolla sitouduttiin taloutta tasapainottaviin ja toimintaa tehostaviin toimenpiteisiin valtuustokauden aikana. Kahdesta ylijäämäisestä vuodesta huolimatta kaupungin tulee jatkossa sopeuttaa menot yhä kapenevaan tulopohjaan. Kaupungin keskeiset tuloerät ovat verotulot (77,4 milj. euroa) ja valtionosuudet (42,8 milj. euroa) sekä toimintatuotot (29,1 milj. euroa). Iisalmen kaupungin tulo-rahoitus muodostuu lähes 80 %:sti verotuloista ja valtionosuuksista. Taloudellisen epävakauden jatkuessa verotulojen arviointi on edelleen haasteellista ja valtiontalouden tasapainottamistoimenpiteet voivat vaikuttaa merkittävästi myös kuntien tulokertymään ja palvelujen kysyntään. Valtionosuudet määräytyvät pääasiassa laskennallisten perusteiden mukaan, joten kuntien vaikutusmahdollisuudet valtionosuuksien määrään ovat vähäiset. Jo tiedossa olevat valtionosuusleikkaukset heikentävät merkittävästi rahoituspohjaa ja ilman rakenteellisia uudistuksia ja menojen karsimista aiheuttavat paineita verojen korottamiseen.

Maksuvalmius

Välitön maksuvalmius on ollut kertomusvuoden ajan hyvä. Pitkääikaista lainaa on nostettu vuoden aikana investointien rahoittamiseksi ja maksuvalmiuden turvaamiseksi vain puolet talousarviossa arvioidusta määrästä. Kaupungilla on kuntatodistussopimukset neljän rahalaitoksen kanssa, mutta niitä ei ole kuluneen vuoden aikana ollut tarvetta käyttää.

Kuntayhtymät

Vuoden 2014 tilinpäätöksen mukaan kaupungin käyttötalouden maksuosuudet kuntayhtymille olivat 71,7 milj. euroa eli 47,5 % kaupungin toimintakuluista. Varsinkin suurissa kuntayhtymissä toimintojen ja talouden omistajaohjaus toimii heikosti. Kuntatalouden kiristyessä jatkossa on erityistä huomiota kiinnitettävä kuntayhtymien talouden- ja toiminnanohjaukseen sekä kuntayhtymien menokehityksen sopeuttamiseen kaupungin tulojen kehitykseen.

ICT-riskit

Ylä-Savon ICT Oy hallinnoi Iisalmen kaupungin tietoliikennettä, lähiverkkoja, tietojärjestelmiä, työasemien perusohjelmistoja ja lisenssejä koskevia sopimuksia sekä toimii omistajiensa ja niiden konsernien ICT-palvelujen tuottajana ja hankintalain mukaisena yhteishankintayksikkönä. Yhtiö vastaa ICT-laitteiden hallinnasta, tuesta ja ylläpidosta. Palvelimet ja verkon aktiivilaitteet ovat yhtiön omistuksessa. ICT-riskejä tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon kaupungin oman tietohallinnon lisäksi YSIT Oy:n hallinnoima osa ICT-toiminnoista.

Tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvien riskien hallintaan on kiinnitetty erityistä huomiota tilintarkastusyhteisön tekemän IT-järjestelmätarkastuksen suositusten ja huomioiden perusteella. Iisalmen kaupungin yleiset IT-kontrollit toimivat asianmukaisesti ja tietoturvaan ja -suojaan liittyvä ohjeistus on kattavaa ja ajantasaista. Iisalmen kaupungin henkilökunta on tehnyt tietoturva-ohjeistuksen ja -koulutusympäristön mukaisen tietoturvakyselyn. Kysely tehdään vuosittain. Kyselyn tulosten mukaan tietoturvassa on vielä kehitettävää.

Seuraavia ICT-riskejä on tunnistettu ja niihin varautuminen on esitetty ohessa.

Laitteistorikot

Riski: Laitteistorikot voivat aiheuttaa keskeytyksiä toiminnassa.

Varautuminen: Laitteistorikkoihin on varauduttu siten, että palvelinlaitteistoilla on voimassa olevat huoltosopimukset (vasteaika pääsääntöisesti seuraava työpäivä, vasteaika kriittisimmillä palvelimilla 24/7) ja että kriittisimmät laitteet on kahdennettu. Verkonaktiivilaitteita on myös varalla.

Varmistukset

Riski: Data voi tuhoutua tai korruptoitua.

Varautuminen: Kaikki palvelimille ja levyjärjestelmiin syntyvä data varmistetaan. Varmistukset säilytetään eri rakennuksessa.

Virustorjunta

Riski: Viruksia, tietoturvauhkia jne. syntyy jatkuvasti. Pahimmillaan virukset/madot voivat lamaannuttaa koko laitteistokannan koko verkon alueella ja estää normaalin toiminnan. Laitteistojen puhdistaminen on työlästä, aikaa vievää, kallista ja aiheuttaa pitkiäkin käyttökatoja.

Varautuminen: Kaikkiin laitteisiin (palvelimet, työasemat, älypuhelimet) on asennettu virustorjunta-ohjelmisto, jota päivitetään jatkuvasti. Tietoturvaohjeet ovat Intranetissä.

Roskaposti

Roskaposti voi toimia virusten välittäjänä. Roskaposti myös kuormittaa sähköpostijärjestelmää. Roskapostin käsittely kuluttaa työaikaa.

Varautuminen: Tuleva sähköpostiliikenne suodatetaan tietojärjestelmän avulla.

Sähkön saanti

Riski: Sähkökatko estää tietojärjestelmien käytön. Sähkökatko saattaa rikkoa laitteita ja tietojärjestelmiä.

Varautuminen: Sähköä syötetään kahta eri kautta. Konesali on varmistettu UPS-laitteistolla, jolla lyhyet sähkökatkokset eliminoidaan. Konesalin laitteet ilmastointia lukuun ottamatta ovat varavoiman piirissä. Kriittiset konesalilaitteet hajautetaan kahteen konesaliin.

Fyysiset uhat

Riski: Ulkopuolinen tekijä tai laitteistovika voi rikkoa konesalissa olevia laitteita.

Varautuminen: Konesali on jatkuvan valvonnan piirissä. Hälytykset (kosteus ja lämpötila) tulevat ICT- henkilöstölle. Murtohälytykset menevät suoraan vartiointiliikkeelle ja palohälytykset pelastuslaitokselle. Kriittiset konesalilaitteet hajautetaan kahteen konesaliin. Konesaleihin on rajoitettu pääsy.

Kaupungin eri toimielinten merkittävimmät riskit ja niihin varautuminen**Hallinto- ja elinkeinopalvelut**

Hallinto- ja elinkeinopalveluiden riskejä on arvioitu palvelukeskuksen yleisestä näkökulmasta. Riskejä voi sisältyä sekä eri poliittisten toimielinten että viranhaltijoiden toimivaltaan.

Seuraavassa on esitetty keskeisimmät tunnistetut riskit ja niihin varautuminen:

- 1) konserni- ja omistajaohjaus eivät toimi, konsernista saatava tieto ei ole ajantasaista/ kaupunginhallituksen listalle on otettu vakiopykälä, jossa arvioidaan omistajaohjaukseen liittyviä ajankohtaisia asioita, eri sidosorganisaatioiden päätöksentekoa seurataan aktiivisesti, seurantavastuu on määrätty ja konserniohje päivitetään ajan tasalle
- 2) henkilöstön poistumaan liittyvät riskit, olennaista osaamista poistuu organisaatiosta, ns. hiljainen tieto ei siirry/ päällekkäinen toiminta avainhenkilöiden osalta, varaudutaan talousarviossa päällekkäiseen palkkaukseen, huolellinen perehdyttäminen
- 3) Tietohallinnon organisointi, riittävän asiantuntemuksen turvaaminen kaupungin puolella, ICT-kustannustason nousu/ tietohallinto-ohjelman laatiminen ja hyväksyminen ja tietohallintokoordinaattorin tehtävän perustaminen, ICT-kokonaiskustannukset on selvitetty.
- 4) henkilökunnan ja organisaatioiden välinen tiedonkulku ei pelaa/ sisäistä tiedonkulkua on tehostettu ja intranet on uudistettu
- 5) virheet asioiden valmistelussa ja täytäntöönpanossa, jotka voivat johtaa valituksiin ja päätösten kumoamiseen/ säännölliset valmisteluun liittyvät palaverit, moniammatillisen osaamisen hyödyntäminen, hallintosääntö on uudistettu
- 6) salassapitoon liittyvät riskit, julkisuuteen lähinnä kaupungin www-sivuille menee sellaista tietoa, joka on salassa pidettävää / käydään läpi esityslistatekstejä ja reagoidaan nopeasti jos ongelmia
- 7) Kaupungin toiminnan imagoriskit. Kaupungin toiminnassa ilmenee jotain sellaista, jossa kaupungin luotettavuus ja uskottavuus heikkenee / avoin hallintokulttuuri edistää ongelmien ratkaisemista, nopea asioihin reagointi ja ennakointi.
- 8) asioiden valmistelun viivästymiseen liittyvät riskit: kaupungin päätettäväksi tulevien asioiden valmistelu viivästyy jostain syystä, voi aiheutua toiminnallisia tai taloudellisia riskejä / määräaikaisten asioiden erityinen seuranta, uuden asianhallintajärjestelmän (IITA) käyttöönotto. Kaikki asiakirjatuotanto on keskitetty uuteen asianhallintajärjestelmään ja virkamiehet on veloitettu käyttämään sitä asioiden valmistelussa.
- 9) poikkeustilanteesta johtuva yllättävä seikka/ poikkeusolojen suunnitelmat ajan tasalle, koulukseen osallistuminen
- 10) uusiin ja vireillä oleviin oikeudenkäynteihin liittyvät jatkovalitusriskit (asfaltti- ja puukartelli)/ aina ennen haastehakemusten jättämistä arvioidaan mahdolliset riskit ja pyritään neuvotteluratkaisuun.
- 11) poliittiseen päätöksentekoon liittyvät erimielisyydet, linjaristiriidat voivat halvaannuttaa päätöksenteon/ avoin vuorovaikutus eri ryhmien kesken, tarvittaessa neuvottelut, valtuustoryhmien välinen sopimus on voimassa.

Sivistyspalvelukeskus**Henkilöstöriskit**

1. Palvelutuotannon keskeytymättömyys lakisääteisissä palveluissa (perusopetus, lukiokoulutus, päivähoito) voi vaarantua, jos laajamittaisen epidemian vuoksi suuri määrä henkilökuntaa joutuu yhtäaikaan sairaalomallesi.
Varauduttiin em. riskiin:
 - sijaisten rekrytoinnissa on päivähoidossa käytetty Kuntarekryn sijaisrekisteri-toiminto, muiden osalta sijaislistat pyritään pitämään ajan tasalla
 - on tehty suunnitelmat, joiden avulla opetusta voidaan toteuttaa osin etä- ja verkko-opetuksena.
2. Haasteellisten henkilöiden (huoltaja, oppilas, ulkopuolinen) aiheuttama uhka tms. eli väkivaltaisen henkilön kohtaaminen.

Varauduttiin em. riskiin:

- henkilöstöä koulutettu ja turvallisuussuunnitelmat päivitetty
- henkilöstöresurssia lisätty tilanteissa, joissa em. uhka on todettu.

3. Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus päivähoitossa

Varauduttiin em. riskiin:

- houkuttelevan työnantajaimagon luominen
- yhteistyö lastentarhanopettajia ja perhepäivähoitajia kouluttavien organisaatioiden kanssa

Muut riskit

1. Poikkeustilanteesta johtuva yllättävä seikka

Varauduttiin em. riskiin:

- rakennusten turvallisuussuunnitelmat päivitetty
- pelastusharjoituksia järjestetty säännöllisesti

2. Kiinteistön kunnossa äkillisesti tapahtuva heikentyminen ja siitä johtuva käyttökielto
Varautuminen em. riskiin:

- Kangaslammin ja Kauppi-Heikin koulujen kunto on heikentynyt ja kouluissa on otettu käyttöön ilmanpuhdistimia. Kirkonsalmen koululla on tehty riskienkartoitus.

3. Keittiön saastuminen, mahdollinen käyttökielto, ruokamyrkytys.

Varauduttiin em. riskiin:

- Kaikissa keittiöissä on toimiva omavalvontajärjestelmä. Suunnitelma on hyväksytty Ylä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän ympäristölautakunnassa 25.9.2008 ja päivitetty 2014.

4. Perus- ja esikoululaisten koulumatkojen turvallisuus

Varauduttiin em. riskiin:

On laadittu Iisalmen liikenneturvallisuussuunnitelma. Kuljetusten järjestämisperusteissa on otettu huomioon vaaralliset tieosuudet:

- Soinlahden alueen mittavien teollisuusrakentamis- ja tieinfrahankkeiden vuoksi Soinlahden koulun pohjoisen alueen oppilaat, jotka joutuvat käyttämään koulumatkaansa Lehtomäentietä osoitteesta Lehtomäentie 140 pohjoiseen päin, ovat olleet oikeutettuja maksuttomaan koulukuljetukseen lukuvuoden 2013–14 ja syyslukukauden 2014. Valmistuneet tieinframuutokset ovat parantaneet huomattavasti alueen liikenneturvallisuutta.

5. Palvelujen hankintaosaaminen: hankintojen valmistelu, sopimusten tekeminen, laadun seuranta.
Palvelujen ostossa jo tarjouspyynnöt on käsitelty lautakunnissa. IS-Hankinta Oy:n hankinta-sopimukseen on liitetty niiden tuotteiden ja palveluiden osalta, jotka ko. hankintaorganisaatio on jo kilpailuttanut. Ostettujen palveluiden laatua on järjestelmällisesti seurattu / valvottu.

Vapaa-aikapalvelukeskus

Keskeisimmät riskit ovat:

1. Tapaturmat tiloilla ja -alueilla

Varautuminen em. riskeihin:

- ohjeistus tuoteturvallisuuslain (Tukes) ohjeitten mukainen
- Hanhilammen ampumakeskuksen turvallisuutta ja opastusta parannettu mm. valleja jatkettu kimmokevaaran vuoksi.
- tärkeimpien tilojen ja alueiden turvallisuussuunnitelmat päivitetty, turvallisuusvastaavat tiloilla ja alueilla,
- tärkeimpien ulkoilureittien pinnoitusta ja opastusta parannettu, uimarantoja kunnostettu
- järjestys- ja käytösääntöjä tarkistettu, ohjeet vaaratilanteita varten ajan tasalla
- fyysisestä ympäristöstä huolehtiminen (esteettömyys, korjaukset, huollot)
- kunnossapidon henkilöstön osaamista parannettu
- työsuojelutarkastukset yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tehty väestönsuojaan, liikuntahalliin, jäähalliin/Kankaan Liikuntapuistoon, jalkapallohalliin ja nuorisotaloon, suositeltavat parannukset tehty
- henkilöstön EA-valmiudet päivitetty

2. Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja palvelujen laatu
Varautuminen em. riskeihin:
 - uusien palveluntarjoajien kartoittaminen / sopimukset
 - ohjauksen laadussa (esim. ohjaajien ammattitaito) huomioidaan väestön ikääntyminen, erityisryhmät ja haasteelliset nuoret
 - ennakoidaan ja varaudutaan mm. henkilöstön valmiuksien ylläpitämisellä odottamattomiin tilanteisiin kuten väkivaltatilanteet
3. Uimahallin asiakasturvallisuuteen ja henkilöstön työturvallisuuteen liittyvät riskit
Varautuminen em. riskeihin:
 - turvallisuusohjeistus Tukesin suositusten mukainen mm. henkilöstön koulutuksen ja osaamisen suhteen (henkilöstöllä EA2-valmiudet, defibrilaattori käytössä)
 - hygienian tason ylläpitäminen, säännöllinen omavalvonta, yhteistyö terveysviranomaisten kanssa
 - hygienian ja turvallisuuden kannalta tärkeimpiä kohteita uusittiin vuosihuollossa korjaussuunnitelman mukaisesti
 - vedenpuhdistusjärjestelmään liittyvien kemikaalien ja muitten aineitten turvallinen käsittely ja ohjeistus
 - fyysisen ympäristön turvallisuuden huomioiminen (esteettömyys, korjaukset, huollot)
 - riskien kartoitus ja mittaukset (esim. melutaso) yhteistyössä työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa tehty, suositeltavat parannukset aloitettu
4. Tilojen ja alueiden korjauskulujen nousuun ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvät riskit
Varautuminen em. riskeihin:
 - riskien kartoitus myös riittävän vakuutusturvan kannalta
 - uimahallin korjaussuunnitelman tarkistus, esim. LVI-kartoitus

Tekninen keskus

Kaupunkiympäristö

Tonttivarannon riittämättömyys, maanomistuksen riittämättömyys, kaavoitus

Vaikutukset:	Asumiseen ja elinkeinoelämälle ei pystytä tarjoamaan riittävästi tontteja, esteet muuttoliikkeelle Iisalmeen, työpaikkakehityksen vaarantuminen, Iisalmen vetovoima ja asema aluekeskuksena heikkenee
Varautuminen:	Riittävä panostus maanhankintaan, kaavoitukseen riittävät resurssit ja töidenkohdentaminen, riittävä panostus kunnallistekniikan rakentamiseen ja ylläpitoon

Metsä- ym. omaisuuden omaisuusvahingot; tulipalo, luonnonilmiöt ym.

Vaikutukset:	Omaisuuden arvon alentuminen
Varautuminen:	Vakuutukset

Liikenneväylien ja ohjausjärjestelmien kunnan rapistuminen

Vaikutukset:	Liikenneturvallisuuden heikkeneminen, onnettomuuksien lisääntyminen, perusparannuskustannusten kasvu, perusparannustarpeen aikaistuminen, kaupunkikuvan vetovoiman heikkeneminen
Varautuminen:	Liikenneverkon peruskorjausohjelman toteutus, liikenneväylien kunnossapidon resurssien riittävyys, riittävä investointitaso turvallisuutta säilyttävään/ parantavaan kunnallistekniikkaan, henkilöstön ammattitaidon ylläpito, ostopalveluna hankittavan työn ammattitaidon taso

Yksityistieverkoston kunnan heikentyminen

Vaikutukset:	Onnettomuuksien lisääntyminen, elinkeinoelämän kuljetusten vaarantuminen
Varautuminen:	Kaupungin avustustason säilyttäminen, avustusten tarkoituksenmukainen kohdistaminen

Ydinkeskustan toimivuuden ja vetovoimaisuuden puutteet

Vaikutukset:	Liikennejärjestelyjen toimimattomuus, palvelutarjonnan heikentyminen keskustassa, aluekeskusaseman heikkeneminen
--------------	--

Varautuminen: Hyväksytyn yleissuunnitelman toteuttaminen, yhteistyö yrityselämän ja muiden toimijoiden kanssa, asemakaavan uusiminen, investoinnit

Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmät

Vaikutukset: Tarkastus- ja neuvontapalvelutarpeen lisääntyminen rakennusvalvonnassa, kustannusten kasvu kiinteistöillä

Varautuminen: Riittävien neuvonta- ja tarkastusresurssien organisointi, kaupungin suunnittelun ja avustusten kohdentaminen haja-alueen viemärointeihin

Toimitilat

Kiinteistöjen kunnan rapistuminen

Vaikutukset: Peruskorjauskustannusten kasvu, tarpeettomat investoinnit ennen peruskorjausta, peruskorjaustarpeen aikaistuminen, tilojen epäterveellisyys, energiakulujen kasvu, epätarkoituksenmukaiset tilat

Varautuminen: Kiinteistöstrategian toimenpideohjelma, tarpeettomien kiinteistöjen myynti tai purkaminen, riittävä taloudellinen panostus kunnossapitoon, kustannusseuranta, korjaustarpeiden ennakointi

Kiinteistöjen energiakulujen kasvu

Vaikutukset: Kustannustason nousu, vähentää muita resursseja

Varautuminen: Energiankulutuksen nousun ehkäiseminen energiataloudellisten korjaustoimenpiteiden avulla; rakennus- ja talotekniset toimenpiteet mm. kiinteistöautomaation lisääminen, käyttöaikojen optimointi, käyttäjien informointi, systemaattinen sähkönhankintajärjestelmä

Kiinteistöjen terveellisyysden heikkeneminen

Vaikutukset: Sairauspoissaolot, työolosuhteiden heikentyminen, käyttäjien olosuhteiden huonontuminen

Varautuminen: Rakennus- ja taloteknisistä virheistä johtuvien korjaustoimenpiteiden suorittaminen, panostus kiinteistöjen kunnossapitoon, luokiteltujen rakennusmateriaalien käyttö, säännölliset sisäilmapalaverit

2.7 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan toteutusta ohjaavat sisäisen valvonnan ohjeet. Kaupungin valvonta jakaantuu ulkoiseen valvontaan ja sisäiseen valvontaan. Ulkoisen valvonnan tärkein osa on tilintarkastus, jota toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäisen valvonta on osa organisaation johtamista, joka kattaa koko organisaation. Riittävän ja toimivan sisäisen valvontajärjestelmän luomisesta, ohjeistuksesta, ylläpitämisestä ja seurannasta vastaa kaupunginhallitus. Jokainen viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta, jolla varmennetaan mm. määräysten noudattaminen ja toiminnan tuloksellisuus. Erityinen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta on tilivelvollisilla.

Sisäisen valvonnan keskeisiä osa-alueita ovat:

- strateginen suunnittelu
- taloussuunnitelma ja talousarvio, jotka valtuusto käsittelee vuosittain joulukuussa
- toiminnan ja talouden raportointi, jota toteutetaan kaupunginhallituksen vuosittain vahvistamien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden puitteissa
- johtamisjärjestelmä, joka on määritelty pääosin kaupungin hallinto- ja toimintasäännössä
- hyvä hallintotapa, jonka keskeinen elementti on julkisuusperiaatteen noudattaminen
- henkilöstöhallinto
- riskien tunnistaminen ja hallinta
- lakien, ohjeiden ja määräysten noudattamisen valvonta

Raportointi

Edellä olevan pohjalta palvelukeskukset laativat vuosittain sisäisen valvonnan suunnitelman ja raportoivat sisäisen valvonnan havainnoista puolivuositain. Palveluketjujen päävastuuhenkilö raportoi sisäisen valvonnan havainnoista esimiehelleen puolivuositain (ajalta 1.1. – 30.6. elokuussa ja ajalta 1.7. – 31.12. tammikuussa). Palvelukeskuksen johtaja raportoi omalle lautakunnalleen ja

sisäiselle tarkastukselle puolivuositain edellä olevan aikataulun mukaisesti. Kaupunginvaltuustolle sisäisen valvonnan havainnoista ja toimivuudesta raportoidaan kaupungin tilinpäätöksessä.

Kaikki palvelukeskukset ovat annetun ohjeen mukaisesti raportoineet puolivuositain sisäisen valvonnan toteutuksesta ao. hallinnonalallaan. Sisäinen valvonta on toteutettu palvelukeskusten laatimien suunnitelmien mukaisesti. Kaupunginhallitus on käsitellyt sisäisen valvonnan raportit 1.9.2014 ja 16.3.2015.

Keskeiset havainnot sisäisen valvonnan raporteista vuodelta 2014

Vuoden 2014 aikana on tehty lukuisia säännösten ja ohjeiden uudistamisia ja päivittämisiä mm. koulutusohjeistus, taloussääntö, hallintosääntö ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden määrittelemisen. Palvelukeskusten ja esimiesten tehtävänä on jalkauttaa ohjeistus käytäntöön, eli informoida henkilöstöään uusista säännöksistä ja niihin tehdyistä muutoksista. Sisäisen valvonnan raporttiin olisi hyvä kirjata, milloin ja miten perehdyttäminen ja informointi on tehty.

Sisäisen valvonnan raportteihin on tarkastushavaintojen perusteella kirjattu sovittuja toimenpiteitä. Näiden toimenpiteiden toteutuminen ja mahdollisten määräaikojen noudattaminen tulisi kirjata toteutumisajankohdan puolivuotisraporttiin.

Yleisenä havaintona voidaan todeta, että sisäinen valvonta toimii melko hyvin ja suunnitelmallisuus ja ohjeistaminen ovat terävöittäneet asioiden seurantaa ja vastuukysymyksiä.

Sisäisen valvonnan kehittäminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Iisalmen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet loppuvuodesta 2014. Ohje on annettu tiedoksi ja toimeenpantavaksi kaupunkikonsernin tytäryhteisöille ja nämä ovat raportoineet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä organisaatiossaan. Vuoden 2015 aikana Iisalmen kaupunki tekee riskikartoituksen, jonka tulosten perusteella riskienhallinta osataan suunnitella ja kohdistaa oikein. Samassa yhteydessä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteet jalkautetaan organisaatiossa kaikille tasoille. Tässä yhteydessä uusitaan sisäisen valvonnan ohjeistus ja yhtenäistetään raportointimalli.

Sisäinen tarkastus

Sisäistä valvontaa täydentää sisäinen tarkastus. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on selvittää kaupungin johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä sekä suoritta tarkastussuunnitelman mukaiset ja muut kaupungin ylimmän johdon määräämät tarkastustehtävät. Iisalmen kaupungin sisäistä tarkastusta johtaa ja koordinoi talousjohtaja. Ulkoinen ja sisäinen valvonta muodostavat yhtenevän toisiaan täydentävän ja kattavan valvontajärjestelmän. Kaupungin tilintarkastaja antaa tarkastuskertomuksessa lausunnon sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta.

Iisalmen kaupungille on laadittu sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma, jonka mukaisesti sisäistä tarkastusta on suoritettu. Sisäisen tarkastuksen painopistealueita vuonna 2014 ovat tehdyn tarkastussuunnitelman mukaisesti hankinnat, kassatoiminnot, koulutusvapaat, investoinnit, kiinteistöveroitus, vuokralaskutus, First card –maksukortti-ohjeistus ja työajanseuranta. Tarkastuksen tuloksista ja havainnoista sekä suosituksista on raportoitu kaupunginhallitukselle, tarkastuslautakunnalle, tilintarkastajalle ja ao. hallintokunnalle.

Yhteenvetona vuoden 2014 sisäisen tarkastuksen havaintojen perusteella voidaan todeta, että ohjeistus on osittain vanhentunutta ja ohjeiden tulkinnassa ja noudattamisessa on ollut epäselvyyttä. Havaituista epäkohdista ja selkeistä puutteista huolimatta kaupunkiorganisaation sisäinen valvonta on pääsääntöisesti toimivaa ja säännönmukaista. Sisäisen tarkastuksen suositusten perusteella on ryhdytty toimenpiteisiin ohjeistuksen ajantasaistamiseksi ja käytäntöjen yhtenäistämiseksi.

Konserniyhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Merkittävimmät konserniyhteisöt (Iisalmen Teollisuuskylä Oy, Ylä-Savon SOTE ky., Ylä-Savon ICT-palvelut Oy ja Kiinteistö Oy Petterinkulma) ovat raportoineet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä organisaatioiden toimintaan ja talouteen liittyvistä merkittävimmistä riskeistä ja niihin varautumisesta. Samalla konserniyhteisöjen ovat antaneet tiedon sellaisista tiedossaan

olevista kaupungin tai konsernin talouteen vaikuttavista olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa konsernitaseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa.

Saatujen raporttien ja selvitysten perusteella voidaan todeta, että konserniyhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti, riskejä on tunnistettu ja niihin on varauduttu. Kaupungin tai konsernin talouteen vaikuttavia, tiedossa olevia olennaisia konsernitaseen, tuloslaskelman tai rahoituslaskelman ulkopuolisia asioita ei ole raportoitu.

2.8 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus (sis.vesilaitos)

2.8.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen (1 000 €, sis. vesilaitos)

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä, riittääkö tuloina kertynyt rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten kattamiseen. Laskelmissa ovat mukana ydinkaupungin ja liikelaitosten ulkoiset tulot ja menot tuloslaskelmariveittäin yhdisteltyinä. Eri taseyksiköiden väliset taloustopahtumat eli sisäiset erät on tässä laskelmassa eliminoitu.

Toimintakate

Toimintatulojen ja –menojen erotus muodostaa toimintakatteen. Se osoittaa, paljonko toiminnan menoista jää verorahoituksella katettavaksi. Toimintatuottojen kokonaismäärä vuoden 2014 tilinpäätöksessä on 29,1 milj. euroa. Tämä on 0,9 milj. euroa ja 3,0 % vähemmän kuin vuoden 2013 tilinpäätöksessä. Merkittävin pudotus tuloissa oli lomatoimen tuottojen lasku 1,1 milj. € sekä metsän ja tonttien myyntitulojen jääminen alle alkuperäisen talousarvion -0,5 M€.

Toimintamenojen kokonaismäärä oli 142,2 milj. euroa. Tämä on 1,0 milj. euroa ja 0,7 % enemmän kuin vuoden 2013 tilinpäätöksessä. Suurin muutos toimintamenoissa on palvelujen ostoissa 0,8 milj. €, henkilöstömenot pysyivät edellisvuoden tasossa kasvun ollessa vain 13 000 €.

Toimintakate eli toimintatuottojen ja –menojen erotus oli 113,1 milj. euroa. Iisalmen edellisen vuoden toimintakate oli 111,2 milj. euroa. Muutos edelliseen vuoteen oli -1,9 milj. euroa eli 1,7 %. Toimintatuotot kattoivat toimintamenoista 20,5 %. Vuotta aiemmin vastaava tunnusluku oli 21,3 % eli menojen lisäys on ollut edellisvuoden tapaan suhteellisesti tulojen lisäystä nopeampaa.

Verorahoitus

Valtionosuudet ja verotulot muodostavat verorahoituksen. Verotulot koostuvat kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverosta. Valtionosuuksiin kirjataan peruspalvelujen eli ns. yhden putken mallin valtionosuudet, jotka sisältävät myös kuntien välisen verotulotasauksen sekä ns. muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet. Verorahoituksen kertymä vuonna 2014 oli 77,4 milj. euroa. Tämä on 4,3 milj. euroa ja 5,9 % edellisvuotta enemmän. Tarkemmat erittelyt verotulojen ja valtionosuuksien kertymistä ja kehityksestä on esitetty tuloslaskelmaosan toteutumisvertailussa.

Rahoitustulot ja -kulut

Alhaisesta korkotasosta johtuen korkotuotot olivat ainoastaan 45 100 euroa, mikä on 6 000 euroa ja 12,6 % edellistä vuotta vähemmän. Muita rahoitustuottoja kertyi 2,6 milj. euroa. Tämä on puolestaan 0,6 milj. euroa ja 34,2 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Merkittävin nousua selittävä erä on arvopapereiden myyntivoitot, joka nousi 807 200 € edellisvuodesta, edellisvuotta pienempänä - 88 100 € toteutui osinkotuotot lähinnä Savon Energiaholdingin alhaisemman osinkotuoton vuoksi.

Korkokuluja kirjattiin 340 800 euroa, kasvua edellisvuoteen 56 000 €. Muita rahoituskuluja (mm. arvopapereiden arvonalentumiset ja myyntitappiot sekä korkosuojausten korkokulut) kertyi 411 700 euroa, mikä on 58 000 euroa ja 12,4 % vähemmän kuin edellisvuonna.

Vuosikate, poistot ja satunnaiset erät

Kunnan säännönmukaisen toiminnan tulorahoitusta osoittavaa vuosikatetta tilikaudella 2014 kertyi 9,0 milj. euroa. Vuosikate parani edellisestä vuodesta 2,2 milj. euroa, joka on 32,4 %.

Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot olivat 6,6 milj. euroa. Edellisenä vuonna poistot olivat 6,2 milj. euroa. Vuosikate on 2,4 milj. euroa poistoja suurempi. Vuosikate kattaa poistot 137 %:sti. Kunnan tulo-rahoituksen katsotaan olevan riittävä kun vuosikate on vähintään poistojen suuruinen.

Satunnaiset erät

Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän lakisääteisestä liikelaitostamisesta johtuen kaupungille kertyi satunnaisia tuottoja 4,7 M€.

Tilikauden tulos ja ylijäämä

Tilikaudelle kohdistuvien tulojen ja menojen erotuksesta muodostuu tilikauden tulos, joka lisää tai vähentää kaupungin taseen omaa pääomaa. Vuoden 2014 tilikauden tulos on 7,2 milj. euroa ylijäämäinen. Vuonna 2013 tulos oli 0,6 milj. euroa ylijäämäinen. Tulos on siten 6,6 milj. euroa parempi kuin edellisen vuoden tulos.

Tilipäättösiirrot sisältävät poistoeron, varausten ja rahastojen muutoksen. Näiden erien nettovaikutus kaupungin tilikauden ylijäämään on -4,2 M€ sisältäen poistoeron muutosta -0,5 M€ ja rahastojen muutosta -3,7 M€.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT**(sis. vesilaitos)**

	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	29 148	30 038
Toimintakulut	-142 225	-141 235
Toimintakate	-113 078	-111 197
Verotulot	77 417	73 141
Valtionosuudet	42 830	43 666
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	45	52
Muut rahoitustuotot	2 577	1 920
Korkokulut	-341	-285
Muut rahoituskulut	-412	-470
Vuosikate	9 039	6 827
Poistot ja arvonalentumiset	-6 593	-6 238
Tilikauden tulos	7 161	588
Tilinpäätössiirrot	-4 174	406
Tilikauden alijäämä	2 987	995

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	Kuntien ka. 2013	2014	2013
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	24	20	21
Vuosikate, % poistoista	100	137	109
Vuosikate/euroa/asukas	380	409	308
Asukasmäärä	-	22 110	22 171

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT**Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista**

= 100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

2.8.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma kuvaa kirjanpitoon kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin. Se kertoo toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtojen kautta, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana. Oheiseen rahoituslaskelmaan on koottu koko kunnan kaikki ulkoiset rahan lähteet ja rahan käyttö. Eri yksiköiden väliset sisäiset erät on laskelmassa eliminoitu.

Toiminnan rahavirta

Rahoituslaskelman ensimmäisellä rivillä esitettävä vuosikate on 9,0 milj. euroa. Vuosikatetta kertyi 2,2 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuosikatetta oikaistaan toiminnan rahavirtaa laskettaessa satunnaisilla erillä ja tulo-rahoituksen korjauserillä. Näitä oli 4,7 milj. euroa ja ne koostuvat pääosin Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän yhtiöittämisestä.

Investointien rahavirta

Vuoden 2014 investointimenot olivat 26,0 milj. euroa. Investointien määrää vuonna 2014 kasvattaa merkittävästi Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän osittainen purkamisen ja toiminnan

jatkuminen yhtiömuotoisena vuoden 2015 alusta lukien. Vaikutus investointiosaan brutto 16,1 M€, netto 4,7 M€. Investointikohteista sekä investointimenojen ja –tulojen toteutumisesta on kerrottu tarkemmin investointiosan toteumavertailussa. Rahoitusosuuksia investointimenoihin kertyi 1,1 milj. euroa. Rahoitusosuudet kasvoivat 0,7 milj. euroa vuodesta 2013.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja eli omaisuuden myyntituloja kirjattiin 11,7 milj. euroa. Tästä summasta 11,4 M€ tulee Savonialle nettoapportina luovutetun omaisuuden arvosta (9,0 M€) sekä kuntayhtymäosuuksien muutokseen ja arvonalentumisiin kirjatusta osuudesta (2,4 M€). Investointien rahavirta muodostui investointimenojen kasvusta johtuen 3,1 milj. euroa suuremmaksi kuin vuonna 2013. Investointien vuoden 2014 tulorahoitusprosentiksi, joka lasketaan vuosikatteen ja investointien omahankintamenon suhteesta, muodostui 36 %. Vastaava tunnusluku oli edellisen vuoden tilinpäätöksessä 62 %. Tunnusluku kertoo, että investointien omahankintamenosta on kyetty rahoittamaan tulorahoituksella noin yksi kolmasosa ja kaksi kolmasosa on rahoitettu omaisuuden myynillä, kassavaroilla ja lainanotolla. Merkittävä poikkeama edellisvuoteen johtuu Savonian aiheuttamista kirjauksista, joilla ei apporttiluovutuksen johdosta ole vaikutusta kaupungin rahoitustilanteeseen.

Lainanhoitokate oli 2. Tunnusluku on parempi kuin edellisvuonna ja hieman parempi kuin kuntien keskiarvo. Iisalmen lainanhoitokyky on hyvä.

Rahoituksen rahavirta

Kaupungille maksettiin takaisin antolainoja 0,26 milj. euroa. Lyhennykset olivat lähes edellisvuoden tasolla. Uusia lainoja ei annettu. Uutta lainaa nostettiin 5,3 milj. euroa ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 5,7 milj. eurolla

Muut maksuvalmiuden muutokset olivat 0,5 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainan noston ja oman pääoman muutosten vaikutuksesta rahoituksen rahavirta on 0,36 milj. euroa positiivinen. Rahavarat kasvoivat tilikaudella 0,7 milj. euroa. Rahavarat vuoden 2014 lopussa olivat 24,3 milj. euroa.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (sis. vesilaitos)

	2014 €	2013 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate ja liikeylijäämä (liikelait poistot+rahoitus)	9 039	6 827
Satunnaiset erät	4 715	0
Tulorahoituksen korjauserät	-159	-821
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-25 998	-11 541
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 147	458
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 667	1 015
Toiminnan ja investointien rahavirta	410	-4 062
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	261	192
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 300	9 200
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 734	-5 212
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	0	250
Muut maksuvalmiuden muutokset	536	-251
Rahoituksen rahavirta	362	4 178
Rahavarojen muutos	773	116
Rahavarat 31.12	24 274	23 501
Rahavarat 1.1	-23 501	-23 385

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	Kuntien ka. 2013	2014	2013
Investointien tulorahoitus, %	57,2	36	62
Lainanhoitokate	1,3	2	1
Kassan riittävyys, pv	38	51	54
Asukasmäärä	-	22 110	22 171

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT
Investointien tulorahoitus, € = 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno
Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)
Kassan riittävyys = 365 pv * Rahavarat 31.12/Kassasta maksut tilikaudella

2.9 Rahoitusasema ja sen muutokset (sis. vesilaitos)

Iisalmen kaupungin taseen loppusumma on 144,6 milj. euroa. Lisäys Iisalmen edellisen vuoden tilinpäätökseen on 5,9 milj. euroa.

Pysyvien vastaavien tasearvo on 31.12.2014 yhteensä 112,6 milj. euroa, kun tasearvo vuotta aiemmin oli 106,7 milj. euroa. Muutos pysyvien vastaavien tasearvossa on 5,9 milj. euroa. Tasearvoa kasvattivat mittavat investoinnit ja Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän yhtiöjärjestelyt. Investointien painopiste oli rakennuksissa ja kunnallistekniikan rakentamisessa. Keskeneräiset hankinnat pienenevät edellisvuodesta 3,6 M€ ja keskeneräisten suurin hanke vuodenvaihteessa oli Hernejärven koulun peruskorjaus 0,6 M€. Osakesijoitusten arvossa Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän arvon lasku 2,1 M€ ja vastaavasti osakkuusyhteisö-osuudet nousi 7,1 M€. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden tasearvo kohosi edellisestä vuodesta 2,0 milj. euroa 26,78 milj. euroon. Lainasaamiset pienentyivät edellisvuodesta 0,3 milj. euroa. Toimeksiantojen varojen lahjoitusrahastojen erityiskatteet arvo nousi edellisvuodesta 0,4 milj. euroa.

Vaihtuvien vastaavien tasearvo laski edellisvuoden 29,6 milj. eurosta 29,2 milj. euroon. Muutos on 0,4 milj. euroa. Tilanteeseen vaikutti eniten saamisten väheneminen 6,1 milj. eurosta 4,9 milj. euroon, vastaavasti rahoitusarvopaperit nousivat 13,3 milj. eurosta 14,5 milj. euroon eli 1,2 M€. Rahat ja pankkisaamiset vähenivät 0,4 milj. euroa.

Taseen oma pääoma on 31.12.2014 yhteensä 80,7 milj. euroa. Oma pääoma kasvoi edellisvuoden lopusta 6,1 milj. euroa. Asiaan vaikuttivat tilikauden ylijäämä sekä rahastojen muutokset. Rakennusten arvonorotusrahasa purettiin, koska arvonorotusten edellytykset eivät enää täyty jäähallin ja uimahallin osalta.

Kaupungin taseen kumulatiivinen ylijäämä on 3,4 milj. euroa. Vuotta aiempi kumulatiivinen ylijäämä oli 0,46 milj. euroa. Asukasta kohden laskettuna vuoden 2014 kumulatiivinen ylijäämä on 156 euroa. Vastaava vuoden 2013 tilinpäätöksen tunnusluku oli 21 euroa asukasta kohden.

Kaupungin lainakanta oli vuoden 2014 lopussa 42,2 milj. euroa. Pitkäaikaisen velan määrä laski edellisestä vuodesta 0,4 milj. euroa. Lainamäärä asukasta kohden oli vuoden 2014 lopussa 1 910 euroa. Asukaskohtainen lainamäärä oli vuotta aiemmin 1 924 euroa.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	199,6	396,1
II Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	12 169,2	12 073,6
Rakennukset	36 829,7	33 624,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 749,2	24 752,1
Koneet ja kalusto	1 503,3	1 626,5
Muut aineelliset hyödykkeet	154,1	156,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	723,3	4 313,5
III Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	31 940,6	27 158,6
Muut lainasaamiset	2 267,5	2 528,3
Muut saamiset	26,7	26,7
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	31,7	33,9
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 835,6	2 430,1
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Muut saamiset	1 756,2	2 506,6
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 095,7	1 290,2
Lainasaamiset	0,6	1,8
Muut saamiset	1 854,1	2 021,2
Siirtosaamiset	221,5	263,7
III Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	3,7	3,7
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit	14 483,4	13 332,6
IV Rahat ja pankkisaamiset	9 786,5	10 164,5
VASTAAVAA YHTEENSÄ	144 632,1	138 704,8

VASTATTAVAA	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	63 789,4	63 789,4
Arvonkorotusrahasto	0,0	583,1
Muu oma pääoma	13 467,0	9 811,5
Edellisien tilikausien ylijäämä(-)/alijäämä(+)	455,2	-539,6
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	2 986,7	994,8
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	6 017,5	5 498,8
Vapaaehtoiset varaukset	0,0	0,0
C PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	16,8	16,8
Muut pakolliset varaukset	0,0	0,0
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	22,9	25,1
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 306,5	2 910,1
Muut toimeksiantojen pääomat	7,2	5,1
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	36 026,7	36 986,7
Saadut ennakot	321,1	346,6
Muut pitkäaikaiset velat	901,0	785,5
II Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	6 210,0	5 680,0
Saadut ennakot	420,9	467,6
Ostovelat	2 752,9	3 885,5
Muut velat	739,1	815,5
Siirtovelat	7 191,4	6 642,4
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	144 632,1	138 704,8

TASEEN TUNNUSLUVUT	Kuntien ka. 2013	2014	2013
Omavaraisuus (%)	61	60	58
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	51	35	37
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	7 032 138	3442	455
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 290	156	21
Lainakanta 31.12., milj €	13 847	42	43
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 540	1 910	1 924
Lainasaamiset, milj. €	-	2 267	2 528
Asukkaiden lukumäärä 31.12	-	22 110	22 171

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	
Omavaraisuusaste, %	
=	$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Suhteellinen velkaantuneisuus	
=	$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Lainakanta 31.12	
=	$\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}$
Lainasaamiset 31.12	
=	$\text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

2.10 Kokonaistulot ja –menot (ei sis. vesilaitosta)

TULOT	milj. €	MENOT	milj. €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	35,1	Toimintakulut	151,0
Verotulot	77,4	Korkokulut	0,3
Valtionosuudet	42,8	Muut rahoituskulut	0,4
Korkotuotot	0,0	Satunnaiset kulut	0,0
Muut rahoitustuotot	4,3	Tulorahoituksen korjauserät	
Satunnaiset tuotot	4,7	Pakollisten varausten muutos	
Tulorahoituksen korjauserät		- pakollisten varausten li. (+), väh(-)	
- pysyvien vastaavien		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	
hyödykkeiden luovutusvoitot	-0,2	luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointeihin	1,1	Investointimenot	24,2
Pysyvien vastaavien			
hyödykkeiden luovutustulot	11,7	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,3	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3,5	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	Kokonaismenot yhteensä	181,16
Kokonaistulot yhteensä	181,37		

2.11 Iisalmi-konsernin toiminta ja talous

Kunnille säädettiin velvollisuus laatia konsernitase ja sen liitetiedot kuntalain (365/1995) taloutta koskevien säännösten voimaan tullessa vuoden 1997 alusta. 15.5.2007 voimaan tulleella kuntalain muutoksella (519/2007) kunnan konsernitilinpäätöksen sisältöä laajennettiin siten, että konsernitaseen ja liitetietojen lisäksi kunnan on, eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta, laadittava myös konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma.

- Kuntalain 13 § mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista.
- Kuntalain 16 a §:ssä on määritelty kuntakonserni.
- Kuntalain 25 a §:n mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johtosäännössä määrätty viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.
- Kuntalain 68 a §:ssä on määritelty konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus ja sisältö.
- Kuntalain 69 § mukaan toimintakertomuksessa annetaan selvitys kuntakonsernin tavoitteiden toteutumisesta.
- Kuntalain 71 §:n mukaan tarkastuslautakunta arvioi kuntakonsernin tavoitteiden toteutumista.
- Kuntalain 73 §:n mukaan tilintarkastaja tarkastaa konsernitilinpäätöksen ja konsernivalvonnan asianmukaisuuden.

Konsernin toiminnan ohjaus ja valvonta

Konsernin ohjauksen päälinjaukset on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymissä kaupungin konserniohjeissa. Ohjeissa on määritelty kaupunginvaltuuston kaupunginhallituksen ja johtavien viranhaltijoiden toimivalta konserniohjauksessa, konsernin tavoitteenasettelu ja raportointi, tilintarkastus, rahoitus, riskien hallinta, henkilöstöpolitiikka yhteishankinnat ja tiedotus.

Konserniseurantaa varten on valmisteltu vastuumatriisi, jossa on määritelty viranhaltijatason seurantavastuu konserniyhtiöittäin. Konserniohje päivitetään vuoden 2015 aikana.

Vuosittain talousarvion yhteydessä valtuusto vahvistaa keskeisille konserniyhteisöille tavoitteet. Tilikauden aikana konserniyhteisöt raportoivat neljännesvuosittain tavoitteiden toteutumisesta. Kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä annetaan selvitys konsernin tilikauden toiminnan ja talouden toteutumisesta. Kaupungin tilinpäätös sisältää täydellisen konsernitilinpäätöksen.

Konsernitilinpäätös tietojen antamista ja valmistelua varten kaupunginhallitus on vahvistanut konsernitilinpäätösohjeet.

Lisäksi tapauskohtaisesti yhteisöedustajia voidaan ohjeistaa, yhtiöiden edustajia kuulla suullisesti ja järjestää suunnittelukokouksia merkittävistä konsernia koskevista asioista.

Iisalmi-konserniin v. 2014 kuuluu 8 tytäryhteisöä, 7 kuntayhtymää ja 4 osakkuusyhteisöä. Merkittävimmät tytäryhteisöt ovat Kiinteistö Oy Petterinkulma, Iisalmen Teollisuuskylä Oy ja Ylä-Savon SOTE ky. Merkittävimmät kuntayhtymät ovat Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Ylä-Savon ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä. Vuonna 2011 Ylä-Savon SOTE ky on luettu tytäryhteisöksi (KILA, kuntajaoston lausunto 102, 29.11.2011). Tästä johtuen myös Ylä-Savon sairaanhoidon tukisäätiö luetaan Iisalmen kaupungin tytäryhteisöksi. Palvelutuotannon kannalta merkittävä tytäryhteisö on ICT-palveluja kaupungille tuottava Ylä-Savon ICT-Palvelut Oy, josta kaupunki omistaa suoraan 30 %, välillisesti SOTE ky:n kautta 27,36 %

V. 2014 konsernin omistusosuuksissa on tapahtunut seuraavat muutokset:

Iisalmen kaupungin peruspääomaosuus Ylä-Savon SOTE ky:n peruspääomasta 31.12.2014 60,80 %. Ylä-Savon ICT-palvelujen omistusosuus kasvanut SOTE ky:n välillisen omistajuuden kautta 57,36 prosenttiin.

Savonia-Ammattikorkeakoulun kuntayhtymä on jakaantunut kuntayhtymäksi ja Savonia Ammattikorkeakoulu Oy:ksi. Ammattikorkeakoulutoiminnan yhtiöittämisen yhteydessä Lapinlahden kunta ei jatkanut kuntayhtymän eikä osakeyhtiön omistajana ja Kuopion kaupungin omistusosuus kasvoi. Iisalmen omistusosuus molemmissa yhtiöissä on 31.12.2014 lukien 22,76 %.

Yhteisöjen yhdistely konsernitaseeseen

Konserniohjeistukseen perustuen seuraavat tytäryhteisöt on niiden vähäisen merkityksen johdosta jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen: Kiinteistö Oy Pöllösenlahden Haka, Asunto Oy Kilpitöyry ja Asunto Oy Kilpivatro.

Samoin konsernitilinpäätöksen kannalta epäolennaisena kuntayhtymänä konsernitaseeseen on jätetty yhdistelemättä Itä-Suomen päihdehuollon ky. Ylä-Savon SOTE ky:n alakonserniin kuuluva Ylä-Savon sairaanhoidon tukisäätiö on jätetty yhdistelemättä Iisalmen konsernitilinpäätökseen.

IISALMI-KONSERNI 31.12.2014

Iisalmen kaupunki

Tytäryhteisöt	Kuntayhtymät	Osakkuusyhteisöt
Kiinteistö Oy Petterinkulma 100 %	Ylä-Savon Koulutusky 47,7 %	Ylä-Savon Vesi Oy 46,2 %
Iisalmen Teollisuuskylä Oy 97,75 %	Savonia ammattikorkeakoulun ky 26,3 %	Ylä-Savon Pääomarahasto Oy 40,48 %
Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskus 61,50 %	Savon koulutuskuntayhtymä 11,23 %	Ylä-Savon Jätehuolto Oy 36,00 %
Ylä-Savon ICT-Palvelut Oy kaupunki 30 %, Soten kautta 27,36 %	Pohjois-Savon liitto 9,14 %	Savonia Ammattikorkeakoulu Oy 22,76 %
Kiinteistö Oy Pöllösenlahdenhaka 72,33 %	Vaalijalan ky 4,79 %	Ylä-Savon Kehitys Oy 22,97 % (kaupunki 22,51 %, Teollisuuskylä 0,46 %)
Asunto Oy Kilpitöyry 63,3 % (ei yhdistelty)	Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky (konserni) 4,3 %	
Asunto Oy Kilpivatro 69,3 % (ei yhdistelty)	Itä-Suomen päihdehuollon ky 2,78 % (ei yhdistelty)	
Kuntayhtymätytäryhteisö		
Ylä-Savon SOTE ky 60,80 % (äänivaltaisuus 54,8%)		

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat vuonna 2014

Kiinteistö Oy Petterinkulma

Kiinteistö Oy Petterinkulman liikevaihto vuonna 2014 oli 8 138 922 euroa ja muut kiinteistöjen tuotot 190 089 euroa. Yhtiön lainamäärä vuoden lopussa oli 23 447 191 euroa. Lainoja lyhennettiin 1 245 903 euroa. Korko- ja muut rahoituskulut ja 426 756 euroa. Kaupungin takaamien lainojen määrä vuoden 2014 lopussa oli 18,4 miljoonaa euroa.

Asuntojen määrä oli vuoden 2014 lopussa 1 512 kpl ja asukkaiden määrä 2 283 henkilöä. Yhtiön asuinkiinteistöjen painotettu kuukausinelivuokra 31.12.2014 oli 8,92 € / m² / kk (8,65 € / m² / kk vuonna 2013).

Kiinteistö Oy Petterinkulman palveluksessa oli vuonna 2014 keskimäärin 33 henkilöä (32 henkilöä vuonna 2032) ja vuoden 2014 lopussa 26 vakinaista henkilöä (26 henkilöä vuonna 2013). Sairauspoissaoloja oli keskimäärin 4,1 työpäivää/henkilö.

Yhtiön maksuvalmius tilikaudella oli tyydyttävä.

Tunnusluvut:

Liikevoitto	19,7 %
Oman pääoman tuotto (ROE)	40,5 %
Omavaraisuusaste	27,2 %
Maksuvalmius QR2	2,7

Tavoitteet ja niiden toteutuma	Tavoite	Toteutuma
Liikevaihto	8 077 000	8 138 921 €
Muut kiinteistön tuotot	111 000	190 088 €
Henkilöstökulut	1 185 000	1 205 839 €
Lainojen lyhennykset	1 250 000	1 245 903 €
Poistot	1 340 000	1 369 344 €
Kiinteistöjen muut kulut	4 269 000	4 073 610 €
Luottotappiot	15 000	19 268 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-665 000	-410 087 €
Vuokrasaamiset	alle 100 000	108 233 €
Painotettu keskivuokra kauden lopussa (arava-asunnot)	8,72 €/m ² /kk	8,72 €/m ² /kk
Asuntojen käyttöaste yhteensä		97,4 %
jos perusparannus ei mukana	yli 98 %	98,1 %
Henkilöstömäärä kokopäivätoimiseksi muutettuna	33 hlöä	32 hlöä
Asuntojen määrä tilikauden lopussa	1 512 kpl	1 512 kpl

Iisalmen Teollisuuskylä Oy

Yleistä

Olennaisia tapahtumia toimintaympäristössä

Ylä-Savon seudun teollisuuden näkymät ja kehitys ovat olleet kohtalaisen hyvät, joskin paljon epävarmuustekijöitä on ilmassa. Vienti on vetänyt kohtalaisesti Ylä-Savon alueella ja kasvua edellisvuoteen on saatu hieman. Kuitenkaan lomautuksilta ja irtisanomisilta ei ole kyetty täysin välttymään. Vuoden 2011 jälkeen kasvu on selvästi hidastunut ja teknologiateollisuuden investoinnit vähentyneet, mutta kasvavilla aloilla investointeja on toteutunut. Iisalmen asema seutukeskuksena niin palveluiden, kaupan kuin teollisuudenkin osalta on vahvistunut.

Seudun työttömyys on pysytellyt sitkeästi korkealla tasolla ollen Iisalmissa keskimäärin noin 14 %. Väestön väheneminen koko Ylä-Savossa jatkui. Iisalmissa, seudun keskuksessa, väestön kehitys oli useamman positiivisen vuoden jälkeen vuonna 2014 hiukan negatiivinen.

Kaupungin tekemät Soinlahden teollisuusalueen infrastruktuuri-investoinnit valmistuivat vuoden lopussa. Yritysinvestoinnit ovat olleet viime aikoina rahoitusvaikeuksissa, mutta niihin odotetaan piristymistä ja alueen markkinointi etenee vuoden 2015 kuluessa. Vaikka koko itäisen Suomen elinkeinoelämän suhdanne-ennusteet lähitulevaisuudelle näyttävät viennin heikkenemisen vuoksi epävarmoilta, ovat näkymät vuodelle 2015 Ylä-Savossa edelleen kohtalaiset.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Vuosi 2014 oli yhtiön 40. toimintavuosi. Yhtiön toiminta painottui kuluneena tilivuonna vanhojen teollisuushallien käyttöasteen ylläpitämiseen ja kiinteistöjen ylläpitoon. Kunnostuksia toteutettiin hieman edellisvuosia enemmän ja samaa suuntausta tullaan jatkamaan, jotta kiinteistöt pysyvät käyttökuntoisina.

Vuoden aikana yhtiön toiminta integroitiin entistä tiiviimmin osaksi kaupungin uutta elinvoimayksikköä, kun toimitusjohtajana aloitti 1.5.2014 alkaen kaupungin elinkeinojohtaja.

Teollisuuskylän asiakasyrityksillä on ollut kohtuullinen toimintavuosi. Yhtiön toimitilojen vuokraus-toiminta on jatkunut ilman suurempia yllätyksiä. Iisalmen keskustassa sijaitsevien liiketoimintatilojen käyttöaste oli koko vuoden lähes 100 prosenttia. Teollisten tilojen osalta käyttöaste oli keskimäärin noin 90 %. Loppuvuodesta tapahtui muutamia siirtymiä tiloista pois ja käyttöaste vuoden vaihteessa oli noin 88 %.

Teollisuuskylän omistamissa kiinteistöissä toimi tilikauden lopulla yhteensä 40 yritystä, jotka työllistivät yhteensä noin 350 henkilöä.

Yhtiön omistussuhteet ja osakkeet

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n omistavat Iisalmen kaupunki (97,75 %, 5865 osaketta) ja Iisalmen Yrittäjät ry. (2,25 %, 135 osaketta).

Yhtiön osakepääoma on 1.009.127 euroa ja se jakautuu 6.000 kappaleeseen ja 168,1879 euron nimellisarvoisia osakkeita. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin.

Liikevaihto ja tulos

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n liikevaihto vuonna 2014 oli 1 079 341 euroa, eli liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna lievästi.

	2014	2013	2012
Liikevaihto (€)	1 079 341	1.065.886	1.025.589
Liikevoitto (€)	316 081	180.028	343.529
Liikevoitto %	29,3	16,8	33,4
Oman pääoman tuotto %	16	2	22
Omavaraisuusaste %	16,9	13,2	11,8
Maksuvalmius (quick ratio)	0,6	0,7	0,5
Velkaantumisaste - % (gearing)	466,9	615	714
Asiakasyritysten määrä	46	50	50
Vuokrasaamiset liikevaihdosta %	11,5	4,8	17,1

Talouskatsaus vuoteen 2014

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n taloudellinen tilanne kehittyi erittäin suotuisasti vuoden 2014 aikana matalan korkotason ansiosta. Liikevaihto kasvoi 1,3 % ja yhtiön liikevoitto lähes kaksinkertaistui. Suurena syynä tähän kasvuun olivat edellisvuonna tehdyt arvonlennukset, jotka pienensivät vuoden 2013 tulosta. Markkinakorkojen alhaisuus vaikutti suotuisasti niin yhtiön tulokseen kuin maksuvalmiuteenkin. Yhtiön maksuvalmius pysyi hyvänä ja omavaraisuutta kasvatettiin. Vuoden 2014 aikana ei syntynyt luottotappioita.

Investoinnit

Tilivuoden 2014 aikana ei toteutettu merkittäviä investointeja.

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli ainoastaan osa-aikainen toimitusjohtaja 30.4.2014 saakka, jonka jälkeen tehtävää on hoitanut ostopalvelusopimuksella kaupungin elinkeinojohtaja. Muut toiminnot on hoidettu kokonaisuudessaan ostopalveluina.

Hallinto

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n hallitukseen kuuluivat ajalla 1.1. – 31.12.2014 Pertti Pitkänen, Iivo Polvi, Jouni Toppinen, Pirjo Rytönen, Veikko Savolainen, Kauko Kauhanen, Ismo Partanen ja Jarmo Ronkainen.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Pertti Pitkänen.

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n sivutoimisena toimitusjohtajana on toiminut 1.1.-30.4.2014 Kari Luostarinen ja 1.5.-31.12.2014 Terho Savolainen.

Hallitus kokoontui vuoden 2014 aikana 10 kertaa.

Yhtiön tilintarkastajana on toiminut KPMG Julkishallinnon palvelut Oy vastuullisena tilintarkastajanaan Paula Hellén-Toivanen.

Ympäristötekijät

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n teollisuuskiinteistöistä kaksi sijaitsee Peltosalmen pohjavesialueella. Halleissa toimii yhteensä kaksi yrittäjää. Toisessa hallissa vuokralla olevan metallipajatoimintaa harjoittavan yrityksen toiminta on hyväksytyn rakennusluvan ja ympäristötarkastajan antaman ja valvoman toimintaohjeistuksen puitteissa luvallista. Toisen, maalaustoimintaa harjoittavan yrityksen, osalta on voimassa oleva ympäristölupa.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen, lähiajan näkymät ja mahdolliset epävarmuustekijät

Tilikauden päättymisen jälkeen talouden taantuma on jatkunut ja samalla joidenkin asiakkaiden taloudellinen tilanne on heikentynyt. Tästä johtuen myös Teollisuuskylän saamiset ovat lisääntyneet. Riskit luottotappioista ovat samalla kasvaneet edellisvuosia korkeammalle, mutta yhtiön taloudellinen tilanne on edelleen vakaa. Tilannetta seurataan aktiivisesti ja riskejä pyritään minimoimaan kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Vireillä on yhden teollisuuskiinteistön kauppa, joka toteutuessaan laskee yhtiön vuokratuottoja ja toimintavolyymia vuonna 2015 hieman. Yhtiön tuloksen odotetaan säilyvän hyvällä tasolla.

Kehittämistoimenpiteet painottuvat vuonna 2015 Soinlahden alueen kehittämiseen yhdessä elinvoimayksikön kanssa, toimitilojen kunnostamiseen ja uuden yritystoiminnan hakemiseen vapaina oleviin tiloihin sekä seudullisen hanketoiminnan käynnistämiseen.

Toimitilojen kunnostamisen kustannuksiksi arvioidaan noin 150 000 euroa ja ne on suunniteltu toteutettavaksi omarahoitteisina.

Yhtiö on lähdössä mukaan seudulliseen kehittämistoimintaan metallitoimialalla. Maakunnallinen TechnoGrowth 2020-hanke on hyväksytty Pohjois-Savon liitossa ja yhtiöllä on hankkeessa Ylä-Savon, Kuopion ja Siilinjärven alueiden osatoteuttajan rooli. Lisäksi neuvotellaan Ylä-Savon Kehitys Oy:n kanssa Rautainen Savo-tuotemerkin siirtämisestä yhtiön haltuun. Kaiken kaikkiaan hanketoiminnan volyymiksi on arvioitu noin 300.000€ vuodessa, rahoitus tulee EU:n rahoitusohjelmista ja hankkeissa mukana olevilta kunnilta. Hanketoiminta tarkoittaa myös yhtiön henkilöstömäärän kasvua. Hanketoiminnan tavoitteena on alueen teollisuuden kilpailukyvyyn parantaminen.

Hallituksen esitys voiton käyttämisestä

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 2014 ei jaeta osinkoa, vaan yhtiön tilikauden voitto, 206 137,57 euroa, siirretään edellisten tilikausien voittovaroihin.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän kustannuskehitys vuonna 2014 on ollut maltillinen ja alittanut perussopimuksessa asetetun tavoitteen, jonka mukaan kustannukset eivät saa kasvaa yli kolme prosenttia vuodessa. Vuonna 2014 kustannusten kasvu oli edelliseen vuoteen verrattuna 2,1 prosenttia ja oman toiminnan osalta 1,1 prosenttia. Tätä voidaan pitää sekä alueellisessa että valtakunnallisessa vertailussa erittäin hyvänä. Pidemmän aikavälin (2007 - 2013) reaalkustannusten vertailu osoittaa, että kuntayhtymän toiminta-aikana sosiaali- ja terveystoimen kustannusindeksillä tarkistettujen kustannusten muutos on ollut Pohjois-Savon maakunnan alhaisin. Kuntayhtymän toiminta-aikana 2010 - 2013 kustannustaso on noussut 3,9 prosenttia, kun se Kysteri-kunnissa on noussut 11,8 prosenttia ja maakunnassa 11,5 prosenttia.

Jäsenkuntien maksuosuudet

Kuntien palvelusopimuksen kokonaissumma vuodelle 2014 oli 132,6 miljoonaa euroa ja muutetun talousarvion mukainen summa oli 136,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2014 toteutuma oli 135,4 miljoonaa euroa, jossa kasvua viime vuoden tilinpäätökseen nähden oli 2,1 prosenttia eli 2,8 miljoonaa euroa. Toteuma jäi 0,6 prosenttia eli 0,8 miljoonaa euroa alle muutetun talousarvion.

Ostetun erikoissairaanhoidon kustannukset kasvoivat vuoden 2013 tilinpäätökseen nähden 5,3 prosenttia eli 1,6 miljoonaa euroa. Oman toiminnan kustannukset kasvoivat vuodesta 2013 1,1 prosenttia eli 1,1 miljoonaa euroa. Oman toiminnan kustannusten kasvua voidaan pitää hyvin maltillisena ottaen huomioon yleisen kustannustason nousu ja kuntayhtymän kasvaneet velvoitteet.

Investoinnit

Kuntayhtymän investointeihin käytettiin vuonna 2014 yhteensä 1,5 miljoonaa euroa. Rakennuksiin investoitiin 0,4 miljoonalla eurolla, koneisiin ja laitteisiin 0,5 miljoonalla eurolla ja ICT-investointeihin käytettiin 0,6 miljoonaa euroa.

Toiminnalliset tavoitteet

Ylä-Savon SOTE ky on saavuttanut talousarviovuodelle asetetut tavoitteet lähes täysin. Talouden osalta kustannuskehitys on edelleen kurissa, toiminnalliset tavoitteet ovat edistäneet kuntalaisten palvelujen saatavuutta ja palvelujen integraatiota. Akuuttivastaanottotoiminta on laajentunut kaikkiin kuntiin (p. Vieremä) ja toimintamalli on saanut hyvän vastaanoton. Hoito- ja hoivatakuu on toteutunut pääsääntöisesti yksittäisiä poikkeamia ja hammashuollon osuutta lukuun ottamatta.

Tuloksen käsittely

Jotta kuntayhtymän tilinpäätös on vertailukelpoinen jäsenkuntien tilinpäätösten kanssa, tilinpäätökseen on tehty ennakkokirjaukset jäsenkuntien ylikäytön mukaisista loppulaskuista, jotka ovat seuraavat: Iisalmen kaupunki 1 160 689,97 euroa, Kiuruveden kaupunki 750 998,61 euroa, Sonkajärven kunta 187 144,91 euroa ja Vieremän kunta 254 689,81 euroa. Lisäperinnät ovat yhteensä 2 353 523,30 euroa. Hyvitysten ja lisäperinnän jälkeen kuntayhtymän tilikauden tulos oli +/- 0 euroa. Taseessa on kuntayhtymälle siirtynyt vuoden 2009 alijäämää yhteensä 445 392 euroa Ylä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän toiminnasta.

Ylä-Savon ICT Oy

Olennaiset muutokset toimintaympäristössä

Yhtiön toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikaudella 2014.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Ulkopuolista ostopalvelua ei käytetty lähitukipalveluiden tuottamiseen. Palvelut tuotti yhtiön oma henkilökunta. Todellinen henkilöstökulujen muutos oli +1,5 %.

Lapinlahden kunta hankki yhtiöltä vuonna 2014 konesali- ja kapasiteettipalvelut talous- ja palkkahallinnon osalta. Projekti aloitettiin tilikaudella 2014 ja käyttöönotto tapahtuu vuonna 2015. Pielaveden Pro Consona ja KuntaNet tietokannat siirrettiin CGI:n konesalista yhtiön konesaliin ja palvelimille. Paikkatietopalvelun Intranet palvelu päätettiin yhdistää aidosti seudulliseksi palveluksi ja samassa yhteydessä tullaan järjestelmä päivittämään.

Hammashuollon Effica järjestelmä siirrettiin yhtiöltä Istekki Oy:n konesaliin ja tukeen. Kirjasto-järjestelmä päivitettiin ja siirretään järjestelmätoimittajan konesaliin ja tukeen vuoden 2015 alussa.

Yhtiön omistussuhteet ja osakkeet

Iisalmen kaupunki	30	osaketta
Kiuruveden kaupunki	15	osaketta
Sonkajärven kunta	5	osaketta
Vieremän kunta	5	osaketta
Ylä-Savon SOTE- kuntayhtymä	45	osaketta
Yhtiön on Iisalmen kaupungin tytäryhtiö.		

Liikevaihto ja tulos

Yhtiön liikevaihto vuonna 2014 oli 1.931.629,90 euroa. Yhtiö on voittoa tavoittelematon. Yhtiön tulos on 216,18 euroa. Yhtiön hallitus esittää, että voitto kirjataan yhtiön varoihin.

	2014	2013	2012
Liikevaihto (€)	1 931 629	1 891 760	1 677 907
Liikevoitto (€)	-599	-626	7 179
Liikevoitto %	-0,03	-0,03	0,43
Oman pääoman tuotto %	0,4	0,4	10,8
Omavaraisuusaste %	14,1	11,2	11,4
Maksuvalmius (quick ratio)	0,81	0,88	0,87

Talouskatsaus ja investoinnit 2014

Liikevaihto kasvoi 2,1 %. Yhtiön maksuvalmius pysyi hyvänä. Tilivuoden 2014 aikana ei toteutettu merkittäviä investointeja. Yhtiön rahoitusvastuu tilinpäätöshetkellä oli 23,3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Yhtiöllä ei ole taseessa pitkäaikaista vierasta pääomaa.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä tilikauden lopussa oli 20 henkilöä ja keskimäärin 19. Palkat tilikaudella 2014 olivat 748 099 euroa (tuloslaskelman osoittama palkkasumma).

Hallinto

Ylä-Savon ICT-palvelut Oy:n hallitukseen kuuluivat ajalla 1.1. – 31.12.2014 Jarmo Ronkainen, Jarmo Muiniekka, Simo Mäkinen, Ari Hukkanen ja Leila Pekkanen. Hallituksen puheenjohtajana toimi Jarmo Ronkainen. Hallitus kokoontui vuoden 2014 aikana 8 kertaa. Ylä-Savon ICT-palvelut Oy:n toimitusjohtajana on toiminut Pirjo Juvonen. Yhtiön tilintarkastajana toimii KPMG Julkishallinnon palvelut Oy vastuullisena tilintarkastajanaan Paula Hellén-Toivanen.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen, lähiajan näkymät ja mahdolliset epävarmuustekijät

Yhtiön strategia päivitetään 2015. Yhtiön strategiassa tulee erityisesti ottaa huomioon yhtiön toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. SOTE uudistuksen toteutumisesta ei ole vielä päätöksiä, mutta SOTE uudistus tulee mahdollisesti vaikuttamaan vuosina 2015 – 2017 Ylä-Savon ICT-palvelut Oy:n tuotettaviin palveluihin, henkilöstöön ja liikevaihtoon.

2.12 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

	2014	2013
Toimintatuotot	121 147,24	119 627,03
Toimintakulut	-251 739,85	-250 079,96
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiost	2,21	92,23
Toimintakate	-130 590,41	-130 360,70
Verotulot	77 068,06	72 802,43
Valtionosuudet	69 063,93	72 269,47
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	72,47	74,39
Muut rahoitustuotot	2 604,13	1 946,55
Korkokulut	-685,05	-654,34
Muut rahoituskulut	-919,84	-1 107,70
VUOSIKATE	16 613,29	14 970,10
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 168,51	-11 567,89
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00	-6,20
Arvonalentumiset	-677,37	-492,20
Satunnaiset erät	3 818,89	0,00
Tilikauden tulos	7 586,29	2 903,82
Tilinpäätössiirrot	-4 174,45	595,22
Vähennistöosuudet	-28,34	-14,11
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 383,50	3 484,92
Tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	48,1	47,8
Vuosikate/Poistot, %	136,5	129,4
Vuosikate/, euroa/asukas	751	675
Asukasmäärä	22 110	22 171

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT**Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista**

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
Vuosikate	16 613	14 970
Satunnaiset erät	3 819	0
Tulorahoituksen korjauserät	389	-964
	20 821	14 006
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-35 598	-20 508
Rahoitusosuudet investointimenoihin	714	712
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	11 523	1 199
	-23 360	-18 597
 Toiminnan ja investointien rahavirta	 -2 539	 -4 591
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	287	219
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 040	14 776
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 921	-8 078
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3	12
Oman pääoman muutokset	-28	145
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.ant.varojen ja pääomien muutokset	8	17
Vaihto-omaisuuden muutos	-101	176
Saamisten muutos	2 726	1 831
Korottomien velkojen muutos	-1 227	1 381
Rahoituksen rahavirta	1 782	10 480
 Rahavarojen muutos	 -758	 5 888
 Rahavarojen muutos	 -758	 5 888
Rahavarat 31.12.	40 995	41 752
Rahavarat 1.1.	-41 752	-35 864

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	47	73
Pääomamenojen tulorahoitus, %	38	54
Lainanhoitokate	2	2
Kassan riittävyys	50	55

Tunnuslukujen laskentakaavat:**Investointien tulorahoitus, €**

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate/(Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2014	2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 118	1 276
Muut pitkävaikutteiset menot	147	226
Ennakkomaksut	34	45
*Aineettomat hyödykkeet	1 299	1 548
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	14 293	14 304
Rakennukset	94 527	98 005
Kiinteät rakenteet ja laitteet	27 244	25 355
Koneet ja kalusto	4 925	5 728
Muut aineelliset hyödykkeet	484	485
Ennakomaksut ja keskener. hank.	6 190	7 180
*Aineelliset hyödykkeet	147 662	151 057
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	12 097	1 677
Osakkeet ja osuudet	662	5 152
Muut lainasaamiset	84	0
Muut saamiset	107	114
*Sijoitukset	12 951	6 943
**Pysyvät vastaavat	161 912	159 548
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	771	981
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 896	2 489
Muut toimeksiantojen varat	158	336
*Toimeksiantojen varat	3 825	3 806
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	331	331
Keskeneräiset tuotteet	322	0
Muu vaihto-omaisuus	373	327
Ennakkomaksut	0	266
*Vaihto-omaisuus yhteensä	1 026	924
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Myyntisaamiset	2 051	2 269
Lainasaamiset	0	585
Muut saamiset	2 149	2 513
Siirtosaamiset	6	10
*Pitkäaikaiset saamiset	4 206	5 377
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	3 593	6 320
Lainasaamiset	28	29
Muut saamiset	4 241	2 788
Siirtosaamiset	2 331	3 195
*Lyhytaikaiset saamiset	10 193	12 332
**Saamiset	14 399	17 709
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	4	4
Muut arvopaperit	14 487	13 336
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 490	13 340
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	26 504	28 413
**Vaihtuvat vastaavat	56 420	60 386
VASTAAVAA	222 157	223 740

VASTATTAVAA	2014	2013
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	63 789	63 789
Arvonkorotusrahasto	1 458	5 413
Muut omat rahastot	14 931	11 276
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-1 785	-1 214
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	3 384	3 485
*Oma pääoma	81 777	82 749
VÄHEMMISTÖOSUUDET	207	160
POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	8 810	8 129
Vapaaehtoiset varaukset	7 295	7 643
*Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	16 106	15 772
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	17	17
Muut pakolliset varaukset	792	492
*Pakolliset varaukset	809	508
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	832	1 033
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 403	3 005
Muut toimeksiantojen pääomat	195	365
*Toimeksiantojen pääomat	4 430	4 402
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	74 196	74 316
Lainat julkisyhteisöiltä	1 450	2 174
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	1 143	1 000
Ostovelat	0	0
Muut velat	901	786
*Pitkäaikainen	77 690	78 276
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	9 285	8 467
Lainat julkisyhteisöiltä	0	68
Saadut ennakot	1 007	1 335
Ostovelat	8 917	11 810
Muut velat	1 436	1 539
Siirtovelat	20 493	18 653
*Lyhytaikainen vieras pääoma	41 138	41 872
**Vieras pääoma	118 828	120 148
VASTATTAVAA	222 157	223 740

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2014	2013
Omavaraisuusaste	45	45
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	44	45
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	1 599	2 271
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	72	102
Konsernin lainat, €/asukas	3 882	3 870
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	85 832	85 810
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	585
Kunnan asukasmäärä	22 110	22 171

Omavaraisuusaste

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Konsernin lainakanta

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

2.13 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 69 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Kunnanhallituksen esitys tuloksen käsittelystä voi tarkoittaa investointivarausten, poistoeron tai rahaston lisäystä.

Hyvän kirjanpitotavan mukaisena voidaan pitää seuraavien ehtojen täyttymistä varaus- ja rahastosiirroissa tilikauden tuloksesta:

- investointivarausten lisäys kohdentuu määrättyyn vastaiseen investointimеноon
- poistoeron lisäys liittyy määrättyyn investointivarausten tuloutukseen tilikaudella
- siirto vahinkorahastoon perustuu hyväksyttyyn suunnitelmaan omavastuun kattamisesta
- siirto lahjoitusrahastoon perustuu tilikauden tuloksi kirjattuun lahjoitukseen.

Hyvän kirjanpitotavan mukaista ei ole varaus- ja rahastosiirto tuloksen tasaamiseksi ilman, että ne liittyvät edellä mainittuihin menoeriin tai tuloutuksiin.

Kuntalain säännökset talouden tasapainottamisesta

Talouden tasapainottamista koskevat kuntalain säännökset ovat muuttuneet 1.8.2006. Lain muutoksella on pyritty terävöittämään ja täsmentämään tasapainottamista koskevia säännöksiä. Keskeiset muutokset ovat seuraavat:

65 § 3 mom. (talousarvio ja -suunnitelma)

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), jolla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

69 § 2 mom. (toimintakertomus)

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

71 § 3 mom. (tarkastuslautakunta)

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä.

2.13.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Poistoero

Poistoeron muutos yhteensä -518,704,70 €.

Poistoeron lisäys 1 000 000 € ja poistoeron vähennys yhteensä 481 295,30 €, josta kaupungin poistoeron lisäys 1 000 000 €, vähennys 404 966 € ja vesilaitoksen poistoeron vähennys 76 329,30 €.

Rahastot

Rahastojen muutos yhteensä -3 655 488,12 €

Kehittämisen- ja investointirahastosta käytettiin Soinlahden investointeihin 500 000 € ja päiväkotin Sompukan rakentamiseen 500 000 €. Rahastoon lisättiin 4 550 000 €.

Kaupungin vahinkorahastoon on siirretty 130 900,93 € ja vahinkorahastosta on tuloutettu 132 405,92 € tapaturmavakuutusmaksuja ja kaupungin vakuutuksilla kattamattomiin vahinkoihin ja omavastuuosuuksien katteeksi rahastosta on tuloutettu yhteensä 43 135,65 €. Kaupungin opintorahastoon on siirretty 152 276,40 € ja rahastosta tuloutettu 2 147,64 €.

Tilikauden ylijäämä

Tilikauden ylijäämä 2 986 670,26 € kirjataan taseen oman pääoman yli-/ alijäämätilille.

3 Talousarvion toteutuminen

Talousarvion rakenteesta säädetään kuntalaissa siten, että talousarviossa on käyttötalous- ja tulolaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta noudatetaan toimintakertomukseen otettavassa talousarvion toteutumisvertailussa.

Hyväksyessään talousarvion on valtuusto määritellyt määrätty toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toimielinten sitovasti noudatettaviksi. Kunnanhallitus antaa selvityksen tavoitteiden toteutumisesta toimintakertomuksessa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ovatko valtuuston asettamat tavoitteet toteutuneet

Toiminnallisten tavoitteiden seuranta

Toiminnallinen tavoite on valtuuston asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen tai tavaroiden määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutumis seurannassa esitetään asetettu tavoite ja siihen mahdollisesti tehdyt muutokset, toteutuma ja poikkeama.

Taloudellisten tavoitteiden seuranta

Taloudellisten tavoitteiden seuranta kattaa määrärahojen ja tuloarvioiden seurannan sekä muiden taloudellisten tavoitteiden seurannan.

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle myöntämä, euromäärältään ja käyttötarkoituksestaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi. Toteuttamisvertailusta tulee käydä ilmi myönnetty määrärahat, toteutuneet kulut ja niiden erotus.

Nettobudjetoitujen tehtävien toteutumisvertailussa esitetään sitovien määrärahojen toteutumisen ja poikkeamien lisäksi kulut ja tuotot bruttomääräisenä.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimelle asettama tehtävävastuuyksikkö- tai tulokohtainen sitova tulotavoite. Toteutumisvertailusta käy ilmi asetetut tuloarviot, toteutuneet tuotot ja niiden erotus.

3.1 Iisalmen Vesi –liikelaitoksen tavoitteiden toteutuminen

Valtuuston päätöksellä 22.12.2008 § 138 vesilaitoksesta on muodostettu 1.1.2009 alkaen kuntalain mukainen kunnallinen liikelaitos. Talousarviossa valtuusto hyväksyy kunnalliselle liikelaitokselle tavoitteet. Alla selvitys Iisalmen Veden valtuustoon nähden sitovien ja ohjeellisten tavoitteiden toteutumisesta v. 2014.

Vuoden 2014 sitovat ja ohjeelliset tavoitteet ja niiden toteutuma:

Sitovat tunnusluvut ja tavoitteet	tavoite	toteutuma
- tuloutus/ korvaus peruspääomasta	631 000 €	631 000 €
- liikeylijäämä	616 930 €	773 016 €
- kokonaisinvestoinnit	2 235 000 €	1 766 098 €
- taksat		

- 1.1.2014 lukien veden käyttömaksun korotus 0,02 €/ m³ ja jäteveden käyttömaksun (0,20 €/ m³) -> toteutunut
- Kulutustaksat ovat VVY:n tilaston perusteella valtakunnallisen keskitason alapuolella nykyisellä tuloutusmäärällä laskettuna -> Taksat annetun tavoitteen mukaiset.

Ohjeelliset tunnusluvut ja tavoitteet

	tavoite	toteuma
• liikevaihto	5 270 650 €	5 001 427 €
• lainojen muutos	+ 1 186 000 €	+1 316 000 €
• henkilöstö 31.12.	15	15
• puhtaan veden vuotovesien osuus kok.vesimäärästä	10 – 15 %	16 %
• vastaan otetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus	alle 30%	21,8 %

- kuluttajille ei tule ennakoidettomia laitoksesta riippuvia jakelukeskeytyksiä -> 1 toteutunut ennakoiden jakelukeskeytys
- jätevesipumppaamoiden ja viemäriverkoston hoito niin, että ympäristöhaitat kiinteistöille ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset – hoidosta tulevat reklamaatiot alle 5 kpl/ v -> saavutettiin

3.2 Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutuminen

Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumista on selvitetty tilinpäätöskirjan kohdassa 2.11. Iisalmen konsernin toiminta ja talous.

3.3 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden toteutumisvertailu tehdään talousarviorakennetta noudattaen toimielimittäin ja tehtävittäin.

Toteutumisvertailussa esitetään arvioidut ja toteutuneet kulut ja tuotot sekä niiden poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon. Lisäksi esitetään valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon.

HALLINTO- JA ELINKEINOPALVELUT**Palvelusuunnitelman toteutuminen**

Palvelu	Ennuste	Ostot 2014	Hankintapaikka	Hankintatapa	Toteuma
Elinvoima-palvelut, ml. yritysneuvonta-palvelut	kasvaa			omana työnä	omana työnä
Seudulliset kehittämis-tehtävät	uusi työnjako	Yhtiö (11,5 €/asukas)	Ylä-Savon Kehitys Oy, Ylä-Savon Veturi ry oppilaitokset	kuntayhteistyö/ostopalvelu	Ylä-Savon Kehitys Oy 11,5 €/asukas, Ylä-Savon Veturi ry 2 €/asukas
Pakolaisten vastaanotto	kasvaa (+ 20 henkilöä)		Iisalmi hallinnoi Pakolais-rahaston hanketta	Kuntayhteistyö (3 kuntaa)	Otettu vastaan uusi ryhmä pakolaisia. Iisalmi toimii hankehallinnoijana ja kuntayhteistyö toimii.
Sosiaali- ja terveystalvet	kustannukset kasvavat, muutoksia palvelu-rakenteessa	osto-palvelu 70,6 milj. €	Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä	kuntayhteistyö (4 kuntaa)	Kustannukset nousseet, toteuma 71,7 M€, osa palvelurakenteen muutoksista ei toteutunut

TULOSALUE: VAALIT

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja Esa Laukkanen

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	40	0	40	36	4
Toimintakulut	-40	0	-40	-37	-3
Netto (toimintakate)	0	0	0	-1	1
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Määrä- ja taloudellisuustavoitteet				
Äänestysalueiden lkm	11	11	11	
€/äänioikeutettu (brutto)			2,25	

3. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Vuonna 2014 toteutettiin europarlamenttivaalit. Äänestysprosentti jäi Iisalmissa keskimääräistä alhaisemmaksi. Teknisesti vaalien hoitaminen sujui ongelmitta.

Äänestysaluejako muutettiin niin, että Laidinmäen, Nerohvirran ja Peltosalmen äänestysalueet yhdistettiin Eteläiseksi äänestysalueeksi ja Keskustan läntinen ja Keskustan itäinen äänestysalue yhdistettiin Keskustan äänestysalueeksi. Uutta äänestysaluejako sovelletaan ensimmäisen kerran eduskuntavaaleissa 2015.

TULOSALUE: TILINTARKASTUS Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunta

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	5	0	5	5	0
Toimintakulut	-49	0	-49	-42	-7
Netto (toimintakate)	-44	0	-44	-37	-7
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-1	0	-1	-1	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Ostetut tilintarkastuspäivät	48	50	45	-5
Taloudellisuustavoitteet				
€/tarkastuspäivä	490,05	520	440	-80

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	0,1	0,1	0,1	-
Määräaikaiset				
Yhteensä	0,1	0,1	0,1	-

4. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Vuosien 2013 – 2016 arviointia varten valittu tarkastuslautakunta kokoontui kertomusvuonna 9 kertaa.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 5.6.2014 vuotta 2013 koskevan arviointikertomuksen ja lähetti sen kaupunginvaltuustolle käsittelyä varten. Tässä kertomuksessa lautakunta arvioi, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja esitti samalla muita havaintoja kaupungin taloudesta ja hallinnosta. Arviointitehtävänsä toteuttamiseksi lautakunta on kuullut johtavia viranhaltijoita ja sisäistä tarkastajaa sekä saanut raportteja tilintarkastajalta. Arviointikertomuksensa ohella tarkastuslautakunta lähetti tilintarkastajan antaman tilintarkastuskertomuksen kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy. Vuosien 2014–2015 tilintarkastukseen ostettavien tarkastuspäivien enimmäismäärä on 50 pv/vuosi. Vastuunalaisen tilintarkastajan osuudeksi kokonaismäärästä on sovittu vähintään 20 tarkastuspäivää. Vastuunalainen tilintarkastaja on JHTT Paula Hellén-Toivanen ja avustava tilintarkastaja Katri Hokkanen.

TULOSALUE: YLEISHALLINTO

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja Esa Laukkanen

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	1 150	-47	1 103	1 219	-116
Toimintakulut	-5 379	79	-5 300	-5 081	-219
Netto (toimintakate)	-4 229	32	-4 197	-3 862	-335
Suunnitelmapoistot	-115	-45	-160	-168	8
Laskennalliset erät	1 208	0	1 208	1 208	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Taloudellisuustavoitteet				
Talousarvion toteuma%	102	100	92	-8
Kaupunginvaltuuston kokousten lkm	7	6	6	-
Kaupunginhallituksen kokousten lkm	24	16	16	-
Kaupunginhallituksen hyväksytyt oikaisut/ valitukset lkm	0	0	0	-
Kaupunginvaltuuston hyväksytyt oikaisut/ valitukset lkm	0	0	1	-1
Laatutavoitteet				
Kirjanpidon (maksujen)oikea-aikaisuus/ viive pv	alle 3	alle 3	alle 3	-

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	22	19	19	-
Määräaikaiset	6	4	4	-
Yhteensä	28	23	23	-

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Maaseutualueen tietoverkkoyhteyk- sien parantaminen	Laajakaistaverkko Iisalmi 3:sen ja 4- vaiheen toteuttaminen ja rakentamisen avustaminen	Maaseutualueen laajakaistaverkon peittävyys 100 % kohdealueilla.	Laajakaistan rakentaminen eteni suunnitelman mukaisesti, peittoaste 90 %.
Pakolaisten kotoutuminen	Kotouttaminen etenee hankkeen tavoitteiden ja suunnitelman mukaisesti.	Pakolaislasten koulun- käyntiaste 100 %, aikuisten osallistuminen kotoutumis- koulutukseen, kielitaidon kehittyminen sekä osalli- suus ja itsenäinen selviytyminen.	Tavoitteen mukainen
Elinvoimapaalvelut - palvelualueen käynnistymisen	Yrittäjien ja yrittäjiksi aikovien palvelut toimivat	- Palveluja käyttäneiden yritysten määrä - Työpaikkaomavaraisuus	239 asiakasyritystä - Työpaikkaoma-

onnistuminen	hyvin	den kasvu (nyt 104 %) Tavoite 105 %	varaisuus 106,3 %
Elinvoimapalvelut ohjaa kaupungin strategian toteuttamista	- Yritysten aktiivinen kontaktointi - Valmiudet uuden rakennerahasto-kauden hyödyntämiseen ja suunnitelmat hankehakemuksiksi valmiina - Yhteistyöverkosto toimii hyvin	- väh. 200 yritystä/vuosi 250- 300 yritysasiakasta/ vuosi - Asiakaspalaute - Yrittäjäbarometrin elinkeinopoliittikkaa kuvaava tunnusluku vähintään 4.	Yritysneuvonnan asiakaspalaute arvosanalla 8,1 Suomen Yrittäjät elinkeinopoliittinen arvostana 6,6

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Kaupunkilaisten hyvinvointi ja sen edistäminen otetaan systemaattiseen tarkasteluun kaikkien palvelukeskusten ja SOTEn yhteistyönä	Sähköinen hyvinvointikertomus otetaan käyttöön v. 2014 alusta Hyvinvoinnin tilasta raportoidaan valtuustolle vuosittain Toimeenpannaan HYVIS - suunnitelmassa asetettuja painopisteitä lasten ja nuorten hyvinvoinnissa	Sähköinen hyvinvointikertomus on otettu käyttöön v. 2014 alusta. Valtakunnallisesti sovittu perusindikaattorit, jotka perustuvat kouluterveys-tutkimukseen ja Sotkanetin tilastotietoon	Sähköisen hyvinvointikertomuksen laadinta on kesken. Toteutetaan vuonna 2015. Toteutetaan vuonna 2015.
Turvallinen asuinympäristö	Toimeenpannaan ARJEN TURVALLISUUS- suunnitelman mukaiset kehittämis-toimenpiteet.	Kehittämistoimenpiteiden toteumasta raportoidaan toimintakertomuksen yhteydessä.	Kesken.
Nuorisotyöttömyyden lasku	Nuorisotakuun toteuttamissuunnitelma valmis.	Nuorisotakuun toimenpiteiden piirissä 80 %	Toteutetaan osana talousarviota ja taloussuunnitelmaa. Tavoitteen mukainen

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Hallinto- ja elinkeinopalvelut

Kaupunginvaltuuston toinen toimintakausi alkoi vuoden 2014 alusta. Yhteistyöhakuinen poliittinen päätöksentekokulttuuri jatkui kaupungin eri toimielimissä. Tätä kuvastaa mm. äänestysten ja muutoksenhakujen vähäinen määrä. Kaupunginvaltuuston kaikki valtuustoryhmät allekirjoittivatkin poliittisen valtuustosopimuksen vuoden 2013 lopulla, jonka tavoitteena oli vahvistaa Iisalmen kaupungin toimintamahdollisuuksia vuosina 2013- 2016 nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja lisätä eri poliittisten ryhmien yhteistyötä iisalmelaisten kokonaisedun varmistamiseksi. Valtuustosopimuksessa asetettiin tavoitteet talouden tasapainon saavuttamiseen, toimintakatteen alijäämän supistamiseen, toimintamenojen kasvun hillintään, tulopohjanvahvistamiseen, investointitasoon ja hallinto-organisaation ja johtamisjärjestelmien uusimiseen.

Hallinto-organisaation uudistaminen lähti liikkeelle kesällä 2014, jolloin laadittiin perusselvitys eri organisaatiovaihtoehdoista ja tehtiin kysely luottamushenkilöille. Syksyllä organisaatiouudistuksen valmistelu jatkui poliittisessa työryhmässä.

Vuoden 2014 alusta toimintansa aloitti uusi elinvoimayksikkö. Eläkkeelle jääneen kehittämisspäällikön vakanssi muutettiin elinkeinojohtajaksi ja kaksi yrityspalvelupäällikköä hoitaa elinkeinoneuvonnan toimialuetta. Elinvoimayksikössä toimii lisäksi markkinointipäällikkö ja tapahtuma- ja matkailukoordinaattori.

Vuoden 2014 aloitti myös ESR-rahoitteinen työllisyysshanke Etappi-open. Uusi afgaanipakolaisryhmä otettiin vastaan syksyllä 2014. Kotouttamistyön onnistumiseksi saatiin Euroopan pakolaisrahaston resursseja Uusi Koti hankkeen 1.- ja 2.-vaiheeseen.

Kuntarakenteen osalta ei vuoden 2014 aikana tapahtunut mitään konkreettista. SOTE-palveluiden valtakunnan tason uudelleenjärjestelyt olivat esillä koko vuoden ajan. Kunnat antoivat mm. lausunnon uudesta SOTE-laista. Pitkään jatkunut avoin ja epäselvä tilanne vaikutti myös kuntien käytännön yhteistyötä hankaloittavasti.

Iisalmen laajakaistan loppuvaihe alkoi vuoden 2014 aikana ja saatiin lähes päätökseen.

Seuraavassa toimintaa käydään läpi tarkemmin palvelualueittain:

Kaupunginvaltuusto ja –hallitus

Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuonna seitsemän kertaa ja kaupunginhallitus 24 kertaa.

Kaupunginvaltuusto teki vuoden 2014 aikana mm. seuraavia kaupunkikehitykseen vaikuttavia merkittäviä päätöksiä:

- 1) Kaupunki lähtee Savonia Ammattikorkeakoulu osakeyhtiön osakkaaksi ja sitoutui yhtiöittämisen päätöksenteon aikatauluun niin, että osakassopimuksesta ja yhtiöittämisestä siihen liittyvine asiakirjoineen päätetään kaikissa jäsenkunnissa 17.6.2014 mennessä sillä edellytyksellä, että asian valmistelu etenee esitetyn mukaisesti.
- 2) Kaupunki liittyi IS-Hankinta Oy:n osakkaaksi ja hyväksyi puitesopimuksen ja yhtiöjärjestyksen omalta osaltaan. Samalla hyväksyttiin myös hankintaohjelma.
- 3) Hyväksyttiin kouluverkko-suunnitelma, joka on pohjana koulujen pitkän tähtäimen toiminta- ja korjaussuunnitelmille. Merkittävämät kohteet ovat Kangaslammin koulun peruskorjaus ja uudisrakennus ja Kauppiis-Heikin koulun muuttaminen 1-6 luokkaiseksi. 7-9 luokkalaiset siirtyvät Juhani Ahon koulun oppilaaksiottoalueeseen. Kauppiis-Heikin koulun entinen koulurakennus korvataan uudisrakennuksella.
- 4) Kaupunginvaltuusto hyväksyi sijoitussuunnitelman, jossa on määritelty sijoitusprosessiin osallistuvat osapuolet ja henkilöt sekä heidän päätöksentekovaltuutensa, kuvattu sijoitustoiminnan tavoitteet ja määritelty sijoitustoiminnan tuloksellisuuden arviointikriteerit. Sijoittamisen puitteiden ja sijoitussuunnitelman päivitystarve arvioidaan vuosittain siinä yhteydessä, kun vuosikohtaiset sijoitustoiminnan tavoitteet vahvistetaan talousarviokäsittelyn yhteydessä.
- 5) Myös elinkeino-ohjelma hyväksyttiin. Sen lähtökohdat muodostuvat kaupunkistrategian ydinsisällöistä: kaupungin arvot, visio 2025 sekä painopistealueiden määrittely. Elinkeino-ohjelma paneutuu etenkin kaupungin yrityselämän edellytysten parantamiseen, Iisalmen yleismarkkinointiin ja matkailun edistämiseen, osaamisen ja koulutustoiminnan edistämiseen sekä kaupunkirakenteen kehittämiseen elinkeino-elämän ja elinvoimaisuuden näkökulmasta
- 6) Kaupunginvaltuusto päätti äänestyksen jälkeen 20 kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta vuosittain vuosina 2015 -2017. Kaupunginvaltuusto valtuutti kaupunginhallituksen tekemään tarvittavat tarkemmat päätökset ja sopimukset pakolaisten vastaanottamiseksi.

Sisäinen tarkastus

Iisalmen kaupungin sisäistä tarkastusta johtaa ja koordinoi talousjohtaja. Sisäistä tarkastusta tehdään laaditun suunnitelman mukaisesti ja tarkastushavainnoista raportoidaan suunnitelman mukaisesti. Sisäisen tarkastuksen resurssina on talousjohtajan lisäksi osa johdon sihteerin työpanoksesta. Lisäksi asiantuntijapalveluita ostetaan tilintarkastusyhteisöltä. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman toteutumisesta on raportoitu tarkemmin riskienhallinta-luvussa.

Taloustoimi

Taloustoimen johdolla vuoden 2013 loppupuolella käynnistetty kassaohjelmiston vaihtoprojekti vietiin loppuun vuoden 2014 kevään aikana. Vuoden 2014 aikana laadittiin uusi taloussääntö ja uudistettiin talous- ja toimintasuunnitelman rakenne ja raportointi. Pankki- ja maksuliikepalveluiden kilpailutus käynnistettiin vuoden 2014 loppupuolella. Taloustoimessa on panostettu edelleen sähköiseen laskujen käsittelyyn.

Suoraveloitus poistui tammikuun 2014 lopussa. Suoramaksuveloitusta, joka on korvaava menettelytapa, ei otettu käyttöön mm. asiakkaiden vähyyden vuoksi. Asiakkaita informoitiin kirjeitse paperi- tai e-laskuun siirtymisestä.

Rakentamispalvelujen ilmoittamisvelvollisuus urakkatietojen ja työntekijätietojen osalta astui voimaan 1.7.2014. Urakkatietojen euromäärien kerääminen hoidetaan taloushallinnon ohjelmistojen Raindancen ja UDP:n kautta. Ilmoittamisvelvollisuus teknisen toimen ja vesilaitoksen vastuulla, tekniset valmiudet työstetty yhteistyössä ohjelmistotoimittaja CGI:n ja teknisen toimen kanssa.

Sähköisesti vastaanotettujen ostolaskujen määrä oli vuonna 2014 51,5 % kaikista ostolaskuista (vuonna 2013 41,8 %). Sähköisesti lähetettyjen myyntilaskujen määrä oli vuonna 2014 13,7 % (2013 10,6 %) kaikista myyntilaskuista.

Kehittämispalvelut ja aluekehitystoiminta

Elinvoimapalvelut

Iisalmen kaupungin uusi elinvoimapalvelut -yksikkö aloitti toimintansa 1.1.2014. Yksikön palvelut saatiin hyvin käyntiin jo vuoden vaihteesta alkaen. Kevään aikana elinkeinojohtajan johdolla valmisteltiin uutta elinkeino-ohjelmaa ja sen tiimoilta järjestettiin 3 kpl yrittäjäiltoja eri puolilla kaupunkia. Elinkeino-ohjelmaa käsiteltiin kaupunginhallituksen kokouksessa 23.6.2014 ja se päätettiin lähettää sidosryhmien lausuntokierrokselle. Lausuntojen pohjalta ohjelmaan ja toimintasuunnitelmaan tehtiin pieniä tarkennuksia, mutta kokonaisuudessaan elinkeino-ohjelman lähtökohtiin ja tavoitteisiin oltiin hyvinkin tyytyväisiä.

Uuden vuosille 2014-17 ajoittuvan elinkeino-ohjelman painopistealueiksi on valittu seuraavat kokonaisuudet: **1) Yrittäjiä palveleva Iisalmi, 2) Iloisten ihmisten Iisalmi, 3) Osaava ja oppiva Iisalmi sekä 4) Toimiva ja rakentava Iisalmi.** Näiden kokonaisuuksien alle rakennetulla toimenpideohjelmalla pyritään parantamaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä kaupungissa ja kohentamaan Iisalmen ulkoista kuvaa erilaisilla markkinoinnin ja viestinnän toimenpiteillä sekä aktiivisella yhteistyöllä eri sidosryhmien kanssa. Ohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 10.11.2014.

Yritysneuvonta

Vuoden 2014 aikana yritysneuvonnan palveluita käytti yhteensä 239 asiakasta ja neuvontatapahtumia on ollut n. 520 kpl. Aloittavan yrittäjän neuvontapalvelua on käyttänyt noin 70 henkilöä, joista yrityksen on perustanut 30 asiakasta. Starttirahalausuntoja on tehty 24 kpl. Erilaisia yritysten rahoitushakemuksia on tehty 10 kpl. Yritysten omistusjärjestelyjä (yrityskauppoja, sukupolvenvaihdoksia), joissa yritysneuvonta on ollut mukana, on vuoden aikana ollut 10 kpl. Elinvoimapalvelut järjesti vuoden mittaan 9 kpl erilaisia yrittäjille suunnattuja tilaisuuksia. Niihin osallistui yhteensä n. 140 yritysedustajaa ja kaiken kaikkiaan osallistujia oli n. 200 henkilöä. Matalasuhdanne ja uuden EU-ohjelmakauden hidas käynnistyminen on näkynyt toimivien yritysten osalta asiakasaktiivisuudessa ja hakemusmäärissä.

Markkinointi ja matkailu

Markkinoinnin pitkäjänteistä kehittämistä silmälläpitäen vuoden loppupuolella hyväksyttiin kaupunginhallituksessa päivitetty markkinointisuunnitelma vuosille 2015–2017, jossa toiminnan ja kehittämisen painopisteinä ovat imago- ja maineenhallinta, kaupunkikeskusta, liike- ja teollisuuskeskittymien markkinointi sekä markkinointi asumis-, kulttuuri- ja liikuntapalvelujen kehittämisen tukena. Tulevien vuosien toimenpiteet pohjautuvat tähän suunnitteluun. Konkreettisena toimenpiteenä aloitettiin yhteistyö Finnish Place Marketing Oy:n kanssa Iisalmen kaupunkibrändin kehittämissuunnitelman laatimiseksi.

Minun Iisalmeni Info oli avoinna huhtikuusta syyskuuhun, jonka jälkeen se suljettiin toistaiseksi. Toimistossa työskentelivät vs. matkailu- ja tapahtumakoordinaattori sekä Kajaanin amk:n työharjoittelija. Infon kautta myytiin Pohjanmaan Lipputoimiston tuotteita kesän aikana noin 20 000 euron arvosta. Matkailu- ja tapahtumakoordinaattori Minna Maukonen aloitti työnsä 1.9.2014. Loppuvuodesta aloitettiin valmistelut matkailu- ja markkinointipalvelujen muutolle Riistakatu 5:een, johon tulisi myös liden ry:n ja Suomen Oluset Oy:n toimistot. Uuden yhteisen toimiston neuvottelutila mahdollistaa toimijoiden palaverit ja synergian keskinäisessä toiminnassa.

Vuoden 2014 aikana liden ry sai jäsenikseen myös matkailualan toimijoita. Yhdistyksen hallituksen nimeämä työryhmä loi yhdistykselle toimintasuunnitelman vuosille 2015–2017. Suunnitelmassa on listattu toiminnan ja kehittämisen painopisteet, joissa mukana uutena mm. teematapahtumat, Oluset yhteistyö sekä palveluliiketoiminnan kehittäminen. Toimintasuunnitelman hyväksyy kevään vuosikokous.

Palveluopas 2015 suunnittelu ja toteutus aloitettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on tyylikäs kaupunkipalveluista kertova esite, jota jaetaan helmikuun lopulla 39 000 talouteen Ylä-Savon seudulla ja se on saatavilla keskustan liikkeissä.

Iisalmi on mukana maakunnallisessa Kuopion Alue-markkinointiohjelmassa sekä sen ohjaus- ja projektiryhmätyöskentelyssä. Hankekausi päättyy keväällä 2015, jolloin yhteistyötä jatketaan yhteistyötahojen rahoittamalla mallilla.

Matkailu ja tapahtumat

Matkailu- ja tapahtumakoordinaattori aloitti toiminnan suunnittelun ja yrityskäynnit, joilla kartoitetaan liden ry:n matkailujaoston yhteismarkkinoinnin ja alueen matkailun kehittämisen tavoitteet. Loppuvuonna matkailujaoston jäsenmääräksi vahvistui 13 toimijaa, joista viisi sijaitsee Iisalmen ulkopuolella.

Vilkas tapahtumakesä 2014 oli kaikin puolin onnistunut. Iisalmi Saunoo- tapahtumassa kävi 2500 ihmistä ja KevytOlo-viikonloppu keräsi kaikkiaan noin 6000 kävijää. Muissa liden ry:n tapahtumissa toukokuun kesäkauden avajaisista lokakirppikseen saakka on ollut kävijöitä noin 24 000.

Koljonvirran alueen kokonaiskäyntimäärää ei voida laskea, koska Koljonvirta Camping ei toistaiseksi laske kävijöitään. Alueen tapahtumissa oli kuitenkin arvioilta 27 000 kävijää. Kesäteatterissa, opastuskeskuksessa ja Juhani Ahon museossa oli yhteensä noin 9500 kävijää.

Lisäksi toteutimme Kekri tapahtuman lokakuussa ja osallistuimme Joulumessuille Minun Iisalmeni ja Iisalmi ja tienoot ilmeellä. Yhteistyökumppanimme Turpatalli vahvisti, että Mansikkaniemen kesäteatterissa esitetään seuraavana kesänä 25 näytöstä. Roll vahvisti Iisalmi-Koljonvirta risteilyt tulevana kesänä.

Päätimme myös liittyä Kuopio Tahko Markkinointi Oy:n markkinointiyhteistyöhön vuoden 2015 alusta. Viisi yrittäjää sekä kaupunki maksavat vuosittaisen osallistumismaksun, joka takaa näkyvyyden maakunnallisissa ja valtakunnallisissa kampanjoissa ja tiedotteissa.

Culture Finland

Pohjois-Savon aluekoordinaattorina Iisalmi oli mukana järjestämässä valtakunnallista aluetiimien tapaamista Kuopiossa 2.-3.10. Iisalmessa järjestettiin 4.11. osana CF Roadshow -osuutta Pohjois-Savon matkailuseminaari MATKasta maineeseen, jonne oli kutsuttu aluetiimiläisten lisäksi kulttuurin ja matkailun toimijoita Pohjois-Savosta. Teemaryhmät (pyhiinvaellusreitit, Suomen sota ja Varkauden teollinen arkkitehtuuri) kokoontuivat ja suunnittelivat teemakohtaista toimintaa.

Hanketoiminta

Kaupungin elinvoimayksikkö on ollut mukana 4 laajemman maakunnallisen ja/tai seudullisen hankekokonaisuuden valmistelussa ja lisäksi on viety eteenpäin omia suunnitelmia Soinlahden ja keskustan kehittämisen osalta. Lukion kanssa yhteistyössä valmisteltiin hakemus työelämäyhteistyön kehittämiseen suunnattuun ESR-hakuun. Ylä-Savon seudullisessa kehittämistyössä myös Iisalmen Teollisuuskylä Oy tulee jatkossa ottamaan uudenlaista roolia metallialan TechnoGrowth 2020-hankkeen osatoteuttajana ja Rautainen Savo-palveluiden uutena kotipesänä.

Työllisyshanketoimintaa jatketaan Nilakan ja Iisalmen seudun työllisyshankkeella, joka tunnetaan kentällä Etappi -kokonaisuutena.

Etappi-hankkeet

Ylä-Savon kuusi kuntaa – Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Pielavesi, Sonkajärvi ja Vieremä – kattanut ja puolitoista vuotta kestänyt ETAPPI Open –työllisyshanke päättyi 17.8.2014 ja asiakastyön osalta 30.6.2014. Puolitoista vuotta kestäneen hankejakson aikana ETAPPI Open –hankkeessa oli mukana yhteensä 290 työnhakija-asiakasta, joista 140 Iisalmesta. Kaikki Iisalmelaiset myös päättivät valmennusjaksonsa hankkeessa jotakuinkin suunnitellusti 30.6.2014 mennessä. Iisalmelaisista työsuhteisesti työllistyi 33 % ja ammatilliseen tutkintoon johtavaan koulutukseen hakeutui 18 % asiakkaita.

Hankkeen työntekijät tekivät yritystyöntantajien työvoima- ja neuvontatarpeiden kartoituksia 207 kappaletta, joista Iisalmelaisiin yrityksiin suuntautui 77 kartoituskäyntiä. Kaikkiaan 76 yritystä (pääsääntöisesti mikro- ja pk-yrityksiä) työllisti työsuhteisesti hankkeessa mukana olleita työntekijöitä. Uusia työntekijöitä työsuhteisesti palkanneista yrityksistä Iisalmelaisia oli 45.

Työntantajien henkilöstöinvestointipäätöksinä ja työttömien työnhakijoiden työllistymistä uudella EU-ohjelmakaudella 2014 - 2020 tukeva projekti on elinvoimapalveluissa Nilakan ja Iisalmen seudun työllisyshanke, joka kentällä tunnetaan nimellä ETAPPI –työllisyyspalvelut. Tämän hankkeen toteutuksesta vastaa Iisalmen kaupunki ja muita omistajakuntia ovat Keitele, Kiuruvesi, Pielavesi, Sonkajärvi, Tervo, Vesanto ja Vieremä. Maakunnan yhteistyöryhmä teki puoltavan päätöksen kolme vuotta kestävästä ja budjetiltaan 2.1 miljoonan euron hankkeesta 15.9.2014, ELY-keskus tehnee lopullisen rahoituspäätöksen alkuvuodesta 2015. Asiakastyöhön päästiin hankkeessa ja Etappi -työllisyyspalveluissa käsiksi aloitustoimenpiteiden jälkeen marraskuun 2014 aikana.

Vuoden 2014 loppuun mennessä hankkeen palveluiden piiriin on jo hakeutunut Iisalmelaisia työnhakija-asiakkaita. Iisalmessa kotipaikkaansa pitävien työntantajien työvoima- ja muita palvelutarpeita on kartoitettu 32 vierailukäynnin muodossa. Tavoitteena hankkeessa on työntantajien ja työnhakija-asiakkaiden osalta Iisalmessa kymmenen uutta asiakaskontaktia kuukaudessa kummassakin kohderyhmässä. Työntantajien osalta ollaan jo hyvin tavoiteuralla. Henkilöasiakkaiden rekrytointia pitää sitä vastoin tehostaa yhteistyössä Pohjois-Savon TE – toimiston kanssa ja varautua hakemaan uusia rekrytointikanavia, mikäli tasoa ei saada nostettua selkeästi alkuvuoden 2015 aikana.

Maahanmuuttoneuvonta (työ- ja perhesideperusteinen maahanmuutto)

Ylä-Savon kuntien yhteisellä maahanmuuttoneuvojalla kävi 1.1.2014 – 31.12.2014 yhteensä 150 asiakasta (Iisalmessa 90), käyntikertoja oli noin 700 (Iisalmessa noin 500). Maahanmuuttoneuvoja on tehnyt 24 alkukartoitusta, joista 17 Iisalmessa. ELY-keskus korvaa kunnille alkukartoituksen teosta 700 e/alkukartoitus.

Iisalmi on mukana Työ- ja elinkeinoministeriön kotouttamisen osaamiskeskuksen koordinaatio-ryhmässä 2014-2016 jäsenellä ja varajäsenellä.

Iisalmen Savonialla alkoi 7.10.2014 valmentava koulutus maahan muuttaneille tavoitteena korkeakoulujen yhteishaku v.2015, osallistujia oli 14, heistä osa on työllistynyt, osa on hakenut yhteishaussa Iisalmen Savoniaan ja osa ammattiopistoihin. Seuraavaa koulutusta suunnitellaan alkavaksi syksyllä 2015.

Iisalmessa toimii Ylä-Savon kuntien yhteinen maahanmuuttotyön neuvottelukunta, jossa on Iisalmen edustajien lisäksi mukana edustajat kaikista Ylä-Savon kunnista eri toimialoilta. Neuvottelukunta kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa ja tämän hetken tärkein tehtävä on Ylä-Savon kuntien yhteisen kotouttamisohjelman päivittäminen.

ICT-palvelut/ tietohallinto

Langattoman verkon laajennus kaupungintalon ja Kulttuurikeskuksen osalta saatiin valmiiksi kesän alussa. Kattava langaton verkko ja vapaa vierasverkko ovat käytössä kaupungintalolla ja Kulttuurikeskuksella.

Iisalmen kaupunki liittyi KL Kuntahankintojen ICT-laitteiden leasingrahoitusta koskevaan puitesopimukseen. Iisalmen kaupungin ja 3Step IT:n välinen sopimus leasingrahoitussopimus allekirjoitettiin alkuvuodesta. Uusi toimintamalli, hankintaprosessi sekä laitteiden elinkaaren hallinta käytiin läpi toimittajan, Ysitin ja kaupungin palvelukeskusten kanssa yhteistyössä läpi. Palvelun käyttöönotto on toiminut moitteettomasti.

ICT-kokonaiskustannusten selvittäminen saatiin valmiiksi keväällä. Kokonaiskustannusten vertailu Ysit Oy:n organisaatioiden ja verokkikuntien kesken on saatu valmiiksi.

Ysit Oy, sote ja kunnat ovat käynnistäneet yhteistyössä kokonaisarkkitehtuurityön suunnittelun. Varsinainen kokonaisarkkitehtuurityö käynnistyy vuoden 2015 aikana.

Iisalmen kaupungin tietosuoja- ja tietoturvavastaavaksi on nimetty Kirsi Hukkanen. Tietoturvaohjeistus on hyväksytty ja se on jalkautettu kaupungin organisaatiossa. Lisäksi tietoturvakoulutusosio otettiin käyttöön alkuvuodesta 2014. Tietoturvakoulutuksen suorittaneiden määrässä ei vielä ole päästy tavoitteeseen.

Ylä-Savon ICT-palvelut Oy (YSIT Oy) on tuottanut Iisalmen kaupungille ICT-palvelut 1.9.2011 lähtien. Ylä-Savon ICT Oy hallinnoi Iisalmen kaupungin tietoliikennettä, lähiverkkoja, tietojärjestelmiä, työasemien perusohjelmistoja ja lisenssejä koskevia sopimuksia sekä toimii omistajiensa ja niiden konsernien ICT-palvelujen tuottajana ja hankintalain mukaisena yhteishankintayksikkönä. Yhtiö vastaa ICT-laitteiden hallinnasta, tuesta ja ylläpidosta. Palvelimet ja verkon aktiivilaitteet ovat yhtiön omistuksessa. ICT-asioiden koordinointi ja sopimusten hallinta Iisalmen kaupungissa kuuluvat talousjohtajalle, joka toimii kaupungin tietohallintovastaavana. YSIT Oy:n ja Iisalmen kaupungin välinen palvelusopimus on toteutunut pääsääntöisesti palvelutuotannon, kokonaiskulujen ja laskutuksen osalta suunnitelman mukaisesti. Uutena on otettu käyttöön asiakasvastaavapalaverit kaupungin ja Ysitin yhteistyössä.

Iisalmen kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa Iisalmen kaupungin tietohallinto-ohjelman, joka on valmisteltu yhteistyössä Iisalmen kaupungin projektiryhmän, palvelukeskusten johdon ja TeliaSoneran asiantuntijoiden kanssa. Tietohallinto-ohjelmassa on kuvattu sekä Iisalmen kaupungin että seudullisen kehittämisen huomioiva tietohallintomalli ja keskeiset kehittämishankkeet. Iisalmen kaupunki perusti tietohallintokoordinaattorin tehtävän toteuttamaan tietohallinto-ohjelmaa ja koordinoimaan kaupungin tietohallintoa. Tietohallintokoordinaattorin rekrytointi ja kaupungin oman tietohallinnon organisoituminen siirtyvät vuodelle 2015.

Vuoden 2014 alussa otettiin käyttöön nk. apteekinmäen väestösuojan ICT-koulutustila, jossa on 2 työasemaa ja 1 opettajan työasema.

Vuoden 2014 lopussa otettiin käyttöön uusi asianhallintajärjestelmä (IITA).

Joukkoliikenne /Kysytty Esalta

PALI- palveluliikennettä käytti keskimäärin 1 180 (vuonna 2012: 1 290) matkustajaa/kuukausi. Erityisryhmistä PALI-liikennettä käyttivät edelleen eniten Ilvolanpirtti ja vammaispalvelulain mukaiset matkustajat. Palveluliikennettä hyödynnettiin myös edellisvuotta enemmän koululaiskuljetuksissa, käyttö oli noin 363 matkaa/kk (vuonna 2012 330 matkaa) koulujen toiminta-aikoina. PALI:n käyttö on pysynyt vakaana ja sitä kehitetään entisestään joustavampaan ja yhä palvelevampaan suuntaan yhdessä SOTE- kuntayhtymän kanssa. Erityisryhmien yksittäiset liikkujat pitäisi saada paremmin palveluliikenteen piiriin.

30 päivän kaupunkilippuja myytiin kertomusvuonna 468 kpl, mikä oli noin 23,5 % enemmän kuin edellisvuonna. Aikuisten lippujen osuus oli 415 kpl ja lasten lippujen 53 kpl. 44 matkan lippuja myytiin 905 kpl, nousua edelliseen vuoteen 9 %. Kaupunkilippu-tuotteiden kysyntä on ilahduttavasti kasvussa.

Ylä-Savon seutulippuja myytiin yhteensä 636 kpl mikä oli 13,7 % vähemmän kuin vuonna 2012, Ylä-Savon seutulippumatkustaminen jatkaa laskuaan. Kuopio-lippuja, entisiä maakuntalippuja, myytiin Iisalmelaisille yhteensä 127 kpl mikä oli noin 22,1 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kuopio-lipun käyttäjämäärä kasvaa edelleen, edellisvuonna kasvua oli 44 prosenttia.

Joukkoliikenteen osalta vuoden 2013 talousarviossa tullaan pysymään vaikka joukkoliikenteen kustannusten nousu jatkuu, mikä taas heijastuu indeksikorotuksina kaupungin kustannuksiin.

Vuonna 2013 ei kilpailutettu joukkoliikennettä. Kaupungin sisäiset avoimet joukkoliikennevuorot kilpailutetaan alkuvuoden 2014 aikana ja palveluliikenteen osalta käytettiin sopimuksen mahdollistama 1 vuoden optio. Sopimus on nyt voimassa toukokuun loppuun 2015 saakka.

Vuoden 2014 kehityskohteenä tulee olemaan paikallisliikenne. Pohjois-Savon ELY- keskus on kilpailuttanut paikallisliikenteen vuosien 2013 - 2014 vaihteessa syksyn 2014 osalta ja reitistö kasvaa Kangaslammin alueelle. Matkustajille tulee käyttöön tunnin maksuton vaihto-oikeus linjojen 1 ja 2 välillä ja kaupungin sisäinen liikkuminen täten helpottuu ja halpenee. Lisäksi panostetaan paikallisliikenteen näkyvyyteen ja samalla kaupungin markkinointiin paikallisliikenteen autojen teippauksilla kaupungin markkinointiteeman mukaisesti.

Valtion kustantaman joukkoliikenteen karsiminen jatkuu edelleen, mikä aiheuttaa kustannuspaineita koululaisliikenteen sekä haja-asutusalueiden osalle.

Talous- ja velkaneuvonta

Talous- ja velkaneuvonnassa työskenteli vuonna 2014 yksi neuvoja Seija Grönfors.

Asiakaskäyntejä oli yhteensä 361 kpl, joista uusia asiakkaita oli 173 kpl. Velkajärjestelyhakemuksia lähetettiin käräjäoikeuteen 43 kpl ja takaushakemuksia Takuu-Säätiöön 6 kpl. Lisäksi tehtiin vapaaehtoisia sovintoesityksiä velkojille, avustettiin kirkon diakoniarahaston avustusten hakemisessa sekä opastettiin toimeentulotukiasioissa. Yhteistyötä tehtiin paljon sosiaalitoimen kanssa. Lisäksi tarkistettiin asiakkaitten maksuohjelmia ja lisätilityksiä ja tehtiin maksuohjelman muutoshakemuksia käräjäoikeuteen.

Edelleen annettu asiakkaille puhelinneuvontaa ja sähköpostineuvontaa on lisääntynyt. Infotilaisuuksia järjestetty 3 kpl eri ryhmille. Myös kaksi opiskelijaa ollut tutustumassa velkaneuvontatyöhön opiskeluihin liittyen.

TULOSALUE: SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO
Tilivelvollinen: Kaupunginjohtaja Jarmo Ronkainen

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	286	-5	281	467	-186
Toimintakulut	-72 920	-1 995	-74 915	-74 132	-783
Netto (toimintakate)	-72 634	-2 000	-74 634	-73 665	-969
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-142	0	-142	-142	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta tavoitteet, mittarit ja toteumat on esitetty tarkemmin Ylä-Savon SOTE Ky:n ja Iisalmen kaupungin välisen palvelusopimuksen toteumaraportissa, joka sisältyy Ylä-Savon SOTE Ky:n vuoden 2014 toimintakertomukseen.

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	1,4	2	2	0
Määräaikaiset	2,7	2	2	0
Yhteensä	4,1	4	4	0

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
SOTE palvelujen tarve ja kustannus eivät ylitä SOTE-palvelusopimusta.	SOTE kuntayhtymän toiminta – ja talous ovat palvelusopimuksen mukaista.	Kuukausiraportit Osavuosikatsaukset	Toiminta ja talous ovat pääsääntöisesti olleet palvelusopimuksen mukaisia.
Palvelujen painopiste ennalta ehkäisevässä työssä ja hoitopalveluluissa avohoidossa ja kotihoidon tukemisessa.	Nopea reagointi mikäli palvelutaso ei vastaa sopimusta tai jos menot eivät palvelusopimuksen mukaisia	Asiakastyytyväisyys Hyvinvointikertomus	Tavoitteen mukainen.
Omistajaohjaus on toimiva	Säännölliset neuvottelut	Neuvottelujen määrä ja sisältö	Neuvotteluja on pidetty säännöllisesti.
Pakolaisten onnistunut kotouttaminen kaupungin, SOTE kuntayhtymän, valtion viranomaisten ja vapaaehtoisten yhteistyössä	Kaikki pakolaiset ovat joko varhaiskasvatuksen, perusopetuksen tai kotoutumiskoulutuksen piirissä.	Kielen ja kulttuurin oppiminen Lasten koulunkäynnin edistyminen. Aikuisten kotoutumiskoulutuksen edistyminen Monipuolinen harrastustoiminta	100 %, eli tavoitteen mukainen.

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Pakolaisten vastaanotto ja kotouttaminen

Ensimmäinen ryhmä afgaanipakolaisia tuli Iranista kuntiin tammikuussa 2013. Iisalmeen saapui tuolloin 21 henkilöä ja toinen ryhmä myöhemmin syksyllä. Vuoden 2013 lopussa pakolaisia oli Iisalmesssa 40. Yhteysjohtaja vastaa pakolaisasioista kaupungin organisaatiossa sekä koordinoi kuntien yhteistyötä.

Tammikuussa 2014 Sonkajärveltä muutti Iisalmeen 2 pakolaista, elokuussa ja syyskuussa 2014 saapui 21 pakolaista, yhteensä Iisalmeen vuonna 2014 saapui 23 pakolaista, vuoden 2014 lopussa Iisalmissa oli yhteensä 63 pakolaista.

Euroopan pakolaisrahaston rahoittama 1,5-vuotinen Uusi koti-hanke käynnistyi 1.1.2013 ja päättyi 30.6.2014, 1-vuotinen jatkohanke, Uusi Koti 2, käynnistyi 1.7.2014 ja päättyi 30.6.2015. Hankkeiden tavoitteena on luoda Iisalmele, Lapinlahdelle ja Sonkajärvelle yhteinen toimintamalli kiintiöpakolaisten vastaanottoon sekä käynnistää pakolaisten kotouttaminen. Pakolaiskoordinaattorin ja pakolaisohjaajan palkkaukseen sekä matkakorvauksiin saadaan hankkeen kautta 50 % rahoitus, Uusi Koti – ja Uusi Koti 2 hankkeet ovat tehneet yhteistyötä OPM:n rahoittaman ja vapaa-aikatoimen hallinnoiman maahanmuuttajien liikuntahankkeen kanssa.

Vuonna 2014 Iisalmen kaupungille syntyi tuloja kiintiöpakolaisten vastaanotosta yhteensä 448 700 euroa. Menoja pakolaisten vastaanottotoiminnasta aiheutui noin 393 200 euroa. Tuotot sisältävät mm. laskennalliset korvaukset sekä korvaukset tulkkipalveluiden käytöstä. Tämän lisäksi pakolaisista tulee, kuten muistakin kuntalaisista asukaskohtainen yleinen valtionosuus ja peruskoulutuksessa olevista korotettu valtionosuus. Sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannukset ja toimeentulotukimenot sisältyvät SOTE-kuntayhtymän lopulliseen laskutukseen.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Iisalmen palvelusopimuksen kokonaissumma vuodelle 2014 oli 70,6 miljoonaa euroa ja muutetun talousarvion mukainen summa oli 72,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2014 toteutuma oli 71,7 miljoonaa euroa, jossa kasvua viime vuoden tilinpäätökseen nähden oli 2,3 % eli 1,6 miljoonaa euroa. Toteuma jäi 0,9 % eli 0,7 miljoonaa euroa alle muutetun talousarvion. Ostetun erikoissairaanhoidon kustannukset (16,9 M€) kasvoivat vuoden 2013 tilinpäätökseen nähden 4,6 % eli 0,7 miljoonaa euroa. Oman toiminnan kustannukset (54,9 M€) kasvoivat vuodesta 2013 1,6 % eli 0,9 miljoonaa euroa. Merkittävimmät poikkeamat palvelusopimukseen olivat perhepalveluissa, joissa kasvu oli 3,2 % ja suun terveydenhuollossa, jossa kasvu oli 4,1 %.

TULOSALUE: HENKILÖSTÖTOIMI**Tilivelvollinen: Henkilöstöpäällikkö Sinikka Laatikainen****1. TALOUS**

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	487	0	487	509	-22
Toimintakulut	-960	0	-960	-947	-13
Netto (toimintakate)	-473	0	-473	-438	-35
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-12	0	-12	-12	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Vakituisen henkilökunnan määrä	869	881	832	49
Maksetut palkat kpl	21 079	22 000	19714	2286
Taloudellisuustavoitteet				
Työpaikkaruokailu				
- ateria omakustannushinta (sis.alv)		5,70	5,70	-
Vaikuttavuustavoitteet				

Laatutavoitteet

Palkkalaskelmien oikeellisuus, virhe % < 2 %, toteutunut

Henkilökunnan työkyky ja –motivaatio säilyy vähintään entisellä tasolla > parantunut

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Taloudellisuustavoitteet				
henkilöstöhallinto (sisältää palkanlaskennan) kulut €/palkansaaja (brutto)	341	365	358	-7
Vaikuttavuustavoitteet				

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	8	8	8	-
Määräaikaiset				
Yhteensä	8	8	8	-

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN**Strategian toteutuminen vuonna 2014**

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Tehtäväkuvat ajan tasalla ja kehityskeskustelujen käymistä terävöitetään	Yksilö- tai ryhmäkehitys- keskustelut käydään kerran vuodessa, 100 %	Seurantareportit palkkausjärjestelmästä, henkilöstökysely	Tehtäväkuvat kaikilta sopimusaloilta populaudessa. Kehityskeskusteluja käyty n. 75 %
Henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään ja täydennetään	Suunnitelmallinen perehdyttäminen Palveluskeskus-kohtaisten koulutus-	Perehdyttämiset / uudet työntekijät Koulutussuunnitelmien lukumäärä	Perehdyttäminen on veloitettu tekemään perehdyttämisen suunnitelman

	suunnitelmien laatiminen vuoden 2014 aikana		/tarkistuslistan mukaan.
	Populuksen koulutusosion käyttöönotto, pystytään seurata-maan Populus-palkkajärjestelmässä henkilötasolla	Seuranta ja raportointi (koulutuksia seurataan henkilötasolla)	Koulutussuunnitelmat on tehty kaikkiin palvelukeskuksiin. Populuksen koulutusosio käytössä kaikissa palvelukeskuksissa. Koulutukset on listattu henkilötasolla koulutuskorvauksen hakemista varten.
Työkyvyn ylläpitäminen, työhyvinvointipalvelujen kehittäminen	Aktiivisen tuen -toimintamallin tehokas käyttö, hyvä yhteistyö työterveyshuollon ja Kevan kanssa, laadukas kuntoutus ja paikallinen jatko-seuranta, ikäohjelma valmis	Sairauspoissaolopäivät/henkilötyövuosi, henkilöstökyselyn tulokset	Sairauspoissaolopäivät 15,2 päivää/hvt. Aktiivisen tuen toimintamallin käyttö lisääntynyt Tyk-kuntoutukset jatkuneet 2014, kaksi uutta ryhmää Ikäohjelmaluonnos valmis, hyväksyminen jää vuoden 2015 puolelle

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Vakituista henkilökuntaa oli vuoden lopussa 832 henkilöä. Vakituisten henkilöstön määrä laski 12 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna ja johtui lähinnä maatalouslomittajien määrän vähenemisestä.

Tuotettujen palkkalaskelmien määrä väheni 2286 kappaleella. Väheneminen johtuu osittain palkkatapahtumien maksun keskittämisestä samoihin palkka-ajoihin ja osittain työaikakorvausten maksuaikatauluista.

Iisalmen kaupungin työpaikkaruokailupisteet sijaitsevat Luma-keskuksessa ja Juhani Ahon koululla. Kaupunki ei tue työpaikkaruokailua ulkopuolisessa lounaspaikassa. Työpaikka-ateriasta (laitosruokailu) on peritty 5,70 €:n hinta (sis. alv), joka vastaa työpaikka-aterian omakustannehintaa.

Palkkalaskelmien virheprosentti on pysynyt reilusti alle 2 %:ssa. Ilmoituksia virheellisesti maksetuista palkoista on tullut erittäin vähän. Eläkelaitosten palvelussuhdeilmoitusten virheilmoitukset ovat poistuneet lähes kokonaan. Verohallinnon ilmoitusliikenne ja vuosi-ilmoitukset > ei virhe-ilmoituksia. Tilitetyt työnantajamaksut ovat täsmänneet maksettuihin palkkoihin.

Vuoden 2014 aikana ei tehty laajamittaista henkilöstökyselyä henkilöstön hyvinvoinnin selvittämiseksi. Henkilöstökysely tehdään vain joka toinen vuosi, koska kehittämisohjelmien tekemiselle ja toteuttamiselle täytyy jättää aikaa. Edellä mainitusta syystä johtuen henkilöstön työkyky- ja motivaation arviointi perustuu työterveyshuollon työkykyindeksiin. Työterveyshuollon työkykyindeksin mukaan henkilöstön työkyky ja hyvinvointi ovat parantuneet. Vuonna 2013 henkilöstöstä 67,7 prosenttia koki työkykynsä hyväksi tai erinomaiseksi ja vuonna 2014 vastaava luku oli 77 %. Erot tulosten välillä eri vuosina voivat johtua osin tarkastuksessa käyneiden henkilöiden joukosta, koska kaikkia ei kutsuta joka vuosi tarkastuksiin. Tulos on kuitenkin suuntaa antava.

Palkka- ja henkilöstöhallinnon kulut/palkansaaja laskivat hieman. Kulut ovat pienentyneet lähinnä siitä syystä, että palkkaus- henkilöstöhallinnonjärjestelmään ei ole tehty isoja uusia lisäosa-hankintoja. Uutena toimintona otettiin käyttöön kuitenkin sähköinen työajanseurantajärjestelmä syksyllä 2014.

Tehtäväkuvien viemistä palkkausjärjestelmään jatkettiin edelleen hankkimalla uusi lomake TS-sopimuksen piiriin kuuluvalla henkilöstölle. Kehityskeskusteluiden käymistä ja viemistä palkkausjärjestelmään on ohjeistettu ja niiden tärkeyttä korostettu esimiehille. Kehityskeskusteluiden osalta ei päästy tavoitteeseen.

Perehdyttämiseen vuonna 2013 tehty uusi ohjeistus sai hyvää palautetta ja on toiminut käytännössä hyvin. Koulutussuunnitelmat tehtiin kaikille palvelukeskuksille ja ne on käsitelty kaupungin yhteistyöryhmässä asianmukaisesti. Koulutustenhallinta-osion käytössä on ollut kirjavuutta esimiesten kesken, mutta koulutukset saatiin listattua koulutuskorvaushakemukseen henkilötasolla.

Koko henkilökunnan sairauspoissaolot vähenivät yhdellä päivällä/htv edelliseen vuoteen verrattuna. Väheneminen johtui lähinnä maatalouslomittajien sairauspoissaolojen vähentymisestä, pysyen muun henkilökunnan osalta samalla tasolla kuin edellisenä vuonna.

Sairauspoissaolojen määrän laskuun ovat vaikuttaneet Aktiivisen tuen- toimintamallin lisääntynyt käyttö ja Populuksen poissaolohälytysjärjestelmän tuomat herätteet esimiehille sairauspoissaoloista. Henkilöstön työkyvyn seuranta ja varhainen puuttuminen ovat helpottuneet. Lisäksi ilmapiiriongelmiin ja kriisiytyneisiin tilanteisiin yksiköissä on reagoitu nopeasti käytetty niihin työnohjausta. Myös työterveyshuollon resurssin käyttöä on suunnattu toimintasuunnitelmalla enemmän ennaltaehkäisevän toiminnan puolelle. Työterveyshuolto toteutti keväällä 2014 mm. kaupungin esimiehille laajan esimiesten hyvinvointikyselyn, tavoitteena esimiesten hyvinvoinnin parantaminen. Laajennetun terveystarkastuksen käytäntöä jatkettiin, samoin hyvää palautetta saanut tyk-kuntoutusta.

Esimiestyön kehittämistä jatkettiin mm. vuorovaikutustaitoja kehittävällä syväjohtamisen- valmennuksella, joka perustuu palautteen keräämiseen 360-mallilla ja pitämällä esimiespäivä keväällä ja esimiesinfo joulukuussa, joissa käytiin läpi ajankohtaisia yhteisiä asioita ja toimintatapoja.

Ikäohjelman valmistelutyön loppuraportti valmistui kesäkuussa ja ikäohjelmaluonnos saatiin valmiiksi loppuvuodesta. Ikäohjelmaluonnoksen hyväksyminen ja käyttöönotto jää vuoden 2015 puolelle.

Vuoden 2014 aikana uudistettiin ja otettiin käyttöön useita uusia henkilöstölle ja esimiehille tarkoitettuja ohjeistuksia: Henkilökunnan palkitsemis- ja huomioimisohjeet, ohjeet sosiaalisen median käytöstä, etätyöohjeet, ohjeet harkinnanvaraisten virka- ja työvapaiden myöntämisestä, ohjeet henkilöstökoulutuksiin osallistumisesta ja kustannusten korvaamisesta sekä henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelma ja periaatteet.

TULOSALUE: TYÖLLISYYDENHOITO
Tilivelvollinen: Hallintojohtaja Esa Laukkanen

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	277	103	380	400	-20
Toimintakulut	-1 130	-80	-1 210	-1 189	-21
Netto (toimintakate)	-853	23	-830	-789	-41
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-14	0	-14	-14	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Taloudellisuustavoitteet		80% työllistämismääräraha hasta käytetään pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen	82	2
Vaikuttavuustavoitteet				

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset				
Määräaikaiset				
Yhteensä				
Tukityöllistämisasioiden hoidetaan SOTE-kuntayhtymän työllisyysasiansihteerin kautta, ei henkilöstöä kaupungin palveluksessa.				

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Aktivointitoimien piteiden oikea-aikainen kohdentaminen	Työttömien, erityisesti pitkäaikaistyöttömien aktivointiaste pidetään vähintään nykyisellä tasolla	KELA:lle maksettava osuus työmarkkituesta, eli ns. sakkomaksu	69 hlöä poissa Kelan listalta 43 kk:ta 'a 328 € =973 176 €

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Kaupungin omiin työllistämiskohteisiin on palkattu ensisijaisesti 500 pv työttömyyspäivärahaa saaneita. Palkkatuen lisätuet hoidettu Ylä-Savon SOTE kuntayhtymässä.

Työllisyydenhoidon kustannuspaikalta 1851 työllistettiin keskimäärin 28 henkilöä (71 eri henkilöä).

Nuorten kesätyötoiminnasta kesätyötukea myönnettiin 199 nuoren palkkaukseen ja 61 nuorta palkattiin Tvist-jaksolle.

TULOSALUE: LOMATOIMI

Tilivelvollinen: Lomatoimenjohtaja Pirkko Eskelinen

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	14 984	-902	14 082	13 713	369
Toimintakulut	-14 575	802	-13 773	-13 324	-448
Netto (toimintakate)	409	-100	309	388	-79
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-177	0	-177	-177	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
lomitettut päivät	59 866	56 600	56 617	+17
lomaan oikeutetut maat.yritt.	1 188	1 165	1 087	-78
Taloudellisuustavoitteet				
€/lomituspäivä (brutto)		243,50	226,66	-16,84
€/lomituspäivä (netto)		214,40	194,93	-19,47
Vaikuttavuustavoitteet				
lain mukaiset lomituspäivät saadaan toteutettua, siirretyt vuosilomapäivät vähenevät	1 156	2 000	1 243	-757

Laatutavoitteet

Tuotetaan asiakaslähtöisiä, luotettavia, laadukkaita ja taloudellisia lomituspäiviä

Henkilöstön asiantuntemus ja palvelujen toimintavarmuus

Asiakaskysely:

asiakastytytyväisyys 4 (hyvä) asteikolla 1-5, toteuma 4

ammattitaito (vuosilomalomitus) 4,1 ja (sijaisapulomitus) 3,9

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	194	200	183	-17
Määräaikaiset	26	25	19	-6
Hallinto	14	13	13	
Yhteensä	234	238	215	-23

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN**Strategian toteutuminen vuonna 2014**

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Palvelusuunnitelmien päivitys maataloille	253 maataloa	Seurantatiedot	100 %

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Työhyvinvointi; Työvuorosunnittelu Tilakartoitukset, työsuojelun tehostaminen	Työajan tehokas käyttö Tapaturmien vähentyminen	Lomitettut päivät Sairauspoissaolot	Lomituspäivät hieman kasvoivat. Työtapaturmien määrä väheni, sairauspoissaolot hieman kasvoivat.

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Maatalousyrittäjien lomituspalvelut on toteutettu Iisalmen kaupungin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tekemän toimeksiantosopimuksen mukaisesti.

Lomituspalveluja tuotettiin maatalousyrittäjille seuraavasti:

Kunnallisessa lomituksessa oli 93,98 % tiloista (1022 yrittäjää)

- lomitukset omana työnä 88,2 %

- ostopalveluyrittäjien lomittamana 11,8 %

Itse järjestetyssä lomituksessa oli 6,02 % tiloista (65 yrittäjää)

Vuoden 2013 alusta voimaan tulleet Lomituspalvelulain muutokset säästöjen saamiseksi tehosivat hyvin. Lomituspäivän keskimääräinen pituus lyheni ja lomituspäivän hinnannousu taittui. Lomittajien työpäivien määrä väheni ennakoitua enemmän, mikä osittain johtui samanaikaisten lomien pito-velvollisuuden laajenemisesta ja sijaisapumaksun korotuksesta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama v. 2014 ylimääräinen säästövelvoite 5 milj. euroa peruttiin (valtakunnallinen säästö). Samoin lomituspalvelulain muuttaminen siirrettiin seuraavalle hallituskaudelle.

STM:n asettaman työryhmän toimikautta jatkettiin 30.6.2015 saakka. Työryhmä jatkaa lomituspalveluiden kehittämistä ja lain muutosvalmistelua. Suurimpana säästökohteena oli ALV:n poistaminen tilityksestä, josta suunnitelmasta kuitenkin luovuttiin.

Maatiloille vuoden 2014 loppuun mennessä tavoitteena olleet palvelusuunnitelmat saatiin tehdyiksi kaikille tiloille.

Ylä-Savon lomituspalvelujen yhteistoimintaryhmä on kokoontunut v. 2014 kaksi kertaa.

TULOSALUE: YLÄ-SAVON MAASEUTUPALVELUT
Tilivelvollinen: Maaseutujohtaja Eero Pulkkinen

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	346	0	346	320	26
Toimintakulut	-458	0	-458	-426	-32
Netto (toimintakate)	-112	0	-112	-106	-6
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-6	0	-6	-6	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Taloudellisuustavoitteet				
- nettomenot €/tukea hakenut tila	327	396	336	60
Vaikuttavuustavoitteet				

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
- maksetut EU- ja kansalliset tuet, miljoonaa euroa		44	44	0
Taloudellisuustavoitteet				
- sähköisten hakemusten osuus %		80	77	3
Vaikuttavuustavoitteet				
- aktiivitalat, kpl	1 197	1 175	1 178	-3
- viljelty peltoala ha	46 764	47 000	46 904	96
- sukupolvenvaihdoksia, kpl	19	25	32	-7

Laatutavoitteet

- asiakastyytyväisyys 4 (hyvä) asteikolla 1 – 5, asiakaskysely	4,3	- 0,3
- valitusten määrä alle 0,2 % tukipäätöksistä	0	0,2
- tuet maksetaan oikeasuuruksena, oikaisujen määrä (hakemusten käsittelyvirheistä johtuneet lisämaksut tai takaisinperinnät)		
yhteensä alle 0,5 % maksetusta määrästä	0,1	0,4

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	7	7	6,8	-0,2
Määräaikaiset	0,7	0,7	0,9	0,2
Yhteensä	7,7	7,7	7,7	0

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Maksajavirastosopimuksen palvelutavoitteiden täyttäminen (4. kohdan alta aikatavoite kuukauden tiukempi)	1. Kevään tukihauksen tallennukset on tehty vuosittain 20.6. mennessä.	100 %	100 %
	2. Tukipäätökset on lähetetty viljelijöille kahden kuukauden sisällä maksatuksesta.	100 %	98 %
	3. Takaisinperintäpäätökset on tehtynä kuuden kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.	100 %	99 %
	4. Maksatukset on saatettu hyväksytty-tilaan maksatuksen esteen poistuessa.	100 %	99 %
Yrittäjyyden edistäminen	Hyödynnetään Maaseutuammattiin ry:n jäsenyys; - mukana eri kuntien tapahtuman järjestämisessä - tapahtumissa yhteensä 100 yläasteiden oppilasta.	- 5 tapahtumaa 1/kunta - väh. 100 oppilasta/ tapahtuma	Kunnat/yläasteet eivät käyttäneet tarjottua yhteistyötä. Esikouluryhmiä 4 kpl, 60 esikoululaista
Maatilyrittäjien yhteistoiminnan edistäminen	4 tiedotustilaisuutta koko alueella, mahdollinen pilottihanke, joka voidaan toteuttaa yhden kunnan alueella	4 tilaisuutta	0, ei resursseja järjestää

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Maaseutuhallinto hoidettiin 99 prosenttisesti maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Tukia maksettiin vuoden aikana 43,8 milj. euroa, josta EU:n maksuosuus oli 13,9 milj. euroa. Työaika ei mahdollistanut panostamista kehittämisestä, tukihallinto työllisti henkilöstön. Loppuvuodesta tuli ylimääräisenä tehtävänä tilatukioikeuksien omistuksen siirto pellot vuokranneilta maaomistajille. Siirtomahdollisuus päättyi vuoden lopussa uuden ohjelmakauden säännösten tullessa voimaan. Hakemuksia jätettiin yli 400 kpl ja neuvonnan tarve oli erittäin suuri. Sähköisten hakemusten osuus laski hiukan, syynä oli sovelluksen tuotantoon saamisen ongelmat. Osuus oli kuitenkin valtakunnan huippua.

Loppuvuodesta suoritettiin asiakastytytyväisyyskysely. Vastausprosentti oli 14. Asiakkaat olivat tyytyväisimpiä tukimaksatusten oikeellisuuteen ja aikatauluun (4,6) sekä ammattitaitoon ja palveluhenkisuuteen (4,5). Tavoitettavuus ja aukioloajat saivat pienimmät arvosanat (4), joka sekin on tasoa hyvä. Tiedotus arvostettiin tasoon 4,3.

Hukkakauratarkkailusta vapautui 2 tilaa, toinen Iisalimesta ja toinen Lapinlahdelta. Tarkkailuun tuli uusia tiloja 7 kpl, joista 2 Iisalimesta, 3 Lapinlahdelta ja 2 Sonkajärveltä. Tarkkailussa oleva peltopinta-ala oli 1 365 ha, joka on 2,9 % peltoalasta. Ala kasvoi 208 ha. Satovahinkohakemuksia jätettiin 6 ja ilmoituksia 23. Koiria kohdanneita petoeläinvahinkoja ilmoitettiin Sonkajärvellä peräti 5 kpl, joista 1 oli ilveksen ja muut susien aiheuttamia. Iisalimessa ilmoitettiin yksi suden aiheuttama koiravahinko ja Lapinlahdella yksi suden aiheuttama lammasvahinko.

Yhteistoiminta-alueen 391 maitotilayrittäjää tuottivat maitoa 111,1 milj. litraa, joka oli 3,5 % edellistä vuotta enemmän. Suurinta kasvu oli Lapinlahdella, 5 %, Sonkajärvellä 4,5 %, Iisalimessa 4 % ja Vieremällä 1,5 %. Naudanlihaa alueen yrittäjät tuottivat 2,8 milj. kiloa ja sianlihaa 1,9 milj. kiloa. Naudanlihan tuotanto pieneni 3,5 % ja sianlihan 5 %. Huono kannattavuus on vähentänyt tuotantoa.

Tuettujen investointien kokonaiskustannus oli 7,5 milj. euroa, tästä tilanpidon aloittamisen osuus oli 5,3 milj. euroa ja tuotantorakennusten 1,5 milj. euroa. Luopumistuelle jäi 23 maatilan yrittäjät, kaikki olivat sukupolvenvaihdosluovutuksia.

Vaikuttavuustavoitteissa oleva sukupolvenvaihdosten määrä oli ennätyksellisen suuri, 32 maatilaa sai uuden yrittäjän. Näistä 8 oli Iisalmessa, 10 Lapinlahdella ja 7 sekä Sonkajärvellä että Vieremällä. Päätoimisiksi laskettavia, jotka saivat nuoren viljelijän aloittamisavustuksen, oli näistä 18. Maatilojen määrään suhteutettuna näitä oli eniten Sonkajärvellä (5), seuraavaksi Lapinlahdella ja Vieremällä (6 ja 4) ja vähiten Iisalmessa (3). Kehittämisrahan avustuksiin varattu määräraha 30 000 euroa tuli käytetyksi. Asiantuntijapalveluihin varatusta osuudesta jäi käyttämättä 6 600 euroa. Tilusjärjestelyjen osalta ei ollut edelleenkään resursseja tehdä aktiivista edistämistyötä. Sonkajärvellä on käynnissä Haukilammen kuivion tilusjärjestely. Alueen yläasteille markkinoitu yläasteiden oppilaiden vierailumahdollisuus maatilayrityksissä ei tuottanut yhteydenottoja. Näiden sijaan käytettiin vierailulla 4 esikouluryhmää, 1 Iisalmesta, 2 Sonkajärveltä ja 1 Lapinlahdelta. Eläintautivaaran vuoksi peruttiin yksi vierailu sekä Iisalmessa että Vieremällä.

SIVISTYSPALVELUKESKUS/ KOULUTUSLAUTAKUNTA

PALVELUSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN 2014

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2014	Hankintapaikka	Hankintatapa	Toteuma
Päivähoito	tarve kasvaa	74 %	26 % lapsista	Yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat	Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä	75/25%
Perusopetus	tarve ennallaan	98,03 %	1,82 % €:sta	muut kunnat (sijoitettujen lasten opetus)	muut kunnat/ kotikuntakorvaukset	2,46 %
- pienryhmät	tarve ennallaan	100 %				
- maahanmuuttaja-opetus	tarve kasvaa	100 %				
- keskitetty erityisopetus	tarve ennallaan	99,83 %	0,22 % €:sta	valtion erityiskoulut, sairaalakoulut	sopimus/ laskutus	0,34 %
Lukiokoulutus						
- päivälukio	opetuksen määrä vähenee enää vähän	95 %	5 % kurssisuoritteista	ISOverstas, MAHIS-oppilaitokset	sopimus /laskutus	2,8 %
- aikuislukio	tarve ennallaan	90 %	10 % kurssisuoritteista	ISOverstas	sopimus/ laskutus	6,0 %
Ruokapalvelut	tarve ennallaan	96 %	4 % €:sta	Coor Service	Ostopalvelu	96/4 %
Siivouspalvelut	tarve ennallaan	60 %	40 % €:sta	Coor Service	Ostopalvelu	58/42 %

TULOSALUE: SIVISTYSPALVELUKESKUKSEN HALLINTO
Tilivelvollinen: Talouspäälikkö Marja Marin

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	0	0	0	13	-13
Toimintakulut	-728	0	-728	-708	-20
Netto (toimintakate)	-728	0	-728	-695	-33
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	663	0	663	663	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Koulutusltn kokousten lkm, kpl	11	11	11	0
Kulttuuriltn kokousten lkm, kpl	7	8	8	0
Taloudellisuustavoitteet				
Talousarvion toteutumisaste/ sivpk (toimintakate)	97,4 %	100 %	97,5 %	2,5 %

Laatutavoitteet

Ajasta ja paikasta riippumaton ilmoittautuminen päivähoitoon sekä esi- ja perusopetukseen: sähköisesti tehtyjen ilmoittautumisten määrä kaikista ilmoittautuneista

- päivähoitoon 71 %
- esiopetukseen 55 %
- perusopetukseen 86 %

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	10	10	10	0
Määräaikaiset	-	-	-	0
Yhteensä	10	10	10	0

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Sähköisen asiainnin kehittäminen	Kuntarekry.fi ohjelma käytössä kaikissa rekrytoinneissa	Sähköisten hake- musten määrä kaikis- ta hakemuksista %:a	92,89 %
	Kaikki asiakkaiden tarvitsemat lomakkeet löytyvät sähköisinä	Tehtyjen lomakkeiden määrä	Sähköisiä lomakkeita 19

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Sivistyspalvelukeskuksessa on rekrytoitu Kuntarekryn kautta toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen 8 ja työsuhteeseen 23 henkilöä. Heistä lasten päivähoitoon ja esiopetuksen palvelualueelle on tullut 15 henkilöä, perusopetukseen 13 henkilöä, lukiokoulutukseen 1 henkilö, ruokapalveluihin 1 henkilö ja musiikkiopistoon 1 henkilö. Hakijoita on ollut yhteensä 605.

TULOSALUE: LASTEN PÄIVÄHOITO

Tilivelvollinen: Päivähoidon johtaja Sinikka Hyvärinen

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	1 247	-140	1 107	1 128	-21
Toimintakulut	-12 831	-25	-12 856	-13 036	180
Netto (toimintakate)	-11 584	-165	-11 749	-11 908	159
Suunnitelmapoistot	-65	0	-65	-38	-27
Laskennalliset erät	-372	0	-372	-372	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
kokopäivähoidon hoitopäivien lkm	71 289	88 000	62 694	- 25 306
osapäivähoidon hoitopäivien lkm	19 817	27 000	17 306	- 9 694
tuntiperusteisen hoidon hoitopäivien lkm	8 352	20 000	21 445	1 445
esiopetuspäivien lkm	29 576	37 000	30 536	- 6 464
päiväkotihoidon hoitopäivät	76 333	103 000	108 474	5 474
perhepäivähoidon hoitopäivät	23 665	32 000	23 507	- 8 493
Taloudellisuustavoitteet				
€/päiväkodin hoitopäivä (brutto)	72,13	58,47	56,05	-2,42
€/perhepäivähoidon hoitopäivä (brutto)	90,98	62,80	83,32	20,52
Vaikuttavuustavoitteet				
ikäluokasta 1 -6v lapsia päivähoidossa %	72,89	65,00	71,56	76,56

Laatutavoitteet**Päivähoitopaikkoja tarjotaan perheiden tarpeita vastaavasti**

Päivähoitopaikka on voitu tarjota perheille lain mukaisesti (2 viikkoa järjestelyvaraa). Osalle perheistä on tarjottu yksityistä päivähoitoa (vaikka ovat hakeneet kunnalliseen), koska kunnallisessa päivähoidossa ei ole ollut tilaa.

Henkilöstöllä on selkeät tehtäväkuvat ja vastuut

Henkilöstön tehtäväkuvat kirjattu ja ne käydään vuosittain läpi kehityskeskusteluissa.

Henkilöstön määrä, rakenne ja osaaminen vastaavat kunkin yksikön toiminnan tarpeita ja noudattava lain ja asetuksen säädöksiä

Henkilöstön mitoituksessa ja kelpoisuuksissa on noudatettu lain ja asetuksen säännöksiä ja otettu huomioon myös yksikön tarpeita mahdollisuuksien mukaan.

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
itse tuotetut hoitopäivät	99 998	135 000	131 981	- 3 019
ostetut hoitopäivät	903	2 100	1 210	- 890
PÄIVÄKOTIHOITO				
lapsia kokopäivähoidossa	373	250	274	24
lapsia osapäivähoidossa	117 *)	110*)	15	
lapsia tuntiperusteissa hoidossa	133	140	163	23

PERHEPÄIVÄHOITO				
lapsia kokopäivähoidossa	163	165	156	- 9
lapsia osapäivähoidossa	7	3	9	6
lapsia koululaisten iltapäivätoiminnassa	140	165	168	3
koul. ip- toiminnan läsnäolotuntien lukumäärä	7 760	9 700	9500	- 200
Lastenhoidon tuen piiriin kuuluvien lasten määrä	418	380	411	31
Leikkikerhon lasten lukumäärä	35	40	35	- 5
Esiopetuksen oppilaiden lukumäärä	232	240	218	- 22
Taloudellisuustavoitteet				
€/esioppilas (brutto)	6 714	6 683	7 448	765

*) mukana esioppilaiden iltapäivät

Laatutavoitteet

Vanhempainillat kaikissa yksiköissä vähintään 1/vuosi

Keskustelut vanhempien kanssa vähintään 1/vuosi

Kaikkien perheiden kanssa keskustellaan vähintään kerran vuodessa ja täytetään alle kouluikäisillä varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa lapsen esiopetuksen suunnitelma. Päiväkodit pitävät vanhempainillat vähintään kerran vuodessa, perhepäivähoidossa vanhempainiltoja järjestetään alueittain.

Henkilöstön koulutus ja kehittäminen on suunnitelmallista

Henkilöstölle on laadittu koulutussuunnitelma, jota toteutetaan. Koulutuksia seurataan Populuksessa.

Varhaiskasvatuksen toimitilat sisällä ja ulkona ovat toimivat ja turvalliset

Lippuniemen ja Heinäkelkan päiväkodeissa on korjattu vesivahingot ja Kopsulassa on tehty seinäremonttia. Päiväkotien Simpukkaan siirtojen myötä päästiin eroon kolmesta epäkäytännöllisestä/sisäilmaongelmaisesta tilasta.

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	204	215**	211	-4
Määräaikaiset	3	18*	15	-3
Yhteensä	207	233	226	-7
* määräaikaiset koululaisten ip-toiminnassa, Edvin Laineella 14 ja muilla kouluilla 4 ** päiväkotit Simpukkaan 6 uutta tehtävää (3 lastentarhanopettajaa ja 3 lastenhoitajaa) ja Malminrannan uuteen ryhmään (integroidun ryhmän tilalle) 5 uutta tehtävää (2 lastentarhanopettajaa ja 3 lastenhoitajaa), perhepäivähoidosta kuuden tehtävän vähennys. Vakinaisissa tehtävissä oli varaus Simpukan uusille työntekijöille, mutta talousarvion laatimisen jälkeen Keskustan päiväkotit päätettiin siirtää Simpukkaan henkilökuntineen. Malminrannan ryhmään otettiin neljä uutta työntekijää. Määräaikaisissa tehtävissä koululaisten ip-toiminnassa vähemmän ohjaajia.				

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Laadukkaat ja ajanmukaiset oppimisympäristöt ml. terveelliset koulurakennukset ja päiväkodit	Päiväkoteja korjataan/remontoidaan suunnitelmien /tarpeen mukaisesti.	Kuntotarkastusten lukumäärä/yksikkö vuosittain	Kuntotarkastuksia tehty pääsääntöisesti 1/ yksikkö, joissakin tapauksissa 2
Pätevien ja osaavien	Lastentarhanopettajien tehtäviin	Pätevien/epäpätevien työntekijöiden määrä	Vakinaisissa työsuhteissa kaikki

opettajien rekrytointiin panostaminen	(vakinaisiin ja sijaisuuksiin) saadaan riittävä määrä esiopetuspätevyyden omaavaa henkilöstöä		päteviä Sijaisuuksissa 154 työsopimusta, joista 8 epäpätevää
	Kuntarekryn käyttöä sijaisten etsimisessä tehostetaan	Kuntarekryn kautta palkattujen sijaisten määrä	Sijaisista n. 85 % palkattu Kuntarekrystä, muut entisiä sijaisia
Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Henkilöstölle on tehty osaamiskartoitus ja sen pohjalta on laadittu koulutus-suunnitelma	Koulutuspäivät /henkilö	2,5pv/henkilö (päivähoidossa yhteensä 507 koulutuspäivää)

Monipuolinen tarjonta

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Varhaiskasvatuksessa on tarjolla monipuolisia palveluja	Kerhotoiminnan vakiinnuttaminen yhtenä palvelumuotona Päiväkotien osapäivähoitopaikkojen lisääminen	Lasten määrät kerhoissa ja osapäivähoidossa suhteessa lasten kokonaismääriin	Osapäivähoidossa 3 % lapsista Osaviikkohoitaisia 26 % lapsista Kerhoissa 35 lasta

Lasten ja nuorten hyvinvointi

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Laadukkaat päivähoitopalvelut vastaamaan lasten ja perheiden tarpeisiin	Varhaiskasvatukseen laadunarviointijärjestelmä ja asiakaspalauttejärjestelmä toimivat suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti.	Asiakaspalautteiden vastausprosentti ja asiakastytyytyväisyys (vastauksia % 1-5)	Asiakaskyselyjen palautusprosentti oli 31,48 %. Vastaukset olivat neljässä luokassa, 1-2 toteutuu kokonaan tai osittain 94,41 % 3-4 –ei toteudu 5,59 %

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014**Varhaisen puuttumisen rakenteet ja käytännöt**

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Riittävän aikainen puuttuminen lasten ja perheiden ongelmiin toteutuu	Varhaisen tuen moniammatillinen verkosto toimii suunnitelmallisesti	Kokousten määrät	Erilaisia moniammatillisia kokouksia on ollut vuoden aikana 20

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Päiväkotia Simpukka aloitti toimintansa 1.8.2014 ja sinne siirtyivät Ahjolan, Kankaan ja Keskustan päiväkodin lapset henkilökuntineen. Lisäksi Malminrannan integroitu ryhmä siirtyi Simpukkaan.

Varpulassa toiminut päiväkotiryhmä jatkoi toimintaansa ja perhepäivähoidon varahoitopiste muutettiin alle 3-vuotiaiden päiväkotiryhmäksi. Varpulan nimi muutettiin Pikku-Simpukaksi ja se toimii Simpukan päiväkodin alaisuudessa. Simpukan päiväkodin johtajan alaisuuteen liitettiin myös alueen viisi perhepäivähoitajaa.

Perhepäivähoidon ohjaukseen jäi yksi ohjaaja, joka vastaa koko kaupungin perhepäivähoidon ohjauksesta lukuun ottamatta Simpukan johtajan alaisuudessa olevaa viittä perhepäivähoitajaa. Perhepäivähoidon varahoitopiste lakkautettiin myös Paloisten päiväkodilta ja perhepäivähoidon varahoito hoidetaan Heinäkelkan, Lippuniemen ja Paloisten päiväkotiryhmissä sekä alueen perhepäivähoitajilla. Mustolan varahoitopiste jatkoi vielä toimintaansa.

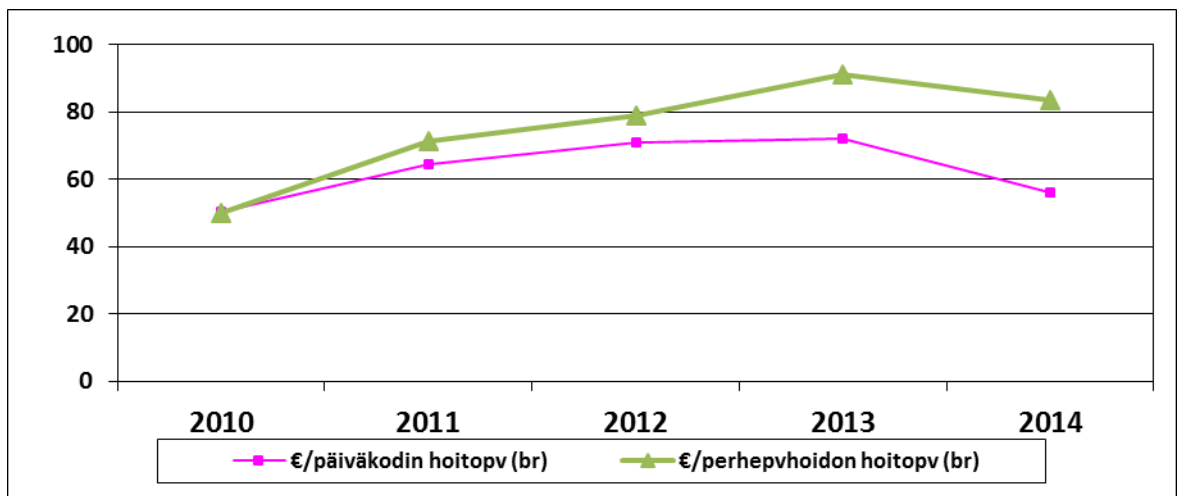
Uusi varhaiskasvatuslaki oli valmistelussa ja hallituksen esittelyssä joulukuun alussa.

Kotihoidon tuen kuntalisän maksaminen päättyi 31.7.2014.

Uusi yksityinen ryhmäperhepäiväkoti Päivänsäde aloitti toimintansa 1.8.2014 entisellä Miina Äkkijyrkän koululla. Keskustan alueelle hoitoon tuleville perheille on osoitettu paikkoja myös yksityisessä päivähoidossa, koska kunnallisia hoitopaikkoja ei ole ollut tarjolla. Näissä tapauksissa osalle perheistä maksetaan kompensatio päivähoitomaksuun, jotta yksityinen hoito ei muodostu heille kalliimmaksi kuin kunnallinen. Vuonna 2014 tällaisia kompensatioperheitä oli 43 kpl.

Kustannuskehitys

Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014
€/päiväkodin hoitopv (br)	50,23	64,43	70,91	72,13	56,05
€/perhepvhoidon hoitopv (br)	49,85	71,25	78,75	90,98	83,32

TULOSALUE: PERUSOPETUS**Tilivelvollinen: Sivistystoimenjohtaja Kirsi-Tiina Ikonen****1. TALOUS**

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	342	247	589	641	-52
Toimintakulut	-17 346	-199	-17 545	-16 870	-675
Netto (toimintakate)	-17 004	48	-16 956	-16 229	-727
Suunnitelmapoistot	-229	0	-229	-225	-4
Laskennalliset erät	-494	0	-494	-494	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
opetustuntien määrä	138 537	143 279	143 218	-61
oppilasmäärä (lk ka)	2 037	2 033	2 036	3
tuntikehyksen määrä (20.9.)	3 866	3 866	3 866	0
tuntikehys/ oppilas	1,90	1,90	1,90	0
kuljetettavien oppilaiden lkm	615	615	606	-9
Taloudellisuustavoitteet				
€/opetustunti (netto)	114,55	118,68	113,31	-5,37
€/oppilas (netto)	7 790	8 364	7 971	-393
Vaikuttavuustavoitteet				
päättötodistuksen saaneet €	100	100	99	-1

Laatutavoitteet

Luokkien oppilasmäärät ovat olleet laatutavoitteiden mukaiset: 0–2 yhdysluokissa korkeintaan 20 oppilasta, 1–2 korkeintaan yhdysluokissa 22 oppilasta, 1 ja 2 luokilla korkeintaan 25 oppilasta ja 3–9 luokilla korkeintaan 30 oppilasta. Suurin opetusryhmä on ollut Hernejärven koulun 3-4 luokka, jossa on ollut 26 oppilasta.

Avustaja- ja erityisopetusresurssit on jaettu tarpeen mukaan. Jokaisella koululla on ollut vähintään yksi vakituinen koulunkäynninohjaaja. Rehtori on vastannut resurssin jakamisesta koulun sisällä kohdentaen sen luokkiin, jossa tarve on suurin.

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	186	181	184	3
Määräaikaiset	8	14	13	-1
Yhteensä	194	195	197	2

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Koulutuksen laatu

Strateginen tavoite	Toimenpide 2014	Mittari	Toteuma
Laadukkaat ja ajanmukaiset oppimisympäristöt ml. terveelliset koulurakennukset ja päiväkodit	Rakennusten säännölliset kuntotarkastukset ja terveydellisten olojen tarkastukset	Tarkastettujen kohteiden määrä/tarkastus pöytäkirjat	Kuntotarkastukset on tehty muilla paitsi Soinlahden koululla. Runnin koulun vanha puoli on jouduttu poistamaan käytöstä huonon kunnon vuoksi. Kirkonsalmen koululla on tutkittu rakennuksen kuntoa ja löydetty runsaasti korjattavaa. Kirjasto on ollut käyttökiellossa. Kangaslammin ja Kauppi-Heikin kouluilla on ollut sisäilma-ongelmia, joihin on reagoitu hankkimalla ilmanpuhdistimia.
Pätevien ja osaavien opettajien rekrytointiin panostaminen	Kaikki tehtävät ml. pidemmät sijaisuudet saadaan täytettyä kelpoisella henkilöstöllä	Vailla kelpoisuutta olevan henkilöstön määrä yli 3 kk työtehtävissä	Kelpoisuutta vailla olevia henkilöitä on ollut lyhyissä sijaisuuksissa sekä yksittäisissä oppiaineissa.
Koulutilojen yhteiskäytön kehittäminen	Koulutilojen yhteiskäyttöä muiden toimijoiden kanssa lisätään	Iltakäyttötunnit	Kaikilla kouluilla on ollut iltakäyttöä. Käyttäjinä ovat olleet 4H-yhdistys, vapaa-aikatoimi, kansalaisopisto sekä kylä- ja kaupungin-osayhdistykset.

Syrjäytymisen ehkäiseminen

Strateginen tavoite	Toimenpide 2014	Mittari	Toteuma
Oppijoiden yksilöllisten tarpeiden huomiointi	Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen kaikilla koulutuksen tasoille	Yhteistyökumppaneiden määrä	Yhteiskumppaneita ovat olleet mm. Ylä-Savon Sote, Kehy-paja/Intry, sairaala-koulu, perhekodit, sijais-huoltoyksiköt, seurakunnat sekä vapaa-aikatoimi.
Vahvistetaan nuorten koulutustakuu ajattelua	Kaikki 9.luokkalaiset saavat jatko-opiskelupaikan	Ilman opiskelupaikkaa jääneiden määrä	Kaikki päättöluokkalaiset saivat opiskelupaikan.

Kansainvälisyys ja yrittäjäkasvatus

Strateginen tavoite	Toimenpide 2014	Mittari	Toteuma
Koulujen ja yrityselämän yhteistyön lisääminen	Peruskoululaisten perehdyttäminen karkitoimialoihin	Tutustumiskäyntien määrä (opp.määrä)	Kuudesluokkalaiset (200 opp.) vierailivat Yrityskylässä. Yläkoululaiset ovat vierailleet yrityksissä opon, yritys- ja taloustiedon, biologian sekä fysiikkakemian tunneilla.
Maahanmuuttajien kotoutuminen	Resurssien kohdentaminen valmistavaan opetukseen ja S2-kielen opettamiseen	Tuntimäärät	S2-kieltä on opetettu 18 vkt, yläkoulussa on ollut 23 vkt mamu-opetusta ja mamu-erisopetusta 27 vkt

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014**Ongelmien ennaltaehkäiseminen ja varhainen tunnistaminen**

Strateginen tavoite	Toimenpide 2014	Mittari	Toteuma
Varhainen puuttuminen	Moniammatillisten oppilashuoltoryhmien säännöllinen kokoontuminen	Kokousten määrä	Koulujen moniammatilliset oppilashuolto- ja asiantuntijaryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti.
Lasten ja nuorten hyvinvointi	Kouluviihtyvyyden lisääntyminen	Koulujen hyvinvointikyselyjen tulokset	Hyvinvointikyselyt on tehty yläkouluissa. Tulosten mukaan kouluviihtyvyys on lisääntynyt.
Turvataan opetus-, oppilas-huolto ja opinto-ohjauksen palveluiden korkea laatu ja ammattihenkilöstön saatavuus	Henkilöstön määrä on suositusten mukainen	Henkilöstön määrä	Henkilöstön määrä on suositusten mukainen. Koulut ovat kokeneet määrän riittäväksi.

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Perusopetuksen oppilaita oli laskentapäivänä 20.9. yhteensä 2041 eli 10 enemmän kuin edellisenä vuonna. Lisäksi oli 17 valmistavan opetuksen oppilasta.

Kangaslammin koulun peruskorjauksen suunnittelu alkoi syksyllä 2014. Valtuuston kesäkuussa tekemän päätöksen mukaisesti aloitettiin valmistella myös luokkien 7.-9. opetuksen keskittämistä yksinomaan Juhani Ahon kouluun.

Oppilaita, joille on tehty erityisen tuen päätös, oli 130 kpl (6,4 %). Heistä 61 opiskeli Edwin Laineen koulun pienryhmissä ja loput 69 integroituna omissa lähikouluissaan. Yksi pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluva oppilas sai opetusta päiväkodissa.

Perusopetuksen puolella oli käynnissä lukuisia hankkeita, joihin saatiin erityisavustuksia. Erityisavustuksia kohdentui vuodelle 2014 yhteensä 246 800 €.

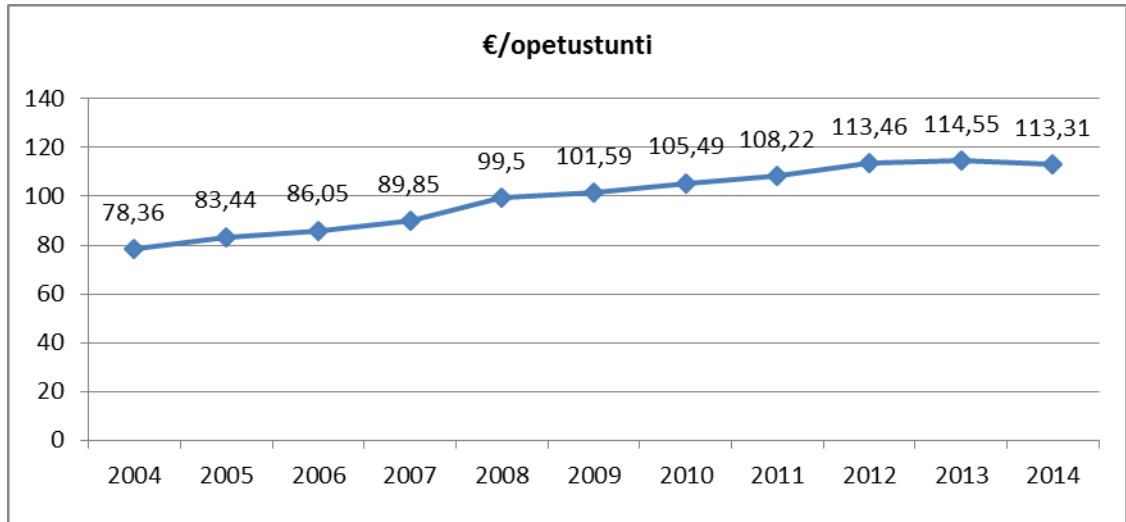
Vapautuneisiin tehtäviin oli edelleen runsaasti hakijoita. Vuonna 2014 täytettiin vakinaisesti 1 päätoimisen tuntiopettajan virkaa, 4 luokanopettajan virkaa, 2 erityisopettajan virkaa ja 6 koulunkäynninohjaajan tehtävää. Myös määräaikaisiin virkoihin ja tehtäviin saatiin kelpoisia henkilöitä. Vuonna 2014 päätoimista opetushenkilöstöä oli 156, joista 10 oli määräaikaisia sekä 5 päätoimista rehtoria. Vuoden lopussa perus- ja esiopetuksessa työskenteli 30

koulunkäynninohjaajaa. Työllistämistuella palkattuja avustajia oli keskimäärin 8. Lisäksi kouluilla on ollut valtion erityisavustuksella palkattu koulusosionomi ja 2 koulunkäynninohjaajaa, työmarkkinatuella palkattuja avustajia sekä harjoittelijoita. Koulusihteereitä oli 3.

Koulukuljetus järjestettiin 606 oppilaalle.

Kustannuskehitys (toimintakate)

Vuosi	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
€/opetustunti	78,36	83,44	86,05	89,85	99,50	101,59	105,49	108,22	113,46	114,55	113,31
€/oppilas	5229	5520	5728	5870	6610	6861	7192	7550	7981	7790	7 971

TULOSALUE: LUKIOKOULUTUS
Tilivelvollinen: Rehtori Pasi Tolonen

1. TALOUS

Talous	Alkuuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	112	0	112	125	-13
Toimintakulut	-3 114	60	-3 054	-2 848	-206
Netto (toimintakate)	-3 002	60	-2 942	-2 723	-219
Suunnitelmapoistot	-50	0	-50	-51	-1
Laskennalliset erät	-44	0	-44	-44	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
opetustuntien määrä	18 184	17 000	15 780	-1 220
opiskelijamäärä (valtionosuuspainotus)	369	370	329	-41
kurssikehys/opiskelija (20.9.)	1,36	1,65	1,40	-0,25
Taloudellisuustavoitteet				
€/opetustunti (brutto)	167,14	183,17	180,46	-2,71
€/opetustunti (netto)	157,98	176,56	172,52	-4,04
€/oppilas (brutto)	8 237	8 416	8 656	240,00
€/oppilas (netto)	7 785	8 112	8 275	163,00
Vaikuttavuustavoitteet				
Ylioppilaskokeiden läpäisyaste	99 %	98 %	98 %	0 %

Laatutavoitteet

Ylioppilaskokeiden puoltoäänien pistekeskisarvo on lyseossa valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella yli puolessa kokeista (satunnaisen vaihtelun eliminomiseksi vertailussa on mukana kokeet, joihin osallistuu vähintään 10 lyseon kokelasta). Vuoden aikana oli 22 ylioppilaskoetta, joihin osallistui vähintään 10 lyseolaista ja 20:ssä niissä puoltoäänien pistekeskisarvo on lyseossa valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella.

Oppilaspalautteeseen perustuva arviointijärjestelmä käytössä: kerätään lukuvuosipalaute, jota käytetään hyväksi kehittämiskeskusteluissa

Tavoite toteutui

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	30,5	29,5	28,5	-1
Määräaikaiset			0,3	0,3
Yhteensä	30,5	29,5	28,8	-0,7
Osa opettajista on yhteisiä perusopetuksen kanssa				

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Koulutuksen laatu

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Pätevien ja osaavien opettajien rekrytointiin panostaminen	Kaikki tehtävät saadaan täytettyä kelpoisella henkilöstöllä	Opettajien kelpoisuudet/ henkilöstö-kertomus	määräaikainen opettaja ei-kelpoinen
Toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittäminen, MAHIS-yhteistyön edelleen kehittäminen	Toiminnan vakiinnuttaminen jaksojärjestelmäeroista huolimatta	MAHIS-opiskelijoiden määrä	50, joista lyseo pääkouluna 30 ja ammattiopisto pääkouluna 20
Uusiin tietotekniisiin apuvälineisiin ja opettajien koulutukseen panostaminen	Langaton verkko toimii, iPadit käytössä, opettajat koulutetaan hyötyohjelmien käyttöön	Uusi TVT käytössä opetuksessa	toteutunut
Koulutilojen yhteiskäytön kehittäminen	Yhteistyötä vapaa-aikatoimen ja järjestöjen kanssa lisätään	Iltakäyttötunnit	saleissa iltakäyttöä 14 h/vko; kansalais-opistolla opetusta luokissa 40h/vko, aikuislukioilla 16 h/vko

Syrjäytymisen ehkäiseminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Kehitetään joustavia oppimispolkuja	Parannetaan yhteistyötä MAHIS-verkoston sisällä ja aikuislukion kanssa	MAHIS-opiskelijoiden määrä	Toimii hyvin; opiskelijoita 50
Kiusaamiseen ja syrjäytymiseen puuttuminen	Ryhmyttämistä jatketaan 1. vuosikurssin opiskelijoiden parissa ja kehitetään edelleen	Opiskelijapalaute	Ei kiusaamis-tapauksia ilmi

Kansainvälisyys ja yrittäjäkasvatus

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Kansainvälisyys aktiivisena osana lukio-opiskelua	Järjestetään KV-kursseja, uusi Comenius-projekti	KV-toimintaan osallistuvien opiskelijoiden ja opettajien määrä	KV-matkoilla mukana 20 opiskelijaa ja 4 opettajaa; lyseolla kv-toimintaan osallistui noin 100 opiskelijaa
Yrittäjyysopetuksen lisääminen	Yrittäjyyskurssi YH6 saadaan toteutettua, yhteistyön lisääminen yritysten kanssa.	Kurssin toteutuminen, kontaktit yritysten kanssa	Yrittäjyyskurssi toteutui ja sen puitteissa kontakteja useisiin yrityksiin. Jätettiin hankehakemus Ylä-Savon lukioiden yhteisestä ESR-hankkeesta, joka keskittyy työelämä-yhteyksiin ja yrittäjyyteen.

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Ongelmien ennaltaehkäiseminen ja varhainen tunnistaminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Opiskelijahuolto-työtä kehitetään	Ryhmänohjaajien vastuuta omista ryhmistään lisätään	Ryhmänohjaustuokiot, iso opiskelijahuolto-työryhmä	Ro-tuokiot säännöllisiä. Ison opiskelijahuoltotyöryhmän rooli muuttui uuden opiskelijahuoltolain myötä. Ryhmän-ohjaajien rooli kasvoi poissaolojen kontrolloinnissa.
Turvataan opetus-, opiskelijahuolto ja opinto-ohjauksen palveluiden korkea laatu ja ammattihenkilöstön saatavuus	Henkilöstön määrä on suositusten mukainen	opiskelijoiden määrä / opo	200 opiskelijaa / opo eli ohjauksen määrä suositusten mukainen

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Lyseon opiskelijamäärä jatkoi edelleen laskuaan (20.9.2014 opiskelijamäärä 292). Lyseoon valittiin yhteis-haussa vain 81 opiskelijaa, kun edellisinä vuosina määrä on ollut noin 100. Muutoksen taustalla oli lukiokoulutuksen suosion lasku: Iisalmessa vain 40 % yhdeksäsluokkalaisista hakeutui lukioon ja heistä noin 15 % siirtyi erikoislukioihin muualle. Opetusmäärää sopeutettiin laskevaan opiskelijamäärään vähentämällä kurssitarjottimelta 50 kurssia lukuvuodeksi 2014–2015.

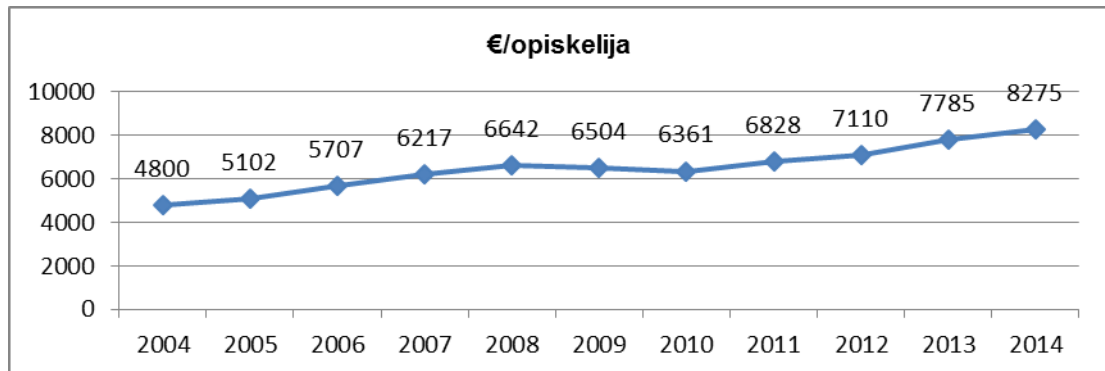
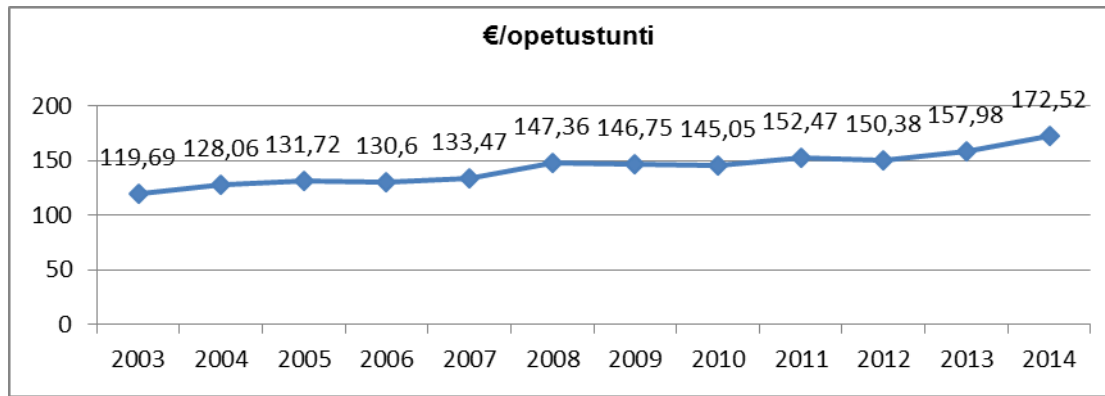
Ylioppilaskoetulokset olivat lyseossa jälleen erittäin hyvät. Kolmea koetta lukuun ottamatta (englanti kevät ja syksy sekä historia syksy) tulokset olivat jälleen selvästi valtakunnan keskiarvon yläpuolella.

Aikuislukiossa varsinaisten opiskelijoiden ja opetuksen määrä oli vähäinen. Varsinaisia opiskelijoita oli syksyllä 26 ja heille tarjottiin opiskeltavaksi 21 kurssia. Varsinaisten opiskelijoiden määrä väheni kymmenellä edellisestä vuodesta (30 %).

Päällimmäisinä kehittämiskohteina olivat sähköiseen yo-tutkintoon valmistautuminen sekä opiskelijahuollon kehittäminen uuden lain mukaiseksi.

Kustannuskehitys (toimintakate)

Vuosi	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
€/opetustunti	128,06	131,72	130,60	133,47	147,36	146,75	145,05	152,47	150,38	157,98	172,52
€/opiskelija	4 800	5 102	5 707	6 217	6 642	6 504	6361	6828	7110	7 785	8 275

TULOSALUE: RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Tilivelvollinen: Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö Pirjo Heikkilä

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	2 852	0	2 852	2 754	98
Toimintakulut	-2 749	0	-2 749	-2 640	-109
Netto (toimintakate)	103	0	103	114	-11
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-111	0	-111	-111	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
ruokasuoritteiden määrä	805 313	811 147	800 120	-11 027
oma siivous m ²	19 628	19 628	19 287	-341
ostettu siivous m ²	23 116	23 116	23 457	341
Taloudellisuustavoitteet				
€/ruokasuorite (netto)	2,27	2,41	2,30	-0,11
€/siivottu m ² (netto)	20,47	20,96	20,46	-0,50

Laatutavoitteet

Saavuttaa päiväkodeissa 50 %, kouluruokailussa 25 % ja työpaikkaruokailussa 33 % ravitsemus-suositusten mukaisesta päivittäisestä kokonaistarpeesta.

On saavutettu, seurattu AROMI-tuotannonohjausjärjestelmällä.

Asiakastyytyväisyyskyselyn palautteesta alle 10 % on "ei tyytyväisiä".

On saavutettu. Asiakastyytyväisyyskyselyssä 7 % oli "ei tyytyväisiä".

Lisätään lähiruuan käyttöä.

Käytetty Sinikasviksen marjoja, Kiurun leipomon leipiä ja metsämarjoja paikallisilta kerääjiltä.

Käytetään MSC-merkittyjä kalatuotteita, jolloin varmistutaan siitä, että ekologisuus on huomioitu niiden pyynnissä.

On käytetty vain MCS-merkittyjä kalatuotteita.

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	36	37	34	-3
Määräaikaiset	0	0	0	0
Yhteensä	36	37	34	-3

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Terveyden ja liikunnan edistäminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Terveellisten elämäntapojen edistäminen -painonhallinta/ ravitsemustietous	Päiväkot- ja kouluruokailussa noudatetaan ravitsemussuosituksia ja korostetaan oikean ravitsemuksen tärkeyttä	Aromi-ruokapalvelu-ohjelman ravintoarvo-laskelmat	Toteutunut

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Siivouspalvelu ja ruoanjakotyö on kilpailutettu ja uusi sopimus on tehty 1.8.2014 alkaen Lassila&Tikanoja Oy:n kanssa.

Siivouspalvelua on ostettu Iisalmen lyseolle sekä Kilpijärven, Partalan, Kauppi-Heikin, Edwin Laineen, Kirkonsalmen ja Kangaslammin kouluille sekä Keskusvarikolle ja osa-aika alueelle Kulttuurikeskuksessa.

Ruoanjakotyötä on ostettu Kirkonsalmen, Partalan ja Kauppi-Heikin kouluille.

Taajamassa ruokaa kuljettaa Kuljetus Kari Rönkkö Oy, Sourunsalon koululle S.J.Toivonen Oy ja Runnin sekä Partalan koululle Mika K. Niskanen Oy.

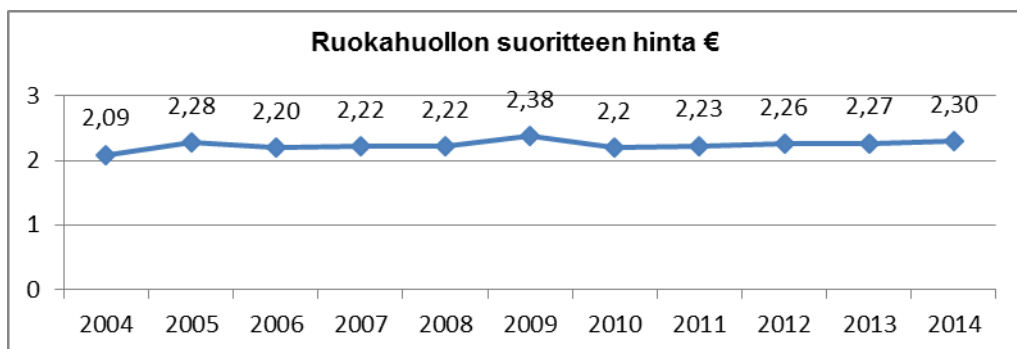
Suomessa on otettu käyttöön uusi elintarvikevalvonnan tarkastustietojen julkistamisjärjestelmä OIVA vuoden 2014 alusta alkaen. Oivassa terveystarkastajat arvioivat hymynaamoin keittiöiden elintarvikehygieniaa ja tuoteturvallisuutta. Raportit ovat esillä ruokasalien seinillä.

Elintarvikkeet on hankittu 1.6.2014 alkaen IS-Hankinta Oy:n sopimuksilla.

Lähi-ruokaa on ostettu Kiurun Leipomo Oy:ltä leipomotuotteet, Sinikasvis Ky:ltä pakastemarjoja, paikallisilta marjanpoimijoilta metsämarjoja ja Järvifisulta haukimassaa.

Kustannuskehitys (toimintakate + poistot + laskennalliset erät)

Vuosi	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ruokahuollon suorite	2,09	2,28	2,20	2,22	2,22	2,38	2,20	2,23	2,26	2,27	2,30
(vastaa peruskoulun oppilaan aterian)											

SIVISTYSPALVELUKESKUS/ KULTTUURILAUTAKUNTA**PALVELUSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN 2014**

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2014	Hankintapaikka	Hankintatapa	Toteutuma
Kansalaisopiston opetus	Tarve säilyy ennallaan	99,5 %	0,5 %	Yrittäjyyden tunnuspiirteiden tulee toteutua palveluntarjoajien osalta.	Ostopalveluna	Yksittäinen kurssi – Pöytätennis -kurssi
Kirjastopalvelut	Tarve kasvaa (ikääntyneiden määrä kasvaa)	99 %	1 %	Sunnuntain aukiolot hoitaa vartiointipalvelu.	Ostopalveluna	
Kulttuuripalvelut	Tarve kasvaa (ikääntyneiden määrä kasvaa)	99,6 %	0,4 %	Ovien sulkeminen satunnaisesti vartiointipalveluna	Ostopalveluna	
Musiikin opetus	Tarve ennallaan	100 %	0 %			

TULOSALUE: KANSALAI SOPISTO

Tilivelvollinen: Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori Tapani Lakaniemi

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	164	6	170	169	1
Toimintakulut	-711	-7	-718	-697	-21
Netto (toimintakate)	-547	-1	-548	-528	-20
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-90	0	-90	-90	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
opetustuntien määrä	10 859	11 000	10891	-109
kurssilaisten määrä	8 021	6 900	8741	1 841
Taloudellisuustavoitteet				
€/opetustunti (netto, sis. vyör.)	56,46	57,82	56,67	-1,15
€/oppilas (netto, sis. vyör.)	76,44	92,18	70,61	-21,57
Vaikuttavuustavoitteet				
oppilasmäärä, netto	1 878	2 000	1 918	-82

Laatutavoitteet

Kysyntä ja tarjonta kohtaavat opetustarjonnassa: 85 % suunnitelluista kursseista toteutuu. Suunnitellusta opetuksesta toteutui 90,7 %.

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	1,5	1,5	1,5	0
Määräaikaiset	43	50	71/17,7	21
Yhteensä	44,5	51,5	72,5/19,2 hlöt/htv	21

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN**Strategian toteutuminen vuonna 2014**

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Vapaan sivistystyön mahdollisuuksien hyödyntäminen	Elinikäisen oppimisen mahdollistaminen niille kuntalaisille, joita alueen muu koulutustarjonta ei tavoita	Kansalaisopiston tilastot	61 v. ja sitä vanhempia opiskelijoita yhteensä 623
Pätevien ja osaavien opettajien rekrytointi	Kaikki viranhaltijat opistossa ovat muodollisesti päteviä	Henkilöstökertomus	Kyllä
Koulutilojen yhteiskäytön kehittäminen	Tilojen yhteiskäyttöä perusopetuksen koulujen ja lyseon kanssa	Iltakäyttötuntien määrä kouluilla	2 310
Huolehditaan ikääntyvien	Järjestetään tietotekniikan	Kurssilaisten ja kurssien määrä	65 kurssilaista 10 kurssia

tietoyhteiskuntataidoista	kursseja ikäihmisille sekä vertaisneuvontaa yhdessä Savonetti ry:n kanssa		
Kansainvälisyyteen kasvatetaan läpäisyperiaatteella kaikilla koulutustasoilla	Haetaan ulkopuolista rahoitusta kansainvälisille hankkeille	Haettujen ja hyväksytyjen kv-hankkeiden määrä	Kaksi Erasmus+ -hanketta sekä yksi Opetushallituksen laatu- ja kehittämisavustus kansainvälistymiseen.
Toteutetaan kotouttamista ja maahanmuuttaja-koulutusta	Järjestetään suomen kielen kursseja. Maahanmuuttajat osallistuvat myös muille kansalaisopiston kursseille	Kurssien ja kurssilaisten määrä	13 kurssia 91 kurssilaista

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Tavoitetaan myös ne nuoret, jotka tarvitsevat tukea.	Bändi- ja ilmaisutaidon kurssien järjestäminen	Alle 20-vuotiaiden määrä ryhmissä	168 alle 20-vuotiaasta musiikki- ja ilmaisutaidon opetuksessa.

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Kansalaisopisto tarjoaa opetusta kaikille kuntalaisille. Toimintavuonna 2014 toiminnassa korostuivat ikäihmisten ja erityisryhmien tarpeisiin vastaaminen sekä kansainvälisyyden kehittäminen. Opetusaineista esillä olivat erityisesti kädentaidot, kielet, tietotekniikka sekä taideaineet. Ikäihmisten, työttömien ja maahanmuuttajien kurssimaksuja voitiin alentaa 20 % Opetushallituksen opintoseteliavustuksen turvin. Kansainvälistä toimintaa voitiin kehittää Opetushallituksen laatu- ja kehittämisavustuksen sekä kahden EU-rahoitteisen Erasmus+ -hankkeen avulla. Hankkeet jatkuvat vielä vuonna 2015. Opistossa järjestettiin huhtikuussa perinteinen kevätnäyttely.

TULOSALUE: KIRJASTOPALVELUT

Tilivelvollinen: va. Kirjastotoimenjohtaja Tuija Sirviö-Lappalainen

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	92	21	113	103	10
Toimintakulut	-1 193	-33	-1 226	-1 214	-12
Netto (toimintakate)	-1 101	-12	-1 113	-1 111	-2
Suunnitelmapoistot	-46	0	-46	-47	1
Laskennalliset erät	-42	0	-42	-42	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
lainausten lukumäärä	439 779	461 500	443 240	-18 260
Taloudellisuustavoitteet				
€/laina (netto, sis. poistot, vyör.kulut)	2,78	2,58	2,70	0,12
Vaikuttavuustavoitteet				
asiakkaina % asukkaista (on kirjastokortti)	38	45	41	-4

Laatutavoitteet

Kokoelma säilyy laadukkaana; hankintojen ja poistojen määrä lähellä toisiaan (hankinnat – poistot = 0)

Kokoelmista poistettiin vanhentunutta ja huonokuntoista aineistoa hieman hankintamäärää vähemmän. Aineiston hankintamäärä pysyi samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
fyysisten käyntien määrä lkm/v	277 098	315 000	270 179	-44 821
Taloudellisuustavoitteet				
€/käynti	4,42	3,79	4,43	0,64
Laatutavoitteet				
kokonaislainaus/asukas on yli 20 lainaa/asukas	19,70	20,64	20	-0,64

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	14,5	16	14,17	-1,83
Määräaikaiset	1	2	2,04	0,04
Yhteensä	15,5	18	16,21	-1,79

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Ikääntyvien tarpeisiin vastaaminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Huolehditaan kansalaisten tietoyhteiskunta-taidoista	Jatketaan ikääntyneiden tietokoneopastusta yhteistyössä esim. järjestöjen kanssa Digitaalisen aineiston hankinta	Osallistuneiden määrä Lainausten määrä	295 -

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Laadukkaat kirjastopalvelut

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Kirjastoammatillisen koulutustason riittävyys	Mahdollisesti vapautuvat paikat täytetään siten, että kirjastoasetuksen mitoitukset toteutuvat. Henkilöstölle tarjotaan riittävästi koulutusta.	Pätevien/epäpätevien määrä. Koulutuspäivien määrä / hlö	88,59 % henkilöstöstä päteviä 66
Aktiivinen kansalainen	Vuorovaikutteisten sähköisten palvelujen kehittäminen – uuden kirjastojärjestelmän valinta	www-käynnit	595 199
Haja-asutusalueen kirjastopalvelujen turvaaminen	Suunnitellaan kirjastoauton reitit asiakkaiden toiveet huomioiden. Auto kulkee edelleen kahdessa vuorossa.	Lainaus- ja kävijätilastot	107 111 58 390
	Pyritään ottamaan kotipalvelun piiriin kaikki sitä haluavat asiakkaat, jotka täyttävät ko. palvelun kriteerit. Huolehditaan kirjaston esteettömyydestä ikääntyvien tarpeet huomioiden.	Kotipalveluun osallistuvien määrä	18

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Kirjastossa valmistauduttiin syksyn ja talven aikana päivitetyn kirjastojärjestelmän ja verkkokirjaston käyttöönottoon vuoden 2015 alkupuolella. Oma ja muiden Rutakko-kirjastojen henkilökuntaa on koulutettu uuden kirjastojärjestelmän ja verkkokirjaston käyttöön. Suurena apuna tässä on ollut kirjastolle viime vuonna hankittu WebEx-etäkokousjärjestelmä.

Kirjasto oli vuonna 2014 erityisesti tapahtumien vuosi. Kirjasto tuotti noin 130 tapahtumaa yksin tai eri toimijoiden kuten eri järjestöjen, nuorisotoimen, päivähoidon ja kulttuuritoimen kanssa. Tapahtumiin osallistui yli 7 000 henkilöä. Pääpaino tapahtumissa on kirjailijavierailuissa, satutuokioissa ja messuille osallistumisessa. Myös kirjallisuutta esiteltiin monipuolisesti etenkin alakoululaisille. Yhdessä muiden toimijoiden kanssa järjestettiin jo perinteinen Ipanalisalmitapahtuma ja ensimmäistä kertaa osallistuttiin kulttuuritapahtumaan Ihmeiden ilta. Kirjaston tiedonhankinnan opetuksessa kävi noin 1000 oppilasta/opiskelijaa. Samalla oppilaat tutustuivat kirjaston palveluihin ja aineistoihin.

Joulukuussa päätynyt Virta-hanke avasi uusia yhteistyökanavia kirjaston ja muiden organisaatioiden välille. Hankkeessa toimivat yhteistyökumppaneina kirjaston lisäksi kulttuuritoimi, musiikkiopisto, Savonia-Ammattikorkeakoulu ja Ylä-Savon SOTE. Hanke tarjosi virikkeitä ja elämyksiä ikääntyneille ihmisille.

Kirjasto on ollut ainoana suomalaisena kirjastona mukana EU:n rahoittamassa LIBRARY, I LOVE IT! –hankkeessa. Muita osallistujamaita ovat Puola, Italia, Kroatia, Itävalta, Tšekki, Espanja ja Turkki. Kansainvälisen yhteistyön tavoitteena on vahvistaa kirjastoammatillisuutta, ryhmätyöskentelyä, kielen oppimista, kehittää uusia työmuotoja elinikäisen oppimisen tarpeisiin sekä laajentaa eurooppalaista kirjastoyhteistyötä ja kirjaston roolia yhteiskunnassa.

Jokainen osallistuva maa järjestää vuorollaan konferenssin, johon kutsutaan vieraita muista hankkeesta mukana olevista maista. Viime vuonna kirjaston henkilökuntaa osallistui hankkeen kokouksiin Espanjassa (Arucas), Italiassa (Rooma) ja Kroatiassa (Korcula). Iisalmen isännöimä kokous järjestettiin vuoden elokuussa. Vieraille esiteltiin muun muassa suomalaisten kirjastojen keskinäistä yhteistyötä, kokoelmien hoitoa sekä paikallista kulttuurielämää. Kokoukseen sisältyi

myös seminaaripäivä, jonka luentoja kuvattiin katseltavaksi Kirjastokaista.fi-sivustolle.

Kirjaston lainaus- ja kävijämäärissä ei ole tapahtunut suuria muutoksia vuoden 2014 aikana. Lainausluvut ovat nousseet hieman vuoden 2013 tasolta, mutta kävijämäärissä on tapahtunut hienoista laskua. Erityisesti kirjastosta lainattiin lasten kirjoja ja aineiston lainaus on noussut noin 6 %. Kirjastoauto Pokkari tekee enenevässä määrin yhteistyötä koulujen ja päiväkotien kanssa ja kirjastoauton lainaus onkin noussut vuoden aikana noin 17 %.

TULOSALUE: KULTTUURITOIMI**Tilivelvollinen: Kulttuuritoimenjohtaja Sanna Marin-Kainulainen****1. TALOUS**

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	116	51	167	162	5
Toimintakulut	-622	-51	-673	-636	-37
Netto (toimintakate)	-506	0	-506	-474	-32
Suunnitelmapoistot	-26	0	-26	-25	-1
Laskennalliset erät	-23	0	-23	-23	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
- kulttuuritapahtumien lukumäärä	44	20	56	36
Taloudellisuustavoitteet				
- kaupungin tuki €/kulttuuritapahtumassa käynti	6,93	9,57	6,26	3,31
- kulttuuritoimen nettokust. €/asukas	22,12	22,85	21,41	-1,44
Vaikuttavuustavoitteet				
- kulttuuritapahtumiin osallistuneiden määrä, hlöä/prosenttia asukkaista (as.luku 22 110)	5 063 23 %	3 500 16 %	5 633 25 %	2 133 9 %

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
- Juhani Ahon museon kävijämäärä	3 054	2 800	3 387	587
- Avustusta saavien yhteisöjen ja muiden toimijoiden lukumäärä	14+8	18	13+9	4
Taloudellisuustavoitteet				
€/Juhani Ahon museokäynti	7,96	10,54	7,27	-3,27
Vaikuttavuustavoitteet				
kulttuurikeskuksen kävijämäärä (sis. kirjas-ton, opistot, luontomuseon, näyttelyt ja tapahtumat)	292 044	360 000	293 357	-66 643

Laatutavoitteet

Järjestettävien kulttuuritapahtumien monipuolisuus, tilanne 31.12.2014:

Kulttuuritoimen järjestämät tapahtumat	
Tapahtumalaji	Prosenttiosuus
Musiikki	21
Teatteri	16
Tanssi	17
Yleiskulttuuri	14
Kuvataide	3
Lastenkulttuuri	26
Muu	3
Yhteensä	100

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	4	4	4	0
Määräaikaiset	3	1	3	2
Yhteensä	7	5	7	2

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Kulttuuriympäristöt

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Erityisenä vahvuutena taajama-alueen arvokkaat kulttuuriympäristökokonaisuudet mm. satama-Kirkkopuisto, tori, Koljonvirta-Runni maaseudun kehittämisvyöhyke, Mansikkaniemen alue museoineen, Kustaa Adolfin kirkon ympäristö, Kirkkopuiston kirkot ja koulut	Koljonvirran alueen (sis. Mansikkaniemen alueen) kehittämissuunnitelman toteuttaminen: kulttuuri-perinnön säilyttäminen ja esille tuominen	Kehittämissuunnitelman toimenpiteiden vuosittainen toteutuminen	66 % nykyisen suunnitelman toimenpiteistä toteutunut.

Kulttuurin hyvinvointivaikutusten huomiointi

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Kulttuurijärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen	Pyritään säilyttämään avustukset samalla tasolla kuin aiemmin, tai lisäämään avustusmäärärahoja. Etsitään uusia keinoja tukea yhdistystoimijoita.	Avustusmäärärahojen määrä Verkkopalveluja yhdistyksille	Määrärahat pysyneet ennallaan. Verkkopalveluja yhdistyksille lisätty.
Kulttuuritarjonnan parempi esille tuonti/portaali www.kulttuuritarjotin.fi	Yhteistyössä Ylä-Savon kulttuurivastaavien kanssa kulttuurisisältöjen saaminen nettiin	Omien kulttuurisivujen sisällön kehittäminen Kulttuurisivujen kävijämäärä	Kulttuuritoimen sivuja uudistettu Kulttuuritoimen nettisivun kävijämäärät kuukausitasolla välillä 155-286, ka. 218.

Matkailuelinkeinon kehittäminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Tuotteistus, markkinointi ja myynti - kulttuurimatkailutuotteet, vahvuuksia mm. Juhani Ahon perintö/syntymästä 150 v. 2011, Koljonvirta, Runni, Evakkokeskus - Venäjä, vesistöt - kokousmatkailu	Koljonvirran alueen kokonaiskehittämisen ja -markkinoinnin avulla tuetaan yrittäjiä kehittämään ja myymään Koljonvirran historiaan pohjautuvia matkailutuotteita	Kävijämäärät alueella Uusien tuotteiden määrä	Juhani Ahon museon kävijämäärä 3387, Koljonvirran Opastuskeskuksen 3500. Ei uusia tuotteita.

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään monipuolisten kulttuuri- ja kirjastopalvelujen avulla	Tapahtumien ja näyttelyiden hankinta sekä yhteiset kehittämishankkeet yhteistoiminta-alueen kulttuuripalvelujen kanssa	Yhteisten tapahtumien tai hankkeiden määrä Yhteiset kehittämisresurssit	Yksi yhteinen seminaari, yksi konserttikiertue. Kaksi yhteistä kehittämishanketta.
Lapset oppivat tuntemaan omaa kulttuuriperintöään ja juuriaan mm. alueen museoissa	Vanhempien ja koulujen aktivointi Opetuspaketin luominen lapsille ja nuorille	Opetuspaketin luominen Juhani Ahon museolle Tiedotuskirjeet kouluille Perhetapahtumien kävijämäärä Juhani Ahon museolla	Tiedotuskirjeet kouluille laitettu. Opetuspakettia ei tehty, keskitytty perhetapahtumien kehittämiseen, kävijämäärät: Lasten museotapahtuma 24.6. n. 200 hlöä; Perinnepäivä 28.7. n. 400 hlöä, Elotori 1.9. n. 300 hlöä.

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Koljonvirran-Mansikkaniemen alueen kehittäminen on jatkunut edelleen. Alueen investoinnit ovat nyt valmiit, Mansikkaniemelle on alkuvuoden 2014 aikana saatu mm. uudet yleisöwc:t ja opastuskyltit. Alueen markkinointia jatkettiin edelleen. Uutena toimijana opastuskeskuksessa aloitti kesäkuussa Iisalmen Nuorison Tuki ry. Opastuskeskuksen kesäkausi meni hyvin.

Juhani Ahon museo avautui yleisölle 15.5. Museon toiminnasta vastasi kesän ajan museoamanuenssi FM Tapani Lintula. Museon tapahtumia kehitettiin edelleen, ja niiden kävijämäärät nousivatkin edellisistä vuosista. Tapahtumiin löydettiin useita uusia yhteistyökumppaneita. Kesän vaihtuvana näyttelynä oli Savusauna -näyttely aitassa ja saunassa, toisessa aitassa oli jälleen esillä Juhani Ahon perhokerhon esittely. Museon kokonais-kävijämäärässä yllettiin jälleen uuteen ennätykseen, kävijöitä oli lähes 3 400.

Kulttuurikeskuksen vuosi on ollut vilkas. Talossa on järjestetty lukuisia konsertteja, teatteriesityksiä, seminaareja, kokouksia ja erilaisia juhlia. Kulttuuritoimi on aloittamassa yhteistyötä Sokos Hotelli Koljonvirran kanssa kulttuurikeskuksen tapahtumapakettien ja kokouspakettien kehittämisessä ja markkinoinnissa.

Vaihtuvien näyttelyiden tila Vennyssä oli vuoden aikana yhdeksän näyttelyä ja noin 2500 kävijää. Positiivista palautetta saatiin joulukuussa pidetystä kaupungin taidekokoelmaa esittelevästä näyttelystä. Näyttely koottiin yhteistyössä Lapinlahden taidemuseon kanssa, ja kuraattorina toimi taidemuseon johtaja Riitta Marin. Aulan näyttelytilassa oli vuoden mittaan 11 näyttelyä ja kävijöitä noin 1800.

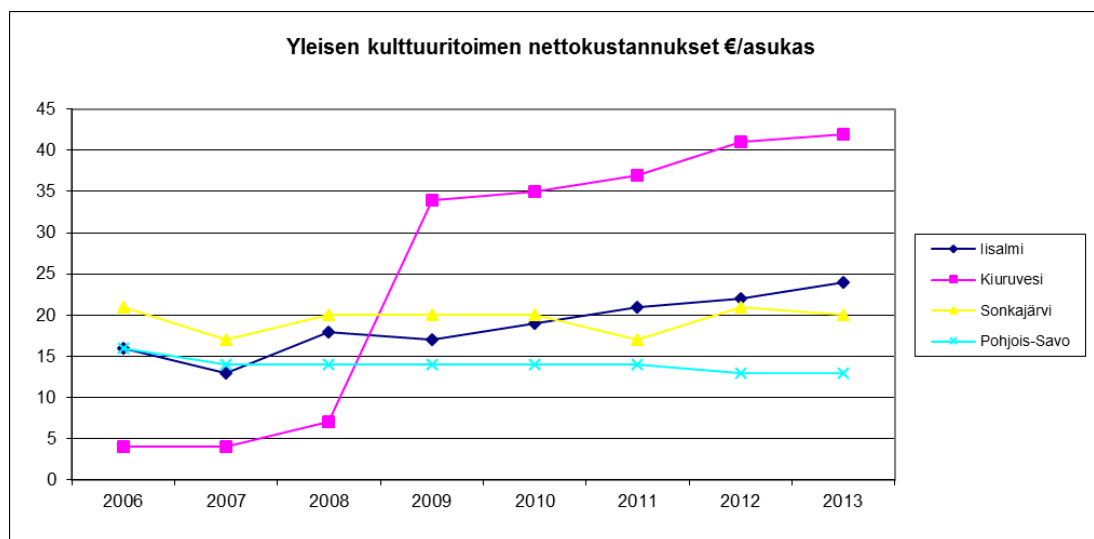
Kulttuuritoimi haki syksyn alussa yhteistyössä kaupungin tilapalvelun kanssa avustusta Taiteen edistämiskeskukselta prosenttitaitteen saamiseksi valmistuvaan päiväkotit Simpukkaan. Hankkeen budjetti oli 38 000 €, mikä on prosentti päiväkotit Simpukan rakentamiskustannuksista. Avustusta saatiin puolet hankkeen kustannuksista. Toinen puoli kustannuksista katetaan päiväkotit Simpukan rakennusbudjetista. Hankkeeseen valittiin taiteilijaksi iisalmelaislähtöinen kuvataiteilija, taiteilijaprofessori Kaarina Kaikkonen.

Tehhään Yhessä -hanke päättyi helmikuun lopussa, ja Työtä teatterista -hanke huhtikuun lopussa. Molemmissa hankkeissa saatiin hyviä tuloksia, ja aktivoitiin kulttuuritoimijoiden yhteistyöverkostoja. Tehhään Yhessä 2 -jatkohankkeelle saatiin rahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 58 000 €. Hanke käynnistettiin lokakuussa ja siinä jatketaan ensimmäisessä

Tehdään Yhessä -hankkeessa aloitettujen teemojen parissa, ml. kulttuuritoimien ja kolmannen sektorin välisen yhteistyömallin rakentaminen sekä kulttuurin verkkopalvelut ja sosiaalisen median käyttö. Hankkeessa myös luodaan uusi kulttuuristrategia Ylä-Savoon. Hanketta hallinnoi Iisalmen kulttuuritoimi, mutta mukana ovat kaikki Ylä-Savon kulttuuritoimet. Hankkeen projektikoordinaattorina toimii FM Ann-Mari Karvinen.

Yhteistyötä on jatkettu tiiviisti Ylä-Savon kulttuurivastaavien kanssa. Alueelle pyritään edelleen saamaan kehittämisresursseja hankkeiden avulla. Yhteistyötä jatkettiin myös Lastenkulttuurikeskus Lastun kanssa, ja sopimus uudistettiin vuodelle 2014. Kuhmon kamarimusiikki vieraili jälleen kesällä 2014 Iisalmissa, ja yhteistyötä jatkettaneen vuoden 2015 puolella. Kaupungin sisällä yhteistyötä on jatkettu matkailun, markkinoinnin ja nuorisopalveluiden kanssa, varhaiskasvatuksen kulttuuriyöryhmässä ja perusopetuksen kulttuurivastaavien opettajien kanssa. Keväällä 2014 saatiin valmiiksi kulttuurikasvatusohjelmat sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen puolelle.

Iisalmissa yleiseen kulttuuritoimintaan käytettiin vuonna 2013 (tilastokeskuksen kuntien tunnusluvut) 24 €/asukas (nettokustannukset). Pohjois-Savon keskiarvo oli 13 €. Kiuruvedellä vastaava luku oli 42 €/asukas ja Sonkajärvellä 20 €/asukas.

TULOSALUE: MUSIIKKIOPISTO

Tilivelvollinen: Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori Tapani Lakaniemi

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	254	24	278	259	19
Toimintakulut	-768	-24	-792	-769	-23
Netto (toimintakate)	-514	0	-514	-510	-4
Suunnitelmapoistot	-4	0	-4	-4	0
Laskennalliset erät	-93	0	-93	-93	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
opetustuntien määrä	10 825	11 200	10 880	-320
oppilasmäärä (lk ka)	249	250	250	0
Taloudellisuustavoitteet				
€/opetush (netto, sis.poistot, vyör)	55,69	54,47	55,70	1,23
€/opiskelija/opisto (netto, sis. poistot + vyör.)	2 421	2 359	2 302	-57
Vaikuttavuustavoitteet				
Musiikkileikkikoulun toiminnan piiriin kuuluvien lasten lkm	180	200	160	-40
Laatutavoitteet				
Opistoasteelle siirtyvät oppilaat	7	5-10	7	
Musiikkileikkikoulusta soitinopintoihin siirtyvien lasten lkm	7	10	10	
Vuosittaisia tasosuorituksia				
- solistisissa aineissa	96	80	91	11
- musiikin perusteissa	143	80	136	56
Päättötodistusten määrä	19	15	24	9

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	14,5	14,5	11,5	-3
Määräaikaiset	9	5	11/5 hlöt/htv:t	6
Yhteensä	23,5	19,5	22,5/16,5	3

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN**Strategian toteutuminen vuonna 2014**

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Pätevien ja osaavien opettajien rekrytointi	Kaikki viranhaltijat ovat opistossa muodollisesti päteviä	Henkilöstökertomus	Kyllä
Koulutilojen yhteiskäytön kehittäminen	Tilojen yhteiskäyttöä lyseon ja Juhani Ahon koulun sekä Edvin Laineen koulun kanssa	Iltakäyttötunnit kouluissa	911 tuntia
Orkesteriyhteistyö itä-suomalaisten musiikki-oppilaitosten kanssa	Opetushallituksen rahoittaman oppilaitosten yhteishankkeen koordinointi ja hallinnointi	Hankkeessa mukana olevien oppilaitosten ja opiskelijoiden määrä	Orkesterimatka Unkariin. Mukana yhdeksän oppilaitosta ja 33 opiskelijaa.

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Musiikin harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen kaikille lapsille	Musiikkileikkikoulutoiminnan tarjoaminen myös päiväkodeissa	Muskariryhmien määrä yhteensä ja päiväkodeissa	Kiuruvedellä kaksi ryhmää.

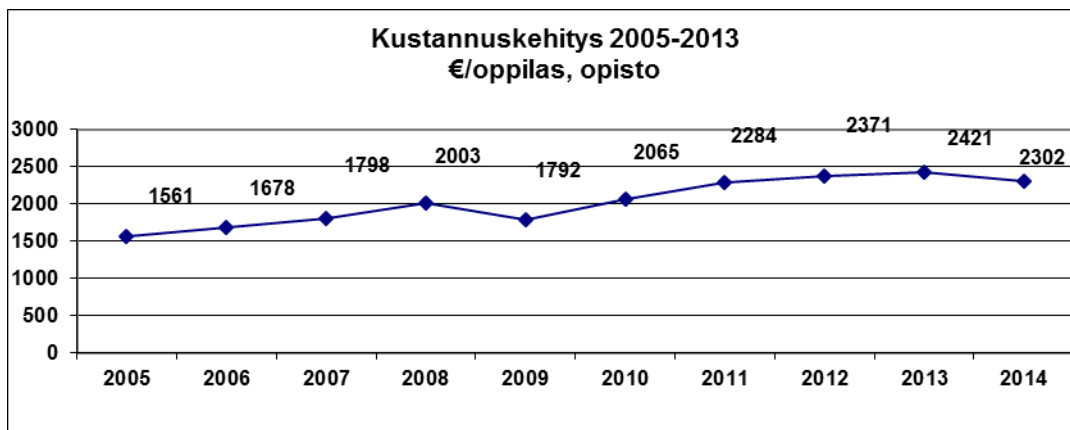
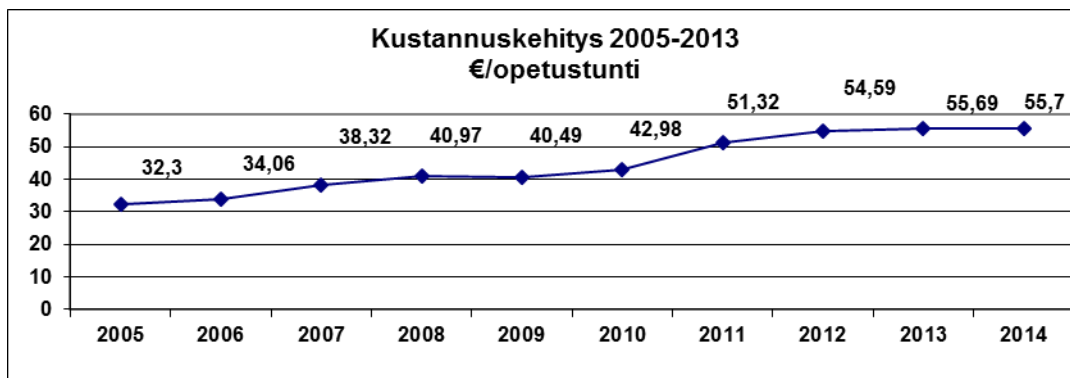
5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Ylä-Savon musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista koulutusta Iisalmissa, Kiuruvedellä, Pielavedellä, Sonkajärvellä ja Vieremällä. Juhlittiin 30-vuotista toimintaa Pielavedellä ja 40:ä toimintavuotta Kiuruvedellä. Musiikin opetuksessa musiikkiopisto toimii kiinteässä yhteistyössä Iisalmen kansalaisopiston kanssa. Uusina yhteistyömuotoina toteutettiin perusopetuksen ykkösluokkalaisille järjestetty soitinpolku sekä päiväkodeille suunnattu lastenlaulukonsertti.

Musiikkiopistoon pyrki 124 oppilasta, joista musiikkiopiston oppilaiksi vuonna 2014 hyväksyttiin 50. Ylä-Savon musiikkiopisto koordinoi itäsuomalaisten musiikkioppilaitosten yhteishanketta, jonka puitteissa tehtiin sinfoniaorkesterivierailu Iisalmen ystävyyskaupunkiin Peceliin. Nuorisokuoro Allegro emännöi sveitsiläisen kuoron vierailua Iisalmissa. Toimintavuoden aikana Ylä-Savon musiikkiopiston järjesti 44 konserttia.

Kustannuskehitys (toimintakate + poistot + lask.erät)

Vuosi	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Opetustunti (netto)/€	32,30	34,06	38,32	40,97	40,49	42,98	51,32	54,59	55,69	55,70
Opiskelija: opisto (netto)/€	1 561	1 678	1 798	2 003	1 792	2 065	2 284	2 371	2 421	2 302

VAPAA-AIKAPALVELUKESKUS

PALVELUSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN 2014

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2014	Hankintapaikka	Hankintatapa	Toteutuma
Liikuntatoiminta						
Ohjattu terveysliikunta aikuisväestölle ja erityisryhmille	tarve kasvaa (ikäntyneiden määrä kasvaa)	70 %	30 %	Liikuntajärjestöt ja yksityiset palveluntarjoajat	Ostopalvelu, kumpp.sopimus	38,2 % (sis. hanke)
Lasten ja nuorten liikunta	tarve kasvaa	60 %	40 %	Liikuntajärjestöt ja yksityiset palveluntarjoajat	Kumpp.sopimus	60,9 %
Järjestöyhteistyö	tarve kasvaa			Liikunta- ja nuorisojärjestöt ja erityisryhmät	Avustukset Kumpp.sopimus	Suunnitelman mukaisesti
Nuorisopalvelut						
Oma toiminta, kohdentaminen	tarve kasvaa	100 %				100 %
Kesätyötoiminta	tarve kasvaa	100 %				100 %
Tytöt toimii	tarve kasvaa		100 %	Nuorten Palvelu ry.	Kumpp.sopimus	100 %
Etsivä Nuorisotyö	tarve kasvaa	10 %	90 %	Iisalmen Nuorison Tuki ry.	Kumpp.sopimus	90 %
Tilat ja alueet						
Sisäliikuntapaikat	osaksi tarve kasvaa (jäähalli)	80 %	20 %	Liikuntajärjestöt, yksityiset palveluntarjoajat	Ostopalvelu, kumpp.sopimus	45 % (sis. YP-vuokrat)
Ulkoliikuntapaikat	tarve ennallaan	80 %	20 %	Liikuntajärjestöt, yksityiset palveluntarjoajat	Ostopalvelu, kumpp.sopimus	26,3 %
Uimahallipalvelut	tarve kasvaa	85 %	15 %	Yksityiset palvelun tuottajat	Ostopalvelu	16,2 %

TULOSALUE: VAPAA-AIKATOIMI**Tilivelvollinen: Vapaa-aikajohtaja Pekka Partanen****1. TALOUS**

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	283	42	325	324	1
Toimintakulut	-2 571	-42	-2 613	-2 631	18
Netto (toimintakate)	-2 288	0	-2 288	-2 307	19
Suunnitelmapoistot	-97	0	-97	-89	-8
Laskennalliset erät	-28	0	-28	-28	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Vapaa-aikapalvelut (lkm)				
Nuorten kesätyötoiminnalla työllistyneet	306	300	261	-39
Avustettavien järjestöjen määrä	59	65	62	- 3
Tilat ja alueet/käyttöaste käyttökaudelta				
Jäähalli 5.8.-15.4.				
- päivä 8-16	69,7	70	82,6	+ 12,6
- ilta 16-22	93,8	97	96,5	- 0,5
Jalkapallohalli 1.11.-30.4.				
- päivä 8-16	33,1	34	26,2	- 7,8
- ilta 16-22	79,9	68	75,0	+ 7,0
Liikuntahalli 1.9.-31.5. tatami	30,8	30	27,7	- 2,3
- päivä 8-16 alakerta	52,3	54	54,6	+ 0,6
- ilta 16-22 tatami	44,3	44	38,4	- 5,6
alakerta	74,3	72	68,2	- 3,8
Kankaan tekonurmi 15.4.-15.11. (ei vapaakäyttöä mukana)				
- päivä 8-16	12,2	16	15,7	- 0,3
- ilta 16-22	31,6	44	43,1	- 0,9
Koulujen liikuntasalit 1.9.-31.5.				
- ilta 16-22	33,0	35	34,6	- 0,4
Nuorisotalon sali 1.9.-31.5.				
- päivä 8-16	56,9	60	50,0	- 10,0
- ilta 16-22	58,2	60	54,0	- 6,0
Taloudellisuustavoitteet (sis. poistot ja rahoituskulut)				
Nettokustannukset €/iisalmelainen	107	108	109	- 1
Vaikuttavuustavoitteet				
Etsivä nuorisotyötä ja tyttötyötä raportoidaan sanallisesti (mm. etsivässä nuorisotyössä tavoitettujen/toimenpiteisiin ohjautuneiden nuorten määrä.)				
Laatutavoitteet				
Liikuntapaikat ja -alueet ja nuorisotilat sekä toiminnalliset palvelut ovat turvallisia ja täyttävät Kuluttaja-viraston palveluntuottajalle asettamat turvallisuusvaatimukset				
- työsuojelutarkastukset yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tehty väestönsuojaan, liikuntahalliin, jäähalliin, Kankaan Liikuntapuistoon, jalkapallohalliin ja nuorisotaloon, suositeltavat parannukset tehty				
- Hanhilammen ampumakeskuksen, Kankaan Liikuntapuiston ja väestönsuojan turvallisuussuunnitelmat valmistuvat 5/2015				
- Hanhilammen ampumakeskuksen turvallisuutta ja opastusta parannettu mm. valjeja				

jatkettu kimmokevaaran vuoksi.

- tärkeimpien tilojen ja alueiden turvallisuussuunnitelmat päivitetty, turvallisuusvastaavat tiloilla ja alueilla
- tärkeimpien ulkoilureittien pinnoitusta ja opastusta parannettu, uimarantoja kunnostettu
- henkilöstön EA-valmiudet päivitetty

Asiakaspalvelu hyvällä tasolla, sähköisten palvelujen kehittäminen

- webropol-ohjelmaa hyödynnetty kyselyissä ja toimintoihin ilmoittautumisissa mm. nuorisopalveluissa
- web-laskutusjärjestelmä otettu käyttöön tilavarausohjelmaan liittyen
- tilavarausohjelman ja kurssivarausjärjestelmän päivityksen valmistelu käynnistetty

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Ohjatun liikunnan kausikorttien määrä	764	800	711	- 89
Nuorisotoiminnan kävijämäärä	14 041	12 000	14 878	2 878
Avustusta saavien liikunta- ja nuorisojärjestöjen toimintaan osallistuvien alle 18-vuotiaiden määrä	3 893	3 500	2 800	- 700
Tilat ja alueet/m²/km/kpl				
- nurmialueet (m ²)	31 500	31 500	31 500	0
- luistelualueet (m ²)	23 525	23 525	23 525	0
- hiihtoladut (km)	108	108	108	0
- ulkoilureitit (km)	70	70	70	0
- taukopaikat (kpl)	24	24	24	0
- uimarannat (kpl)	13	13	13	0
Taloudellisuustavoitteet				
Nettokustannukset €/iisalmelainen	107	108	109	1
Vaikuttavuustavoitteet				
Ohjatun liikunnan kausikorttien määrä	764	800	711	- 89
Yläkouluikäisten omatoimisen liikkumisen määrä (Sporttari/liikunnan määrä/oppilas vko)	4,2	3,9	3,63	- 0,27
Laatutavoitteet				
Liikuntapaikat ja -alueet ja nuorisotilat sekä toiminnalliset palvelut ovat turvallisia ja täyttävät Kuluttajaviraston palveluntuottajalle asettamat turvallisuusvaatimukset. Asiakaspalvelu hyvällä tasolla, sähköisten palvelujen kehittäminen				

3. HENKILÖSTÖ (htv)

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	18	18	18	0
Määräaikaiset	7,1	8 *)	7,0	- 1,0
Yhteensä	25,1	26	25,0	- 1,0
*) Kunnossapitopalveluissa kesätyöntekijöitä ja työllistettyjä, jotka hoitavat ulkoilualueita ja liikuntatoimen kenttiä. Koulunuoriso-ohjaaja määräaikaisena hankerahoituksella sekä kesätyötoiminnan työnsuunnittelija työllistämisvaroin, nuorisotyössä ja liikunnassa tuntiohjaajia sekä osa-aikainen hanketyöntekijä				

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Syrjäytymisen ehkäisy	Nuorisotakuun toimeenpano-suunnitelman toteutus Nuorisopalvelujen uudistaminen • painotus 12-20-vuotiaisiin • kohdentaminen tukitoimia tarvitseville • jalkautuminen nuorten kokoontumispaikkoihin ja oppilaitoksiin • toimintojen kehittäminen mm. hankerahoituksella	Toimeenpanosuunnitelman toteutuminen Etsivän nuorisotyön ja tyttötyön toteutuminen. Linkki-koulu-nuorisotyön hankesuunnitelman toteutuminen	Nuorisotakuuraportti liitteenä. Linkki-hanke, etsivä nuorisotyö ja tyttötyö toteutuneet suunnitelmien mukaisesti, kolmas etsivä aloitti joulukuussa. Nuorisotyöntekijät toisella asteella (YSAO, SAKKY) ja yläkouluilla sekä uutena kohteena lyseolla. Syksyllä uutena Kangaslammin koululla toimintavälkät, toimintailtoja kirjastolla, Lipetissä ja Hernejärvellä. Uutena myös syksyllä yökahvilatoimintaa nuorisotalolla ja Tahtotilalla perjantaisin.
	Järjestötoiminnan kohdentaminen (avustuskriteerit)	Avustuskriteereitten toteutuminen Kesätyösuunnitelman toteutuminen	Toiminta-avustusten uusissa laadun arvioinnin avustuskriteereissä painotettu syrjäytymisen ehkäisyä ja päihteettömyyttä
	Nuorten työllistymis- valmiuksien parantaminen	Nuorisoneuvoston ja Linkki-hankkeen toimintasuunnitelmien toteutuminen	Kesätyötoiminnan kautta työllistyi yhteensä 260.
	Nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen		Nuorisoneuvosto kokoontui 8 kertaa, neuvoston työskentely parantunut

Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen liikunnallista elämäntapaa tukien - omatoimisuuden edistäminen - järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen - liikunnallisen elämänkaaren vahvistaminen	Lasten ja nuorten liikunnan kehittäminen yhteistyöllä ja hankerahoituksella (varhaiskasvatus, ala- ja yläkoulut, perheliikunnan aktivoiminen, maahanmuuttajat)	Suunnitelmien toteutuminen	Varhaiskasvatuksen liikuntatoiminta ja Sporttaritoiminta ala- ja yläkouluille toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Liikunnalla Hyvinvointia hanke hyvänä tukena pakolaisten kotouttamisessa.
	Ohjatun toiminnan järjestäminen aikuisväestölle ja erityisryhmille	Suunnitelmien toteutuminen	Kevät ja -syyskausi käynnistyivät suunnitelmien mukaisesti, ryhmien määrä n. 55 /vko
	Järjestöavustusten, edullisempien käyttömaksujen, tilojen ja alueiden vuorojakoperusteiden kohdentuminen alle 18 – vuotiaisiin	Suunnitelmien toteutuminen, alle 18-vuotiaitten määrät	Vuorojen jaossa noudatettu lautakunnan hyväksymiä jakoperusteita. Alle 18-vuotiaita järjestöjen toiminnassa 2 800. Ilmoitettujen toimintaan osallistuvien määrät täsmentyivät uusien kriteereiden myötä.
	Järjestöjen avustuskriteerien tarkistaminen ja tarvittaessa uusiminen	Järjestötoiminnan määrälliset ja laadulliset asiat	Uudet avustuskriteerit toiminta-avustusten jaossa otettu käyttöön, painostus alle 18-vuotiaiden määrällisissä ja laadullisissa asioissa (osittainen pisteytysjärjestelmä otettu käyttöön).
Liikkumisympäristöjen ja -olosuhteiden kehittäminen ja kunnossapidon turvaaminen	Liikuntatilojen- ja alueiden kunnossapidon turvaaminen, puuttuvien turvallisuussuunnitelmien tekeminen (mm. Koljonvirran ja Soidinvuoren ulkoilureittien kunnossapidon uudelleen järjestäminen, luistelualueiden hoitoluokituksen päivittäminen)	Suunnitelmien toteutuminen	Turvallisuussuunnitelmat Hanhilammen, Väestönsuojan ja Kankaan Liikuntapuiston käynnistettiin, valmistuvat 5 /2015. Koljonvirran ja Soidinvuoren ulkoilureitin kunnossa-pito eivät onnistu järjestöjen toimesta. Reittejä tullaan lyhentämään ja täsmentämään.
Virikkeellisen ja turvallisen liikkumisympäristön kehittä-	Liikuntapaikkojen ja -alueiden kehittäminen	Suunnitelmien toteutuminen investointiohjelman mukaisesti	Liikuntarakentamiseen liittyvät investointimäärärahat vuodelle 2014 karsittiin ja osa

minen, omatoimisuuden edistäminen			siirrettiin tuleville vuosille. Kankaan Liikuntapuiston katsomo rakennettiin loppuun. Hanhilammen ampumakeskuksen, Paloisvuoren ulkoilualueen (mm. maastopyörärata), skeittipaikkojen, Koljonvirran uimarannan ja tekojäen toiminnallisuutta, turvallisuutta ja viihtyisyyttä parannettiin.
---	--	--	---

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Vapaa-aikalautakunta kokoontui yhteensä kahdeksan kertaa ja käsitteli yhteensä 118 pykälää. Toiminta-avustuksia myönnettiin yhteensä 39 liikunta- ja nuorisojärjestölle ja liikunnan kohdeavustuksia 16 vammaisjärjestölle sekä kunnossapitoavustuksia kolmelle järjestölle. Toiminta-avustusten myöntämiskriteerit uusittiin ja painotusta siirrettiin entistä enemmän alle 18-vuotiaiden toimintaan sekä otettiin käyttöön osittainen pisteytysjärjestelmä. Urheiluapurahoja jaettiin yhteensä 30 henkilölle (16 järjestöä) ja koulutusavustuksia myönnettiin seitsemälle järjestölle. Liikuntatilojen ja -alueiden käyttömaksuihin tehtiin isoimmat korotukset edellisvuosiin verrattuna. Ostopalvelua palvelujen tuottamisessa liikuntajärjestöjen kanssa lisättiin. Titania -työajansuunnittelu otettiin käyttöön myös kunnossapidossa ja nuorisopalveluissa. Henkilöstökyselyn perusteella sovittiin koko palvelukeskuksen kehitettävät asiat työhyvinvoinnin edistämiseksi.

Liikuntatoiminta (lasten- ja nuorten liikunta, aikuisväestön ja erityisryhmien liikunta) pysyi edellisvuoden tasolla. Lasten- ja nuorten liikunnan edistämisessä tehtiin yhteistyötä etenkin varhaiskasvatuksen, koulujen ja järjestöjen kanssa. OKM:n myönsi jatkorahoituksen Liikunnalla Hyvinvointia (35 000 e) Liikunnalla Hyvinvointia Iisalmen, Sonkajärven ja Lapinlahden maahanmuuttajien jatkohankkeelle. Hankkeen toimenpiteillä onnistuttiin tukemaan pakolaisten sopeutumista uuteen asuin- ja elinympäristöön sekä vaikuttamaan heidän liikuntatottumuksiin. Seniorikorttien määrä kasvoi (yhteensä 417 kpl) ja vastaavasti ohjatun liikunnan kausikorttien määrä väheni edellisvuodesta.

Nuorisopalveluissa nuorisotilojen aukioloaikoja supistettiin syyskaudella kävijöiden vähentyessä ja jalkautumista oppilaitoksiin lisättiin, uusina lyseo ja Kangaslammen koulu. Lisäksi yhteisiä toimintailtoja jatkettiin kirjastolla, Lipetissä ja Hernejärven koululla. Linkki-koulunuorisotyöhankeelle saatiin jatkorahoitus AVI:lta. Yläkoulujen 7-luokkien ryhmätyöspäivien lisäksi uutena toimintana järjestettiin starttitoimintapäiviä Juhani-Ahon ja Kauppi-Heikin kouluilla. Uutena toimintamuotona kokeiltiin yökahvilatoimintaa nuorisotalolla ja Tyttöjen Tahtotilalla noin 2 kertaa/kk. Suurimmat tapahtumat olivat Liikuttavat Muovit -koko perheen tapahtuma (Säästöpankki Optian tuella) ja Mikael Gabrielin konsertti nuorisotalolla. Lisäksi tehtiin yhteistyötä liikuntahallilla pidetyn Elastisen konsertin osalta. Nuorisotakuusuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa. Kesätyötuella työllistyi 199 nuorta ja lisäksi 61 nuorta Twist-kesätyöhön. Uutena järjestettiin nuorille kaksi hygieniapassikoulutusta ja Kiinni Kesäduuniin -koulutus. Tytöt Toimii -toiminnassa kokoontui 13 tyttöryhmää (74) sekä yksi nuorten naisten pakolaisten ryhmä (16). Leirejä järjestettiin yksi ja retkiä kolme. Tyttöjen Tahtotilan toiminta Pohjolankadulla kesti vuoden loppuun saakka (ostopalvelu Nuorten Palvelut ry). Vuonna 2014 etsivä nuorisotyö (ostopalvelu Nuorison Tuki ry) oli yhteydessä yhteensä 138 nuoreen. Yhteydenotto johti asiakkuuteen 79 nuoren kohdalla. Nuoret ohjautuivat pääsääntöisesti oppilaitosten ja sosiaalitoimen kautta. Usein etsiviä pyydettiin mukaan tilanteissa, joissa nuorta ei tavoitettu tai nuori ja viranomaisen pysyivät yhdessä etsivää mukaan yhteistyöhön nuoren saattamiseksi palveluiden piiriin.

Kunnossapidossa Vuosi 2014 oli haasteellinen talviliikunnan olosuhteiden kannalta. Hiihtolatuja ei pystytty ajamaan ollenkaan mm. Sikokallion suuntaan. Latuja ei voitu tehdä kunnolla kuin

ensilumilenkille, joka avattiin hiihtäjille joulukuun puolivälissä. Laskettelurinne otettiin käyttöön tammikuun puolivälissä. Maakuntaviesti pystytettiin järjestämään loppiaisena ensilumilenkillä ja tapahtuma valittiin Pohjois-Savon urheilugaalassa vuoden Savolaiseksi urheiluteoksi. Luistinradat olivat olosuhteisiin nähden hyvässä kunnossa, tekojään käyttö vähäistä. Tekonurmi otettiin käyttöön huhtikuun puolessa välissä. Haja-asutusalueiden luistinratojen ja hiihtolatujen sopimuksia tehtiin yhteensä 13. Talven olosuhteet vaikuttivat myös nurmikenttien hoitoon, kentät otettiin käyttöön jo toukokuun puolivälissä. Hanhilammen ampuradan turvallisuutta parannettiin ja pistoolirata avattiin käyttäjille joulukuussa. Paloisvuoren liikunta-alueella tehtiin paljon viihtyisyyteen ja turvallisuuteen vaikuttavia kunnostustöitä, mm. maastopyöräreitien opastus valmistui elokuussa. Paloisvuoren frisbeegolfradan käyttö on ollut edelleen kasvussa. Jäähalli avattiin suunniteltua myöhemmin teknisten ongelmien takia.

TULOSALUE: UIMAHALLI**Tilivelvollinen: Vapaa-aikajohtaja Pekka Partanen****1. TALOUS**

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	697	0	697	724	- 27
Toimintakulut	- 935	0	- 935	- 921	- 14
Netto (toimintakate)	- 238	0	- 238	- 197	- 41
Suunnitelmapoistot	- 112	0	- 112	- 116	4
Laskennalliset erät	- 25	0	- 25	- 25	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Uimahallin kävijämäärä	169 970	160 000	164 435	4 435
Taloudellisuustavoitteet (sis. poistot ja rahoituskulut)				
Kaupungin subventio/kävijä	1,90	2,30	2,05	- 0,25
Toimintatuotot % kuluista	67,6 %	65 %	68,1	3,1
Vaikuttavuustavoitteet				
Ikäihmisten terveyden ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen Seniorikorttien määrä/kävijämäärä	353/ 12 702	300/ 12 000	417/ 15 653	117/ 3 653
Laatutavoitteet Turvallisuusvaatimukset ohjeistuksen mukaiset (tekniikka, hygienia, asiakasturvallisuus). - turvallisuusvaatimukset kuluttajaviraston ohjeistuksen mukaiset, tapaturmien määrä pysynyt vähäisenä (mm. henkilöstöllä EA2 valmiudet ja defibrilaattori käytössä) - näytteiden puhtausarvot terveysviranomaisten suositusten mukaiset, omavalvonta säännöllistä - hygienian ja turvallisuuden kannalta tärkeimpiä kohteita uusittiin vuosihuollossa korjaussuunnitelman mukaisesti - työsuojelutarkastukset yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tehty, suositeltavat parannukset aloitettu Palvelun laatu tasolla hyvä ja laatua arvioidaan asiakaskyselyllä. - asiakastytytyväisyyskysely toteutettiin Savonia AMK:n opiskelijan tekemänä - uimahallipalvelujen yleisarvosanaksi annettiin 8,02 ja kuntosalin 8,07				

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Uimahallin kävijämäärä	169 970	160 000	164 435	4 435
Uimaopetuksessa olevien päiväkotien ja koulujen lukumäärä/kävijämäärä	40/12 807	35/12 000	39/11 333	4/- 667
Taloudellisuustavoitteet (sis. poistot ja rahoituskulut)				
Kaupungin subventio/kävijä	1,10	2,30	2,05	- 0,25
Toimintatuotot % kuluista	67,6 %	65 %	68,1	3,1
Vaikuttavuustavoitteet				
Valtakunnallisen uimataitokriteerin täyttäneet % (6lk.)	83,9 %	80 %	83,9	3,9
Laatutavoitteet Turvallisuusvaatimukset ohjeistuksen mukaiset (tekniikka, hygienia, asiakasturvallisuus).				

Palvelun laatu tasolla hyvä ja laatua arvioidaan asiakaskyselyllä.
--

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	13	13	13	0
Määräaikaiset	0,5	0,6 *)	0,4	- 0,2
Yhteensä	13,5	13,6	13,4	- 0,2

*) Määräaikaisten liikunnan tuntiohjaajien, uinninohjaajien ja kassahenkilöstön tehtävät

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Uimahallin palvelutuotannon laadun, monipuolisuuden ja turvallisuuden kehittäminen	Palvelujen tuotteistaminen ja markkinointi	Kävijämäärän toteutuminen	Kävijämäärässä vähennystä edellisvuoteen 4 435 henkilöä.
	Riittävän teknisentason ja hygieniatason turvaaminen	Korjausten ja reklamaatioiden määrä	Vuosihuolto toteutui suunnitelmien mukaisesti, höyrysaunan katon laatoittamista lukuun ottamatta, hälytysten määrä tekniikan puolella lisääntyi, hygienian ylläpitäminen vaati tehostettuja toimenpiteitä
	Henkilökunnan ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen	Turvallisuusvaatimukset kuluttajaviraston ohjeistuksen mukaiset	Ensiapuvalmiudet ja välineet ajan tasalla. Työsuojelutarkastus tehtiin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa, suositeltavat parannukset käynnissä

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Uimahallin kävijämäärätoteutuma oli 164 435 kävijää, josta kuntosalin kävijämääräarvio 46 000. Kävijämäärän lasku edellisvuodesta johtui suurimmalta osin aikuiskävijämäärien vähenemisestä (vuonna 2013 yhteensä 169 970) Kävijämäärää voidaan edelleen pitää erittäin hyvänä. Toiminnallisten palvelujen merkitys kävijä-määrän on pysynyt edelleen merkittävänä. Vuosihuollon ajankohta toteutettiin ajalla 9.6.-6.7 (kuntosali 28.6.-6.7.), suurimpana korjauskohteena monitoimialtaan saumaus. Lauantaipäivät pidettiin kiinni 7.6.-9.8. ja sunnuntait 4.5.-31.8. Uimahallin kaikkia taksoja korotettiin 1.1. alkaen (painotus aikuisten taksoissa ja palvelutuotteissa). Pintojen kulumisen hallin vanhan osan puolella on alkanut näkyä mittautuloksissa. LVV-verkostojen putkien kunnon selvittämiseksi putket kuvattiin ja ne osoittautuivat lämmönsiirtimiä ja lämpöputkia (3-5 vuotta) lukuun ottamatta hyväkuntoisiksi. Asiakastytyväisyyskyselyn vastausten perusteella viihtyisyyteen, siisteyteen, kuntosaliin, ohjattuun toimintaan, henkilökunnan palvelualltiuteen ja aukioloaikoihin oltiin eniten tyytyväisiä, allastilojen riittävyyteen ja käyttömukavuuteen vähiten. Vastaajat olivat saaneet parhaiten tietoa palveluista uimahallin www-sivuilta. Uimahallin peruskorjaus ja mahdollinen laajennus siirtyi kaupungin investointiohjelmassa vuosille 2017-2019

NUORISOTAKUURAPORTTI

ajalta 1.1. – 31.12.2014

IISALMESSA OLI TYÖNHAKIJANA

(Lähde: ELY-keskus, Pohjois-Savon TE-toimisto; TEM, työnvälitystilasto)

Kuukausi	Iisalmen työttömyys % 2014 (2013) (työvoima 10 346)	Alle 20- vuotiaat (lkm)	Alle 25- vuotiaat (lkm)	Työttömät vastavalmistu- neet 25-29v. (lkm)
Tammikuu	14,7 % (14,7)	35	204	12
Helmikuu	14,3 % (14,5)	33	197	10
Maaliskuu	13,7 % (14,2)	28	180	10
Huhtikuu	13,1 % (13,5)	33	174	9
Toukokuu	12,1 % (11,6)	50	188	13
Kesäkuu	13,2 % (12,9)	70	227	18
Heinäkuu	13,7 % (13,1)	65	237	18
Elokuu	13,0 % (12,6)	63	218	8
Syyskuu	12,8 % (13,0)	55	190	10
Lokakuu	13,4 % (14,6)	53	190	11
Marraskuu	14,3 % (14,2)	44	196	12
Joulukuu	17,0 % (16,1)	62	264	14

(Lähde: ELY-keskus, Pohjois-Savon TE-toimisto; TEM, työnvälitystilasto)

NUORISOTAKUUN PIIRIIN KUULUVIA

15-29 –vuotiaita oli Iisalmessa yhteensä 3788. Heistä 15-25 –vuotiaita oli 2538 ja 25-29 –vuotiaita 1250.

NUORISOTAKUULLA NUORILLE

koulutusta, työtä ja kuntouttavia palveluita.

NUORISOTAKUUN TAVOITTEISIIN

päästään yhteistyöllä, laadukkailla palveluilla ja ohjauksella sekä riittävillä resursseilla.

NUORISOTAKUU TOTEUTUI (= nuoren työttömyys päättyi ennen 3 kuukautta; ns. virtaluku)

	Nuoret työnhakijat alle 25-v % IISALMI	Vastavalmistuneet 25-29 v. % IISALMI	Nuoret työnhakijat % POHJOIS-SAVO	Vastavalmistuneet 25-29 v. % POHJOIS-SAVO	Nuoret työnhakijat % KOKO MAA	Vastavalmistuneet 25-29 v. % KOKO MAA
Tammikuu	70,4	44,4	81,6	82,3	69,5	64,7
Helmikuu	67,3	40,0	77,1	86,7	68,7	59,2
Maaliskuu	88,3	100	82,8	83,2	67,9	52,8
Huhtikuu	77,2	100	80,7	85,9	69,5	59,5
Toukokuu	83,3	100	77,7	91,7	67,6	65,6
Kesäkuu	87,5	100	84,7	92,2	69,1	72,0
Heinäkuu	76,5	71,4	79,3	87,5	63,1	67,5
Elokuu	89,0	90,0	78,8	89,4	64,3	55,9
Syyskuu	84,9	93,3	87,2	86,6	71,1	54,1
Lokakuu	86,7	50,0	82,5	80,9		
Marraskuu	78,8	100	78,1	72,1	70,3	60,3
Joulukuu	63,4	71,4	74,3	82,1		

(Lähde: TEM; Työnvälitystilasto)

SOSIAALITOIMEN

Vuonna 2014 kuntouttavassa työtoiminnassa oli kaikkiaan 90 nuorta, joista 40 tuli ensimmäistä kertaa toimintaan vuoden aikana. Kuntouttavassa työtoiminnassa olevista nuorista osa on mukana nuorten työpajoilla.

Sosiaalityössä on vuoden 2014 aikana alkanut nuorten asioita hoitaa sosiaalityöntekijän ja ohjaajan muodostama työpari. Nuoria on ollut asiakkaana n. 240-300.

Ylä-Savon työvoiman palvelukeskuksen palveluissa nuorten asiakkaiden osuus vuonna 2014 oli 57 % kaikista TYP:n asiakkaista. Nuoria asiakkaita vuonna 2014 TYP:ssa oli yhteensä 61, joista uusia asiakkaita 15. (Lähde: Ylä-Savon SOTE/ aikuissosiaalityön esimies)

IISALMEN NUORISON TUKI ry:n (INTRY ry:n) TYÖ- JA STARTTIPAJOILLA

Iisalmen Nuorison Tuki ry:n toiminnassa oli vuonna 2014 mukana yhteensä 174 alle 29-vuotiasta nuorta. Nuoret osallistuivat erimittaisille jaksoille työpajalla sekä starttivalmennuksessa. Iisalmen Nuorison Tuki ry:n toiminnassa oli mukana nuoria mm. kuntouttavassa työtoiminnassa, työkokeilussa, kesätöissä ja siviilipalvelusta suorittamassa sekä oppisopimuksella ja eri mittaisilla harjoittelujaksoilla toisen asteen oppilaitoksista. Iisalmen Nuorison Tuki ry:n asumistoiminnassa oli mukana 18 alle 29-vuotiasta nuorta. Myös Aurora työhönvalmennuksessa on mukana nuoria. Tämän lisäksi INTRY tavoittaa suuren joukon iisalmelaisia Ylä-Savolaisia nuoria mm. eri tapahtumien kautta.

Asumistoiminta, etsivä työ ja starttivalmennus sekä pajatoiminnat toimivatkin tiiviinä palvelukokonaisuutena. Nuorelle voidaan näin tarjota kokonaisvaltainen tuki, ottaen huomioon kunkin nuoren yksilöllinen lähtökohta ja tarpeet. Vuonna 2014 Iisalmen Nuorison tuki ry aloitti kehityskumppanuuden Joensuun Nuorisoverstaan kanssa ja on mukana myös TPY:n tiedonhallinnan kehittämistyössä, johon kuuluu mm. sosiaalisen vahvistamisen palveluiden laadullisten vaikutusten arviointimittariston kehittäminen ja pilotointi. (Lähde: Iisalmen Nuorison Tuki ry)

YLÄ-SAVON TOIMI-säätiö

TOIMI-säätiön työpajoilla oli vuonna 2014 eripituisilla jaksoilla 170 alle 30-vuotiasta. Nuoret osallistuivat mm. tuettuun työtoimintaan, kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun ja työhönvalmennukseen. Eniten lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna kesätyöntekijöiden ja opiskelijoiden määrä: yli kolmekymmentä nuorta työskenteli kesätyöntekijöinä, 24 toisen asteen opiskelijaa oli työssäoppimassa ja kuusi TET-jaksolla. (Lähde: Ylä-Savon Toimi-säätiö)

ETSIVÄ NUORISOTYÖ

oli yhteydessä vuoden 2014 aikana 138 nuoreen ja yhteydenotto johti asiakkuuteen 79 nuoren kohdalla. Eniten nuoria ohjautui etsivään nuorisotyöhön lähinnä toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja sosiaalitoimen kautta. Suurinta osaa nuorista ohjattiin toimeentuloon ja asumiseen liittyvissä asioissa sekä tuettiin opintojen jatkamista.

(Lähde: Iisalmen Nuorison Tuki ry).

TOISEN ASTEEN OPINNOSTA ERONNEET JA KESKEYTTÄNEET

iisalmelaiset alle 29-vuotiaat opiskelijat, opiskelijamäärä laskentapäivän tilanteen 20.9. mukaan; muut tilanne 30.9.

Oppilaitos	Opiskelijamäärä, joista iisalmelaisia	Eronneet iisalmelaiset / joista negatiivisia *)	Keskeyttäneet **) iisalmelaiset opiskelijat	Eronneet ja keskeyttäneet, joille tehty jatko-suunnitelma
Iisalmen lyseo	292/ 262	3/0	0	3
Ylä-Savon Ammattiopisto	1 147 / 350	11/3	1	1 (iisalmelaiset)
Savon ammatti- ja aikuisopisto, Iisalmen toimipiste	356/ 190 (perustutkintoa opiskelevat)	4/1	3	6
Oppisopimuskoulutus	119 /49			
Nuorten Aikuisten Osaamishjelma NAO	Oppilaitosmuotoinen koulutus 41 /13 Oppisopimuskoulutus 4 / 2	1/ 0	2/0	

(Lähde: Toisen asteen oppilaitokset)

*) opiskelija ei ole siirtynyt opiskelemaan toiseen oppilaitokseen tai työelämään

**) perustellusta syystä (esim. sairaus- tai äitiysloma) määräaikaista opintonsa keskeyttäneet

Nuorisotakuusuunnitelmaan kirjatut **yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet** on raportoitu toteumaosiotaulukossa.

NUORISOTAKUUN TOTEUTTAMISEN JA EDISTÄMISEN

ONNISTUMISET:

- uuden lukiokymppin käynnistyminen syksyllä
- koulusosionomitoiminnan käynnistyminen, (kouluina Kauppi-Heikki, Kangaslampi ja Kirkonsalmi), yläkoulujen koulusosionomin vakinaistamiseen määräraha koulutoimen budjettiin 2015
- rahoitus opetusministeriöltä kolmannen etsivän nuorisotyöntekijän palkkaamiseksi; aloitti joulukuussa Iisalmen Nuorison Tuki ry
- Toimi-säätiössä lisääntyi nuorten kesätyöntekijöiden määrä
- SAKKY: Yhteistyö SAKKYn sekä nuorisopalvelujen, etsivän nuorisotyön ja muiden toimijoiden kanssa toimii hyvin.
- YSAO: Opiskelijat ovat pysyneet oppilaitoksen kirjoilla aika hyvin. Uutena v. 2015 aloitti opiskeluhoillon ohjaaja.
- LYSEO: Nuorten (17-25v) maahanmuuttajien perusopetuksen valmistava opetus käynnistyi Iisalmen lyseolla 22.9.2014. Mukana on kuusi maahanmuuttajanuorta, joiden opiskelu keskittyy nyt alussa suomen kieleen. Opiskelijat ovat Iisalmesta ja Lapinlahdelta.
- TE-toimisto: Nuorten myönteinen suhtautuminen tarjolla oleviin palveluihin koulutukseen ja työelämään.
- Sosiaalityö: Nuorten palveluihin on kohdistettu aikuissosiaalityössä yhden sosiaalityöntekijän ja ohjaajan työpanos vuoden 2014 aikana. Osa nuorista asioi perhepalveluissa ja Työvoiman palvelukeskuksessa.

HUOLENAIHEET:

- nuorten kesätyöpaikat vähentyneet viime kesään verrattuna (lomautukset ja irtisanomiset yms. ovat vähentäneet nuorten kesätyötuella työllistymistä)
- onko kaikista eronneista ja keskeyttäneistä tehty ilmoitus etsivään nuorisotyöhön
- etsivässä nuorisotyössä korostunut nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden tavoitettavuus /riittämättömyys
- SAKKY: Huoli ”kadonneista” nuorista, joita kukaan toimija ei tavoita.
- YSAO: Nuoret, jotka jäävät pois opinnoista eikä heihin saa yhteyttä monista yrityksistä ja etsiville ilmoittamisesta huolimatta. He jäävät vain ”neljän seinän sisälle”. Kenellä on vastuu näistä nuorista, vai annetaanko heidän syrjäytyä?
- Poliisi: ennaltaehkäisevien toimintaresurssien vähentyminen poliisilla
- TE-toimiston nuoriin kohdentuvien resurssien väheneminen vuoteen 2014 verrattuna
- Nuorten asiakkaiden osuus sosiaalityössä on huolestuttavan suuri. Sosiaalityön nuorista asiakkaista osalla on rankkaa huumeiden käyttöä, johon on yhdistynyt laajat elämänhallinnan ongelmat. Palvelujen järjestäminen tälle ryhmälle on vaikeaa.

TOIMENPIDE-EHDOTUKSET:

- verkostojen tiivistäminen: mm. nuorten ohjaaminen etsivään nuorisotyöhön entistä järjestelmällisemmin, tiedottaminen omassa organisaatiossa ja etsivän mukaanotto yhteistyöhön
- toimintamallin kehittäminen ”kadonneiden” opiskelijoiden osalta -> yhteistyön tehostaminen ja tiivistäminen entisestään

Lisätietoja

Tarja Immonen

johtava nuoriso-ohjaaja, Iisalmen vapaa-aikapalvelukeskus

Iisalmen kaupungin nuorisotakuun koordinaattori

tarja.immonen@iisalmi.fi tai p. 040 545 4546

Raporttipohja on tuotettu Uraohjaamo-hankkeessa (ESR), 2014

TEKNINEN KESKUS

PALVELUSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN 2014

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2014	Hankintapaikka	Hankintatapa	Toteuma
KAUPUNKIRAKENNE:						
Kaavoitus	tarve kasvaa	90 %	10 %	Konsulttipalvelut	Tarjouspyynnöt	95/5 %
Tonttipalvelu	tarve kasvaa	100 %				100/0 %
Yleisten alueiden suunnittelu	tarve ennallaan	90 %	10 %	Konsulttipalvelut	Tarjouspyyntö	83/17 %
Kartasto- ja mittaus	tarve ennallaan	90 %	10 %	Konsultit	Tarjouspyyntö	90/10 %
Kunnallistekn. rakent.	tarve kasvaa	20 %	80 %	Urakoitsijat	Tarjouspyyntö	10/90 %
Liikenneväylien ylläpito	tarve ennallaan	60 %	40 %	Urakoitsijat	Vuositarjous	40/60 %
Maa- ja metsätilat	tarve ennallaan		100 %	MHY	Vuositarjous	90/10 %
Puistojen ylläpito	ostop.tarve lisääntyy	90 %	10 %	Urakoitsijat	Vuositarjous	90/10 %
TILAPALVELU:						
Suunnittelu ja rakennuttaminen	tarve ennallaan	85 %	15 %	Suunnitt. konsultit	Tarjouspyyntö/ Vuositarjous	75/25 %
Rakentaminen	tarve ennallaan	20 %	80 %	Urakoitsijat	Tarjouspyyntö/ vuositarjous	20/80 %
Kiinteistön hoito	tarve ennallaan	85 %	15 %	Huoltoyritykset	Vuositarjous	85/15 %
Kunnossapito	tarve ennallaan	70 %	30 %	Urakoitsijat	Vuositarjous	70/30 %
RAKENNUSVALVONTA	tarve ennallaan	95 %	5 %	Korjausneuvonnan asiantuntijat	Vuosisopimus	95/5 %

TULOSALUE: HALLINTO

Tilivelvollinen: Talouspäälikkö Timo Lappi

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	56	0	56	54	2
Toimintakulut	-2 280	0	-2 280	-2 203	-77
Netto (toimintakate)	-2 224	0	-2 224	-2 149	-75
Suunnitelmapoistot	-10	0	-10	-6	-4
Laskennalliset erät	387	0	387	387	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Taloudellisuustavoitteet				
Vaikuttavuustavoitteet				
Laatutavoitteet				

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
-Teklan kokousten lkm, kpl	17	16	15	-1
Taloudellisuustavoitteet				
Vaikuttavuustavoitteet				
Laatutavoitteet				

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	3	3	3	0
Määräaikaiset	0	0	0	0
Yhteensä	3	3	3	0

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Yksikkö on tuottanut hallinto- ja talouspalveluja koko tekniselle keskukselle.

TULOSALUE: KAUPUNKIRAKENNE**Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Juhani Räisänen****1. TALOUS**

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	2 724	-470	2 254	2 301	-47
Toimintakulut	-3 897	-9	-3 906	-3 926	20
Netto (toimintakate)	-1 173	-479	-1 652	-1 625	-27
Suunnitelmapoistot	-3 124	0	-3 124	-2 850	-274
Laskennalliset erät	-388	0	-388	-388	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Luovutusvalmiit tontit, kpl	60	40	63	+23
Rakennetut kadut, km	1,87	1,6	2,05	+0,45
Peruskorjatut kadut, km	1,93	1,0	0,58	-0,42
Taloudellisuustavoitteet				
Kaavoitus, €/as.	12,52	14,71	11,81	-2,9
Yleisten alueiden suunn., €/as.	11,26	11,26	11,10	-0,16
Kadunrakennus, 1 000 €/km	451,08	550	1021,31	+471,31
Katujen peruskorj., 1 000 €/km	646,81	370	656,52	+286,52
Liikenneväylien ylläpito, €/km	6 777	6 547	6412	- 135
Puistojen ja virkistysalueiden ylläpito, €/ha	5 044	5 401	5339	- 62
Vaikuttavuustavoitteet				
Laatutavoitteet				

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Asemakaavojen uudistaminen, ha	25	100	142	+42
Uusien alueiden kaavoitus, ha				
- asemakaavat	0	0	30	+30
- yleiskaavat	0	4 000	3974	-26
Tonttivaranto asemakaavoissa, kpl	454	240	442	+202
Avustukset, €				
- yksityistiet	255 151	239 800	226 872	-12 982
- vesialueet	0	5 000	0	-5 000
- vesihuolto	0	0	3 000	+3 000
Asemakaava-alue, ha	1 949	1 827	1 980	+153
Yleiskaava-alue, ha	17 426	21 100	21 400	+300
Katuverkko, km	202,3	199,1	204,35	+5,25
Pohjakartta-alue, km	2 500	2 500	2 500	0
Puistot ja virkistysalueet, ha	72	72	72	0
Tonttien määrä, kpl	1 384	1 400	1397	-3
Maa- ja vesiomaisuus, ha				
- omassa kaupungissa	2 676	2 680	2687	+7
- muissa kunnissa	1 339	1 340	1339	-1
Pysäköintivirhemaksut, kpl	4 523	4 000	4 731	+731
Taloudellisuustavoitteet				
Toimintakate-% (pys.valvonta)	21,6	26,4	40,6	+14,2
Vaikuttavuustavoitteet				

Laatutavoitteet

Ylläpidon taso säilyy

Puistojen ja virkistysalueiden kevätsiivouksissa työtä on siirretty koneelliseksi kausityövoiman vähentyessä. Kausityövoiman vähentyminen aiheuttaa myös sen, että jatkossa alueita joudutaan siirtämään alueurakoiksi. Talvivaurioita oli pensaille ja nurmikoilla tavanomaista enemmän. Katujen talvihoidossa alkuvuonna käytettiin ennätysmäärä hiekotussepeliä sääolosuhteiden vuoksi. Auraustöitä oli vastaavasti vähemmän. Pääkatujen urautuneita asfalttipintoja korjattiin säästösyistä urapaikkausmenetelmällä kesäkuun alussa. Katujen kunnossa-pidossa kesäkautena pääpaino oli rästiin jääneissä ajoratamerkinnoissa. Liikenneväylien talvihoitoon siirryttiin lokakuun alusta. Materiaali- ja asfalttitöiden hankinnoissa kustannustason nousun johdosta töitä on suoritettu vain heikoimmissa kohteissa määrärahojen säilyessä entisellä tasolla. Ylläpidon taso on säilynyt kohtuullisen hyvänä.

Vanhentuneet asemakaavat uudistuvat

Makkaralahden ja Teollisuuskylän asemakaavan muutokset valmistuivat. Lippuniemi-Kotikatu asemakaavan muutosehdotus nähtävillä. Virranpuiston alueen ja Vanhan kirkon ympäristön asemakaavan muutosluonnokset nähtävillä. Ahmon alueen asemakaavan muutos käynnistyi. Asemakaavan muutoksen laatiminen Savon Voiman uusien sähköasemien sijoittamiseksi käynnistyi.

Kuntalaisten sähköinen asiointi paranee

Hankittiin karttapohjainen palautejärjestelmä Palaute Kanava, jonka käyttöönottoa valmisteltiin vuoden aikana. Järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2015 alussa.

Tonttitarjonnan monipuolisuus säilyy

Vuoden lopussa oli luovutettavaa tonttivarantoa 63 kpl 10 eri alueella.

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	45	44	44	0
Määräaikaiset	0	0	4	+4
Yhteensä	45	44	48	+4

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Monipuolinen elin-keinorakenne ja elinvoimaiset asuin- ja elinkeinoympäristöt	Ydinkeskustan kehittämissuunnitelman toteuttaminen - Asumisen lisääminen liikekiinteistöihin - L-A aseman ja postitalon ympäristöt - Virranpuistohanke	Toteutuneet kaavat ja hankkeet	Virranpuiston asemakaavamuutokseen valmistunut kaksi luonnosvaihtoehtoa nähtäville. Louhenkatu uusittiin kävelypainotteiseksi.
	- Soinlahden uuden teollisuusalueen toteutus	Kunnallistekniikan ja tonttien toteutus	Uuden teollisuusalueen kadut valmistuneet. syyskuussa. Tehtaantiellä jäi päällystystöitä v:lle 2015.
	- Marjahaka-Ahmo alueen laajentaminen	Maanhankinnat alueella	Ei toteutumia, neuvottelu pidetty omistajien kanssa.
	- Monipuolinen tonttitarjonta ja elinvoimaiset asuinympäristöt - Pihlajaharju	Asuinalueiden toteutus	Venakkoniemen kunnallistekniikan rakentaminen valmis, myös yksityiset osuudet. Pihlajaharjussa

	- Venakkoniemi		vesihuoltotöitä uusille tonteille.
	Kyläalueiden elinvoimaisuuden kehittäminen - Eteläiset kylät–Kirma, Taipale ym.	Osayleiskaavan toteutus	Kirmanseudun alustavaa kaavaluonnosta valmisteltu.

Kestävä kehitys (rakentaminen)	Asemakaavojen ajantasaistaminen ja yhdyskuntaraken-teen kehittäminen	Toteutuneet asemakaavan muutokset. Uudet tontit olevan kunnallistekniikan verkoston varrella.	Makkaralahden ja Teollisuuskylän alueiden asemakaavat ajantasaistettu. Savon Voiman uudet sähkö-asetat asemakaavan muutosluonnokset valmistuivat ja asetettiin nähtäville.
	Katuverkon ja valaistuksen peruskorjausohjelmien toteutus - Lippuniemen, Partalan ja Peltosalmen alueet. Peruskorjaus-ohjelma ajantasaistetaan	Maakuntakaavan yhdyskuntaraken-teen ja palvelu-verkon kehitys	Osallistuttu kaupan maakuntatyön valmisteluun.
	Vesihuollon kehittämis-suunnitelman toteuttaminen kehittyvillä kyläalueilla	Toteutuneet peruskorjaukset	Aurankatu valmis, Kauppi-Heikintien ja Partalantien perus-korjauksen pohjaustyöt valmiit, päällystys 2015. Parkatintiellä jäi viimeistelyitä 2015. Energiaa säästäviä katuvaloja uusittiin Peltosalmella, Kivirannalla ja Kangaslammin alueelle.
	- Paloisjärvi-Kilpijärvi kunnos-tushankkeen toteuttaminen	Vesihuollon toteuttaminen	Liikennevalot Kankaankadun risteykseen valmistui. Soinlahden Siilitien sekä Soinjoen vesihuoltohankkeet valmistuneet.
Virkistys-, kulttuuri- ja liikunta-ympäristöjen kehittäminen	- Kankaan liikuntapuiston toteuttaminen, paikoitusalueet	Toteutuneet hankkeet	Tekonurmikentän katsomo valmis.
	- Kirkkopuisto-suunnitelman toteuttaminen kirkkoaukiolla	Toteutuneet hankkeet	Säästösyistä ei toimenpiteitä.
	Kustaa Adolfin kirkon ympäristön kehittäminen ja asemakaava	Toteutunut kaavoitus	Luonnokset nähtävillä (kolme vaihtoehtoa).
	- Arkiliikkumista palvelevien	Toteutuneet hankkeet	Hanke valmistunut.

	viherysteyksien toteuttaminen, Pitkälähti		
Liikkumisen ja yhteyksien kehittäminen	Seudullisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja aiesopimuksen toteutus Seudullisen sekä kaupunki-kohtaisen liikenneturvallisuus suunnitelman toteutus Kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen kaupunkialueella		Sopimus alueen kunnissa hyväksyttiin. Seudullisen toimenpideohjelman laatiminen ja palveluverkkoselvitys jatkossa painopisteenä. Toteutettu määrärahojen puitteissa mm. liikennevalot, kevyenliikenteen väylät, korotetut suojatiet. Paikallisliikenteen reittejä uusittu. Keväällä toteutettu merkittävin liikenneturvallisuustekijä eli sisääntuloväylien ja asuinalueiden nopeuksien alentaminen. Louhenkatu valmistunut. Riistakadun jalkakäytävän kunnostustyö valmistunut.

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien parantamien oman elinympäristönsä suunnittelussa	Suunnitelmien laatimisen ja toteuttamisen yhteydessä toimitaan aktiivisesti tilojen käyttäjiä kuunnellen.	Lasten ja nuorten osallistuminen kirjataan ja osana päätöksenteossa.	Yhteistyötä Kirkonsalmen koulun kanssa tehtiin Vanhan kirkon ympäristön kaavoituksen yhteydessä. Makkaralahden Lumilinna -päiväkodissa rakennettiin pienoismalli naapurissa sijaitsevan tyhjän Y-tontin käytöstä päiväkodin lähiliikunta-alueena. Ydinkeskustan ympäristön osalta Juhani Ahon koulun 9-luokkalaiset ideoivat keskustan suunnittelua.

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Kaavoituksen painopiste oli asemakaavojen ajantasaistamisessa Makkaralahdella, Teollisuuskylässä, ja Virranpuistossa sekä Vanhan Kirkon ympäristön suunnittelussa. Palveluverkon mittaroinnin hanke valmistui osaksi kaavoituksen selvitystyötä. Ylä-Savon SOTEN kanssa käynnistyi yhteistyö palveluasumisen selvityksen laatimiseksi palvelemaan osaltaan kaavoituksen sekä rakennusvalvonnan tarpeita. Tonttitarjonta säilyi hyvänä ja monipuolisena. Kysyntä väheni aikaisempiin vuosiin nähden.

Rakentamisen kesäkausi oli erityisen vilkas, kokonaisinvestointien ollessa infran tuotannossa yli 4 milj. euroa. Investointimäärärahat toteutuivat työohjelman mukaisesti kokonaisuutena hyvin. Vähäisiä määrärahasiirtoja hankkeiden välillä tehtiin.

Peruskorjauksen painopiste oli Lippuniemen alueella. Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä parannettiin Soinlahden työpaikka-alueen ja Kivirannalla Yrittäjätien ympäristön rakentamisella.

Uutta asuinaluetta rakennettiin Pihlajaharjussa (Teodorinrinne), ja Venakkoniemessä. Kaupunkiympäristöä parannettiin ydinkeskustassa (Louhenkatu), Kirkkopuistossa ja Kankaan liikunta-alueella.

”Siisti Iisalmi-kampanja” panosti ympäristömme rakenteiden siistimiseen yhteistyössä vapaa-aikapalvelu-keskuksen kanssa.

Käyttötalouden toteutuma oli kokonaisuutena hyvä. Nettomenot olivat n. 27 500 euroa talousarviota pienemmät. Henkilöstö säilyi ennallaan.

TULOSALUE: TILAPALVELU**Tilivelvollinen: Kaupunginarkkitehti Pirjo Pykäläinen****1. TALOUS**

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	9 643	-76	9 567	9 493	74
Toimintakulut	-6 506	-4	-6 510	-6 301	-209
Netto (toimintakate)	3 137	-80	3 057	3 192	-135
Suunnitelmapoistot	-2 138	0	-2 138	-2 073	-65
Laskennalliset erät	-179	0	-179	-179	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Taloudellisuustavoitteet				
Tuotto €/vuokrattu hum ² /kk	7,02	7,25	7,08	- 0,17
Kiinteistönhoito €/hum ² /v (ilman käyttöomaisuuden korkoa)	3,28	3,44	3,04	- 0,40
Kunnossapitokustannukset €/hum ² /v	5,31	5,30	5,71	0,41
Vaikuttavuustavoitteet				

Laatutavoitteet**Energiatohokkuutta parannetaan**

Päiväkotitilauksen tavoitteellinen energialuokka B saavutettiin. Hernejärven koulun laajennusosan lämmitys toteutetaan maalämmityksenä. Kangaslammin koulun uudisosan energialuokkavaatimus on B ja peruskorjattavan osan C. Vanhoihin kiinteistöihin on lisätty vyöhykepeltejä, joilla voidaan vaikuttaa energiankulutukseen pienentävästi.

Tilatohokkuutta parannetaan

Kaupungintalolle on entisten toimintojen lisäksi sijoittunut Ylä-Savon Vesi Oy sekä kaupungin elinvoimayksikkö. Keskusvarikolla uutena vuokralaisena on aloittanut Voimatel Oy, jolloin kaupungin sisäisiä toimintoja/tiloja on tehostettu.

Päiväkotitilauksen valmistuttua on kolme päiväkotikiinteistöä jäänyt tyhjilleen. Tavoitteena on myydä tai vuokrata ao. rakennukset.

Kivirannan teollisuustalolta on vuokrasopimuksia päättynyt n. 800 m²:ä. Näihin tiloihin ei ole saatu uusia vuokralaisia. Tilat väistötiloina v. 2015 kevääseen saakka rakennuksessa sattuneen vesivahingon vuoksi. Linja-autoaseman tyhjänä olleeseen liiketilaan on neuvoteltu uusi vuokralainen, vuokrasopimus tehdään alkuvuonna 2015. Runnin koulun vanha osa poistettu lämmityksestä, Karjalankatu 34 A omakotitalo poistettu lämmityksestä (odottaa purkua). Raatihuoneen tiloista on vuokrattu 325 m²:n tilat yrittäjälle, mikä tehostaa oleellisesti tilojen käyttöä ja taloudellisuutta.

Päätöksenteossa huomioidaan elinkaarikustannukset

Hernejärven koulun laajennustyöt on vaadittu toteutettavan P1-puhtausluokan töinä.

Hernejärven koulun laajennusosan lämmitysmuoto vaikuttaa positiivisesti elinkaarikustannuksiin.

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Ylläpidettävät kiinteistöt, hum ²	109 839	111 260	111 260	0
Sisäisesti vuokratut tilat, hum ²	74 383	75 804	75 648	-156
Muut vuokratut tilat, hum ²	30 113	30 113	29 866	-247

Vuokratut asunnot, hum ²	2 965	2 965	2 984	19
Taloudellisuustavoitteet				
Vaikuttavuustavoitteet				

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	23,8	23,9	23	-0,9
Määräaikaiset	0	0	1	1
Yhteensä	23,8	23,9	24	+0,1

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Kestävä kehitys Puhdas ympäristö	Uusien energia-määräysten mukaisten energiatodistusten laatiminen merkittävimmille kiinteistöille. Suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan energiataloudelliset toimenpiteet. Käyttäjien toimintaan vaikuttaminen. Rakentamisessa käyttöön puhtausluokitukset, materiaaleissa CE-merkinnät	Energiatodistusten määrä ja osuus kiinteistöomaisuudessa Kulutusseuranta kokonaisuutena ja poikkeamat	Määritelty kiinteistöittäin energiatodistusten tarve. Uusia todistuksia laadittu päiväkotit Simpukkaan ja Meijerikatu 1 –kiinteistöön. Syksyllä tilattu uusia virallisia todistuksia 3 kpl. Suunnittelu- ja urakkatarjouspyynnöissä on esitetty vaatimukset rakennustöiden puhtausluokille, rakennusten energialuokkavaatimuksille sekä materiaalien CE-merkinnöille. Lisäksi uutena vaatimuksena on esitetty korjattaville kiinteistöille tai uudisrakennuksille rakenteiden tiiveysvaatimukset. Päiväkotit Simpukan energia-vaatimus B-luokka toteutui ja tiiveysmittausraporteissa oli maininta, että ilmatiiveyteen on kiinnitetty tavallista paremmin huomiota. Hernejärven koulun laajennusosan lämmitys toteutetaan maalämmöllä.
	Rakenteellisiin ja taloteknisiin sisäilmaongelmiin reagoidaan etsimällä ratkaisut toimenpiteille.	Toimenpiteet	Meijerikatu 1:n sisäilmaperuskorjaus valmistui kesäkuussa. Peruskorjauksen jälkeen ilmennyt edelleen sisäilmaongelmia. Selvitystyö aloitettu, Kirkonsalmen koululle vuokrattu kaikkiin luokkiin ilmanpuhdistimet ja musiikkiluokan yläpohjan epätiivit läpimenot tiivistettiin ja ilmanvaihdon painesuhdetta muutettiin. Kauppi-Heikin koululle ostettu ja vuokrattu ilmanpuhdistimia niin, että kaikissa tiloissa,

	Koulu- ja päiväkotikiinteistöjen kunnan ja toimivuuden parantaminen	Toimenpiteet Hankesuunnitelmat Rakentaminen	joissa on ollut oireilua on nyt ilmanpuhdistin. Päiväkotikiinteistöjä valmistui kesällä. Hernejärven koulun laajennustyöt käynnistyivät. Kangaslammin koulun suunnittelu käynnistyi loppusyksyllä.
--	---	---	---

Strateginen ohjauksen kehittäminen Konserniohjauksen kehittäminen Toimintamenojen kasvun hallinta Kiinteistöjen käyttöasteen maksimointi ja tuottamattomien kiinteistöjen myynti	Toimitilastrategian toteutus - toimitilajärjestelyt - organisointi-muutokset - tehostaminen - Kangaslammin ja Kauppi-Heikin koulujen korjauksen toteutustavat sekä hankesuunnitelman laatiminen ja toteutussuunnittelun aloitus Kangaslammin. -Turhista tiloista luopuminen	Toteutuneet toimenpiteet ja järjestelyt • korjausvelan aste %/muutokset tavoitteeseen • poistuneet tilat • muutokset m²/käyttäjää/tehostuminen • valmistuneet uudet tilat ja suunnitelmat	Kangaslammin koulun suunnittelu käynnistyi. Kauppi-Heikin yläkoululle vuokrataan tilat Luma-keskuksesta syksystä 2015 alkaen. Alakoululle rakennetaan uudet tilat ja nykyinen koulurakennus puretaan. Ahjolan, Keskustan ja Kankaan päiväkodit lakaneet päiväkotikäytöstä ja tavoitteena on luopua niistä joko myymällä tai vuokraamalla ao. tontit. Kalankäsittelytilan suunnittelu keskusvarikolle käynnistetty. Raatihuoneen pitkään tyhjillään olleista tiloista vuokrattu tila ravintolatoimintaa varten.
Kulttuuriympäristöistä huolehtiminen	Tilapalvelun hallinnassa olevista kulttuurihistoriallisesti arvokkaista rakennuksista pidetään huolta	Toimenpiteet	Edvin Laineen puukoululla (Otavan koulu) tehty huomattavia korjaustoimenpiteitä. Keskustan päiväkotirakennus (Villa Verte) myydään rakennuksen säilytysvaatimuksella. Raatihuoneen vuokraus ravintolatoimintaan.

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen oman elinympäristönsä suunnittelussa	Suunnitelmien laatimisen ja toteuttamisen yhteydessä toimitaan aktiivisesti tilojen käyttäjiä kuunnellen.	Lasten ja nuorten osallistuminen kirjataan ja osana päätöksenteossa.	Keväällä järjestettiin päiväkotikiinteistöjen logo-kilpailu, joka oli suunnattu iisalmelaisille tai Iisalmesta lähtöisin oleville. Kilpailuohjelma jaettiin virallisen ilmoituksen lisäksi erityisesti kouluille ja päiväkodeille

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Kahden vuosikymmen tauon jälkeen valmistui kaupunkiimme kokonaan uusi toimitila päiväkotit Simpukka, joka sai käyttäjiltään hyvän vastaanoton. Toinen uusi kohde, Hernejärven koulun laajennus aloitettiin. Kolme vanhaa pienempää päiväkotia lakkautettiin päiväkotit Simpukan rakentamiseen saadun avustuksen ehtona. Muutoin tilapalvelun painopiste oli koulujemme kunto- ja sisäilmatutkimuksissa laadittavia hankesuunnitelmia varten. Kunto- ja sisäilmatutkimuksia tehtiin Kangaslammin-, Kauppiis-Heikin- ja Kirkonsalmen kouluilla. AVI:n asettamien työpaikan terveellisyysvaatimusten johdosta edellä mainituille kouluille ennen lopullisia rakennustöitä jouduttiin asentamaan kaikkiin tiloihin ilmanpuhdistimia. Kangaslammin koulun hankesuunnittelu käynnistettiin. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle peruskorjattiin Meijerinkatu 1 -kiinteistö sisäilmaongelmien takia.

Vanhojen kiinteistöjen peruskorjauksissa ei ole päästy toivottuun tulokseen sisäilman terveellisuuden ja toiminnallisuuden osalta, mm Meijerinkatu 1 kiinteistössä. Johtopäätöksenä esitetään, että jatkossa korjaamisen sijaan rakennetaan pääsääntöisesti uutta korjausasteen ollessa yli 70 %.

Kiinteistöjen ylläpidossa saavutettiin säästöjä lauhan sään ja osittain siirtyneiden kunnostustöiden johdosta mm. terveystakeskuksen osalta. Rakentamisen ja kunnossapidon työohjelmat toteutuivat lähes suunnitellun mukaisesti. Terveystakeskuksen ja Kivirannan teollisuustalon hankkeita siirrettiin ja rahat käytettiin katteena muihin hankkeisiin.

Nettotuotto oli n. 140 000 euroa talousarviota suurempi.

TULOSALUE: RAKENNUSVALVONTA**Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja Johanna Venäläinen****1. TALOUS**

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	184	0	184	102	82
Toimintakulut	-293	0	-293	-279	-14
Netto (toimintakate)	-109	0	-109	-177	68
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-12	0	-12	-12	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Taloudellisuustavoitteet				
Vaikuttavuustavoitteet				

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Rakennusvalvonta:				
- myönnetty rakennusluvut, kpl	340	350	278	-72
- katselmukset, kpl	437	400	402	+2
- myönnetty uudisrak.-m ² /työntekijä	11 901	8 000	5 218	-2 782
Korjausneuvonta:				
- myönnetty avustukset	34	100	12	-88
Taloudellisuustavoitteet				
Rakennusvalvonta:				
-Nettomenot €/asukas	3,96	2,00	5,48	+3,48
-Toiminnan kate-%	61,7	80,6	45,7	-34,9
Vaikuttavuustavoitteet				

Laatutavoitteet**- Kuntalaisten sähköinen asiointi helpottuu ja paranee**

Huhtikuun alusta lähtien kaupungilla ollut käytössä valtakunnallinen sähköinen rakennuslupien hakupalvelu Lupapiste.fi.

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	4	4	4	0
Määräaikaiset	0	0	0	0
Yhteensä	4	4	4	0

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Kestävä kehitys, puhdas ympäristö	Rakentamisen ohjaus energiatehokkaaseen rakentamiseen.	Uusista taloista 90% vähintään energialuokkaa B.	32 %
	Jätevesijärjestelmien kunnostaminen jätevesiasetuksen mukaiseksi.	Jätevesijärjestelmien toimenpidelupien ja ilmoitusten määrä.	13
Tontit ja asumisvaihtoehdot	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n myöntämien avustusten mahdollisimman täysimääräinen hyödyntäminen.	Myönnettävien avustummäärärahojen kokonaissumma.	12 kpl
Kulttuuriympäristöstä huolehtiminen	Lupaprosesseissa huomioidaan mahdolliset kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet.	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet säilyvät.	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet ovat säilyneet.

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Kertomusvuonna rakennuslupien lukumäärä putosi huomattavasti viiden edellisen vuoden keskiarvosta ja edellisvuodesta. Luvitettu kerrosala oli yli puolet edellisvuoden ja viiden edellisvuoden keskiarvoa pienempi. Tilavuuden osalta pudotus on vieläkin suurempi. Edellisvuoteen verrattuna myönnettyjen lupien tilavuus oli noin 20 % edellisvuodesta ja noin 33 % viiden edellisvuoden keskiarvosta. Myönnettyjen lupien lukumäärään (278) sisältyvät rakentamisilmoitukset.

Suoritetujen katselmusten lukumäärä (402) on hieman vähemmän kuin edellisvuonna, mutta hyvin lähellä viiden edellisvuoden keskiarvoa.

Rakennusvalvontamaksutuottoja kertyi n. 44,6 % talousarvioon merkittyä vähemmän. Rakennusvalvontamaksuilla katettiin noin 35 % rakennusvalvonnan kuluista. Mikäli kuluista poistetaan asuntotoimen osuus, niin rakennusvalvontamaksuilla katettiin noin 46 % rakennusvalvonnan kuluista.

TULOSALUE: JÄTEHUOLTO

Tilivelvollinen: Jäteasiantuntija Terhi Lylyjärvi

1. TALOUS

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	118	0	118	108	10
Toimintakulut	-120	0	-120	-102	-18
Netto (toimintakate)	-2	0	-2	6	-8
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-6	0	-6	-6	0

2. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Taloudellisuustavoitteet				
Vaikuttavuustavoitteet				

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	Tot. 2013	TA2014	Tot. 2014	Poikkeama
Tuotantotavoitteet				
Järjestettyyn jätehuoltoon liittyneiden määrä		18 000	.*	
Päätökset jätetyistä muistutuksista			0	
Taloudellisuustavoitteet				
Jätetaksan maksajien määrän lisääntyminen			-	
Vaikuttavuustavoitteet				
Päätökset järjestetystä jätteenhuollosta vapautetuista kiinteistöistä			0	
Jättemaksujen kohtuullistamispäätökset			0	

*Liittyneiden lukumäärä ei ole saatu selville ohjelmasta

3. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	Tot. 2013	TA 2014	Tot. 2014	Poikkeama
Vakinaiset	1	1	1	0
Määräaikaiset	0	1	1	0
Yhteensä	1	2	2	0

4. TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma
Kestävän kehityksen toteuttaminen	Jätehuollon viranomaistehtävien organisointi ja toteuttaminen	Tehtävien toteutuminen	Jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen jatkuva kartoittaminen ja kehottaminen liittyä jätehuoltoon meneillään.

Puhdas ympäristö	Ylä-Savon Jätehuoltolautakunnan alueen yhtenäisten jätehuoltomääräysten laatiminen	Uudet jätehuoltomääräykset	Työ käynnissä. Aikataulumuutos, valmista vuoden 2015 aikana.
	Laaditaan jätehuollon ylläpitorekisteri Jätehuollon liittymisvelvollisuuden seuraaminen	Ohjelmistohankinta ja ylläpitorekisterin päivittäminen	Asiakasrekisteri jokapäiväisessä käytössä liittymistietojen ylläpidossa.

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2014

Strateginen tavoite	Tavoite 2014	Mittari	Toteuma

5. TULOSALUEKOHTAINEN TIIVIS SANALLINEN KATSAUS

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta kokoontui ensimmäisenä täytenä toimintavuotena neljä kertaa.

Toimialueella tehtiin päätös kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen kuljetustietojen toimittamisesta sähköisesti muokattavissa olevassa muodossa. Toimitetuilla tiedoilla täydennettiin asiakasrekisteriä koko toiminta-alueella. Jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen kehottaminen järjestetyn jätehuollon piiriin aloitettiin. Määräaikainen ympäristöalan harjoittelija avusti viranomais-tehtävissä kahden kuukauden ajan.

Lautakunta aloitti tiedottamisen ja viestinnän kehittämistyön. Työn ensimmäisenä vaiheena lautakunnalle luotiin oma ilme sekä internet-sivut.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan tehtävien hoidon kustannukset katettiin julkisoikeudellisilla jätemaksuilla. Jäteyhtiö tilitti isäntäkunnalle jätehuoltolautakunnan kustannusosuuden talousarvioon perustuen. Toimintakuluissa muodostui säästöä 14 % arvioituihin kuluihin nähden, johtuen asiakasrekisterin osapäivityksen siirrosta tuleville vuosille.

3.4 Investointiosan toteutumisvertailu

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään valtuuston hankkeittain tai hankeryhmittäin hyväksymien määrärahojen ja tuloarvion toteutuminen. Hankkeet ja hankeryhmät ryhmitellään tarvittaessa toimielimittain ja tehtävittäin vastaavalla tavalla kuin talousarviossa.

Toteutumisvertailussa esitetään investointihankkeen tai hankeryhmän talousarviovuodelle hyväksytty määräraha ja sen käyttö sekä niiden erotus. Lisäksi esitetään poikkeama alkuperäiseen talousarvioon, valtuuston hyväksymät muutokset määrärahaan.

Toteutumisvertailussa seurataan myös hankkeen tai hankeryhmän tuloja sekä nettomenojen toteutumista. Investointituloja ovat rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnit.

Hanke/ hankeryhmä	Kustannus- arvio ja sen muutokset euroa	Ed. vuosien käyttö euroa	Alkuperäinen talousarvio euroa	Talousarvio- muutokset euroa	Talousarvio muutosten jälkeen euroa	Toteuma euroa	Poikkeama euroa	Kustannus arviosta käytetty 31.12. euroa
<u>Kaupunginhallitus</u>								
Pohjois-Savon laajakaistaverkko								
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut			-91 000	28 000	-63 000	28 561	-91 561	
Netto			-91 000	28 000	-63 000	28 561	-91 561	
Kuntayhtymät (P-S Sairaanhoidopiiriin ky, SOTE ky/ eläinkl.)								
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut			-68 000	0	-68 000	-67 482	-519	
Netto			-68 000	0	-68 000	-67 482	-519	
Muut osakkeet								
Tuotot			0	0	0	11 404 893	-11 404 893	
Kulut			-2 000	-8 130 100	-8 132 100	-16 119 400	7 987 300	
Netto			-2 000	-8 130 100	-8 132 100	-4 714 507	-3 417 593	
Valvontakamerat								
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut			0	-28 000	-28 000	-17 450	-10 550	
Netto			0	-28 000	-28 000	-17 450	-10 550	
Kiinteistöjen osto/myynti kvalt								
Tuotot			100 000	0	100 000	162 739	-62 739	
Kulut			-300 000	0	-300 000	-148 655	-151 345	
Netto			-200 000	0	-200 000	14 084	-214 084	
Kaupunginhallitus yhteensä								
Tuotot			100 000	0	100 000	11 567 632	-11 467 632	
Kulut			-461 000	-8 130 100	-8 591 100	-16 324 426	7 733 326	
Netto			-361 000	-8 130 100	-8 491 100	-4 756 794	-3 734 307	
<u>Koulutuslautakunta</u>								
Koneet ja kalustot/peruskoulut (peruskoulujen, lukion ja päiväkotien kalusteiden uusinta, uuden päiväkodin varustaminen)								
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut			-350 000	0	-350 000	-336 682	-13 318	
Netto			-350 000	0	-350 000	-336 682	-13 318	
Koulutuslautakunta yhteensä								
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut			-350 000	0	-350 000	-336 682	-13 318	
Netto			-350 000	0	-350 000	-336 682	-13 318	

Hanke/ hankeryhmä	Kustannus- arvio ja sen muutokset euroa	Ed. vuosien käyttö euroa	Alkuperäinen talousarvio euroa	Talousarvio- muutokset euroa	Talousarvio muutosten jälkeen euroa	Toteuma euroa	Poikkeama euroa	Kustannus arviosta käytetty 31.12. euroa
Kulttuurilautakunta								
Koneet ja kalustot/kulttuuritoimi (kulttuurikeskuksen kalusto, taideteosten hankinta, langattomat mikrofonit)								
Tuotot			0	38 975	38 975	38 975		0
Kulut			-64 000	-15 000	-79 000	-75 774	-3 226	
Netto			-64 000	23 975	-40 025	-36 799	-3 226	
Muut talonrakennushankkeet (Juhani Ahon museo)								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			0	0	0	0		0
Netto			0	0	0	0		0
Kulttuurilautakunta yhteensä								
Tuotot			0	38 975	38 975	38 975		0
Kulut			-64 000	-15 000	-79 000	-75 774	-3 226	
Netto			-64 000	23 975	-40 025	-36 799	-3 226	
Vapaa-aikalautakunta								
Koneet ja kalustot								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			-60 000	0	-60 000	-52 062	-7 938	
Netto			-60 000	0	-60 000	-52 062	-7 938	
Muut talonrakennushankkeet (uimahallin peruskorjaus, uimahallin korjaukset)								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			-45 000	0	-45 000	-41 984	-3 016	
Netto			-45 000	0	-45 000	-41 984	-3 016	
Vapaa-aikalautakunta yhteensä								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			-105 000	0	-105 000	-94 046	-10 954	
Netto			-105 000	0	-105 000	-94 046	-10 954	
Tekninen lautakunta								
Koneet ja kalustot/ tekninen palvelukeskus (tekvin muu kalusto, konttorikalusto)								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			0	0	0	0		0
Netto			0	0	0	0		0
Tonttien kunnostus								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			0	0	0	0		0
Netto			0	0	0	0		0
Kadunrakennuskohteet (Pihlajajarju, Partala, liikennevalot, muu liikenteenohjaus, liikenneturv.suunn.toteutus, Veturitallinkatu, Soinlahden teol.al.kunnalistekniikka)								
Tuotot			391 000	0	391 000	397 818	-6 818	
Kulut			-1 123 000	-141 000	-1 264 000	-1 228 695	-35 305	
Netto			-732 000	-141 000	-873 000	-830 877	-42 123	
Kankaan liikuntapuisto								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			-50 000	0	-50 000	-49 400	-600	
Netto			-50 000	0	-50 000	-49 400	-600	

Hanke/ hankeryhmä	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus arviosta käytetty 31.12.
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
Muut ulkoilu- ja urheilualueet (Sankarieniemen heitto- ja hyppypaikan pinn. uusiminen, laskettelurinteen turv.parantaminen)								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			-50 000	-10 000	-60 000	-10 864	-49 136	
Netto			-50 000	-10 000	-60 000	-10 864	-49 136	
Muut investoinnit (arvaamattomat työt, viheraluejärj. toteutus, Porovedentien kunnostus, Mansikkaniemen kulttuuriympäristön parantaminen, muu kalusto, toimistokalusto, suun.palk. maasto- ja runkomitt., tonttien kunnostus, Yrittäjätie-Ahertajantie)								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			-660 000	49 000	-611 000	-563 613	-47 387	
Netto			-660 000	49 000	-611 000	-563 613	-47 387	
Liikenneväylien peruskorjaus (valaistuksen peruskorjaus, päällysteiden uusinta, kevyen liikenteen väylien peruskorjaus, Lippuniemen kadut)								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			-505 000	6 000	-499 000	-486 292	-12 708	
Netto			-505 000	6 000	-499 000	-486 292	-12 708	
Liikenneväylien peruskorjaus/ Lippuniemen kadut								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			0	0	0	0		0
Netto			0	0	0	0		0
Liikenneväylien peruskorjaus/ Parkatintie								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			0	0	0	0		0
Netto			0	0	0	0		0
Soinlahden liikennejärjestelyt								
Tuotot			1 250 000	-1 250 000	0	0		0
Kulut			-2 850 000	1 391 000	-1 459 000	-1 444 045	-14 955	
Netto			-1 600 000	141 000	-1 459 000	-1 444 045	-14 955	
Keskustan kaupunkirakenteen parantaminen (keskustan puistot, Louhenkatu/ Savonkatu/ Kauppakatu)								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			-270 000	-86 000	-356 000	-350 202	-5 798	
Netto			-270 000	-86 000	-356 000	-350 202	-5 798	
Muut talonrakennushankkeet (pienet talonrak.kohteet, Kulttuurikeskus, keittiöiden laitt.uusiminen, nimettyjen hankkeiden jälkityöt, uusien hankkeiden suunnittelu, Ylä-Savo talo, Kalliosuoja, Terveyskeskus)								
Tuotot			0	0	0	0		0
Kulut			-620 000	-46 400	-666 400	-642 973	-23 427	
Netto			-620 000	-46 400	-666 400	-642 973	-23 427	
Päiväkoti								
Tuotot	0	0	0	0	0	580 000	-580 000	0
Kulut	-3 820 000	-2 535 388	-1 500 000	65 400	-1 434 600	-1 201 370	-233 230	-3 736 758
Netto	-3 820 000	-2 535 388	-1 500 000	65 400	-1 434 600	-621 370	-813 230	-3 736 758

Hanke/ hankeryhmä	Kustannus- arvio ja sen muutokset euroa	Ed. vuosien käyttö euroa	Alkuperäinen talousarvio euroa	Talousarvio- muutokset euroa	Talousarvio muutosten jälkeen euroa	Toteuma euroa	Poikkeama euroa	Kustannus arviosta käytetty 31.12. euroa
Kangaslammin ja Kauppi-Heikin koulut								
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut			-100 000	0	-100 000	-43 376	-56 624	
Netto			-100 000	0	-100 000	-43 376	-56 624	
Hernejärven koulu								
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Kulut	-940 000	0	0	-640 000	-640 000	-642 291	2 291	-642 291
Netto	-940 000	0	0	-640 000	-640 000	-642 291	2 291	-642 291
Meijerikatu 1								
Tuotot	0	0	0	0	0	126 977	-126 977	0
Kulut	-855 000	-115 697	-575 000	-165 000	-740 000	-734 779	-5 221	-850 476
Netto	-855 000	-115 697	-575 000	-165 000	-740 000	-607 802	-132 198	-850 476
Tekninen lautakunta yhteensä								
Tuotot	0	0	1 641 000	-1 250 000	391 000	1 104 795	-713 795	0
Kulut	-5 615 000	-2 651 085	-8 303 000	423 000	-7 880 000	-7 397 900	-482 100	-5 229 525
Netto	-5 615 000	-2 651 085	-6 662 000	-827 000	-7 489 000	-6 293 105	-1 195 895	-5 229 525
<u>Investoinnit yhteensä</u>								
Tuotot	0	0	1 741 000	-1 211 025	529 975	12 711 402	-12 181 427	0
Kulut	-5 615 000	-2 651 085	-9 283 000	-7 722 100	-17 005 100	-24 228 828	7 223 728	-5 229 525
Netto	-5 615 000	-2 651 085	-7 542 000	-8 933 125	-16 475 125	-11 517 426	-4 957 700	-5 229 525

3.5 Tuloslaskelman toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta)

	Talousarvio	Ta-muutos	Ta + muutos yht.	Toteutunut	Poikkeama muut.jälkeen
Toimintatuotot					
Myyntituotot	18 765 440	-1 096 400	17 669 040	17 386 215,95	282 824,05
Maksutuotot	4 177 290	-133 600	4 043 690	4 043 564,06	125,94
Tuet ja avustukset	1 188 270	494 360	1 682 630	1 767 577,32	-84 947,32
Muut toimintatuotot	12 446 790	-529 920	11 916 870	11 931 039,96	-14 169,96
Toimintuotot yhteensä	36 577 790	-1 265 560	35 312 230	35 128 397,29	183 832,71
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-33 378 740	304 780	-33 073 960	-32 036 117,39	-1 037 842,61
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-10 023 130	-160 130	-10 183 260	-10 232 536,58	49 276,58
Muut henkilöstösivukulut	-1 921 120	21 650	-1 899 470	-2 176 809,45	277 339,45
Palvelujen ostot	-88 542 310	-1 664 260	-90 206 570	-88 751 825,10	-1 454 744,90
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 202 770	-16 230	-5 219 000	-4 984 233,93	-234 766,07
Avustukset	-3 871 240	0	-3 871 240	-4 203 324,34	332 084,34
Muut toimintakulut	-9 232 140	-14 960	-9 247 100	-8 572 427,71	-674 672,29
Toimintakulut yhteensä	-152 171 450	-1 529 150	-153 700 600	-150 957 274,50	-2 743 325,50
Toimintakate	-115 593 660	-2 794 710	-118 388 370	-115 828 877,21	-2 559 492,79
Verotulot	75 790 000	1 663 400	77 453 400	77 417 455,54	35 944,46
Valtionosuudet	43 950 280	-1 235 058	42 715 222	42 829 601,00	-114 379,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot	50 800	0	50 800	45 064,84	5 735,16
Muut rahoitustuotot	3 323 580	539 100	3 862 680	4 282 473,79	-419 793,79
Korkokulut	-440 000	110 000	-330 000	-313 986,78	-16 013,22
Muut rahoituskulut	-618 000	100 000	-518 000	-411 753,70	-106 246,30
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	2 316 380	749 100	3 065 480	3 601 798,15	-536 318,15
Vuosikate	6 463 000	-1 617 268	4 845 732	8 019 977,48	-3 174 245,48
POISTOT JA ARVONALENNUKSET					
Suunnitelman mukaiset poisl	-6 016 770	-1 685 600	-7 702 370	-5 692 079,24	-2 010 290,76
SATUNNAISET ERÄT					
Satunnaiset tuotot	0	8 130 100	8 130 100	4 714 524,94	3 415 575,06
Satunnaiset kulut	0	0	0	0,00	0,00
Tilikauden tulos	446 230	4 827 232	5 273 462	7 042 423,18	-1 768 961,18
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh.(+)	-650 000	55 000	-595 000	-595 034,00	34,00
Rahastojen muutos lisäys(-) tai väh (+)	1 000 000	0	1 000 000	-3 655 488,12	4 655 488,12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	796 230	4 882 232	5 678 462	2 791 901,06	2 886 560,94

Verotulojen erittely (€)

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	65 290 000	422 800	65 712 800	65 663 645	-49 155
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 936 000	1 007 000	5 943 000	6 029 985	86 985
Kiinteistövero	5 564 000	233 600	5 797 600	5 723 825	-73 775
Yhteensä	75 790 000	1 663 400	77 453 400	77 417 455	-35 945

Verovuosi	Tulovero-prosentti
2008	19,00
2009	19,25
2010	19,50
2011	19,50
2012	19,75
2013	19,75
2014	20,50

Kiinteistöveroprosentit 2014	
* vakituinen asunto	0,55 %
* muu kuin vakituinen asunto	0,80 %
* yleinen kiinteistövero%	1,10 %
* voimalaitokset	2,85 %
* kiinteistöverolain 13a § main. rak. ja maapohjat	0,00 %
* rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %

Valtionosuuksien erittely (€)

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen (ns. yhden putken) valtionosuus, ml. tasaukset	46 643 670	-657 037	45 986 633	46 006 290	19 657
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 693 390	-578 021	-3 271 411	-3 176 689	94 722
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0	0
Yhteensä	43 950 280	-1 235 058	42 715 222	42 829 601	114 379

Toimintatuottoja talousarviossa oli arvioitu kertyväksi 36 577 790 €, tilinpäätöksen mukainen toteuma oli 35 128 397 €, toteumaprosentti 96,0 %.

Toimintakuluja oli talousarvioon laskettu 152 171 450 €, tilinpäätöksen mukainen toteuma 150 957 275 €, toteumaprosentti 99,2 %.

Toimintakate oli talousarviossa -115 593 660 € ja tilinpäätöksessä -115 828 877 €, toteumaprosentti 100,2 %.

Verotulot ja valtionosuudet käsitelty yllä olevissa taulukoissa.

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä oli talousarviossa 2 316 380 euroa ja tilinpäätöksessä 3 601 798 euroa.

3.6 Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta)

	Talous- arvio	Ta- muutos	Ta+muut yht.	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	6 463,0	-1 617,3	4 845,7	8 020,0	-3 174,2
Satunnaiset erät	0,0	8 130,1	8 130,1	4 714,5	3 415,6
Tulorahoituksen korjauserät	-564,2	418,9	-145,3	-159,5	14,2
*Toiminnan rahavirta yht	5 898,8	6 931,7	12 830,5	12 575,0	255,5
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 283,0	-7 722,1	-17 005,1	-24 228,8	7 223,7
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 741,0	-1 211,0	530,0	1 143,8	-613,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	664,2	0,0	664,2	11 667,3	-11 003,1
* Investointien rahavirta yhteensä	-6 877,8	-8 933,1	-15 810,9	-11 417,8	-4 393,2
Toiminta ja investoinnit, netto	-979,0	-2 001,4	-2 980,4	1 157,3	-4 137,7
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0,0	0,0	0,0	-4,4	4,4
Antolainasaamisten vähennys	260,8	0,0	260,8	260,8	0,0
*Antolainojen muutokset yhteensä	260,8	0,0	260,8	256,4	4,4
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 000,0	0,0	7 000,0	3 500,0	3 500,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 596,0	0,0	-5 596,0	-5 246,0	-350,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,0	0,0	0,0	541,3	-541,3
* Lainakannan muutokset yhteensä	1 404,0	0,0	1 404,0	-1 204,7	2 608,7
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,0	0,0	0,0	563,8	-563,8
Vaikutus maksuvalmiuteen	685,9	-2 001,4	-1 315,5	772,8	-2 088,4

3.7 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Talousarvi o	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	TA:n toteutuma	Poik- keama	Talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	TA:n toteutuma	Poik- keama
Käyttötalousosa											
Keskusvaalilautakunta	B	-40	0	-40	-37	3	40	0	40	36	-4
Tarkastuslautakunta	B	-49	0	-49	-42	7	5	0	5	5	0
Kaupunginhallitus											
Yleishallinto	B	-5 379	79	-5 300	-5 081	219	1 270	-167	1 103	1 219	116
Terveystenhoito	B	-72 921	-1 995	-74 916	-74 132	783	286	-5	281	467	186
Henkilöstötoimi	B	-960	0	-960	-947	13	487	0	487	509	21
Työllisyystenhoito	B	-1 130	-80	-1 210	-1 189	21	277	103	380	400	20
Lomatoimi		-14 575	802	-13 773	-13 324	448	14 984	-902	14 082	13 713	-369
Yhteensä		-94 963	-1 195	-96 158	-94 674	1 484	17 304	-970	16 333	16 307	-26
Ylä-Savon maaseutupalvelut	B	-458	0	-458	-426	32	346	0	346	320	-26
Koulutuslautakunta											
Sivistysp. hallinto	B	-728	0	-728	-708	20	0	0	0	13	13
Lasten päivähoito ja esiopetus	B	-12 831	-26	-12 856	-13 036	-179	1 247	-140	1 107	1 128	21
Peruskoulutus ja esiopetus	B	-17 346	-198	-17 545	-16 870	675	342	247	589	641	52
Lukiokoulutus	B	-3 114	60	-3 054	-2 848	206	112	0	112	125	13
Ruokahuolto ja siivous	B	-2 749	0	-2 749	-2 640	109	2 851	0	2 851	2 754	-97
Yhteensä		-36 768	-164	-36 932	-36 102	830	4 553	107	4 660	4 662	2
Kulttuurilautakunta											
Kansalaisopisto	B	-711	-7	-718	-697	21	164	6	170	169	-1
Kirjastopalvelut	B	-1 193	-33	-1 226	-1 214	12	92	22	113	103	-10
Kulttuuripalvelut	B	-621	-51	-673	-636	37	116	51	167	162	-5
Musiikkiopetus	B	-767	-24	-792	-769	23	254	24	278	259	-19
Yhteensä		-3 293	-116	-3 409	-3 316	93	626	103	728	693	-35
Vapaa-aikalautakunta											
Vapaa-aikatoimi	B	-2 571	-42	-2 613	-2 631	-18	283	41	325	323	-1
Uimahalli	N	-935	0	-935	-921	14	697	0	697	724	27
Yhteensä		-3 506	-42	-3 547	-3 551	-4	980	41	1 021	1 047	26
Tekninen lautakunta											
Hallintopalvelut	B	-2 279	0	-2 279	-2 203	77	56	0	56	54	-2
Kaupunkirakenne	B	-3 897	-9	-3 906	-3 926	-20	2 724	-470	2 254	2 302	48
Tilapalvelut	B	-6 506	-4	-6 509	-6 301	209	9 643	-76	9 567	9 493	-74
Yhteensä		-12 682	-13	-12 694	-12 429	265	12 422	-546	11 876	11 848	-28
Rakennuslautakunta											
Rakennusvalvonta	B	-294	0	-294	-279	14	184	0	184	102	-82
Yhteensä		-294	0	-294	-279	14	184	0	184	102	-82
Ylä-Savon Jätehuoltolautakunta											
Jätehuolto	B	-120	0	-120	-102	18	118	0	118	108	-11
Yhteensä		-120	0	-120	-102	18	118	0	118	108	-11
Yhteensä		-152 171	-1 529	-153 701	-150 957	2 743	36 578	-1 265	35 313	35 128	-184
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						75 790	1 663	77 453	77 417	-36
Valtionosuudet	B						43 950	-1 235	42 715	42 830	114
Korkotuotot	N						51	0	51	45	-6
Muut rahoitustuotot	N						3 324	539	3 863	4 282	420
Korkokulut	N	-440	110	-330	-314	16					
Muut rahoituskulut	N	-618	100	-518	-412	106					
Satunnaiset erät	N	0	0	0	0	0	0	8 130	8 130	4 715	-3 415
Rahoitusosa yhteensä		-1 058	210	-848	-726	122	123 115	9 097	132 212	129 289	-2 923

	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Talousarvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	TA:n toteutuma	Poik- keama	Talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	TA:n toteutuma	Poik- keama
Investointiosa											
Kaupunginhallitus											
Pohjois-Savon laajakaistaverkko	B	-91	28	-63	29	92	0	0	0	0	0
Kuntayhtymät	B	-68	0	-68	-67	1	0	0	0	0	0
Muut osakkeet	B	-2	-8 130	-8 132	-16 119	-7 987	0	0	0	11 405	11 405
Valvontakamerat	B	0	-28	-28	-17	11	0	0	0	0	0
Kiinteistöjen osto/myynti	B	-300	0	-300	-149	151	100	0	100	163	63
Yhteensä		-461	-8 130	-8 591	-16 324	-7 733	100	0	100	11 568	11 468
Koulutuslautakunta											
Koneet ja kalusto	B	-350	0	-350	-337	13	0	0	0	0	0
Yhteensä		-350	0	-350	-337	13	0	0	0	0	0
Kulttuurilautakunta											
Taideteosten hankinta	B	0	-15	-15	-13	2	0	8	8	8	0
Koneet ja kalusto	B	-64	0	-64	-63	1	0	0	0	0	0
Yhteensä	B	-64	-15	-79	-76	3	0	8	8	8	0
Vapaa-aikalautakunta											
Koneet ja kalusto	B	-60	0	-60	-52	8	0	31	31	31	0
Uimahalli	B	-45	-10	-55	-53	2	0	0	0	0	0
Yhteensä	B	-105	-10	-115	-105	10	0	31	31	31	0
Tekninen lautakunta											
Kadunrak. ja y.l. alueiden rakentam	B	-1 123	-141	-1 264	-1 229	35	391	0	391	398	7
Ulkoilu- ja urheilualueet	B	-50	0	-50	0	50	0	0	0	0	0
Kankaan liikuntapuisto	B	-50	0	-50	-49	1	0	0	0	0	0
Muut investoinnit	B	-660	49	-611	-564	47	0	0	0	0	0
Soinlahden teollisuusalue	B	-2 850	1 391	-1 459	-1 444	15	1 250	-1 250	0	0	0
Katujen ja yleisten alueiden perusk	B	-505	6	-499	-486	13	0	0	0	0	0
Keskustan kaup.rakenteen parant.	B	-270	-86	-356	-350	6	0	0	0	0	0
Kangaslammin ja Kauppis-Heikin k	B	-100	0	-100	-43	57	0	0	0	0	0
Päiväkot. Simppukka	B	-1 500	65	-1 435	-1 201	233	0	0	0	580	580
Hernejärven koulu	B	0	-640	-640	-642	-2	0	0	0	0	0
Meijerikatu 1	B	-575	-165	-740	-735	5	0	0	0	127	127
Muut talonrakennushankkeet	B	-620	-46	-666	-643	23	0	0	0	0	0
Yhteensä		-8 303	433	-7 870	-7 387	483	1 641	-1 250	391	1 105	714
Investoinnit yhteensä		-9 283	-7 722	-17 005	-24 229	-7 224	1 741	-1 211	530	12 711	12 181
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	B	0	0	0	-4	-4					
Antolainasaamisten vähennys	B						261	0	261	261	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						7 000	0	7 000	3 500	-3 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-5 596	0	-5 596	-5 246	350					
Lyhytaikaisten lainojen muutos										541	
Oman pääoman muutokset											
Vaikutus maksuvalmiuteen										773	
YHTEENSÄ		-168 108	-9 041	-177 150	-181 162	-4 013	168 694	6 621	175 316	182 204	6 888

3.8 Käyttötalousosan ta:n ja ta-muutosten toteutumisvertailun yhdistelmä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta					
100 Rahoitus					
Tuotot	120 000	-120 000	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	0
Netto	0	-120 000	0	0	0
100 Vaalit					
Tuotot	40 000	0	40 000	35 650	4 350
Kulut	-40 000	0	-40 000	-37 189	-2 811
Netto	0	0	0	-1 539	1 539
Tarkastuslautakunta					
111 Tilintarkastus					
Tuotot	5 000	0	5 000	5 000	0
Kulut	-49 010	0	-49 010	-41 533	-7 477
Netto	-44 010	0	-44 010	-36 533	-7 477
Kaupunginhallitus					
120 Yleishallinto					
Tuotot	1 150 130	-46 920	1 103 210	1 219 443	-116 233
Kulut	-5 378 650	78 530	-5 300 120	-5 081 090	-219 030
Netto	-4 228 520	31 610	-4 196 910	-3 861 647	-335 263
170 Terveystieteidenhuolto					
Tuotot	286 300	-5 000	281 300	466 884	-185 584
Kulut	-72 920 570	-1 995 000	-74 915 570	-74 132 307	-783 263
Netto	-72 634 270	-2 000 000	-74 634 270	-73 665 423	-968 847
180 Henkilöstötoimi					
Tuotot	486 950	0	486 950	508 756	-21 806
Kulut	-959 700	0	-959 700	-946 838	-12 863
Netto	-472 750	0	-472 750	-438 082	-34 669
185 Työllisyydenhoito					
Tuotot	276 600	103 400	380 000	399 757	-19 757
Kulut	-1 129 610	-80 390	-1 210 000	-1 189 018	-20 983
Netto	-853 010	23 010	-830 000	-789 261	-40 740
189 Lomatoimi					
Tuotot	14 983 550	-902 000	14 081 550	13 712 501	369 049
Kulut	-14 574 630	802 000	-13 772 630	-13 324 477	-448 153
Netto	408 920	-100 000	308 920	388 024	-79 104
Kaupunginhallitus yhteensä					
Tuotot	17 183 530	-850 520	16 333 010	16 307 341	25 669
Kulut	-94 963 160	-1 194 860	-96 158 020	-94 673 729	-1 484 291
Netto	-77 779 630	-2 045 380	-79 825 010	-78 366 388	-1 458 622
190 Ylä-Savon Maaseutupalvelut					
Tuotot	346 320	0	346 320	320 296	26 024
Kulut	-458 090	0	-458 090	-425 679	-32 412
Netto	-111 770	0	-111 770	-105 382	-6 388

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Koulutuslautakuna					
300 Siv.pk hallinto					
Tuotot	0	0	0	12 786	-12 786
Kulut	-728 290	0	-728 290	-708 101	-20 189
Netto	-728 290	0	-728 290	-695 315	-32 975
310 Lasten päivähoito ja esiopetus					
Tuotot	1 247 040	-140 000	1 107 040	1 127 846	-20 806
Kulut	-12 830 790	-25 500	-12 856 290	-13 035 658	179 368
Netto	-11 583 750	-165 500	-11 749 250	-11 907 812	158 562
315 Peruskoulutus ja esiopetus					
Tuotot	342 350	246 800	589 150	641 450	-52 300
Kulut	-17 346 240	-198 490	-17 544 730	-16 870 135	-674 595
Netto	-17 003 890	48 310	-16 955 580	-16 228 685	-726 895
320 Lukiokoulutus					
Tuotot	112 300	0	112 300	125 294	-12 994
Kulut	-3 113 840	60 000	-3 053 840	-2 847 706	-206 134
Netto	-3 001 540	60 000	-2 941 540	-2 722 413	-219 127
330 Ruoka- ja siivouspalvelut					
Tuotot	2 851 310	0	2 851 310	2 754 144	97 167
Kulut	-2 748 640	0	-2 748 640	-2 640 094	-108 546
Netto	102 670	0	102 670	114 050	-11 380
Koulutuslautakunta yhteensä					
Tuotot	4 553 000	106 800	4 659 800	4 661 519	-1 719
Kulut	-36 767 800	-163 990	-36 931 790	-36 101 694	-830 096
Netto	-32 214 800	-57 190	-32 271 990	-31 440 175	-831 815
Kulttuurilautakunta					
400 Kansalaisopisto					
Tuotot	164 430	5 710	170 140	169 298	842
Kulut	-710 960	-7 410	-718 370	-697 028	-21 342
Netto	-546 530	-1 700	-548 230	-527 730	-20 500
410 Kirjastopalvelut					
Tuotot	91 550	21 540	113 090	103 115	9 975
Kulut	-1 192 890	-33 060	-1 225 950	-1 214 214	-11 735
Netto	-1 101 340	-11 520	-1 112 860	-1 111 099	-1 760
420 Kulttuuripalvelut					
Tuotot	115 640	51 270	166 910	162 134	4 776
Kulut	-621 330	-51 270	-672 600	-635 690	-36 910
Netto	-505 690	0	-505 690	-473 556	-32 133
430 Musiikinopetus					
Tuotot	253 950	24 150	278 100	258 840	19 260
Kulut	-767 430	-24 150	-791 580	-768 588	-22 992
Netto	-513 480	0	-513 480	-509 748	-3 732
Kulttuurilautakunta yhteensä					
Tuotot	625 570	102 670	728 240	693 387	34 853
Kulut	-3 292 610	-115 890	-3 408 500	-3 315 520	-92 979
Netto	-2 667 040	-13 220	-2 680 260	-2 622 133	-58 126

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vapaa-aikalautakunta					
500 Vapaa-aikatoimi					
Tuotot	283 100	41 490	324 590	323 456	1 134
Kulut	-2 570 920	-41 840	-2 612 760	-2 630 831	18 071
Netto	-2 287 820	-350	-2 288 170	-2 307 375	19 205
540 Uimahalli					
Tuotot	696 560	0	696 560	723 924	-27 364
Kulut	-934 660	0	-934 660	-920 558	-14 102
Netto	-238 100	0	-238 100	-196 634	-41 466
Vapaa-aikalautakunta yhteensä					
Tuotot	979 660	41 490	1 021 150	1 047 380	-26 230
Kulut	-3 505 580	-41 840	-3 547 420	-3 551 390	3 970
Netto	-2 525 920	-350	-2 526 270	-2 504 010	-22 260
Tekninen lautakunta					
600 Tekvin hallintopalvelut					
Tuotot	55 800	0	55 800	53 540	2 260
Kulut	-2 279 200	-160	-2 279 360	-2 202 543	-76 817
Netto	-2 223 400	-160	-2 223 560	-2 149 003	-74 557
630 Kaupunkirakenne					
Tuotot	2 723 820	-470 100	2 253 720	2 301 592	-47 872
Kulut	-3 897 110	-8 780	-3 905 890	-3 926 286	20 396
Netto	-1 173 290	-478 880	-1 652 170	-1 624 694	-27 476
690 Tilapalvelu					
Tuotot	9 642 830	-75 900	9 566 930	9 493 013	73 917
Kulut	-6 505 560	-3 630	-6 509 190	-6 300 662	-208 528
Netto	3 137 270	-79 530	3 057 740	3 192 351	-134 611
Tekninen lautakunta yhteensä					
Tuotot	12 422 450	-546 000	11 876 450	11 848 145	28 305
Kulut	-12 681 870	-12 570	-12 694 440	-12 429 492	-264 948
Netto	-259 420	-558 570	-817 990	-581 347	-236 643
Rakennuslautakunta					
Tuotot	184 000	0	184 000	101 983	82 017
Kulut	-293 550	0	-293 550	-279 333	-14 217
Netto	-109 550	0	-109 550	-177 350	67 800
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta					
Tuotot	118 260	0	118 260	107 696	10 564
Kulut	-119 780	0	-119 780	-101 716	-18 064
Netto	-1 520	0	-1 520	5 980	-7 500
Käyttötalous yhteensä					
Tuotot	36 577 790	-1 265 560	35 312 230	35 128 397	183 833
Kulut	-152 171 450	-1 529 150	-153 700 600	-150 957 275	-2 743 324
Netto	-115 593 660	-2 794 710	-118 388 370	-115 828 878	-2 559 491

4 Tuloslaskelma

kaupunki ja vesilaitos vähennettynä sisäiset	2014 €	2013 €	%
Toimintatuotot			
Myyntituotot	18 660 524,09	19 084 787,91	-2,2
Maksutuotot	3 987 446,43	4 020 704,80	-0,8
Tuet ja avustukset	1 756 087,32	1 670 731,02	5,1
Muut toimintatuotot	4 743 531,74	5 261 531,82	
Toimintuotot yht.	29 147 589,58	30 037 755,55	-3,0
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-45 121 780,11	-45 134 809,30	0,0
Palkat ja palkkiot	-32 508 191,82	-32 417 173,74	0,3
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-10 402 224,63	-10 480 229,39	-0,7
Muut henkilöstösivukulut	-2 211 363,66	-2 237 406,17	-1,2
Palvelujen ostot	-85 485 183,55	-84 683 487,87	0,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 564 514,08	-6 305 947,88	4,1
Avustukset	-4 191 385,71	-4 355 473,05	-3,8
Muut kulut	-862 479,66	-754 955,59	14,2
Toimintakulut yht.	-142 225 343,11	-141 234 673,69	0,7
Toimintakate	-113 077 753,53	-111 196 918,14	1,7
Verotulot	77 417 455,54	73 141 125,38	5,8
Valtionosuudet	42 829 601,00	43 665 557,00	-1,9
Rahoitustuotot ja -kulut:			
Korkotuotot muilta	45 104,85	51 617,73	-12,6
Muut rahoitustuotot muilta	2 577 388,00	1 920 115,83	34,2
Korkokulut	-340 882,45	-284 851,08	19,7
Muut rahoituskulut	-411 753,70	-469 938,50	-12,4
Rahoitustuotot ja kulut yht.	1 869 856,70	1 216 943,98	53,7
Vuosikate	9 039 159,71	6 826 708,22	32,4
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 592 821,57	-6 238 255,70	5,7
SATUNNAISET ERÄT			
Satunnaiset tuotot	4 714 524,94	0,00	
Tilikauden tulos	7 160 863,08	588 452,52	1116,9
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh.(+)	-518 704,70	-661 686,08	-21,6
Varausten muutos lisäys(-) tai väh.(+)	0,00	310 000,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-3 655 488,12	758 052,09	-582,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 986 670,26	994 818,53	200,2

5 Rahoituslaskelma

(eliminoitu sis. vesilaitos)	2014	2013
	€	€
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate ja liikeylijäämä (liikelait poistot+rahoitus)	9 039 159,71	6 826 708,22
Satunnaiset erät	4 714 524,94	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-159 480,63	-820 962,91
*Toiminnan rahavirta yht	13 594 204,02	6 005 745,31
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot *)	-25 998 059,36	-11 540 706,43
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 146 905,05	458 402,58
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot *)	11 667 298,97	1 014 663,69
* Investointien rahavirta yhteensä	-13 183 855,34	-10 067 640,16
Toiminnan ja investointien rahavirta	410 348,68	-4 061 894,85
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutos		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	260 828,61	191 589,15
*Antolainojen muutokset yhteensä	260 828,61	191 589,15
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 300 000,00	9 200 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 734 393,90	-5 212 473,90
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
* Lainakannan muutokset yhteensä	-434 393,90	3 987 526,10
Oman pääoman muutokset	0,00	249 845,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksian.varojen ja pääoman muutokset	-6 925,98	-4 751,65
Saamisten muutos	1 155 327,48	460 324,98
Korottomien velkojen muutos	-612 367,30	-706 813,30
*Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	536 034,20	-251 239,97
Rahoituksen rahavirta	362 468,91	4 177 720,28
RAHAVAROJEN MUUTOS	772 817,59	115 825,43
Rahat ja pankkisaamiset 31.12. +	24 273 624,67	23 500 807,08
Rahat ja pankkisaamiset 1. 1. -	-23 500 807,08	-23 384 981,65
Rahavarojen muutos	772 817,59	115 825,43

6 Tase (eliminoitu sis. vesilaitos)

VASTAAVAA	2014	2013
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	199 606,29	396 101,33
*Aineettomat hyödykkeet	199 606,29	396 101,33
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	12 169 169,53	12 073 574,91
Rakennukset	36 829 718,45	33 624 885,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 749 159,23	24 752 092,02
Koneet ja kalusto	1 503 293,96	1 626 470,22
Muut aineelliset hyödykkeet	154 143,81	156 330,26
Ennakomaksut ja keskeneräiset hankinnat	723 262,59	4 313 464,38
*Aineelliset hyödykkeet	78 128 747,57	76 546 817,62
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	31 940 579,17	27 158 590,99
Muut lainasaamiset	2 267 465,33	2 528 293,94
Muut saamiset	26 699,00	26 699,00
*Sijoitukset	34 234 743,50	29 713 583,93
**Pysyvät vastaavat	112 563 097,36	106 656 502,88
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	31 698,13	33 887,93
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 835 571,17	2 430 143,49
*Toimeksiantojen varat	2 867 269,30	2 464 031,42
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Muut saamiset	1 756 249,00	2 506 638,00
*Pitkäaikaiset saamiset	1 756 249,00	2 506 638,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 095 745,33	1 290 172,52
Lainasaamiset	566,42	1 780,98
Muut saamiset	1 854 059,00	2 021 151,39
Siirtosaamiset	221 474,18	263 678,52
*Lyhytaikaiset saamiset	3 171 844,93	3 576 783,41
**Saamiset	4 928 093,93	6 083 421,41
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	3 705,40	3 705,40
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00
Muut arvopaperit	14 483 395,11	13 332 619,79
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 487 100,51	13 336 325,19
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	9 786 524,16	10 164 481,89
**Vaihtuvat vastaavat	29 201 718,60	29 584 228,49
Vastaavaa	144 632 085,26	138 704 762,79

VASTATTAVAA	2014	2013
Oma pääoma		
Peruspääoma	63 789 390,30	63 789 390,30
Arvonkorotusrahasto	0,00	583 091,31
Muu oma pääoma	13 467 000,31	9 811 512,19
Edellisien tilikausien ylijäämä(-)/alijäämä(+)	455 184,94	-539 633,59
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	2 986 670,26	994 818,53
*Oma pääoma	80 698 245,81	74 639 178,74
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	6 017 459,72	5 498 755,02
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
*Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	6 017 459,72	5 498 755,02
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	16 785,00	16 785,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
*Pakolliset varaukset	16 785,00	16 785,00
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	22 861,60	25 051,40
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 306 472,70	2 910 076,00
Muut toimeksiantojen pääomat	7 190,84	5 085,84
*Toimeksiantojen pääomat	3 336 525,14	2 940 213,24
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	36 026 702,55	36 986 676,45
Saadut ennakot	321 126,65	346 646,65
Muut pitkäaikaiset velat	900 962,75	785 528,75
*Pitkäaikainen	37 248 791,95	38 118 851,85
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	6 209 973,90	5 679 973,90
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	420 870,70	467 607,16
Ostovelat	2 752 907,58	3 885 462,25
Muut velat	739 145,26	815 503,27
Siirtovelat	7 191 380,20	6 642 432,36
*Lyhytaikainen vieras pääoma	17 314 277,64	17 490 978,94
**Vieras pääoma	54 563 069,59	55 609 830,79
Vastattavaa	144 632 085,26	138 704 762,79

7 Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA	2014	2013
Toimintatuotot	121 147,24	119 627,03
Toimintakulut	-251 739,85	-250 079,96
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiost	2,21	92,23
Toimintakate	-130 590,41	-130 360,70
Verotulot	77 068,06	72 802,43
Valtionosuudet	69 063,93	72 269,47
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	72,47	74,39
Muut rahoitustuotot	2 604,13	1 946,55
Korkokulut	-685,05	-654,34
Muut rahoituskulut	-919,84	-1 107,70
VUOSIKATE	16 613,29	14 970,10
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 168,51	-11 567,89
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00	-6,20
Arvonalentumiset	-677,37	-492,20
Satunnaiset erät	3 818,89	0,00
Tilikauden tulos	7 586,29	2 903,82
Tilinpäätössiirrot	-4 174,45	595,22
Vähemmistöosuudet	-28,34	-14,11
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 383,50	3 484,92

8 Konsernitase

VASTAAVAA	2014	2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 118	1 276
Muut pitkävaikutteiset menot	147	226
Ennakkomaksut	34	45
*Aineettomat hyödykkeet	1 299	1 548
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	14 293	14 304
Rakennukset	94 527	98 005
Kiinteät rakenteet ja laitteet	27 244	25 355
Koneet ja kalusto	4 925	5 728
Muut aineelliset hyödykkeet	484	485
Ennakomaksut ja keskener. hank.	6 190	7 180
*Aineelliset hyödykkeet	147 662	151 057
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	12 097	1 677
Osakkeet ja osuudet	662	5 152
Muut lainasaamiset	84	0
Muut saamiset	107	114
*Sijoitukset	12 951	6 943
**Pysyvät vastaavat	161 912	159 548
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	771	981
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 896	2 489
Muut toimeksiantojen varat	158	336
*Toimeksiantojen varat	3 825	3 806
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	331	331
Keskeneräiset tuotteet	322	0
Muu vaihto-omaisuus	373	327
Ennakkomaksut	0	266
*Vaihto-omaisuus yhteensä	1 026	924
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Myyntisaamiset	2 051	2 269
Lainasaamiset	0	585
Muut saamiset	2 149	2 513
Siirtosaamiset	6	10
*Pitkäaikaiset saamiset	4 206	5 377
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	3 593	6 320
Lainasaamiset	28	29
Muut saamiset	4 241	2 788
Siirtosaamiset	2 331	3 195
*Lyhytaikaiset saamiset	10 193	12 332
**Saamiset	14 399	17 709
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	4	4
Muut arvopaperit	14 487	13 336
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 490	13 340
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	26 504	28 413
**Vaihtuvat vastaavat	56 420	60 386
VASTAAVAA	222 157	223 740

VASTATTAVAA	2014	2013
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	63 789	63 789
Arvonkorotusrahasto	1 458	5 413
Muut omat rahastot	14 931	11 276
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-1 785	-1 214
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	3 384	3 485
*Oma pääoma	81 777	82 749
VÄHEMMISTÖOSUUDET	207	160
POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	8 810	8 129
Vapaaehtoiset varaukset	7 295	7 643
*Poistoero ja vapaaehtoisetvaraukset	16 106	15 772
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	17	17
Muut pakolliset varaukset	792	492
*Pakolliset varaukset	809	508
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	832	1 033
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 403	3 005
Muut toimeksiantojen pääomat	195	365
*Toimeksiantojen pääomat	4 430	4 402
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	74 196	74 316
Lainat julkisyhteisöiltä	1 450	2 174
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	1 143	1 000
Ostovelat	0	0
Muut velat	901	786
*Pitkäaikainen	77 690	78 276
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	9 285	8 467
Lainat julkisyhteisöiltä	0	68
Saadut ennakot	1 007	1 335
Ostovelat	8 917	11 810
Muut velat	1 436	1 539
Siirtovelat	20 493	18 653
*Lyhytaikainen vieras pääoma	41 138	41 872
**Vieras pääoma	118 828	120 148
VASTATTAVAA	222 157	223 740

9 Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
Vuosikate	16 613	14 970
Satunnaiset erät	3 819	0
Tulorahoituksen korjauserät	389	-964
	20 821	14 006
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-35 598	-20 508
Rahoitusosuudet investointimenoihin	714	712
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	11 523	1 199
	-23 360	-18 597
 Toiminnan ja investointien rahavirta	 -2 539	 -4 591
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	287	219
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 040	14 776
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 921	-8 078
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3	12
Oman pääoman muutokset	-28	145
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.ant.varojen ja pääomien muutokset	8	17
Vaihto-omaisuuden muutos	-101	176
Saamisten muutos	2 726	1 831
Korottomien velkojen muutos	-1 227	1 381
Rahoituksen rahavirta	1 782	10 480
 Rahavarojen muutos	 -758	 5 888
Rahavarojen muutos	-758	5 888
Rahavarat 31.12.	40 995	41 752
Rahavarat 1.1.	-41 752	-35 864

KAUPUNKI

Tilinpäätöksen liitetiedot

10 Tilinpäätöksen liitetiedot

10.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

10.1.1 Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tulot ja menot jaksotetaan eri tilikausille suoriteperusteen mukaan, poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan tilitysten mukaan.

Pysyvien vastaavien arvostus ja suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno-
noon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-
osuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman
mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty alla.

Poistosuunnitelma

Kaupunginvaltuusto on 11.11.1996 vahvistanut poistosuunnitelman.

(* Muutos 1.1.2008 alkaen kv 17.12.2007 § 143)

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poisto aika / poisto-%
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	3 vuotta
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
x) Hallinto ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 %*
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 %*
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	9 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	9 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	13 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	Menojäännöspoisto	18 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	18 %
Sähkö, vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäämäpoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäämäpoisto	18 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäämäpoisto	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäämäpoisto	23 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	20 %
Puiset alukset ja muut uivat		

työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto-		
yms. laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa
---------------------	------------

x) Raatihuoneen ja kulttuurikeskuksen poistoaika edellä selostetusta poikkeavasti on 40 v. ja
xx) Palloiluhallin poistoaika on edellä selostetusta poiketen 12 v. (kv. 10.12.2001)

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut osan pitkäaikaisista vaihtuvan koron lainoista koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimuksia 4 kpl ja ne ovat voimassa vuoteen 2017.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Muut erät

Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana olevat palkat merkitään ottaen huomioon kunnallisen virka- ja työehtosopimusten määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta. Tuloslaskelman toimintakuluihin kirjattu lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilöittäin käyttäen palkanlaskentajärjestelmään perustuvien todellisten ansaittujen lomapäivien ja pitämättömien lomapäivien sekä säästövapaiden määriä.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Vuoden 2013 verotulototeumaan sisältyy tilitysaikataulujen ja kuntien jako-osuuksien muutoksista johtuen verotuloja 1,4 M€ normaalia enemmän.

Tilikauden tulokseen vaikuttaa Savonia Ammattikorkeakoulutuksen toimintojen yhtiöittämisestä johtuvat satunnaiset erät, joiden nettovaikutus kaupungin tulokseen on 4,7 M€.

10.2 Tuloslaskelman liitetiedot

10.2.1 Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina		
	2014	2013
Hallintopalvelukeskus	15 661 211,58	16 356 550,00
Sivistyspalvelukeskus	2 705 521,90	2 625 408,55
Vapaa-aikapalvelukeskus	979 851,72	888 968,82
Tekninen keskus	4 997 310,35	5 536 966,53
Vesilaitos	4 803 694,03	4 629 861,65
Yhteensä	29 147 589,58	30 037 755,55

10.2.2 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely		
	2014	2013
Kunnan tulovero	65 663 645,21	63 236 807,18
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 029 985,08	4 759 437,46
Kiinteistövero	5 723 825,25	5 144 880,74
Verotulot yhteensä	77 417 455,54	73 141 125,38

10.2.3 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely		
	2014	2013
Peruspalvelujen valtionosuus	40 527 482,00	41 682 459,00
Verotuloihin per. valtionos. tasaus	5 582 317,00	5 186 046,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	-103 509,00	-103 509,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-3 176 689,00	-3 099 439,00
Yhteensä	42 829 601,00	43 665 557,00

10.2.4 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta v. 2012 – 2016 (kaup. + vesil.)

Keskimääräisen suunnitelman mukaiset poistot	6 888 755
Keskimääräisen poistonalaisten investointien omahankintameno	9 718 255
Poikkeama (€)	-2829499,8
Poikkeama %	-29 %

Investointien ja positotason poikkeama johtuu siitä, että tarkastelujaksolle ajoittuu useita merkittäviä peruskorjaus-, laajennus ja uusinvestointeja: Kangaslammin koulu, Päiväkotä Simpukka, Vuohiniemen jätevedenpuhdistamon jälkisuodatuslaitos, vesitornin peruskorjaus, terveyskeskus sekä Kauppiis-Heikin, Hernejärven, Kirkonsalmen ja Runnin koulut.

**Erittely suunnitelmanmukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta
(kaupunki + vesilaitos)**

	TP2013	TP2014	Taloussuunnitelma		
			TS2015	TS2016	TS2017
Poistonalaiset investoinnit	11 397 592	9 604 693	9 364 000	9 838 000	10 380 000
Rahoitusosuudet	504 603	1 139 406	109 000	0	110 000
Investointien omahankintameno	10 852 989	8 465 287	9 165 000	9 838 000	10 270 000
Suunnitelman mukaiset poistot	6 238 256	6 592 821	7 307 170	7 192 170	7 113 360
Viiden vuoden keskiarvo:					
Suunnitelman mukaiset poistot	6 888 755				
Poistonalaisten investointien omahankintameno	9 718 255				
Ero, €	-2 829 500				
Poikkeama, %	-29 %				

Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin: 41 %

Jos eroa verrataan investointeihin: 29 %

Suunnitelman mukaiset poistot ovat investoinneista: 71 %

10.2.5 Pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset		
	2014	2013
Eläkevastuu 1.1	16 785,00	16 785,00
Lisäykset tilikaudelle		
Vähennykset tilikaudella		
Eläkevastuu 31.12	16 785,00	16 785,00

10.2.6 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
	2014	2013
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	145 304,11	774 762,91
Rakennusten myyntivoitot		0,00
Muut myyntivoitot	14 176,52	46 200,00
Myyntivoitot yhteensä	159 480,63	820 962,91

10.2.7 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2014	2013
Osinkotuotot muista yhteisöistä	653 220,33	741 361,64
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	274 353,87	272 655,24
Yhteensä	927 574,20	1 014 016,88

10.3 Tasetta koskevat liitetiedot

10.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

10.3.1.1. Arvonkorotukset

Arvonkorotukset		
	2014	2013
Rakennukset		
Uima- ja jäähalli	0,00	583 091,31
Arvonkorotukset yhteensä	0,00	583 091,31

10.3.1.2. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet							Pysyvät vast. hyöd. yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesk.er. hankinnat ja enn.aksut	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	24 108,49	371 992,84	396 101,33	12 073 574,91	33 624 885,83	24 752 092,02	1 626 470,22	156 330,26	4 313 464,38	76 546 817,62	76 942 918,95
Lisäykset tilikaudella	11 355,00	0,00	11 355,00	193 670,64	3 441 633,04	5 214 325,45	499 906,79	0,00	693 167,02	10 042 702,94	10 054 057,94
Rahoitusosuudet tilikaudella		-28 561,00	-28 561,00	0,00	-706 977,00	-620 585,33	-31 475,00	0,00	0,00	-1 359 037,33	-1 387 598,33
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-98 076,02	0,00	0,00	-4 849,35	-2 186,45	0,00	-105 111,82	-105 111,82
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	3 379 934,57	903 434,24	0,00	0,00	-4 283 368,81	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-17 219,42	-162 069,62	-179 289,04	0,00	-2 326 666,68	-3 500 107,15	-586 758,70	0,00	0,00	-6 413 532,53	-6 592 821,57
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	18 244,07	181 362,22	199 606,29	12 169 169,53	37 412 809,76	26 749 159,23	1 503 293,96	154 143,81	723 262,59	78 711 838,88	78 911 445,17
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	-583 091,31		0,00	0,00		-583 091,31	-583 091,31
Poistamaton kirjanpitoarvo 31.12.	18 244,07	181 362,22	199 606,29	12 169 169,53	36 829 718,45	26 749 159,23	1 503 293,96	154 143,81	723 262,59	78 128 747,57	78 328 353,86
Olennot lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet						Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä		Saamiset konserni-yhteisöiltä	Saamiset kuntayhtymiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	
Hankintameno 1.1	3 909 420,35	18 061 999,45	1 377 101,31	3 810 069,88	27 158 590,99		2 528 293,94	0,00	26 699,00	2 554 992,94	29 713 583,93
Lisäykset	0,00	67 481,50	7 078 269,01	0,00	7 145 750,51		0,00	0,00	0,00	0,00	7 145 750,51
Vähennykset	0,00	-2 363 762,33	0,00	0,00	-2 363 762,33		-260 828,61	0,00	0,00	-260 828,61	-2 624 590,94
Hankintameno 31.12	3 909 420,35	15 765 718,62	8 455 370,32	3 810 069,88	31 940 579,17		2 267 465,33	0,00	26 699,00	2 294 164,33	34 234 743,50
Arvonl. ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 909 420,35	15 765 718,62	8 455 370,32	3 810 069,88	31 940 579,17		2 267 465,33	0,00	26 699,00	2 294 164,33	34 234 743,50

10.3.1.3. Maa- ja vesialueet erittely

Maa- ja vesialueet erittely		
	2014	2013
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	103 250,06	103 250,06
Muut maa- ja vesialueet	12 065 919,47	11 970 324,85
Maa- ja vesialueet yhteensä	12 169 169,53	12 073 574,91

10.3.1.4. Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset						
	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n perusosta	Ero
Pohjois-Savon shp ky	4 653 450,91			4 653 450,91	4 365 174,96	288 275,95
Ylä-Savon SOTE ky	6 693 425,18	67 481,50 *)		6 760 906,68	6 760 906,68	
Savonia amm.kork.ko	3 722 207,21		-2 079 041,94	1 643 165,27	1 643 165,27	

* eläinklinikan lainan lyhennys 67 481,50 €

10.3.1.5. Omistukset muissa yhteisöissä

IISALMI-KONSERNIN RAKENNE JA SISÄLTÖ						
2014						
		Kaup. om. osuus%	Kons. om. osuus %	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Yhteisö/yhtymä	Koti- paikka					
1. TYTÄRYHTIÖT						
Yhdistelty pariarvomenetelmällä						
Kiinteistö Oy Petterinkulma	Iisalmi	100,0	100,0	2 939 040,70	21 804 513,82	16,42
Iisalmen Teollisuuskylä Oy	Iisalmi	97,8	97,8	1 390 918,47	6 703 183,07	206 137,57
Kiint. Oy Iisalmen Lumakeskus	Iisalmi	61,5	100,0	97 295,88	3 223 176,18	7 236,46
Ylä-Savon ICT-palvelut Oy	Iisalmi	30,0	57,4	56 480,53	343 294,12	216,18
Yhdistelemättömät tytäryhtiöt						
Kiint. Oy Pöllösenlahden Haka	Iisalmi	72,3	72,3	72 905,43	502 446,61	29,25
As. Oy Kilpitöyry	Iisalmi	63,3	63,3	167 085,18	232 013,14	0,00
As. Oy Kilpivatro	Iisalmi	69,3	69,3	70 270,48	204 503,58	0,00
2. KUNTAYHTYMÄTYTÄRYHTIÖ						
Ylä-Savon SOTE ky	Iisalmi	60,8	60,8	6 489 600,44	11 394 119,28	0,00
3. KUNTAYHTYMÄT						
Ylä-Savon amm. koulutuksen ky	Iisalmi	47,7	47,7	8 924 755,30	1 041 721,05	179 630,48
Savonia ammattikorkeakoulun ky	Kuopio	22,8	22,8	1 953 191,97	2 913 403,36	1 865 941,35
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ky (konserni)	Kuopio	4,3	4,3	4 039 913,00	13 009 916,00	89 844,84
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	9,1	9,1	69 146,75	37 693,53	17 013,08
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	11,2	11,2	4 794 509,34	2 621 565,67	1 949 264,79
Vaalijalan ky	Pieksämäki	4,8	4,8	445 422,40	887 523,41	25 118,30
Yhdistelemättömät kuntayhtymät						
Itä-Suomen Päihdehuollon ky	Mäntyharju	2,8	2,8	53 216,85	18 756,96	-483,32
4. OSAKKUUSYHTIÖT						
Savonia ammattikorkeakoulu Oy	Kuopio	22,8	22,8	7 214 964,50	1 549 983,94	-1 967,38
Ylä-Savon Jätehuolto Oy	Iisalmi	36,0	36,0	213 575,90	162 327,47	-85 116,59
Ylä-Savon Kehitys Oy	Iisalmi	22,5	22,5	79 921,41	232 464,42	5 870,99
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy	Kuopio	40,5	40,5	1 300 523,93	316,94	-12 299,94
Ylä-Savon Vesi Oy	Iisalmi	46,2	46,2	3 247 672,57	3 543 186,43	65 025,31
Yhteensä				43 620 411,04	70 426 109,00	4 311 477,79

10.3.1.6. Saamisten erittely

Saamisten erittely	2014		2013	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	32 919,31	0,00	20 819,30
Muut saamiset	0,00	10 996,00	0,00	79 836,34
Yhteensä	0,00	43 915,31	0,00	100 655,64
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	27 157,79	0,00	39 730,44
Muut saamiset	0,00	52 317,00	0,00	155 816,00
Siirtosaamiset	0,00	212 674,67	0,00	257 024,07
Yhteensä	0,00	292 149,46	0,00	452 570,51
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusosuusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	11 120,39		38 597,69
Muut saamiset	0,00	0,00		0,00
Yhteensä	0,00	11 120,39	0,00	38 597,69
Saamiset yhteensä	0,00	347 185,16	0,00	591 823,84

Kiinteistö Oy Lumakeskuksen rakentamiseen kaupungille myönnetty valtionosuus on käsitelty tilinpäätöksessä kohdassa pitkäaikainen vieras pääoma/saadut ennakot ja lyhytaikainen vieras pääoma/ saadut ennakot. Valtionosuutta tuloutetaan tuloslaskelmaan sen mukaisesti kun pääomavuokria erääntyy maksettavaksi.

10.3.1.7.Siirtosaamisiin siirtyvät olennaiset osat

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	215 606,56	260 164,35
Muut siirtosaamiset	5 867,62	3 514,17
Yhteensä	221 474,18	263 678,52

10.3.1.8. Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopaperit		
	2014	2013
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	26 140,51	25 910,19
Kirjanpitoarvo	3 705,40	3 705,40
Erotus	22 435,11	22 204,79
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	15 543 464,70	14 345 633,89
Kirjanpitoarvo	14 483 395,11	13 332 619,79
Erotus	1 060 069,59	1 013 014,10
Yhteensä rahoitusarvopaperit (kp-arvot)	14 487 100,51	13 336 325,19

10.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**10.3.2.1. Oma pääoma erittely**

Oman pääoman erittely	2014	2013
Peruspääoma 1.1./31.12	63 789 390,30	63 789 390,30
Arvonkorotusrahasto 1.1./31.12	0,00	583 091,31
Muut omat rahastot 1.1.	9 811 512,19	10 569 564,28
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	3 341 346,08	3 371 885,01
Siirrot rahastoon	130 900,93	130 012,50
Siirrot rahastosta	-175 541,57	-160 551,43
Vahinkorahaston pääoma 31.12	3 296 705,44	3 341 346,08
Investointi- ja kehittämisrahaston pääoma 1.1	6 407 779,10	7 135 779,10
Siirrot rahastoon	4 550 000,00	
Siirrot rahastosta	-1 000 000,00	-728 000,00
Investointi- ja kehittämisrahaston pääoma 31.12	9 957 779,10	6 407 779,10
Opintorahaston pääoma 1.1	62 387,01	61 900,17
Siirrot rahastoon	152 276,40	2 003,58
Siirrot rahastosta	-2 147,64	-1 516,74
Opintorahaston pääoma 31.12	212 515,77	62 387,01
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	13 467 000,31	9 811 512,19
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1	455 184,94	-789 478,59
VO-siirto ed.tilik. tulos v. 2011 (palkkaratkaisukorotus)	0,00	249 845,00
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	455 184,94	-539 633,59
Tilikauden ylijäämä	2 986 670,26	994 818,53
Oma pääoma yhteensä	80 698 245,81	74 639 178,74

10.3.2.2. Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	2014	2013
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 734 409,10	14 925 106,30
Pitkäaikaiset velat yhteensä	11 734 409,10	14 925 106,30

10.3.2.3. Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset		
	2014	2013
Muut pakolliset varaukset		
Eläkevastuu	16 785,00	16 785,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	16 785,00	16 785,00

10.3.2.4. Vieras pääoma

Vieras pääoma		
	2014	2013
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	19 539,37	97 935,64
Yhteensä		
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat	67 954,94	97 441,20
Siirtovelat	1 160 690,00	331 061,61
Yhteensä	1 228 644,94	428 502,81
Velat osakkuusyhteisöille		
Ostovelat	121 685,03	131 988,18
Yhteensä	121 685,03	131 988,18
Vieras pääoma yhteensä	1 350 329,97	560 490,99

10.3.2.5. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	4 730 822,33	4 752 457,84
Korkojaksotukset	43 347,82	51 759,95
Valtionosuudet	222 670,51	1 360 279,84
Velat jäsenkuntayhtymille	1 160 690,00	331 061,61
Palkkaperusteiset maksut	821 715,24	133 416,51
Asfalttikartellikorvaukset	138 200,50	0,00
Muut	73 933,80	13 456,64
Yhteensä	7 191 380,20	6 642 432,39

10.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**10.4.1 Leasingvastuut**

Leasingvastuut		
	2014	2013
Leasingvastuut (sis.alv)	512 069,74 €	1660,83

10.4.2 Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
	2014	2013
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	38 484 109,82	38 454 109,82
Jäljellä oleva pääoma	25 677 821,93	27 577 068,40
Osakkuusyhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	6 497 000,00	5 849 000,00
Jäljellä oleva pääoma	4 088 541,09	3 836 672,49

Vastuu osakkeittain suhteessa Ylä-Savon Jätehuolto Oy:n vastuista mikäli yhtiö purkautuu tai ei kykene hoitamaan sille asetettuja vastuita.

10.4.3 Muut vastuusitoumukset

Muut vastuusitoumukset		
	2014	2013
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	3 961 000,00	5 959 702,04
Jäljellä oleva pääoma	1 668 571,20	3 576 082,15

10.4.4 Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2014	2013
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	101 173 508,88	96 454 032,92
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	69 948,49	64 687,36

10.4.5 Arvonlisäveron palautusvastuu

Ei palautuksenalaisia kiinteistöjä.

10.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot**10.5.1 Henkilöstön lukumäärä**

10.5.1. Henkilöstön lukumäärä	2014	2013
	1 073	1 100

10.5.2 Henkilöstökulut

	2014	2013
Palkat ja palkkiot	33 051 979,44	33 001 595,46
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	10 402 224,63	10 480 229,39
Muut henkilöstösivukulut	2 211 363,66	2 237 406,17
Henkilöstökorvaukset ja muut korvauserät	-543 787,62	-584 421,72
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	45 121 780,11	45 134 809,30
Käyttöomaisuuteen aktivoitujen hlöstökulut	592 854,20	813 089,26
Yhteensä henkilöstökulut	45 714 634,31	45 947 898,56

10.6 Kehittämisen- ja investoinirahasto vuonna 2014

Alkupääoma 1.1.2014	6 407 779 €
Soinlahden investointeihin	-1 000 000 €
Rahaston lisäys 2014	4 550 000 €
Pääoma 31.12.2014	9 957 779 €

Sijoitussalkkua hoitaa Pohjola Varainhoito Oy

Sijoitussalkku koostuu rahastosijoituksista.

Sijoitusallokaatio 31.12.2014

Korkosijoitukset 67,7 %

Osakkeet 27,5 %

Muut sijoitukset 4,8 %

10.7 Tilintarkastajan palkkiot

	2014	2013
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot		8 818,50
Projektitarkastukset		422,00
Muut tarkastajelle kuuluvat tehtävät		
Tarkastuslautakunnan kokoukset		1 296,00
Muut palkkiot		
BDO Audiator Oy yhteensä	0,00	10 536,50
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	17 937,96	11 148,00
Projektitarkastukset	1 164,00	394,00
Muut tarkastajelle kuuluvat tehtävät		
Tarkastuslautakunnan kokoukset	1 849,97	1 260,00
Sisäinen tarkastus	2 618,00	
Muut palkkiot	5 762,56	693,00
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy yht.	29 332,49	13 495,00
Palkkiot yhteensä	29 332,49	24 031,50

Koronvaihtosopimukset	2014	2013
Kuntarahoitus		
KSWAP021/10		
Jäljellä oleva nimellisarvo	3 000 000,00	
Eräpäivä	14.8.2017	
Vaihtuva korko	6 kk Euribor	
Kiinteä korko	1,821	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen muk.)	-115 420,00	
KSWAP047/12		
Jäljellä oleva nimellisarvo	3 200 000,00	
Eräpäivä	16.11.2017	
Vaihtuva korko	3 kk Euribor	
Kiinteä korko	0,59	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen muk.)	-39 800,00	
Nordea		
1130242/1455383		
Jäljellä oleva nimellisarvo	3 200 000,00	
Eräpäivä	27.9.2017	
Vaihtuva korko	3 kk Euribor	
Kiinteä korko	1,08	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen muk.)	-72 578,00	
665102		
Jäljellä oleva nimellisarvo	2 100 000,00	
Eräpäivä	4.5.2017	
Vaihtuva korko	Euribor 6 kk	
Kiinteä korko	3,27	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen muk.)	-95 662,00	

10.8 Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma/vesilaitos

	2014	2013
	€	€
Liikevaihto	5 001 426,75	4 787 507,17
Liiketoiminnan muut tuotot	4 647,69	26 551,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 677 095,47	-1 636 858,44
Palvelujen ostot	-840 767,48	-858 917,50
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-472 074,43	-496 805,69
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-169 688,05	-166 150,95
Muut henkilöstösivukulut	-34 554,21	-34 290,28
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-900 742,33	-834 719,62
Liiketoiminnan muut kulut	-138 136,10	-156 199,95
Liikeylijäämä (alijäämä)	773 016,37	630 116,38
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	40,01	0,00
Muut rahoitustuotot	3 279,19	1 932,05
Muille maksetut korkokulut	-26 895,67	-16 234,61
Korvaus peruspääomasta	-631 000,00	-531 000,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	118 439,90	84 813,82
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh(+)	76 329,30	-257 000,08
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai väh. (+)	0,00	310 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	194 769,20	137 813,74

Rahoituslaskelma/vesilaitos	2014	2013
	€	€
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	773 016	630 116
Poistot ja arvonalentumiset	900 742	834 720
Rahoitusuotot ja -kulut	-654 576	-545 303
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
*Toiminnan rahavirta yht.	1 019 182	919 533
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 769 233	-2 447 141
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 135	108 384
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	0
* Investointien rahavirta yhteensä	-1 766 098	-2 338 757
Toiminnan ja investointien rahavirta	-746 916	-1 419 223
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 800 000	900 000
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-484 000	-389 000
Kunnalta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos		
* Lainakannan muutokset yhteensä	1 316 000	511 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-515 083	587 164
Saamisten muutos muilta	55 264	-8 527
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-87 306	103 949
Korottomien velkojen muutos muilta	-21 959	225 638
* Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-569 084	908 223
Rahoituksen rahavirta	746 916	1 419 223
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0
Rahat ja pankkisaamiset 31.12. +		0
Rahat ja pankkisaamiset 1.1. -		
Rahavarojen muutos	0	0

Tase / Vesilaitos

VASTAAVAA	2014	2013	VASTATTAVAA	2014	2013
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineettomat oikeudet			Peruspääoma	4 557 689,22	4 557 689,22
Muut pitkävaikutteiset menot	18 244,07	24 108,49	Ed. tilik. yli-(-)/alijäämä(+)	4 292 812,82	4 154 999,08
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	194 769,20	137 813,74
Rakennukset	2 141 734,10	735 864,14	*Oma pääoma	9 045 271,24	8 850 502,04
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 805 366,93	6 853 222,14	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Koneet ja kalusto	56 783,42	50 515,99	Poistoero	621 896,47	698 225,77
Keskeneräiset hankinnat	0,00	1 493 062,25	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
*Aineelliset hyödykkeet	10 003 884,45	9 132 664,52	*Poistoero ja vapaaeht. varaukset	621 896,47	698 225,77
Sijoitukset			Vieras pääoma		
Osakket ja osuudet			Pitkäaikainen		
*Osakkeet ja osuudet	3 030 720,00	3 030 720,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	3 262 000,00	2 126 000,00
* Sijoitukset	3 030 720,00	3 030 720,00	Liitt.maksut ja muut pitkäaik. velat	905 382,75	785 528,75
**Pysyvät vastaavat	13 052 848,52	12 187 493,01	*Pitkäaikainen	4 167 382,75	2 911 528,75
Vaihtuvat vastaavat			Lyhytaikainen		
Saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	614 000,00	434 000,00
Pitkäaikaiset			Ostovelat	252 466,35	284 852,34
Muut saamiset	36 360,00	29 420,00	Muut velat	37 718,58	231 781,57
*Pitkäaikaiset	36 360,00	29 420,00	Siirtovelat	132 892,99	135 562,85
Lyhytaikaiset			*Lyhytaikainen	1 037 077,92	1 086 196,76
Myyntisaamiset	288 958,49	278 585,93	**Vieras pääoma	5 204 460,67	3 997 725,51
Saamiset kaupungilta	1 476 705,81	961 622,56	Vastattavaa	14 871 628,38	13 546 453,32
Muut saamiset	16 755,56	89 331,82			
Siirtosaamiset	0,00	0,00			
*Lyhytaikaiset saamiset	1 782 419,86	1 329 540,31			
**Saamiset	1 818 779,86	1 358 960,31			
Rahat ja pankkisaamiset					
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00			
**Vaihtuvat vastaavat	1 818 779,86	1 358 960,31			
Vastaavaa	14 871 628,38	13 546 453,32			

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

10.9 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

10.9.1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Kiinteistö Oy Pöllösenlahden Hakaa, Asunto Oy Kilpitöyryä ja As Oy Kilpivatroa, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, paitsi Itä-Suomen Päihdehuollon ky, jossa kaupungin omistusosuus on vähäinen 2,78 % eikä kaupungin osuus kuntayhtymien varoista ja veloista ole määrältään olennainen konsernitaseen kannalta.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin osakkuusyhteisöt, joita on viisi

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteita ei sisälly konsernitilinpäätökseen. Konserniyhteisöjen Iisalmen kaupungille suorittamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Valtionosuudet

Koulutuskuntayhtymien valtionosuudet (ammattikoulutuksen ja perusopetuksen yksikköhintarahoitus) esitetään valtionosuudet erässä emon tuloslaskelman laadintaperiaatteita noudattaen. Kuntayhtymien omassa tuloslaskelmassa valtionosuudet sisältyvät toimintatuottoihin.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi yhteisöjen omien ilmoitusten perusteella ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmilte tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt (viisi yhteisöä) on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoisia varauksia ei ole jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

V. 2014 konsernin omistusosuuksissa on tapahtunut seuraavat muutokset:

Iisalmen kaupungin peruspääomaosuus Ylä-Savon SOTE ky:n peruspääomasta 31.12.2013 on 60,80 % (v. 2013 60,57 %). Ylä-Savon ICT-palvelut Oy:stä kaupunki omistaa suoraan 30 %, välillisesti SOTE ky:n kautta 27,36 % (v. 2013 57,25 %).

Savonia Ammattikorkeakoulun kuntayhtymän toiminnot siirrettiin Savonia ammattikorkeakoulu Oy:öön. Savonia ky hallinnoi jatkossa kahta kiinteistöä siihen saakka kunnes molempien kiinteistöjen myynti realisoituu. Kaupungin omistusosuus sekä Savonia Ky:stä että Oy:stä on 22,76 %. Ky:n osalta entinen omistusosuus oli 26,3 %.

10.9.2 Konsernituloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2014	2013
Yleishallinto	17 319 585	17 552 856
Sosiaali- ja terveyspalvelut	74 239 657	74 912 025
Opetus- ja kulttuuripalvelut	11 049 634	8 370 273
Yhdyskuntapalvelut	18 582 213	18 791 877
Muut palvelut (ei voi tarkemmin eritellä)		
Konsernin toimintatuotot yhteensä	121 191 088	119 627 031

Satunnaisten erien erittely	2014	2013
Satunnaiset tuotot		
Kaupunki, Savonia-tuotot	4 714 524,94	
Satunnaiset kulut		
Savonia - liikelaitostaminen	-895 637,82	
Satunnaiset erät yhteensä	3 818 887,12	0,00

10.9.3 Konsernitaseen liitetiedot

Maa- ja vesialueiden erittely	2014	2013
Maa- ja vesialueet	13 665 864,40	13 679 142,33
Kiinteistöjen liittymismaksut	627 095,44	625 004,24
Maa- ja vesialueet yhteensä	14 292 959,84	14 304 146,57

Arvonkorotukset	2014 1 000 €	2013 1 000 €
Maa- ja vesialueet	242,9	242,9
Muutos	0,0	0,0
Arvonkorotukset 1.1.-31.12.	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku 1.1.-31.12	0,0	0,0
Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset 31.12.	242,9	242,9
Rakennukset	5 413,1	5 873,6
Muutos	0,0	0,0
Arvonkorotukset 1.1.-31.12.	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku 1.1.-31.12 (Savonia, kaup)	-3 954,8	-460,5
Rakennusten arvonkorotukset 31.12.	1 458,3	5 413,1

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	216 578,73	1 722,70
Kela-korvaukset	330 428,96	352 806,34
Valtionavut, EU-tuet ja avustukset, projektituet	1 019 461,58	1 478 489,42
Yksikköhintarahojen saamiset	714,43	111 924,71
Muut tulojäämät	763 865,83	1 249 981,48
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 331 049,53	3 194 924,65

Oman pääoman erittely	2014	2013
Peruspääoma 1.1./31.12	63 789,4	63 789,4
Arvonkorotusrahasto 1.1./31.12	1 458,3	5 413,1
Muut omat rahastot 1.1.	11 275,9	12 034,5
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	3 341,3	3 371,9
Siirrot rahastoon	130,9	130,0
Siirrot rahastosta	-175,5	-160,6
Vahinkorahaston pääoma 31.12	3 296,7	3 341,3
Investointi- ja kehittämisrahaston pääoma 1.1	6 407,8	7 135,8
Siirrot rahastoon	4 550,0	
Siirrot rahastosta	-1 000,0	-728,0
Investointi- ja kehittämisrah. pääoma 31.12	9 957,8	6 407,8
Opintorahaston pääoma 1.1	62,4	61,9
Siirrot rahastoon	152,3	2,0
Siirrot rahastosta	-2,1	-1,5
Opintorahaston pääoma 31.12	212,5	62,4
Muiden rahastojen pääomat	1 463,9	1 464,5
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	14 930,9	11 275,9
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1	2 271,0	-1 891,1
Osak.yht. ed tk tietojen muutokset (KYS, YS Kehitys)	-1,4	-132,3
Ed. tilikausien oikaisut (v. 2014 Vaalijala)	-16,9	244,0
Muut muutokset (Savonia)	-4 038,8	565,5
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	-1 786,1	-1 213,9
Tilikauden yli-/alijäämä	3 383,5	3 484,9
Oma pääoma yhteensä	81 776,0	82 749,5

Pakolliset varaukset	2014	2013
Muut pakolliset varaukset		
Eläkevaraus, kaupunki	16 785,00	16 785,00
PSSHP, potilasvahinkovak.maksuvastuu	744 057,89	491 538,55
YSAO, rakennusten purkuvaraus	47 701,15	0,00
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>808 544,04</i>	<i>508 323,55</i>

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua konsernin ulkopuolelta		
	2014	2013
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 292 811,89	37 789 897,96

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua konsernin sisällä		
	2014	2013
Lainat julkisyhteisöiltä	2 289 884,44	2 430 562,69

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2014	2013
Palkkaperusteiset maksut (sis. lomapalkkavaraukset)	15 215 523,78	15 053 013,79
Korkojaksotus/-suojaus	115 306,77	140 761,31
Valtionosuudet	316 086,55	1 541 052,92
Tulospalkkiovaraus	52 396,24	49 582,44
Muut siirtovelat	4 793 576,29	1 868 964,86
Yhteensä	20 492 889,62	18 653 375,33

Vakuudet ja vastuusitoumukset	2014	2013
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Tytäryhteisöjen velasta		
Kiinnitykset	13 995 424,52	10 227 200,00
Takaukset	28 070 715,18	27 577 068,40
Osakkuusyhteisöjen velasta		
Takaukset	4 110 141,09	3 836 672,49
Leasingvastuut	2 005 882,80	1 405 847,95
Vastuusitoumukset muille		
Takaukset	1 668 571,20	2 359 946,69
Arvonlisäveron palautusvastuu (PSSH, Savori)	1 223 379,38	761 809,57
Vuokravastuut	4 412 891,79	4 482 669,09
Muut vastuut	1 786 330,96	3 645 792,49
Potilasvakuutusvastuu, vp-laki (PSSHP)	220 475,47	0,00
Kuntien takauskeskuksen vastuut	101 243 457,37	96 518 720,28
Johdannaissovimukset	30 000 879,46	18 210 096,11

ERITYTETYT TILINPÄÄTÖKSET
IISALMEN VESI -LIIKELAITOS

Iisalmen Vesi -liikelaitos
Tilinpäätös
vuodelta 2014

1 Tilinpäätöksen sisältö

Kirjanpitovelvollisuus ja kirjanpidon eriyttäminen

Kuntalaissa säädetään erikseen kunnan tai kuntayhtymän liikelaitoksen kirjanpitovelvollisuudesta.

Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitos ei ole itsenäinen kirjanpitovelvollinen, vaan kunta tai kuntayhtymä on kirjanpitovelvollinen kuntalain 67 §:n perusteella myös liikelaitoksensa kirjanpidosta.

Liikelaitoksen kirjanpito on eriytettävä kunnan tai kuntayhtymän kirjanpidossa. Liikelaitoksen kirjanpito yhdistellään kunnan tai kuntayhtymän muuhun kirjanpitoon tilinpäätöksessä ja välitilinpäätöksissä siten, että sisäiset tulot ja menot, sisäiset saatavat ja velat sekä sisäinen omistus ja sisäiset katteet eliminoidaan.

Kunnallisessa liikelaitoksessa sovelletaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä. Lisäksi soveltuvien osin noudatetaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia muita kirjanpidon yleisohjeita ja lausuntoja.

Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitoksen tilinpäätös

Johtokunnan on laadittava kalenterivuositain liikelaitoksen erillistilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi ja kunnanhallitukselle tai yhtymähallitukselle yhdisteltäväksi kunnan tai kuntayhtymän tilinpäätökseen. Valmisteluajataulun osalta noudatetaan, mitä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen valmistelusta on säädetty. Erillistilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitoksen johtaja.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ja niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat laaditaan noudattaen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston liikelaitosohjeen mukaisia tase-, tulos- ja rahoituslaskelmakaavoja ja kuntajaoston antamaa liitetieto-ohjetta.

Liikelaitoksen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä päättää valtuusto tai yhtymäkokous osana kunnan tai kuntayhtymän tilinpäätöksen hyväksymistä. Kunnan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella myös liikelaitoksen hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston tai kuntayhtymäkokouksen liikelaitokselle asettamat tavoitteet toteutuneet. Tilintarkastaja suorittaa liikelaitoksen tarkastuksen osana kunnan tai kuntayhtymän tarkastusta.

Toimintakertomus ja tilikauden tuloksen käsittely

Kunnallisen liikelaitoksen johtokunnan on laadittava toimintakertomus, jossa sen on tehtävä selkoa talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta tilikaudella. Toimintakertomus on osa liikelaitoksen tilinpäätöstä. Toimintakertomuksessa on annettava tietoja myös sellaisista liikelaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei tehdä selkoa tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Liikelaitoksen toimintakertomuksen rakenteesta ja sisällöstä annetaan yksityiskohtaisemmat ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta, joka sisältää erillisen ohjeen kunnallisen liikelaitoksen tilinpäätöksestä.

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli- tai alijäämää ennen varaussiirtoja.

Jos taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnallisen liikelaitoksen ylijäämäisestä tuloksesta voidaan tehdä investointivaraus. Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitoksessa varauksen tekemistä rajoittaa kunnan tai kuntayhtymän kokonaistuloksen määrä. Esityksen investointivaraksesta tekee johtokunta tilinpäätöksen yhteydessä. Varaus- ja rahastosiirroista päättää valtuusto tai yhtymäkokous tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

2 Toimintakertomus

2.1 Katsaus vuoteen 2014

Vuosi 2014 oli Iisalmen vesilaitoksen 82. ja Iisalmen Vesi- liikelaitoksen kuudes toimintavuosi. Vesilaitos on perustettu vuonna 1932 ja se on toiminut kirjanpidollisesti eriyttynä kunnallisena liikelaitoksena vuodesta 1998 saakka, sekä kuntalain 15.5.2007 § 10a mukaisena Iisalmen Vesi kunnallisena liikelaitoksena 1.1.2009 alkaen. Iisalmen Veden johtokuntana toimii Iisalmen tekninen lautakunta. Iisalmen Veden organisaatiokaavio on tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Vesilaitostoiminta jatkui kertomusvuoden aikaisemmassa laajuudessaan, jossa vesilaitos vastaa vedentuotantoa lukuun ottamatta kaikista vesilaitostoiminnoista toiminta-alueellaan. Sen lisäksi vesilaitos tarjosi vesihuoltopalveluja myös toiminta-alueen ulkopuolisille kiinteistöille ja vesiyhtiöille Iisalmen kaupungin alueella, sekä vastasi Vieremän ja Sonkajärven jätevesien puhdistamisesta veden puhdistamollaan.

Tarkoituksena on tuottaa vesihuoltopalvelut laadukkaasti ja kohtuullisin kustannuksin huomioon ottaen tulevaisuuden peruskorjaus- ja kehitysinvestoinnit liiketaloudellisuus periaatteita noudattaen huomioiden kuitenkin toiminnassa kestävä kehityksen periaatteet.

Vedentuotannosta 1.10.2004 alkaen on alueellisesti vastannut Ylä-Savon Vesi Oy, jonka kanssa yhteistyö on sujunut hyvin. Veden laatu ja toimitusvarmuus on säilynyt koko kertomusvuoden asetuissa tavoitteissa.

Vesilaitoksen toiminta ja alueelliset kehitysnäkymät

Vesilaitoksen toiminta-alue käsittää vesi- ja jätevesi sekä hulevesiviemäreiden osalta pääosin asemakaava-alueen ja eräitä taajama-alueen välittömässä läheisyydessä olevia taajaan asuttuja alueita. Vesilaitospalvelut näillä alueilla on voitu tarjota suunnitellusti.

Vesihuollon kehityssuunnittelu määrittelee nykyisten asemakaava-alueiden ulkopuolisten taajaan asuttujen alueiden vesihuollon tarpeet ja yleiskaava määrittelee tulevat rakentamisen ja asumisen painopistealueet asemakaava-alueen ympäristössä. Näille alueille tulee kohdistumaan vesilaitoksen merkittäviä verkostoinvestointeja tulevina vuosina. Kertomusvuonna on jatkunut yhtiömuotoinen haja-asutusalueiden viemärintoiminta, myös laitoksen itsensä toteuttama viemäriverkosto valmistui asemakaava-alueen ulkopuolelle Siilitien alueelle Soinlahdessa.

Yhteistoiminta

Vesilaitoksella oli aktiivista yhteistoimintaa mm. tiedotusvälineiden, valvonta- viranomaisten, muiden vesilaitosten, Ylä-Savon Vesi Oy:n, suurimman asiakkaan Olvi Oyj:n, vesilaitostoimialajärjestöjen, suunnittelutoimistojen, laite- ja materiaalitoimittajien sekä alan oppilaitosten kanssa.

Henkilöstö

Vesilaitoksen vakinaisen henkilöstön määrä vuoden 2014 lopussa oli 15 henkilöä, joista kaksi oli n. 50 % osa-aikaeläkkeellä.

Henkilöstön keski-ikä on korkea, yli 50 vuotta, siksi henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin on panostettava. Seuraavan kymmenen vuoden aikana yli puolet henkilöstöstä saavuttaa eläkeiän. Korkea henkilöstön keski-ikä ja raskaat työolosuhteet rakennus- ja kunnossapitotöissä ovat aiheuttaneet henkilöstön työssä jaksamisen ongelmia.

Tuloslaskelman mukaan maksetut palkat ja palkkiot olivat 472 074 euroa sekä eläkkeet ja muut henkilöstösivukulut 204 242 euroa eli yhteensä 676 316 euroa. Palkkoja ja henkilöstömenoja on

aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin 50 857 euroa, joten palkat ja muut henkilösivukulut ovat yhteensä 727 173 euroa. Vastaava summa edellisvuonna oli 738 713 euroa. Henkilöstömenot alentuivat edellisvuoteen verrattuna n. 1,6 %.

Palveluiden ostot

Taloushallinto, palkkalaskenta, atk-palvelut, suunnittelu- ja mittauspalvelut, siivous, postitus, lähetti- ja muut toimisto- sekä tukipalvelut tilattiin ostopalveluina muilta, pääasiassa kaupungin palveluyksiköiltä.

Jätevedenpuhdistamon käyttö- ja velvoitetarkkailun laboratoriotutkimukset on suorittanut Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy, puhdistamolietteen jälkikäsittelypalvelutuottajana on toiminut Ekokem Palvelu Oy ja puhdistamon siivouksesta on vastannut Suomen ISS- palvelut Oy.

Työterveyshuollosta vastasi Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän työterveyshuolto.

2.2 Toiminnan ja talouden kehitys

Vesilaitostoiminta

Toimintavuodelle asetettu myynnin määrätavoite alittui puhtaan veden osalta n. 4,4 % budjetoidusta. Määrällinen kokonaisyhteensä edellisvuodesta laski n. 1,2 %. Myynti normaalikuluttajien osalta alentui n. 1,1 %, ja teollisuudelle ja muille suurkuluttajille n. 4,8 %. Liiketoiminnan tuotot talousarvioon nähden alittuivat n. 4,5 %, mutta myös kulut alittuivat niin, että vesiliiketoiminnan tulos n. 50 000 euroa oli n. 35 000 € ennakoitua suurempi.

Yhteistyö Ylä-Savon Vesi Oy:n kanssa oli toimiva ja täytti veden toimitusmäärän ja laadun suhteen vesilaitoksen asettamat määrä- ja laatutavoitteet pääosin

Vesijohtoverkoston kulutuspaikkamäärä oli vuoden lopussa 4 589. Se aleni edellisvuodesta 33 kpl. Uusia erisältöisiä liittymissopimuksia tehtiin 46 kpl, joista n. 20 kpl uudisrakennuksia ja loppuosa haja-asutusalueilta liittyneitä asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjä, sekä eräitä erityissopimuksia. Kulutuspaikkojen vähentyminen johtui Soinjoen vesiosuuskunnan alueilla vesilaitoksen kulutuspaikkojen muuttumisesta osuuskunnan kulutuspaikoiksi.

Talousveden laatu täytti hyvin talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja suositukset, eikä talousveden laatuun kohdistuvia reklamaatioita ollut. Vuotoveden sekä muun mittamattoman veden määrä kokonaisvesimäärästä oli n. 16 %, joka oli 7,5 % korkeampi kuin edellisvuonna. Vuotovesimäärän suuri kohoaminen johtui huhtikuussa sattuneesta suuresta runkojohtovuodosta vesistönalituksessa. Hukkavesimäärän lisääntymiseen on vaikuttanut myös verkoston huuhtelujen lisääntymien

Investointien käyttösuunnitelman mukaiset rakennuskohteet voitiin pääosin toteuttaa. Runkovesijohtoja rakennettiin n. 4 359 m, josta saneerausta oli 590 m. Toteutuneet nettoinvestointikustannukset olivat n. 1 065 000 euroa, joka oli n. 93 % budjetoidusta.

Suurin investointikohde oli vesitornin korjaus n. 0,8 milj. euroa. Korjaustyön urakoi Skanska Infra Oy ja se saatiin toteutettua täysin suunnitellusti ja aikataulun mukaisesti. Merkittävimmät uudisrakennuskohteet olivat Venakkoniemen uusi asuntoalue, Pihlajaharjun alueen laajennus, sekä Soinlahden teollisuuskaava-alue ja Tehtaantie. Saneerauskohteista tärkein oli Ylä-/Alakadun vesi- ja viemärijohdot, sekä saneeraus/uudisrakennustyöt Yrittäjäntiellä.

Viemärlaitostoiminta

Jätevedenpuhdistamo on saneerattu edellisen kerran v. 1999. Sen jälkeen kuormitus puhdistamolla on kasvanut, lähinnä teollisuusjätevesien takia, eikä ympäristölupaehdojen mukaisia puhdistustuloksia kaikilla näytteenotto-kerroilla saavutettu. Elokuussa 2014 valmistuneen Iisalmen jätevedenpuhdistamon kehittämissuunnitelman pohjalta Iisalmen Veden johtokunta päätti 21.10.2014 toimenpiteistä puhdistamon saneerauksesta nykyiselle paikalleen. Asiaa käsiteltiin myös Iisalmen kaupunginvaltuustossa, joka hyväksyi sen esityksen mukaisena.

Ennakoitu saneerauksen kustannusarvio on n. 15 miljoonaa euroa. Hanke jatkuu yleissuunnittelulla v. 2015 ja koko saneerauksen tulisi olla valmis vuoteen 2020 mennessä.

Viemäriverkostoon liittyneitä talouksia oli vuoden lopussa 3 323 kpl. Vastaanotettu jätevesimäärä alitti tavoitteen talousarvioon nähden n. 4,7 %, ja edellisvuoteen verrattuna n. 6,8 %. Laskutettu jätevesimäärä edelliseen vuoteen verrattuna aleni n. 4,2 %.

Tuotot talousarvioon nähden alittuivat n. 5,7 %, myös kulujen muodostuminen oli maltillista ja siten tilikauden ylijäämää kertyi n. 128 000 talousarviota enemmän.

Sulamis- ja hulevesien osuus vastaanotetusta jätevesimäärästä oli n. 21,8 %. Jätevedenpuhdistamon biologisessa prosessissa oli edelleen toimintahäiriöitä, eikä lupaehtoja kaikilla tarkkailukerroilla täysin saavutettu.

Puhdistamolietteen jälkikäsittelystä on vastannut Ekokem Palvelut Oy. Lietteet on käsitelty 31.5.2014 saakka Siilinjärven lietteenkäsittelyalueella kalkkistabiloimalla, sen jälkeen Biotehdas Oy:n biokaasutehtaalla Kuopiossa. Jäte- ja hulevesipumppaamot ovat toimineet normaalisti, eikä niistä ole aiheutunut ympäristöhaittoja.

Vuohiniemen puhdistamon jälkikäsittelylaitoksen rakennustyö valmistui maaliskuussa 2014, mutta laitos ei ole savuttanut tilaajan edellyttämiä puhdistustuloksia. Koeajot ja prosessimuutokset ovat jatkuneet koko loppuvuoden.

Jäte- ja huleveden verkostoinvestoinnit voitiin toteuttaa lähes suunnitellusti.

Nettoinvestointikustannukset olivat n. 701 400 euroa n. 56 % budjetoidusta.

Jätevesiviemäriä rakennettiin n. 5 007 m ja hulevesiviemäriä 1 792 m, jotka olivat pääasiassa uudisrakentamista. Tärkeimmät uudisrakennus- ja saneerauskohteet olivat samat kuin vesijohtolinjojen rakentamisessa.

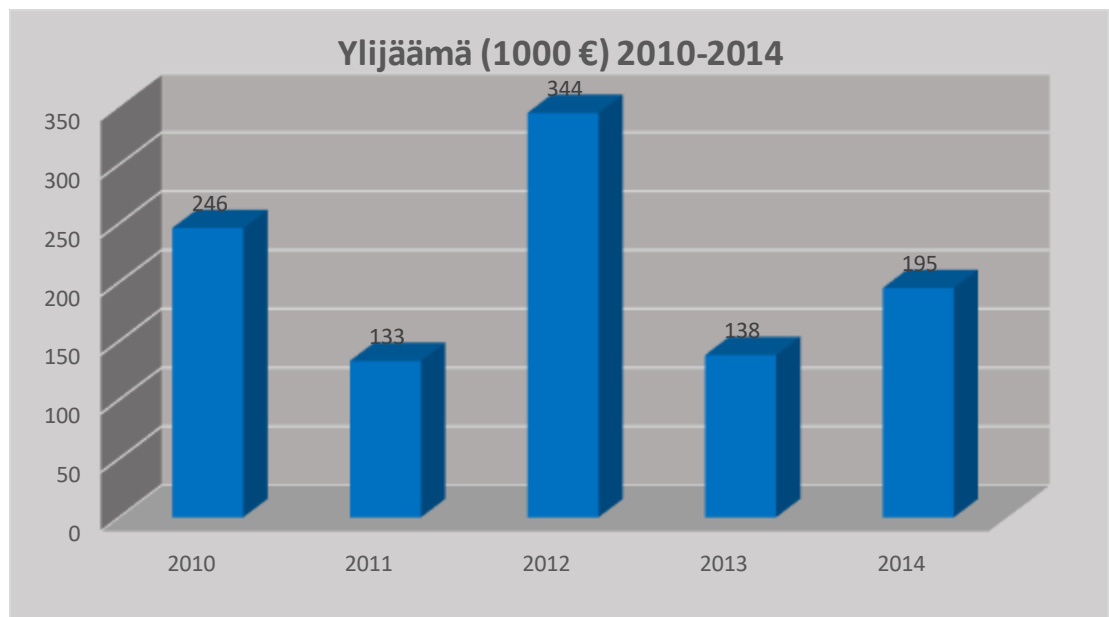
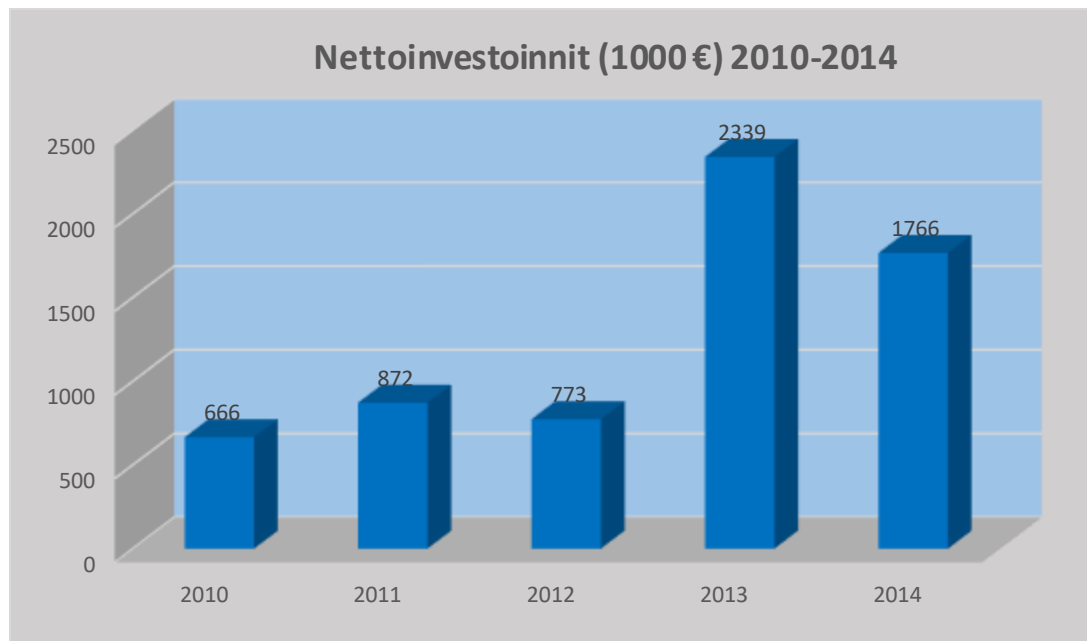
Taksat ja talous

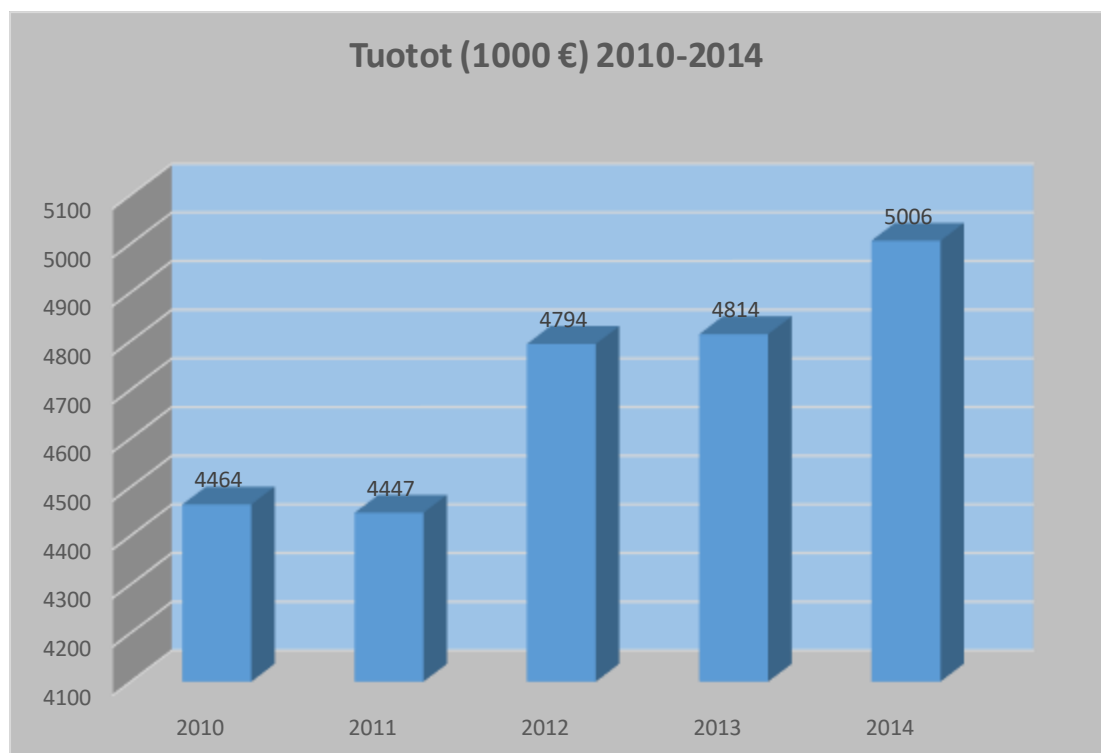
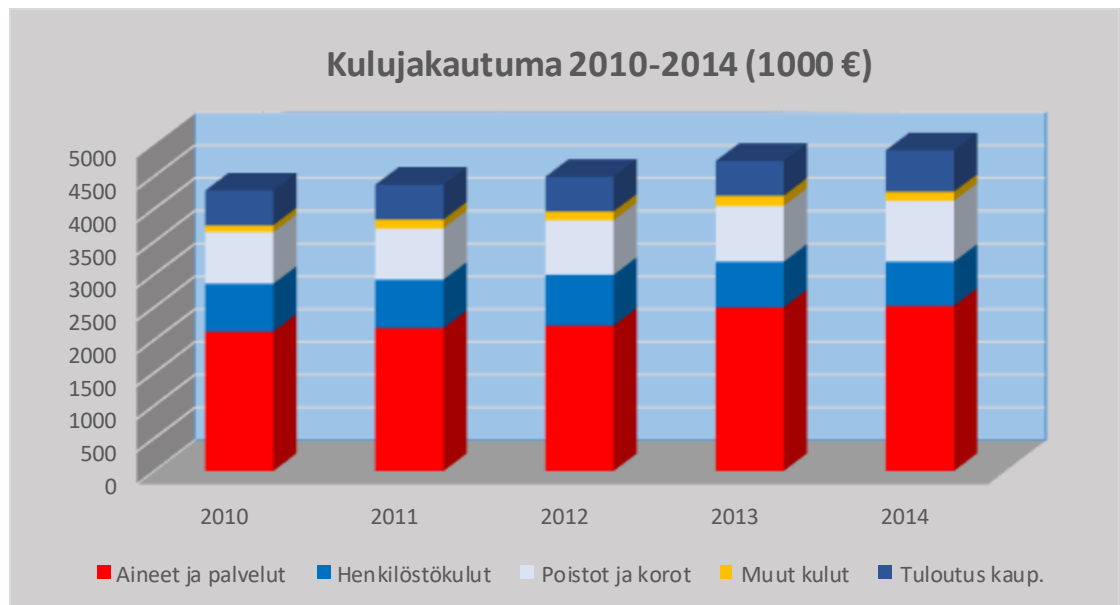
Veden kulutusmaksua korotettiin vuodelle 2014 yleisen kustannustason ja henkilöstökustannuksen kohoamisen takia 0,02 e/m³ (1,22 e/m³). Jätevesitaksaa korotettiin 0,20 e /m³ (1,60 e/m³). Korotus johtui jäteveden käsittelyn kohonneista energiakuluista, puhdistusmateriaalien ja -palveluiden hankintakustannuksista, lisääntyneistä käyttö-kustannuksista sekä jälkikäsittelylaitoksen rakentamisen aiheuttamista poistoista.

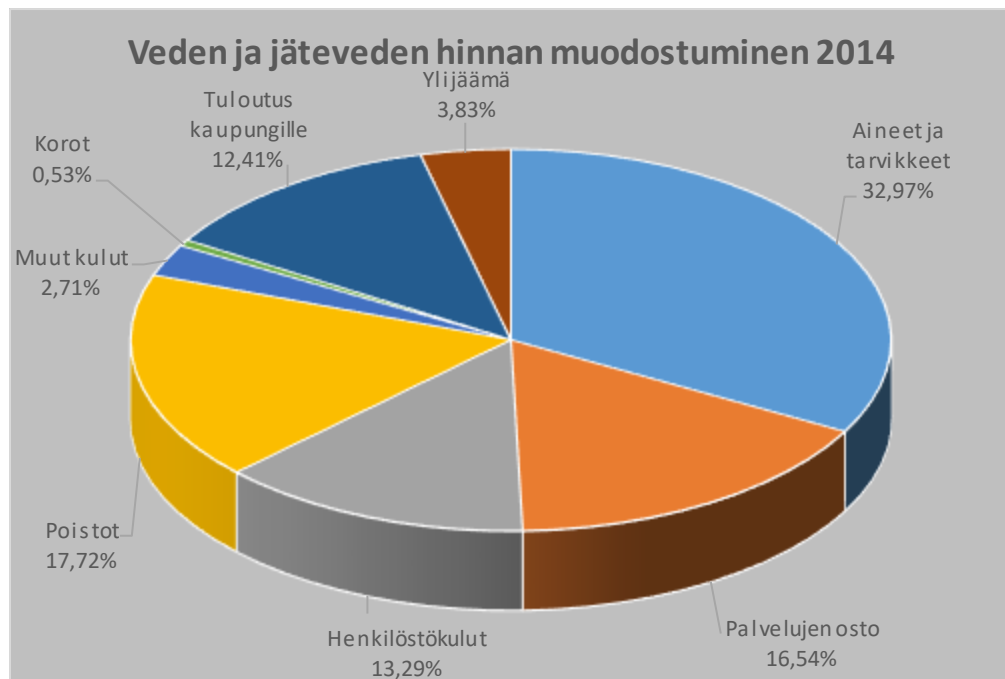
Sekä vesi-, että jätevesimaksut olivat valtakunnallisessa Vesilaitosyhdistyksen vertailussa alle valtakunnallisen keskiarvon.

Vesilaitoksen liikevaihto oli n. 5,001 milj. euroa, joka kasvoi edellisvuodesta n. 4,5 %. Liikevaihdon kohoamisen aiheutti pääasiassa laskutetun jäteveden taksan korotus. Peruspääoman korvaus kaupungille oli 0,631 milj. euroa, joka on n. 13,4 % peruspääomasta. Tilikauden ylijäämä oli 0,195 milj. euroa.

Koko vesilaitoksen investoinnit n. 1 766 098 euroa olivat n. 74 % talousarvioon varatuista määrärahoista. Investoinnit jakautuivat siten, että n. 60 % kohdistui vesilaitos- ja n. 40 % viemärlaitostoimintaan.

Valtuuston asettamien sitovien ja ohjeellisten tavoitteiden toteutuminen:

<u>Sitovat tunnusluvut ja tavoitteet:</u>	Tp 2013	Tavoite 2014	Toteutuma 2014	Poikkeama
- Tuloutus/ korvaus peruspääomasta, €	531 000	631 000	631 000	0
- Liikeliijäämä, €	630 116	616 930	773 016	156 086
- Kokonaisinvestoinnit, €	2 338 757	2 235 000	1 766 098	- 468 902
- Veden käyttömaksun korotus 0,02 e/m ³ ja jäteveden käyttömaksun korotus 0,20 €/m ³ 1.1.2014			Ok	-
- Kulutustaksat ovat VVY:n tilaston perusteella valtakunnallisen keskitason alapuolella nykyisellä tuloutusmäärällä laskettuna			Ok	-
<u>Ohjeelliset tunnusluvut ja tavoitteet:</u>				
- Liikevaihto, €	4 787 507	5 270 650	5 001 427	- 269 233
Lainojen muutos, €	511 000	1 186 000	1 316 000	130 000
- vakainainen henkilöstö 31.12.	15	16	15	0
- Puhtaan veden vuotovesien osuus kokonaisvesimäärästä, %	8,5	10–15	16,0	1
- Vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus, %	23,5	alle 30	21,8	0
- Kuluttajille ei tule ennakkoimattomia laitoksesta riippuvia jakelukeskeytyksiä (vuotoja) runkolinjoissa	0	0	1	1
- Jätevesipumppaamoiden ja viemäriverkoston hoito niin, että ympäristöhaitat kiinteistöille ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset - hoidosta tulevat reklamaatiot alle 5 kpl/ v.			saavutettiin	-

Johtokunnan asettamien sitovien ja ohjeellisten tavoitteiden toteutuminen:MäärätavoitteetSitovat tavoitteet:

Verkkoon pumpattu (ostettu) vesimäärä, 1 000 m ³	1 807	1 860	1 946	86
Vastaanotettu jätevesimäärä, 1 000 m ³	2 044	2 000	1 906	-94
Vesijohtoverkoston pituus, km	258	252	272	20
Myyty vesimäärä, 1 000 m ³	1 653	1 710	1 634	-76
Liittymien lukumäärä	4 622	4 820	4 589	- 231
Viemäriverkoston pituus, km	242	248	250	2

	Tp 2013	Tavoite 2014	Toteutuma 2014	Poikkeama
Jv. pumppaamoiden määrä, kpl	57	58	57	-1
Laskutettu jätevesimäärä, 1 000 m ³	1 556	1 630	1 490	-140

Toiminnalliset tavoitteet:Sitovat tavoitteet:

Mittaamaton veden (vuotovesien) osuus kokonaisvesimäärästä, %	8,5	10,0	16	6
Vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus, %	23,5	25,0	21,8	- 3,2

Ohjeelliset tavoitteet:

Veden hinta, €/m ³ (sis. alv)	1,49	1,51	1,51	0,00
Jäteveden hinta, €/m ³ (sis. alv)	1,74	1,98	1,98	0,00

Laadulliset tavoitteet:Sitovat tavoitteet:

-Liittyjille toimitettava talousvesi täyttää talousvesi-asetuksen 461/2000 mukaiset vaatimukset ja tavoitteet	Ok	-
-Vuohiniemen jätevedenpuhdistamon puhdistustulos lupaehtojen edellyttämällä tasolla	Ok	-

Taloudelliset tavoitteet:Sitovat tavoitteet:Puhdas vesi:

Toimintakate, 1 000 €	691,4	672,9	668,5	4,4
Investoinnit, €	326 283	1 145 000	1 064 682	- 80 318

Jätevesi:

Toimintakate, 1 000 €	773,4	1 102,2	1 005,2	- 97,0
Investoinnit, €	2 012 474	1 090 000	701 416	- 388 584

Ohjeelliset tavoitteet:Puhdas vesi:

Toimintakate, %	27,6	26,7	27,7	1,0
Toimintatuotot, €/as.	541,5	523,55	525,32	1,77
Kustannukset, €/m ³	1,34	1,32	1,32	0,00
Tuloutus, €/myyty m ³	0,24	0,23	0,25	0,02

Jätevesi:

Toimintakate, %	33,5	40,1	38,7	- 1,4
Kustannukset, €/m ³	1,08	1,18	1,23	0,05
Tuloutus, €/myyty m ³	0,08	0,14	0,15	0,01

Henkilöstö:

Ohjeelliset tavoitteet:

- Henkilöstömäärää sopeutetaan vastaamaan laitoksen tarpeita. Ostopalveluiden käyttöä pyritään tehostamaan palvelutarjonnan rajoissa.

2.3 Vesilaitostoiminnan riskit

Iisalmen Vedellä on kiinnitetty erityistä huomiota vesilaitostoiminnan kaikilla osa-alueilla toiminnan turvallisuuteen ja ennakoitavuuteen. Näitä asioita selvitettiin vuonna 2012 valmistuneessa laitoksen riskikartoituksessa. Riskikartoitusta hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja varmentamisessa.

Arvio merkittävimmistä riskeistä:**Henkilöstöriskit****Henkilöstön sairastamiseen liittyvät riskit:**

- Ikärakenne ja suoritelmäärien kasvu verrattuna henkilöstömäärään.
- Fyysisesti raskas työ yhdessä korkean iän kanssa.
- Henkisesti rasittavat työt, kiire ja mm. laskutuksen atk-ongelmat.

Suojautuminen

- Panostus työkykyä ylläpitävään toimintaan.

Henkilöstön eläköitymiseen ja korvaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät riskit:

- Suuri osa henkilöstöstä saavuttaa eläkeiän lähimmän kymmenen vuoden kuluessa.
- Henkilöstömäärä on pyritty sopeuttamaan toiminnan edellyttämälle tasolle, sen seurauksena uutta työvoimaa ei ole voitu palkata ja henkilöstön keski-ikä on kohonnut huomattavasti.
- Uutta koulutettua työvoimaa on ollut saatavissa, mutta lähes poikkeuksetta kunnallistekninen työkokemus puuttuu.

Suojautuminen

- Siinä vaiheessa kun uutta työvoimaa tarvitaan, on erityistä huomiota kiinnitettävä uuden henkilöstön perehdytykseen ja työssä oppimiseen.

Henkilöstön osaamiseen liittyvät riskit

- Muuttuvat työtavat ja esim. uudet atk-ohjelmat ja sovellutukset.

Suojautuminen

- Panostus henkilöstön koulutukseen.

Talousriskit

- Muutokset suurkuluttajien (elintarvike ym. teollisuus) toiminnassa.

Omaisuus ja vastuuriskit

- Mm. verkostojen ikääntyminen ja saneerausvelka (ei erityisen suuri Iisalmen edellä).
- Verkostovaurioiden riskit kolmansille osapuolille (vuodot, viemäritulvat).
- Veden laatuongelmien aiheuttamat taloudelliset riskit (esim. elintarviketeollisuus).

Suojautuminen

- riittävä saneerausinvestointien taso
- ajantasaiset vastuuvakuutukset.

Vesilaitostoiminnan riskit

Veden laadun heikkeneminen

- terveysriskit (teollisuus, yksityishenkilöt)
- tuotevastuu (teollisuus)
- korvaukset
- kielteinen julkisuus.

Suojautuminen

- valmiussuunnitelma ja sen ajan tasalla pitäminen
- valmiussuunnitelman mukainen valvonta ja näytteenotto verkosta
- vastuuvakuutusten ajantasaisuus ja sisältö.

Jätevesihuollon toimimattomuus

- terveysriskit
- vaikutukset luontoon
- kielteinen julkisuus.

Suojautuminen

- Valmiussuunnitelma ja sen ajan tasalla pitäminen ennakoiva laitosten ja verkostojen huolto ja riskien kartoittaminen valmiussuunnitelman pohjalta
- Ennakoiva ympäristövaikutusten huomioon otto uudisrakentamisessa ja ylläpidossa.

Veden toimitusvarmuuden heikkeneminen

- keskeytykset vedenjakelussa
- korvaukset.

Suojautuminen

- ennakoiva huolto ja verkostosaneeraus
- välitön puuttuminen häiriötilanteisiin.

2.4 Selonteko sisäisen valvonnan järjestelmästä

Sisäisen valvonnan toteutusta ohjaavat kaupunginhallituksen vuonna 2003 vahvistamat sisäisen valvonnan ohjeet. Kaupungin valvonta jakaantuu ulkoiseen valvontaan ja sisäiseen valvontaan.

Ulkoisen valvonnan tärkein osa on tilintarkastus, jota toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäinen valvonta on osa organisaation johtamista, joka kattaa koko kaupungin organisaation. Riittävän ja toimivan sisäisen valvontajärjestelmän luomisesta, ohjeistuksesta, ylläpitämisestä ja seurannasta vastaa kaupunginhallitus.

Jokainen viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta, jolla varmennetaan mm. määräysten noudattaminen ja toiminnan tuloksellisuus. Erityinen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta on tilivelvollisilla. Sisäistä valvontaa täydentää sisäinen tarkastus, joka tapahtuu kaupunginjohtajan johdolla ja sen käytännön toteutuksesta vastaa taloustoimi. Ulkoinen ja sisäinen valvonta muodostavat yhtenevän toisiaan täydentävän ja kattavan valvontajärjestelmän. Kaupungin tilintarkastaja antaa tarkastus-kertomuksessa lausunnon sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta.

Sisäisen valvonnan keskeisiä osa-alueita ovat:

- strateginen suunnittelu
- talousarvio ja -suunnitelma
- toiminnan ja talouden raportointi
- johtamisjärjestelmä
- hyvä hallintotapa
- henkilöstöhallinto
- riskien tunnistaminen ja hallinta
- lakien, ohjeiden ja määräysten noudattamisen valvonta.

Sisäisen valvonnan suunnitelma laaditaan puolivuositain. Suunnitelman toteutus raportoidaan tekniselle johtajalle, joka raportoi edelleen liikelaitoksen johtokunnalle ja sisäiselle valvonnalle, joka raportoi taas edelleen kaupunginjohtajalle, kaupunginhallitukselle, tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle.

Sisäisen valvonnan painopistealueita teknisessä keskuksessa vuonna 2014 olivat:

- työohjelmat ja toteutumat
- hankinnat ja ostot
- hankinta- ja urakkasopimukset
- Kehityskeskustelut ja toimenkuvat

Sisäisen valvonnan yhteydessä ei ole todettu merkittäviä virheitä tai puutteita.

2.5 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.5.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2014 1000 €	2013 1000 €
Tuotot:		
Liikevaihto	5001	4787
Liiketoiminnan muut tuotot	5	26
Kulut:		
Materiaalien osto	-1 677	-1636
Palveluiden osto	- 841	- 859
Henkilöstökulut	- 676	- 697
Poistot ja arvonalentumisen	- 901	- 835
Liiketoiminnan muut kulut	- 138	- 156
Liikeliiketoiminta(-)alijäämä)	773	630
Rahoitustuotot ja -kulut	- 655	- 545
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	118	85
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	118	85
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh.(+)	76	-257
Vapaaeht.varausten vähennys	0	310
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	195	138
<u>Tuloslaskelman tunnusluvut:</u>		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,1	5,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,8	6,5
Voitto, %	2,4	1,8

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{muille maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{kunnalle maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, %

$\cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia/Liikevaihto})$

2.5.2. Toiminnan rahoitus**Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut**

	2014	2013
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	773	630
Poistot ja arvonalentumiset	901	835
Rahoitustuotot ja -kulut	- 655	- 545
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
Yhteensä	1 019	920
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 769	-2 447
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3	108
Yhteensä	-1 766	-2 339
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 747	-1 419
Rahoituksen rahavirta		
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 800	900
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 484	- 389
Lainakannan muutokset yhteensä	1 316	511
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kaupungilta	-515	547
Saamisten muutos muilta	55	32
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	-87	104
Korottomien velkojen muutos muilta	-22	225
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-569	908
Rahoituksen rahavirta	747	1 419
Rahavarojen muutos	0	0
<u>Rahoituslaskelman tunnusluvut:</u>		
Investointien tulorahoitus, %	57,7	39,3
Pääomamenojen tulorahoitus, %	45,3	33,7
Lainanhoitokate	2,0	2,3
Kassan riittävyys, pv	86	51
Quick ratio	1,7	1,2
Current ratio	1,7	1,2

Tunnuslukujen laskentakaavat:**Investointien tulorahoitus, %**

$$100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$
Pääomamenojen tulorahoitus, %

$$100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$$
Lainanhoitokate

$$(\text{Vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$$
Kassan riittävyys, pv

$$365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$
Quick ratio

$$(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{saadut ennakot})$$
Current ratio

$$(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{lyhytaikainen vieraspääoma} - \text{saadut ennakot})$$

2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset**Tase ja sen tunnusluvut**

	2014 1000 €	2013 1000 €
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	18	24
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	2 142	736
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 805	6 853
Koneet ja kalusto	57	51
Keskeneräiset hankinnat	0	1 493
Yhteensä	10 004	9 132
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 031	3 031
Pysyvät vastaavat yht.	13 053	12 187
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	36	29
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	289	245
Saamiset kunnalta/kuntayhtym.	1 477	995
Muut saamiset	17	89
Yhteensä	1 782	1 330
Saamiset	1 819	1 358
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 819	1 358
Vastaavaa yhteensä	14 872	13 546

	2014 1000 €	2013 1000
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	4 558	4 558
Edellisten tilikausien ylijäämä	4 293	4 155
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	195	138
Yhteensä	9 045	8 851
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	622	698
Yhteensä	622	698
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 262	2 126
Muut velat	905	785
Yhteensä	4 167	2 911
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	614	434
Ostovelat	252	409
Muut velat	38	107
Siirtovelat	133	136
Yhteensä	1 037	1 086
Vieras pääoma yhteensä	5 204	3 997
Vastattavaa yhteensä	14 872	13 546
<u>Taseen tunnusluvut:</u>		
Omavaraisuus, %	65,0	70,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	104,0	83,0
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	4 488	4 293
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 876	2 560

Tunnuslukujen laskentakaavat:**Omavaraisuus, %**

$$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$$
Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$
Lainakanta 31.12.

$$\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$$

2.7. Kokonaistulot ja -menot

TULOT	1 000 €	MENOT	1000 €
Toiminta:		Toiminta:	
Liikevaihto	5 001	Toimintakulut	3 332
Liiketoiminnan muut tuotot	5	Korkokulut	27
Muut rahoitustuotot	3	Muut rahoituskulut	631
Investoinnit:		Investoinnit:	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	3	Investointimenot	1 769
Rahoitustoiminta:		Rahoitustoiminta:	
Pitkäaik. lainojen lisäys	1 800	Pitkäaik.lainojen väh.	484
Lyhytaik. lainojen lisäys	0	Lyhytaik. lainojen väh.	0
Kokonaistulot yht.	6 812	Kokonaismenot yht.	6 243

Täsmäytys:

Kokonaistulot – Kokonaismenot = **6 812 – 6 243 = 569**

Muut maksuvalmiuden muutokset – Rahavarojen muutos = **569 - 0 = 569**

2.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain mukaan johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli- tai alijäämää ennen varaussirtoja. Mikäli taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksen käsittely

Poistoeron vähennys 76 329,30 euroa, joka kohdistuu kokonaisuudessaan jätevesi – toiminnolle.

Tilikauden ylijäämä 194 769,20 euroa kirjataan taseen oman pääoman yli-/alijäämätilille.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Iisalmen Vesi -liikelaitoksen taseessa on kertyneitä ylijäämiä 4 487 582,02 euroa.

3 Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteutuminen on esitetty käyttötalouden, investointien, tuloslaskelman, sekä rahoituslaskelman osalta.

3.1 Käyttötalousosan toteutumisvertailu

Käyttötalousosan toteutumisvertailu tehdään talousarviorakennetta noudattaen tulosalueittain. Toteutumisvertailussa esitetään arvioidut ja toteutuneet menot ja tulot sekä niiden poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon.

	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutos	Ta-muut. muutos	Toteuma	Poikkeama
Puhdasvesi					
Toimintatuotot	2 524	0	2 524	2 411	113
Toimintakulut	-1 851	0	-1 851	-1 742	-109
Poistot	-245	0	-245	-211	-34
Netto	428	0	428	458	-30
Jätevesi					
Toimintatuotot	2 747	0	2 747	2 595	152
Toimintakulut	-1 645	0	-1 645	-1 590	-55
Poistot	-913	0	-913	-690	-223
Netto	189	0	189	315	-126
Yhteensä					
Toimintatuotot	5 271	0	5 271	5 006	265
Toimintakulut	-3 495	0	-3 495	-3332	-163
Poistot	-1 158	0	-1 158	-901	-257
Netto	618	0	618	773	-155

3.2 Investointiosan toteutumisvertailu

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään hankkeittain tai hankeryhmittäin määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailussa esitetään investointihankkeen tai hankeryhmän talousarviovuodelle hyväksytty määräraha ja sen käyttö sekä niiden erotus. Lisäksi esitetään poikkeama alkuperäiseen talousarvioon ja hyväksytyt muutokset määrärahaan.

Investointituloja ovat rahoitusosuudet ja käyttöomaisuuden myynnit.

Projekti	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
<u>Puhdas vesi</u>					
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus (Soinlahti, Pihlajaharju 2, Venakkoniemi, Genelec, Yläkatu/Alakatu, vesitornin peruskorjaus, Paloisvirran alituksen vesijohtojen saneeraus, vesijohtojen täydennys haja-asutusalueella, muut linjat)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	1 092 500	0	1 092 500	1 033 372	-59 128
Netto	1 092 500	0	1 092 500	1 033 372	-59 128
Vesijohtoverkosto, Soinlahti					
Tuotot	-7 500	0	-7 500	-1 567	5 933
Kulut	15 000	0	15 000	25 928	10 928
Netto	7 500	0	7 500	24 361	16 860
Kalusto					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	45 000	0	45 000	6 949	-38 051
Netto	45 000	0	45 000	6 949	-38 051
<u>Puhdas vesi yhteensä</u>					
Tuotot	-7 500	0	-7 500	-1 567	5 933
Kulut	1 152 500	0	1 152 500	1 066 249	-86 251
Netto	1 145 000	0	1 145 000	1 064 682	80 318

Projekti	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
Jätevesi					
Jätevesipumppaamoiden hankinta ja peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	100 000	0	100 000	53 656	- 46 344
Netto	100 000		100 000	53 656	- 46 344
Viemäriverkoston rakentaminen ja peruskorjaus (Soinlahti, Pihlajaharju 2, Venakkoniemi, Ylä/Alakatu, Yrittäjätie, Paloisvirran alituksen viemäri saneeraus, verkoston laajennus vesilaitoksen toiminta-alueilla, viemäriverkoston saneeraus kaivamatta. Vuotovesiselvityksen mukaiset viemärisaneerauskohteet, muut linjat)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	675 000	0	675 000	456 631	- 218 369
Netto	675 000	0	675 000	456 631	- 218 369
Viemäriverkosto, Soinlahti					
Tuotot	- 25 000	0	- 25 000	-1 567	23 433
Kulut	50 000	0	50 000	9 261	- 40 739
Netto	25 000	0	25 000	7 694	- 17 306
Jätevedenpuhdistamo (Ylä-Savon jätevesien yleisselvitys, jätkisuodatuslaitoksen rakentaminen, Vuohiniemen puhdistamon toiminnan tehostaminen)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	270 000	154 500	424 500	165 974	- 258 526
Netto	270 000	154 500	424 500	165 974	- 258 526
Jätevesi yhteensä					
Tuotot	- 25 000	0	- 25 000	- 1 567	23 433
Kulut	1 115 000	154 500	1 269 500	702 983	- 566 517
Netto	1 090 000	154 500	1 244 500	701 416	- 543 084
Yhteensä					
Tuotot	- 32 500	0	- 32 500	- 3 135	29 365
Kulut	2 267 500	154 500	2 422 000	1 769 233	- 652 767
Netto	2 235 000	154 500	2 389 500	1 766 098	- 623 402

3.3. Tuloslaskelman toteutumisvertailu

	Talousarvio	Ta-muutos	TA+muutos	Toteutuma	Poikkeama muutoksen jälkeen
Liikevaihto	5 270 650	0	5 270 650	5 001 427	269 223
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	4 648	-4 648
Materiaalit ja palvelut	-2 495 850	0	-2 495 850	-2 517 863	22 013
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 609 550	0	-1 609 550	-1 677 095	67 545
Palvelujen ostot	-886 300	0	-886 300	-840 767	-45 533
Henkilöstökulut	-665 690	0	-665 690	-676 317	10 627
Palkat ja palkkiot	-482 840	0	-482 840	-472 074	-10 766
Henkilösivukulut	-182 850		-182 850	-204 242	21 392
Eläkekulut	-155 350	0	-155 350	-169 688	14 338
Muut henkilösivukulut	-27 500	0	-27 500	-34 554	7 054
Poistot ja arvonalentumiset	-1 158 240	0	-1 158 240	-900 742	-257 498
Suunnitelman muk. poistot	-1 158 240	0	-1 158 240	-900 742	-257 498
Liiketoiminnan muut kulut	-333 940	0	-333 940	-138 136	-195 804
Liikeliikettyjä (-alijäämä)	616 930	0	616 930	773 016	-156 086
Rahoitustuotot ja -kulut	- 685 940	0	- 685 940	- 654 576	- 31 364
Korkotuotot	0	0	0	40	-40
Muut rahoitustuotot	1 000	0	1 000	3 279	- 2 279
Muille maksetut korkokulut	- 55 940	0	- 55 940	- 26 896	- 29 044
Korvaus peruspääomasta	- 631 000	0	- 631 000	- 631 000	0
Ylijäämä (alij.) ennen satunnaisia eriä	- 69 010	0	- 69 010	118 440	- 187 450
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	- 69 010	0	- 69 010	118 440	- 187 450
Poistoeron vähennys	- 100 000	0	- 100 000	76 329	23 671
Tilikauden ylijäämä (alij.)	30 990	0	30 990	194 769	- 163 779

3.4. Rahoituslaskelman toteutumisvertailu

	Talousarvio	Ta-muutos	Ta+ muutos yht.	Toteutuma	Poikkeama muutoksen jälkeen
Toiminnan rahavirta					
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	616 930	0	616 930	773 016	- 156 086
Poistot ja arvonalentumiset	1 158 240	0	1 158 240	900 742	257 498
Rahoitustuotot ja -kulut	-685 940	0	-685 940	- 654 576	- 31 364
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	1 089 230	0	1 089 230	1 019 182	70 048
Investointien rahavirta					
Investointimenot	- 2 267 500	- 154 500	-2 422 000	- 1 769 233	- 652 767
Rahoitusosuudet inv. menoihin	32 500	0	32 500	3 135	29 365
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-2 235 000	- 154 500	-2 389 500	-1 766 098	- 623 402
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 145 770	- 154 500	-1 300 270	- 746 916	-553 354
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 800 000	0	1 800 000	1 800 000	0
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 614 000	0	- 614 000	- 484 000	- 130 000
Lainakannan muutokset yhteensä	1 186 000	0	1 186 000	1 316 000	-130 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kaupungilta	0	0	0	- 515 083	515 083
Saamisten muutos muilta	0	0	0	55 264	- 55 264
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	0	0	0	- 87 306	87 306
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0	0	- 21 959	21 959
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.		0	0	- 569 084	569 084
Rahoituksen rahavirta	1 186 000	0	0	746 916	439 084
Rahavarojen muutos	40 230	- 154 500	- 114 270	0	-114 270

4 Tuloslaskelma

	2014	2013
Liikevaihto	5 001 426,75	4 787 507,17
Liiketoiminnan muut tuotot	4 647,69	26 551,64
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 677 095,47	-1 636 858,44
Palvelujen ostot	- 840 767,48	-858 917,50
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 472 074,43	- 496 805,69
Eläkekulut	- 169 688,05	- 166 150,95
Muut henkilösivukulut	-34 554,21	- 34 290,28
Yhteensä	- 676 316,69	697 246,92
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-900 742,33	- 834 719,62
Liiketoiminnan muut kulut	-138 136,10	-156 199,95
Yhteensä	-4 233 058,07	- 4 183 942,43
Liikeliiketty (alijäämä)	773 016,37	630 116,38
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	40,01	0,00
Muut rahoitustuotot	3 279,19	1 932,05
Muille maksetut korkokulut	- 26 895,67	- 16 234,61
Korvaus peruspääomasta	- 631 000,00	- 531 000,00
Yhteensä	-654 576,47	-545 302,56
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	118 439,90	84 813,82
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	118 439,90	84 813,82
Poistoeron muutos lisäys (-) tai väh.(+)	- 76 329,30	-257 000,08
Vapaaehtoisten varausten lis. (-) tai väh. (+)	0,0	310 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	194 769,20	137 813,74

5 Rahoituslaskelma

	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	773 016,37	630 116
Poistot ja arvonalentumiset	900 742,33	834 719
Rahoitustuotot ja -kulut	-654 576,47	-545 302
*Toiminnan rahavirta yhteensä	1 019 182,23	919 533
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 769 232,73	-2 447 140
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 134,89	108 384
* Investointien rahavirta yhteensä	- 1 766 097,84	-2 338 756
Toiminnan ja investointien rahavirta	-746 915,61	-1 419 223
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1 800 000	900 000
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 484 000	- 389 000
* Lainakannan muutokset yhteensä	1 316 000	511 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kaupungilta	-515 083,25	546 552
Saamisten muutos muilta	55 263,70	32 085
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	-87 305,94	103 948
Korottomien velkojen muutos muilta	-21 958,90	225 638
* Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	- 569 084,39	908 223
Rahoituksen rahavirta	746 915,61	1 419 223
Rahavarojen muutos	0	0

6 Tase

	2014	2013
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	18 244,07	24 108,49
* Aineettomat hyödykkeet	18 244,07	24 108,49
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	2 141 734,10	735 864,14
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 805 366,93	6 853 222,14
Koneet ja kalusto	56 783,42	50 515,99
Keskeneräiset hankinnat	0,00	1 493 062,25
*Aineelliset hyödykkeet	10 003 884,45	9 132 664,52
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 030 720,00	3 030 720,00
* Sijoitukset	3 030 720,00	3 030 720,00
* Pysyvät vastaavat	13 052 848,52	12 187 493,01
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Liittymismaksusaamiset	36 360,00	29 420,00
Pitkäaikaiset saamiset	36 360,00	29 420,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	288 958,49	244 914,12
Saamiset kaupungilta	1 476 705,81	995 294,37
Muut saamiset	16 755,56	89 331,82
Lyhytaikaiset saamiset	1 782 419,86	1 329 540,31
**Saamiset	1 818 779,86	1 358 960,31
** Vaihtuvat vastaavat	1 818 779,86	1 358 960,31
Vastaavaa	14 871 628,38	13 546 453,32

	2014	2013
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	-4 557 689,22	-4 557 689,22
Edellisten tilikausien ylijäämä		
(-)/alijäämä(+)	-4 292 812,82	-4 154 999,08
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	-194 769,20	-137 813,74
* Oma pääoma	-9 045 271,24	-8 850 502,04
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	-621 896,47	-698 225,77
* Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	-621 896,47	-698 225,77
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-3 262 000,00	-2 126 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	-905 382,75	-785 528,75
* Pitkäaikainen	-4 167 382,75	-2 911 528,75
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-614 000,00	-434 000,00
Ostovelat	-252 466,35	-409 612,71
Velat kaupungilta	- 37 718,58	-264,15
Muut velat	0,00	-106 757,05
Siirtovelat	-132 892,99	-135 562,85
*Lyhytaikainen	-1 037 077,92	-1 086 196,76
**Vieras pääoma	-5 204 460,67	-3 997 725,51
Vastattavaa	-14 871 628,38	-13 546 453,32

7 Tilinpäätöksen liitetiedot

7.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Konsernitili

Kaupungin konsernitilisopimuksen mukaisesti Iisalmen Veden rahavarat esitetään kaupungin taseessa rahoissa ja pankkisaamisissa. Iisalmen Veden taseessa ne esitetään lyhytaikaisten saamisten ryhmässä, erässä saamiset kaupungilta.

7.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

7.2.1 Toimintatuotot

	2014	2013
Liikevaihto		
Vesimaksut	1 987 705,12	1 983 415,73
Jätevesimaksut	2 340 659,74	2 085 577,08
Perusmaksut	370 720,80	343 723,47
Muut liiketoiminnan tuotot	302 341,09	374 790,89
Liikevaihto yhteensä	5 001 426,75	4 787 507,17
Liiketoiminnan muut tuotot	4 647,69	26 551,64
Toimintatuotot yhteensä	5 006 074,44	4 814 058,81
Toimintatuotot toiminnoittain		
Puhdas vesi	2 410 710,17	2 502 833,55
Jätevesi	2 595 364,27	2 311 225,26
Yhteensä	5 006 074,44	4 814 058,81

7.2.2 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet:

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poistoaika/ tai poisto -%
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 %
Muut maa ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	9 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	9 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	13 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	Menojäännöspoisto	18 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	18 %
Sähkö, vesi-, yms. laitojen laituskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	18 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	23 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	20 %
Puiset alukset ja muut uivat		
Työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Sairaala-, terveydenhuolto, yms. laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %

Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muuta aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo ja taide-esineet	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	

Arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hankintamenosta vähennettynä mahdollisella rahoitusosuudella.

Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa
---------------------	------------

7.2.3 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta vuosina 2013–2017.

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	1 088 862
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	1 826 971
Ero (€)	- 738 109
Ero %	- 40,4

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu pääosin siitä, että tarkastelujaksolle ajoittuu tavanomaista suuremmat investointimenot. (Vuohiniemen jätevedenpuhdistamon jälkisuodatuslaitoksen rakentaminen ja vesitornin peruskorjaus).

7.3 Tasetta koskevat liitetiedot

7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

7.3.1.1 Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Pysyvät vastaavat				Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet				
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	24 108,49	0,00	24 108,49	0,00	735 864,14	6 853 222,14	50 515,99	0,00	1 493 062,25	9 156 773,01	
Lisäykset tilikaudella	11 355,00	0,00	11 355,00	0,00	820 528,51	912 939,21	24 410,01	0,00	0,00	1 769 232,73	
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 134,89	0,00	0,00	0,00	3 134,89	
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	717 627,96	775 434,29	0,00	0,00	-1 493 062,25	0,00	
Tilikauden poisto	17 219,42	0,00	17 219,42	0,00	132 286,51	733 093,82	18 142,58	0,00	0,00	900 742,33	
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Poistamaton hankintameno 31.12.	18 244,07	0,00	18 244,07	0,00	2 141 734,10	7 805 366,93	56 783,42	0,00	0,00	10 022 128,52	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 244,07	0,00	18 244,07	0,00	2 141 734,10	7 805 366,93	56 783,42	0,00	0,00	10 022 128,52	
Olenneiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Pysyvien vastaavien sijoitukset											
				Osakkeet ja osuudet		Jvk-, ja muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä	
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. Yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset osakkuus- ja muut omist. Yht.	Saamiset muut yhteisöt			
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		3 030 720,00	
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		3 030 720,00	
Arvonlennukset ja niiden pal.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		3 030 720,00	

7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

7.3.2.1 Oman pääoman erittely	2014	2013
Peruspääoma 1.1.	4 557 689,22	4 557 689,22
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	4 557 689,22	4 557 689,22
Edellisten tilikausien ylijäämä	4 292 812,82	4 154 999,08
Muutos (tilikauden yli/alijäämä)	194 769,20	137 813,74
Tilikausien ylijäämä 31.12.	4 487 582,02	4 292 812,82
Oma pääoma yhteensä	9 045 271,24	8 850 502,04

7.3.2.2 Pitkäaikaisten velkojen erittely	2014	2013
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	3 262 000,00	2 126 000,00
Liittymismaksut	905 382,75	785 528,75
Yhteensä	4 167 382,75	2 911 528,75

7.3.2.3. Siirtovelkojen erittely	2014	2013
Korkojaksotus	2 957,20	2551,71
Lomapalkkajaksotus	129 935,79	133 011,14
Yhteensä	132 892,99	135 562,85

7.4 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

7.4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2014	2013
Vakinaiset	15	15
Määräaikaiset	1	1
Yhteensä	16	16

7.4.2 Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2014	2013
Palkat ja palkkiot	472 888,46	499 449,98
Eläkekulut	169 688,05	166 150,95
Muut henkilöstökulut	34 554,21	34 290,28
Sairaus- ja tapaturmakorvaukset	- 814,03	-2 644,29
Yhteensä	676 316,69	697 246,92
Aktivoidut henkilöstökulut		
Palkat ja muut henkilöstökulut	50 857,00	41 467,81
Yhteensä	50 857,00	41 467,81
Henkilöstökulut yhteensä	727 173,69	738 714,73

7.5 Liitetietojen erittelyt

7.5.1 Erittely suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

	TP2013	TP2014	Taloussuunnitelma		
			2015	2016	2017
Poistonalaiset investoinnit	2 447 141	1 769 233	1 645 000	1 465 000	1 920 000
Rahoitusosuudet	108 384	3 135	0	0	0
Investointien omahankintameno	2 338 757	1 766 098	1 645 000	1 465 000	1 920 000
Suunnitelman mukaiset poistot	834 720	900 742	1 223 220	1 237 030	1 248 600
Viiden vuoden keskiarvo:					
Suunnitelman mukaiset poistot	1 088 862				
Poistoalaisten investointien omahankintameno	1 826 971				
Ero, €	-738 109				
Poikkeama, %	-40,4				

Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin: - 67,8 %

Jos eroa verrataan investointeihin: - 40,4 %

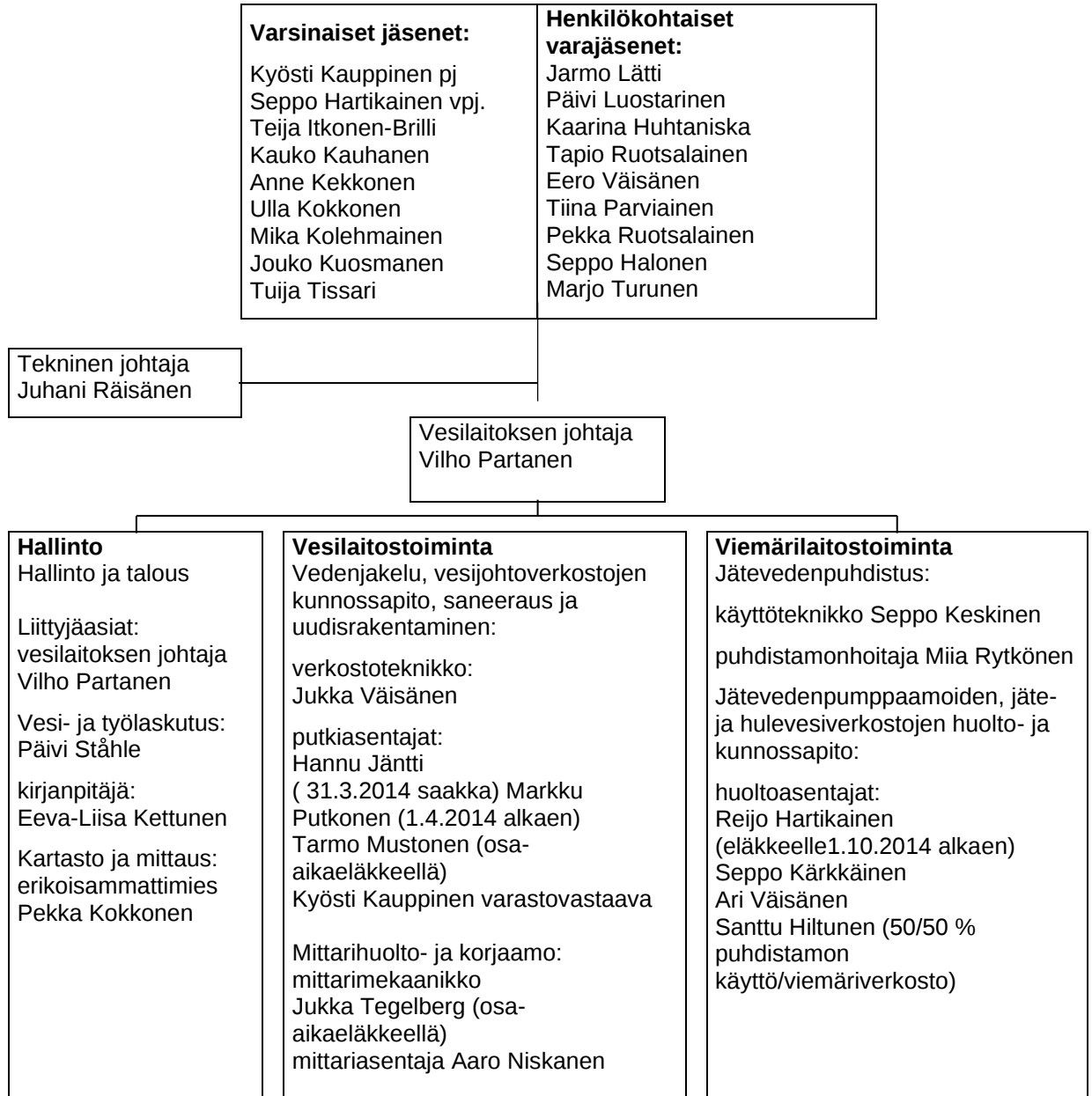
Eli suunnitelman mukaiset poistot investoinneista: 59,6 %

7.5.2 Arvonlisäveron palautusvastuu

Ei palautuksen alaisia kiinteistöjä.

8 Organisaatio

Iisalmen Veden johtokunta

Käytetyt kirjanpitokirjat 2014**Päiväkirjat****Tapahtumalaji****Ulkoisen kirjanpidon toteumat****Rondon arkisto****Tositelaji****Nimitys**

ALKUSA	Alkusaldot	
BUD	Talousarvio	
BUDL	Lisätalousarvio	
KOMMUI	Käyttöomaisuusmuistiot	
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	
MUIST1	Muistiotositteet	x
MUISRO	Muistiotositteet Rondo	x
MUISRS	Muistiotositteet Rondo sisäinen	x
OMAKSU	Ostoreskontran maksut	x
PALKAT	Palkkatositteet	
PANKKI	Pankkien tiliotteet	

PÄÄKIRJAT**Seurantaraportit**

- Tuloslaskelma
- Rahoituslaskelma
- Tase
- Tilierittely -raportit

Henkilökirjat**Asiakasrekisterit:****Ostoreskontra**

- Rondon elektroniseen arkistoon on arkistoitu x-merkityt saldolajit.
- Päiväkirjat, kumulatiivinen tilierittely ja tilinpäätöstiedot on arkistoitu Rondon elektroniseen arkistoon.
- Pankkien tiliotteet säilytetään paperilla arkistossa.

Iisalmessa, maaliskuun 3. päivänä 2015

Iisalmen Veden johtokunta

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Tilintarkastusmerkintä:

Tilintarkastuskertomus on tänään annettu.

Iisalmessa, kuun .päivänä 2015

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy, JHTT-yhteisö

KAUPUNKI

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista**Käytetyt kirjanpitokirjat 2014****Päiväkirjat****Tapahtumalaji****Ulkoisen kirjanpidon toteumat**

Tositelaji	Nimitys	Rondo arkisto
ALKUSA	Alkusaldot	
BUD	Talousarvio	
BUDL	Lisätalousarvio	
KASSA1	Kassatositteet 1	X
KOMMUI	Käyttöomaisuus muistiot	
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	
MUISIS	Muistio sisäinen	X
MUISRO	Muistiotosite Rondo	X
MUISRS	Muistiotosite Rondo sisäinen	X
MUIST1	Muistiotositteet 1	X
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	X
OSTOT	Ostolaskut	X
PALKAT	Palkkatositteet	X
PANKKI	Pankkien tiliotteet	X
PUSATE	Pusatek	X
SISLAS	Sisäiset laskut	X
SISRON	Sisäiset laskut Rondo	X
VANHAT	Vanhat saldot	
YMR 01-99	MR laskulajit 01-99	
YMRHYV	MR Hyvityslasku kuittaus	
YMRK	MR Tileistä poisto	
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset	
YMRVII	MR Viitesuoritukset	
	Konsernikirjanpito	
Pääkirja		X

Seurantaraportit:

- Tuloslaskelma
- Rahoituslaskelma
- Tase
- Tilierittelyt, -raportit

Henkilökirjat**Asiakasrekisterit:**

- Ostoreskontra
- Myyntireskontra
- Laskutus

Rondon elektroniseen arkistoon on arkistoitu X-merkityt saldolajit.

Päiväkirjat, kumulatiivinen tilierittely ja tilinpäätöstiedot on arkistoitu Rondon elektroniseen arkistoon.

Kirjanpitokirjat säilytetään vähintään 10 vuotta ja tositteet vähintään 6 vuotta kirjausjärjestyksessä

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Iisalmessa maaliskuun 30. päivänä 2015

Iisalmen kaupunginhallitus

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Tilintarkastusmerkintä

Tilintarkastuskertomus on tänään annettu.

Iisalmessa kuun . päivänä 2015

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy, JHTT-yhteisö

Paula Hellén-Toivanen, JHTT